

6/09/
B-68

118-111

D. JO. FRID. BLVMENBACHII

MEDIC. P. P. O.

INTRODVCTIO

IN

HISTORIAM MEDICINAE

LITTERARIAM

GOETTINGAE

APVD JO. CHRIST. DIETERICH.

1786.

БИБЛИОТЕКА
КИШИНЕВСКОГО
Гос. медицинского института

INTRODVCTIO

IN

HISTORIAM MEDICINAE

LITTERARIAM.

VIRO PERILLVSTRI

AC GENEROSISSIMO

GEORGIO L. B. AB ASCH

S. CAES. MAJ. RVSSIARVM IMPERATRICI

CONSILIARIO STATVS PVBLICI

EXERCITVVMQVE MEDICO PRIMARIO

TAM OB PLVRIMA
IN VNIVERSAM REM MEDICAM
MERITA
QVAM GRATAE MEMORIAE ERGO
OB SCIENTIAE INCREMENTA
QVAE
EX SPLENDIDIS EIVS
AD HISTORIAM NATVRAE SPECTANTIBVS
MVNERIBVS
IN MVSEVM ACADEMICVM
COLLATIS
PERCIPERE SIBI LICVIT

D. D. D.

JO. FRID. BLVMENBACH.

PRAEFATIO.

Quoties de historia artis nostrae
litteraria scholas habui, maxime
molestum et importunum videbatur, quod
defectu compendii ad praelegendum apti,
nomina auctorum et titulos librorum
* 4 audito-

auditoribus in calamus dictare et filum orationis quouis fere momento interrompere necesse erat.

Huic incommodo praesenti introductione mederi studui: ita tamen, ut et in vniuersum synopsin quandam praecipuorum medicinae factorum exhiberem, utque manualis in ea historia liber esset.

De *ordine*, quem seruari, non est quod moneam, cum per se pateat, chronologicum omnibus aliis haecenus praestare, si non annos, sed rerum successiones, vicissitudines et mutationes sequatur, ut adeo ortum, progressum et incrementa artis, et qua ratione alterum eorum ex altero

altero natum sit, quid casus, aut acumen aut ingenii aliqua felicitas obtulerit, vno quasi conspectu ante oculos ponat. Non tamen adeo seruiliter huic ordini me adstrinxi, quin subinde aut eiusdem sectae viros, maxime si brevis aevi ea fuerit, iunctim exhiberem; aut aliqua nomina, quae alias intacta relinquere oportuisset, obiter, si occasio ita ferebat, attingerem. A restauratione autem inde litterarum quam vocant, in quaque periodo iterum secundum disciplinae capita, quae praecipue ab vnoquoque tractata suere, recensensus eorum factus est.

De *selectu*, quem seruare necesse fuit, magis laborandum erat. — Non nisi meritissimos de artis incremento viros

* 5 recipere

recipere oportebat; — sed *meritorum* ambiguum saepe iudicium est!

Paucis ergo quae mihi in eo constitutendo norma fuerit, expediam.

Veteres quos dicunt, medicos, ad vnum fere omnes recensere aequum putavi, quod, etsi minime eodem loco ac dignitate sunt, in vniuersum tamen primi et principes in re medica auctores et quasi eius fontes extiterunt.

Inter *latinobarbaros* et qui restorationem litterarum proxime exceperunt, seuerior quidem selectus erat habendus; passim tamen vnius alteriusue minus noti auctoris, praesertim inter Germanos, memoriam studiosius excitavi, quod haec
pars

pars historiae medicae non vnam ob causam omnium maxime neglecta et inculta iacet.

In recentioribus seculis ex *classicis* auctoribus vix quenquam me omisisse puto, vnico excepto Hier. Mercuriali, cuius quidem scripta non vno loco citavi (p. 22. 24. 32.), quem tamen p. 181. cum reliquis Hippocratici studii ea aetate restauratoribus denuo nominasse debebam.

Auctores *seclorum* et dogmatum praecipuorum prae ceteris in medium protuli, vt tamen Wirdigios, Hauptmannos aliosue huius farinae somniatores lubens tacerem.

Inuentores

Inuentores aut vtili nouo instituto de re medica bene merentes, laudauimus, etiam si pauca ediderint, vt Wirfingius, Davielius, alii; aut ignoti fere obierint, quales fuerunt Joach. Strüppe, Jo. Rey, Seb. Albinus etc.

Porro tales excitaui viros, qui etsi non nouis inuentis auxerint artem, *scholis* tamen suae aetatis illustrandis inclauerunt, vt Rolfinccius, Wedelius, aliique.

Denique nec alios memorabiles *eventus* neglexi, quae rei medicae aut valde salutares aut fatales fuerunt, vt nouorum morborum exortus, pharmacorum celebrium inuentum etc., aut qui, quamuis non proxime ad medicinam pertinere videren-

viderentur, tamen summo eidem emolumento fuerunt, vt Indiae vtriusque delectio, inuentum artis icones ligno incidendi et s. p.

Sed cum in omni huiusmodi delectum multum maneat arbitrarii, facile praevideo, forte alios alium habituros fuisse; liceat tamen et heic Senecae verba mea facere: *multum magnorum virorum iudicio credo, aliquid et meo vindico.*

Auctores in arte nostra illustres recensui ad a. 1785. — eos puta, qui ad hunc vsque annum diem suum obierunt. Viuorum enim delectum litteris mandare, nimis anceps foret negotium. — Curaui interim, vt in nouissima libri sectione ad calcem

calcem cuiusvis capitis vacuum relictum
sit spatium, cui quivis, quos ipsi libuerit,
e viventium numero inscribere possit.

Goettingae d. 27. Febr. 1786.

SYNOPSIS

SYNOPSIS SECTIONVM.

I. Ortus medicinae	pag. 1
II. Medicina Aegyptiorum	7
III. Orientis quorundam populorum medicina	11
IV. Medicina Graecorum	16
V. Medicina inter Romanos	46
VI. Arabes	86
VII. Latinobarbari	95
VIII. Restauratio litterarum	110
IX. Seculi XVIi prius dimidium	117
X. Seculi XVIi dimidium posterius	162
	XI.

XVI SYNOPSIS SECTIONVM.

XI. Seculi XVII^{mi} prius dimidium 191

XII. Seculi XVII^{mi} dimidium posterius 236

XIII. Seculi XVIII^{vi} priora septem
lustra 310

XIV. Seculi XVIII^{vi} propiora lustra 372

SECTIO

SECTIO I.

ORTVS MEDICINAE.

§. 1.

Toties agitata perque magnae contentio-
nis disputationes a medicis saepe tra-
ctata quaestio de *origine medicinae* facilem
admittere solutionem videtur, dummodo bi-
nae probe distinguantur periodi. — *altera*
scilicet qua primum medicamentis aduersus
morbos ut ceperunt homines. — *altera*
qua empirice collectas notitias tum morborum
tum remediorum ad certa principia referre,
et ita in artis formam redigere studuerunt
medicinam.

§. 2.

Haec scientifica methodus, ut infra pa-
tebit, ad Hippocratem referenda videtur.
Ista vero empiria, ni grauer fallimur, ad
ipsas humani generis origines pertinet.

A

§. 3.

§. 3.

Morbi enim a natura humana vix ac ne vix quidem separabiles sunt, cum, ut dentitionem dolorificam, et menstrui fluxus et partus incommoda taceam, ne quidem inter ferocissimas gentes iniuriae externae quae vitae genus duriusculum affert, aut subitanea aëris vicissitudo, aliaque id genus morborum semina et potentiae euitari queant. Tum vero etiam incommodis istis non vno modo mire prospexit creator. Primum enim voces, quas vocant internas, s. molimina naturae medicatricis machinae humanae indidit, quorum ope ingruente morbo, coeco quasi impetu ac instinctu siue a nociuis arcetur, (ut a carniū esu in morbis biliosis, putridis etc.) siue ad salutare res assumendas, (v. c. ad antiseptica in iis, quos diximus, morbis) vehementi desiderio fertur. Porro autem Deus curauit, ne ulli desint regioni medicamina, plantae praesertim, morbis eiusdem endemiis accommodatae. ita maritimis cochleariam, montosis arnicam, largitus est.

§. 4.

§. 4.

Facile exinde patet, quomodo simplex obseruatio morbi cuiusdam, et crises praesertim eundem leuantis, tum vero casu et experientia intellecta vis plantarum similes istis crisis effectus produciens, primaeuos inducere potuerit homines, ut in simili morbo, similem salutarem crisin simili pharmaco excitarent a).

A 2

§. 5.

- a) Parum e contrario tribuo iis, quae vulgo de medicamentis et chirurgicis adminiculis narrantur, quorum usum homines ab animalibus didicerint.

Adeant super his, quorum interest, praeter notissimos Clerici et Halleri fontes, Ger. Jo. Vossium *de theologia gentili s. de orig. ac progressu idololatriae*, L. III. cap. 67. pag. 398. sqq. edit. Amstelodam. 1700. fol.

D. W. T. (Triller) *Hippocratem atheismi falso accusatum, contra Gundlingium*. Rudolst. 1719. 8. pag. 37. sqq.

Dan. Vinkii *amoenitates philologico-medicas*. Ultraj. 1730. 8. pag. 464. sq.

Jo. Frid. Schreiber *almagestum medicum*. pag. 20. sq.

§. 5.

Atque ita procul dubio nata est *domestica medicina*, simplex primum et non nisi paucarum herbarum scientia; qualis hodieque apud barbaras gentes existit; utpote quarum vniuersa fere medicina in promouendis crisibus versatur, et ad purgantia, emetica, sudorifica, ut chirurgia earum ad scarificationes aut venaesectiones b) et cauteria redit.

§. 6.

Vbi vero in difficiliore morbo propria cuiusvis familiae domestica medicamina non sufficiebant, vicini consulebantur. Hincque sensim

b) Mirum quam vniuersalis haec chirurgica enchiresis etiam apud gentes maxime barbaras reperiatur. Est inter splendida dona, quibus generos. Baro de Asch museum academiae nostrae ditauit, lanceola ex prasina gemma studiosissime excisa qua Kurilicarum insularum quae Kamtschatkae subiacent, incolae, venas sibi secant. Frontalem praesertim quando cephalaea laborant, etc.

sensim originem duxit antiquissimus mos *expositionis aegrotorum ad vias publicas c)*.

§. 7.

Cumque demum vnus alterue maiore experientia et feliciore medicaminum applicatione emereret, prae aliis in eo confidebant eius populares; et sic nati *medici*.

§. 8.

Hi primi medici temporis progressu pro inuentoribus medicinae habiti, et haud secus ac aliarum rerum vtilium repertoires *in deorum numerum relati*, ipsique praeterea medicinae ut aliis vtilissimis artibus *dii deaeque praesides* dati sunt d). Maxime cum et morborum quorundam, pestilentialium praesertim,

A 3

vehe-

c) C. Frid. Hundertmark *de aegrotorum apud veteres in vias publicas et templa expositione*. ed. 2. Lips. 1749. 4.

d) Idem Hundertmark *de diis artis medicae ap. veteres Graecos et Romanos*. Lips. 1735. 4.

Jul. C. Schläger vir celeb. *de diis hominibusque seruatoribus*. Helmst. 1737. 4.

vehementia et epidemica vniuersitas, tum mor-
tes subitaneae, imo et heroica quorundam
medicaminum virtus, diuini quid inuoluere
videretur; tum facile etiam ea superstitio ac-
cederet, vt in *magicis incantamentis* et carmi-
nibus auxilium quaerere aegri, aut *fanis*
deorum incubantes per insomnia salutares exspe-
ctarent reuelationes e).

§. 9.

Ita vero vltro effectum est, vt religio me-
dicinae immisceretur, ipsaque salutaris ars in
sacerdotum potestatem transfiret: id quod iti-
dem hodiernum barbarorum exemplum testa-
tur, vtpote penes quos similiter sacerdotes et
fascinatores morbis mederi, vulgo constat.

e) H. Meibom (praef. Herm. Conring) de
incubatione in fanis deorum medicinae causa
factis. Helmst. 1659. 4.

SECTIO II.

MEDICINA AEGYPTIORVM.

§. 10.

Haec quae diximus prima in vniuersum
fuisse medicinae incunabula a verosimili pa-
rum nobis abesse videtur. Iam in singula-
rium priscarum gentium medicinam abeamus:
et quidem vt ordine progrediamur, primum
de Aegyptiis videamus, antiquissima gentium,
de quarum re medica certiora quaedam relata
legimus f).

§. 11.

Celebratur vero apud hos, vt aliarum, ita
et medicae artis inuentor *THOTH*, sub qua
persona allegorica generatim inuentionis genium
sibi eos finxisse probabile est.

A 4

Idem

f) Super vniuersa veterum Aegyptiorum re
medica conferatur viri doctiss. Guil.
Warburton *divine legation of Moses*.
Vol. II. L. IV. Sect. 3. pag. 39. sq.

It. Prosp. Alpini *medicina Aegyptiorum*
c. Jac. Bontii *medicina Indorum*. Lugd.
Bat. 1718. 4.

Idem ceterum est, qui HERMES graecorum, quem ut multa alia, ita et de re medica L. VI consignasse ferunt, eundemque chemiae parentem faciunt *Trismegistum g*).

§. 12.

Sed et OSIRIDI primo Aegypti regi medicinae inuentum tribuunt; quem *Iouem superum* interpretantur ut SERAPIDEM pro *Ioue infero* s. *Plutone* habent.

§. 13.

Coniugem Osiridi tribuunt ISIDEM, itemdem medica scientia celebrem, et natum ex ea HORVM qui graecis PAEON, aut sicut Romanis APOLLO dictus, similiter pro salutaris artis inuentore habitus est.

§. 14.

Quod vero ipsam Aegyptiorum medicam scientiam attinet, eam sane haud exiguam fuisse, non vno patefcit argumento: quam

g) Herm. Conringii *de hermetica medicina* Lib. II, ed. 2. Helmst. 1669. 4.

Ol. Borrichii *Hermetis aegyptiorum et chemicorum sapientia ab Herm. Conringii animaduersionibus vindicata*. Hafn. 1674. 4.

quam praeslantiam eius minime ex eorum artificiosa cadauerum pollinctura et *mumiarum* conditura probare vellem; utpote quam neque ad anatomen neque ad pharmaciam excolendam multum profuisse credo. Sectionem enim cadaueris condiendi non nisi tumultuariam et satis rudem fuisse, tum Herodoti et Diodori Siculi de ea re narrationes testantur, tum et ipse satis luculenter intellexi, cum ante aliquot annos in curiosa circa eam disquisitione desudarem, et ea fine in numerosis non vnus generis mumiarum fragmentis facerem experimenta. Verum et ipsa haec condiendi methodus non tam ardua et secreti artificii plena videbitur consideranti, id omne eo fere rediisse, ut cadauer, postquam cerebrum aliaque viscera corruptioni facilius obnoxia satis rudi enchiresi euulsa erant, per 40 dies natro s. sali alcalino minerali immergeretur, et ita adeps reliquique humores eluerentur, exsuccae et exsangues reliquiae cedria pice aut etiam asphaltum obducerentur et perfunderentur; imo subinde ita incoquerentur, ut pix in ipsam ossium planorum

rum diploën et cylindricorum meditullium penetraret.

§. 15.

At enim vero Aegyptios, eorumque cumprimis sacerdotes multum incubuisse medicinae, sacrae aequae ac profanae testantur litterae, et Herodoti praesertim auctoritate patet, utpote qui uniuersam Aegyptum medicorum plenam et singulorum morborum curam singularibus medicis commissam fuisse, memoriae prodidit.

SECTIO III.

ORIENTIS QVORVNDAM
POPVLORVM MEDICINA.

§. 16.

Antequam ad Graecorum rem medicam accedamus, quorundam Asiae veteris populorum medicinam tribus saltem verbis tetigisse operae pretium erit. *Hebraeorum* scilicet *Brachmanorum*, et *Sinensium*.

§. 17.

Hebraeos ut reliquas scientias ita et salutis artis notitiam apud Aegyptios didicisse extra omnem dubitationis aleam positum videtur. Studiosius autem eos eandem excoluisse et auxisse, praeter alia *h)* ex legibus eorum ritualibus, quas Mosaici libri continentur *i)*, luculenter apparet. Multa enim
hi

h) Io. Sim. Lindinger *de ebraeorum veterum arte medica, de daemone et daemoniis*. Serueft. 1774. 8.

i) Io. Dav. Michaelis v. cel. *Mosaisches Recht*; praesertim Vol. II, IV, et V.

hi continent, eaque haud vulgaria, tum ad historiam naturalem, animalium v. c. ruminantium etc., tum ad physiologiam et vniuersam rem medicam spectantia, cuius generis sunt, quae circa menstrua mulierum, coitum, puerperium, tum circa lepram aliosque morbos etc. praecipiuntur. Imo et *medicinae forensis* prima rudimenta iis infunt capitibus, quae de virginitatis notis, incestu, lustratione, homicidio etc. agunt.

§. 18.

Brachmanis k) a carniū esu abstinentibus multo curatius vegetabilia in edulia inquirendum fuit, adeo, vt vniuersa botanice a nulla alia prisca aevi gente diligentius exculta sit, et tum res alimentaris, tum medica materies, haud exigua incrementa ceperit. Idemque eximium studium ad hodiernam vsque diem in iisdem australis Asiae regionibus florere

k) Palladius *de gentibus Indiae et Brachmanibus*. S. Ambrosius *de moribus Brachmanorum*. Anon. *de Brachmanibus*. iunctim edid. Ed. Brissaeus. Lond. 1665. 4.

florere l), magnus ille hortus malabaricus, cuius infra denuo mentionem faciemus, praeclaro est documento ll).

§. 19.

Quod vero ad *Sinensum* m) medicinam attinet, ad mythica, imo antediluviana tempora eius origines referunt, auctoremque eiusdem

l) In celebratissima et antiquissima Benianum academia, quae Benarasi floret, nullam aliam praeter botanice medicinae partem tractari, pluribus me docuit ill. Braun magni Halleri gener, meique amantissimus, qui Tribunus legionis Britannicae diu in istis Hindostani regionibus versatus est.

ll) Extat in museo academico egregius thesaurus plantarum malabaricarum siccarum, XII voluminibus comprehensus, et ab ipsis eius terrae doctis viris collectus, qui cuius plantae nomen malabarico caractere palmae folio stylo inscriptum et subinde etiam vsum medicum adiecerunt.

m) Andr. Cleyeri *Specimen medicinae Sinaicae* Frf. 1682. 4.

Io. Bapt. du Halde *Description de la Chine*. Vol. III. pag. 461 - 652.

eiusdem celebrant regem HOANG-TI, ipsique artis eorum Sphygmicae, utpote in qua fere omnis eorum Semiotice versatur, tum et radices Gin-feng (panacis quinquefolii L.) quam pro panacea habent, inuentum tribuunt.

Fuerunt nuper viri quidam clarissimi, qui nescio quam similitudinem Sinenfes inter et veteres Aegyptios se deprehendisse contendunt; ad quam ulterius probandam etiam utriusque gentis chirurgia vti sunt, utpote quae penes utramque maxime ad scarificationes n) et ad cauteria actualia redeat. At enim vero ut in vniuersum omnis ea Sinenfium ab Aegyptiis deriuatio non nisi vanis hypothefibus innititur; ita id quod diximus argum-

- n) Ope acupuncturae qua Sinenfes aequae ac Iapanenses vti solent. Cfr. Wilh. ten Rhynce *diff. de arthritide c. mantissa schematica, de acupunctura etc.* Lond. 1683. 8. Engelb. Kaempfer *amoenitates exoticae.* Lemgov. 1712. 4. pag. 582 seqq. Ipsa acupuncturae instrumenta a Kaempfero reportata, elegantissime fabrefacta iam in museo academico extant.

tum eo minus ponderis habet, cum ut supra (§. 5) iam iam innuimus, utraque haec chirurgica enchiresis non Aegyptiis solum et Sinenfibus, sed omnibus fere barbaris, ipsisque Americae incolis, sit familiaris.

SECTIO IV.

MEDICINA GRAECORVM.

§. 20.

Maiores nobis momenti sunt, quae Graecorum, cultissimae gentis, medicinam attinent, utpote apud quos primum artis formam nata est, unde solidiora hodiernae nostrae scientiae fundamenta iacta sunt.

§. 21.

In vniuersum autem est memorabile medicinam omnium primam extitisse scientiam, quae apud Graecos numini cuidam dicata fuerit, eidemque quem supra iam obiter diximus APOLLINI s. SOLI, cui dedicationi procul dubio acuti et pestilentiales praesertim morbi ansam praebuerunt, quos solis ardori tribuerunt: et quos multo plus terroris mortalibus incussisse, quam diuturnae et sporadicae aegritudines, in aprico est.

§. 22.

Praeter Apollinem nonnullae Deae quoque praesides medicinae, aut peculiaribus saltem

tem eius partibus, praefixae sunt: ut HYGIEA o) quae tam cum PALLADE MEDICA quam cum Romanorum DEA SALUTE conuenit, et specie feminae maturioris, altera manu patellam tenentis, altera serpentem, exhibetur.

§. 23.

DIANA vel etiam IVNO LVCINA s. ILITHYIA tum partu dolentibus tum puerperio decumbentibus praeerat. Quibus gravissimis functionibus alias insuper deas v. c. ALEMONAM alendi in vtero foetus; et NONAM et DECIMAM a maturi partus temporibus; et PARTVLAM quae partum gubernet, praefecerunt.

§. 24.

Quin et postmodum ipsos morbos in deorum numerum recipere non veriti sunt, ut DEAM FERREM, quam Romani ad minus nocendum, templis colebant.

§. 25.

o) Chr. Gottl. Schwarz *expositio veteris inscriptionis de Aesculapio et Hygea diis* Φιλανθρωποις. Altorf. 1742. 4.

B

§. 25.

Verum e mythicis tenebris in heroici aevi diluculum emergimus; vbi primum offendimus CHIRONEM, Thessalum, inde quod populares eius primi equitationi incubuerint, *Centauri* forma fictum. Argonautis, classica expeditione claris, cum aequalem fuisse, ferunt, et Sec. aerae vulgaris XXVII^{mo} clauisse: excelluisse autem, vt astronomia aliisque physicis scientiis, ita praesertim salutari arte, inque ea HERCVLEM, ORPHEVM, aliosque heroas erudiuisse.

§. 26.

Longe clarissimus eius in medicina discipulorum extitit AESCULAPIVS, quem primum omnis medicinae *clinicae* auctorem, et fasciarum multorumque aliorum ad rem medicam et chirurgicam pertinentium inuentorem, perhibent p).

Vulgo exhibetur figura viri barbati, nodoso innixi baculo, cui serpens circumflexus, quod genus animalium ipsi prae aliis consecratum

p) Io. Alb. Sebiz *de Aesculapio inuentore medicinae*. Argent. 1669. 4.

cratum erat, adeo vt sub eius specie ipsum colerent et a. u. c. 460 grassante Romae febre pestilentiali salutiferum numen ingentis serpentis forma Epidaurio adueherent.

Inter reliqua illi attributa symbola q) galus erat, vigilantiae signum, et a latere ipsi adstans TELESOPHORS, cuculatus puer, dubiae interpretationis r).

Templa Aesculapii celebratissima colebantur Epidaurium, Pergamenum, et Coom, vbi in fanis praecipue, vt diximus, incubabant aegroti et historiam morbi cum reuelatis medicaminibus tabulis inscriptam s) in ipso templo suspendebant, quibus maxime vsum fuisse

B 2 Hippo-

q) Iust. Godofr. Günz *ἀσκληπιὰ in sacris Aesculapii*. Lips. 1737. 4.

r) Io. Matth. Gesneri explicatio marmoris Cassellani quo Aesculapius, Hygea, Telesphorus celebrantur. In *Commentar. Societ. scient. Gotting.* Tom. II. p. 281 sq. maxime pag. 299 sqq.

s) Specimen eiusmodi tabularum videsis in Gruteri *corp. inscript.* Vol. I. pag. LXXI, ed. Graenii.

Hippocratem in coacis suis compilandis, vetus suspicio est ss).

§. 27.

Filii erant Aesculapio MACHAON et PODALIRIVS, Agamemnonem in famosum bellum Trojanum secundum seu decennale, quod a. m. 2790 erupit, secuti, ast vulneribus duntaxat medentes. Vnde ieiuna satis disputatio ortum duxit, vtrum medicina an chirurgia antiquior censenda sit. †)

§. 28.

Sequentia medicinae fata, Trojanis a temporibus, mirum dictu, vt Plinii verbis vtat, in nocte densissima latuere vsque ad Peloponesiacum bellum.

§. 29.

ss) Quod Aesculapii nomen fert, de morborum descriptionibus et cura scriptulum, Argent. 1533 fol. supposititium et deformem latinobarbari cuiusdam foetum esse, vix mentione indiget.

†) Cfr. post alios Iac. Palmerii a Gren-teme snil inquisitio, an medicina tempore mythico in vsu fuerit, in *Miscell. observat. critic.* Vol. X. T. III. pag. 336 sqq.

§. 29.

Aesculapii posteri, arcanorum medicorum heredes *Asclepiadum* nomine veniebant, sensimque in duas extensae famae scholas abierunt, Cnidiam alteram, alteram Coam, valde a se inuicem dissidentes.

§. 30.

Interim et philosophi quidam inclaruerunt de re medica bene merentes, inter quos primus nominandus venit PYTHAGORAS, qui quinto circ. seculo ante C. n. obiit, et primus tum morbos chronicos, tum etiam dies criticos obseruasse dicitur.

§. 31.

Ex coetaneis aut discipulis Pythagorae, aut qui aeuum eius proxime exceperunt, et HIPPOCRATEM praecesserunt, sequentes maxime memoria digni sunt:

EMPEDOCLES Agrigentinus, in physiologicis, vt videtur, haud vulgariter versatus.

ALCMAEON Crotoniata, qui zootomiae na- uiter incubuit, primusque de ea scripsisse fertur.

HERACLITVS Ephesus, qui praeter alia in generationis negotium curatius inquisiuit.

DEMOCRITVS Abderita, vir egregius, totus praesertim in anatome practica et comparata.

ACRON, popularis Empedoclis eiusdemque aemulus, quem Plinius auctorem sectae empiricae habet; quae tamen ut infra patebit, recentioris aevi censenda est.

HERODICVS demum aut PRODICVS, siue Thrax fuerit siue Siculus, quod liquidum non est, pro Hippocratis magistro et vel pro auctore, vel pro instauratore *medicinae gymnasticae* (t) s. exercitationis diaeteticae habetur.

§. 32.

Ita iam ad summum in arte nostra lumen peruenimus HIPPOCRATEM Coum, virum arte et facundia insignem, cui fama et auctoritate perenni vix par extitit.

Natus

tt) Hier. Mercurialis *de arte gymnastica* Lib. VI. Venet. 1563. 4. Amstel. 1672. 4.

Petr. Fabri *agonisticon* Lugd. 1592. 4. (quod tamen magis ad athleticam gymnasticam pertinet, a medica probe distinguendum).

Io. Zach. Platner *progr. de arte gymnastica veterum. Opusculor.* T. II. p. 11. sq.

Natus est anno primo olympiadis LXXX, qui est 460 a. C. n. patre Heraclide, auctore Guosidico, medicis. Obiit Larissae, si fides auctoribus, summo senio confectus anno a. C. n. 350. Reliqua de eius vita satis obscura imo fabulis inficeris confusa sunt, cum praeter propria eius scripta pauci neque hi omnes genuini fontes biographici ad eum facientes extant. Praeter Herodicum Democrito maxime in philosophia naturali praeceptore eum usum fuisse ferunt. Artem exercuit primum in Thaso ins., tum vero Abderae, quin et in Asia minore. Praeterea tyrones quoque erudiuit, vnde Coa schola prae Cnidia valde emiuit. In vniuersum autem si doctrinam et ingenium viri tantum e genuinis eius quotquot supersunt libris ponderemus, omnis medicae professionis et methodi scientificae conditor censendus est.

§. 33.

Vt autem in vita Hippocratis, ita similis eaque multo maioris momenti et molestiae confusio circa scripta eius regnat, quae iam a Ptolemaeorum Aegypti regum temporibus

poribus ortum duxit, qui in bibliotheca Alexandrina colligenda occupati, in eo negotio cum Pergami regibus certantes, a lucri cupidis hominibus spuris quoque et supposititiis libris, quibus clarorum auctorum nomina fraudulentè praefigebant, decipiebantur.

Pridem quidem Galenus, vir summus, et sanioris criticae parens, studiose in id incubuit, ut iniuriis istis, quae Hippocraticis scriptis illatae sunt, mederetur. Cum vero perquam arduum sit, tantae labi medelam afferre, imo cum post Galeni egregia tentamina librorum describentium negligentia aut desipientia malum recruduerit; quidam cl. viri inde ab annis ducentis iterato studio genuina Hippocratis scripta restituendi curam susceperunt.

Pertinent huc praesertim:

Hier. Mercurialis *censura et dispositio operum Hippocratis*. Venet. 1583. 4.

Hallerus cum in amplissimis ad Boerhaavii *methodum studii medici* commentariis, pag. 573. sq. 670. 686. 709. 959. tum in editione sua

sua *medicae artis principium*, quorum Vol. I. ea Hippocratis scripta continet, quae ipsi sola vere genuina visa sunt. tum denique *bibliothecae practicae* T. I. pag. 31. sqq.

Cl. Chr. Gottfried Gruneri *censura librorum Hippocraticorum*. Vratisl. 1772. 8.

§. 34.

Quae Hallerus pro genuinis habet, frequentia sunt Hippocratis opera:

1. *Epidemicorum s. de morbis popularibus*. L. I. et III.

Gr. lat. c. comment. Jo. Freind. Lond. 1717. 4. et in hui. oper.

it. *gr. lat. s. t. H. Cope demonstratio medico-practica prognosticorum Hippocratis, ea conferendo cum L. I. et III. epidemicorum*. Dublini 1736. 8. Jenae 1772. 8.

2. *Libri II. praenotionum s. praesagiorum vulgo dicti* (a spurio coacarum praenotionum opere, infra memorando, probe distinguendi). His continentur

a) *prognostica* et

b) *prorrheticorum s. praedictionum* Lib. II. dus.

Extant in vulgatis nonnullis aphorismorum editionibus.

it. gr. lat. inter Zwingeriana *Hippocratis opuscula*. Basil. 1748. 8. de quibus infra.

3. *De diaeta in acutis s. de ptisanis s. contra Cnidias sententias* L. IV.

Ed. gr. lat. Just. Gottfr. Günzii ad calcem l. *de humoribus*. Lips. 1745. 8.

Germ. per Jo. Fr. C. Grimm v. cl. Altenb. 1772. 8. et operum versionis vernaculae Vol. I.

it. in quibusdam aphorismorum editionib.

4. *Aphorismorum* Sect. VII.

Ex ingenti editionum nube paucas saltem prae reliquis memorabiles indicasse sufficiat.

a) *Graecae*

Ex fide vetustissimi codicis cum aliis Hippocratis et Galeni libris aliquot, ex recognitione Franc. Rabelaeii. Lugd. apud Seb. Gryphium 1543. 12.

Glasgoviensis 1748. 15.

b) *Graecae*

b) *Graeco-latinae*

Theodor. Jans. ab Almelooven. Amst. 1685. 12. Lips. 1756. 12.

Annae Car. Lorry. Paris. 1759. 1782. 24.

Jo. B. Lefebure de Villebrune. Constantinop. (Paris.) 1779. 16.

c) *Latinae*

Versio tetrapla; sc. Constantini Africani, Laur. Laurentiani, Nic. Leonici et Theodori extat in *Articella* infra recensenda.

Andr. Passae c. praenotionibus etc. Bergomi 1750. 1762. 12.

Galenii in aphorismos commentaria infra dicentur.

E nuperiorum interpretum farragine notentur

Jac. Hollerii *comment.* Genev. 1620. 8.

Jo. de Gorter *medicina Hippocratica*. Amst. 1755. 4.

5. *De aëribus, aquis, et locis.*

Ed. gr. lat. c. l. *de flatibus*, studio Jani Cornarii. Basil. 1529. 4.

c. comm.

c. comm. Hieron. Cardani Basil.
1570. fol.

Angl. c. comm. F. Clifton Lond. 1734. 8.

6. *De natura hominis.*

cum aphorismorum editionib. quibusdam.

De Galeni commentariis infra.

7. *de locis in homine.*

8. *de humoribus purgandis.*

gr. lat. ex ed. Just. Gottfr. Günzii
c. l. *de diaeta in acutis.* Lips. 1745. 8.

9. *de alimento*

10. *de articulis*

11. *de fracturis*

lat. c. commentariis Andr. Maximini.
Rom. 1776. 4 maj.

12. *mochlicus.*

ne confundatur cum dubio eiusdem tituli
libello, qui de ossium natura agit.

13. *de capitis vulneribus.*

Jul. Caes. Arantii Comm. LB. 1639. 12.

Petr. Pavii *sucenturiatus anatomicus.* LB.
1616. 4.

14. *de officina chirurgi s. medici.*

Spurii e contrario aut saltem dubii Hal-
lero videntur sequentes:

α) ad methodum studii medici facientes.

1. *Iusiurandum.*

gr. lat. c. comment. Jo. H. Meibomii. LB.
1643. 4.

2. *Lex.*

Passim cum aphorismis edita; ut in edi-
tione Rabelaeusii etc.

3. *de veteri medicina.*

4. *de arte.*

5. *de medico medicinae officio.*

item quibusdam aphorismorum editionibus
subiunctus.

6. *de decoro s. de honestate s. decenti habitu.*
gr. lat. c. comment. G. Matthiae. Gotting.
1740. 4.

7. *Praeceptiones.*

β) Anatomica et physiologica.

8. *de anatome.*

gr. lat. ex ed. D. W. Trilleri cum prospecta
nouae editionis operum. LB. 1728. 4.

9. *de ossium natura f. mochlicus.*
 cf. supra dictos genuinos, n. 12.
 10. *de principiis f. carnibus.*
 11. *de corde.*
 12. *de glandulis.*
 13. *de genitura.*
 14. *de natura pueri.*
 15. *de vita.*
 16. *de partu septimestri et octimestri.*
 17. *de superfetatione.*
 γ) Pathologica, therapeutica, diaetetica:
 18. *de morbis. L. IV.*
 19. *de affectionibus.*
 20. *de internis affectionibus.*
 21. *epidemicorum L. II. IV. V. (hic praestantior) VI. et VII.*
 22. *prorrheticorum L. Ius.*
 cf. supra genuinos. n. 2. b)
 23. *coacae praenotiones.*
 ed elegans gr. lat. Amst. ap. Elzevir. 1660. 12.
 c. comm. Jac. Hollerii. Lugd. 1576. fol.
 Lud. Dureti interpretationes et enarrationes in coacae. Par. 1588. fol. Lugd. Bat. 1737. fol.
 Lugd. et Argent. 1784. fol.

24. *de indicationibus.*
 25. *de diebus criticis.*
 26. *de insomniis.*
 27. *de videndi acie.*
 28. *de flatibus.*
 29. *de morbo sacro f. epilepsia.*
 30. *de insania.*
 31. *de haemorrhoidibus.*
 32. *de virginum affectionibus.*
 33. *de morbis mulierum. L. II.*
 34. *de natura muliebri.*
 35. *de sterilibus.*
 36. *de dentitione.*
 37. *de victus ratione L. III.*
 38. *de salubri victus ratione.*
 vulgo Polybo tribuitur, de quo infra.
 Nonnullis Scribonii Largi et scholae Salernitanae editionibus subiunctus.
 39. *de liquidorum usu.*
 40. *de medicamentis purgantibus.*
 41. *de purgatione, helleboro facta.*
 δ) Chirurgica, obstetricia etc.
 42. *de ulceribus f. vulneribus.*
 43. *de fistulis.*

44. *de exsectione foetus.*

e) *ad vitam propriam.*

45. *Epistolae.*

§. 35.

Editiones operum Hippocratis.

a) *Graecae.*

princeps Veneta ap. Aldum (1526.) fol.

Jani Cornari Basil. 1538. fol.

β) *Graeco-latinae.*

Hier. Mercurialis Venet. 1580. II Vol. fol.

Anut. Foëfii Frf. 1595. Genev. 1675. fol.

Jo. Ant. v. der Linden. LB. 1665. II Vol. 8.

c. Galeni operibus per Renat. Chartier, Paris. 1639. XIII Vol. fol.

inchoata saltem ed. Steph. Mackii, Vindob. 1743. II Vol. fol.

γ) *Versiones Latinae.*

Fabii Calvi Rom. 1525. fol.

Jani Cornarii Basil. 1546. fol. et alias.

c. commentariis Jo. Marinellii, Venet. ap. Jo. Valgrisi 1575. fol. (ed. classica sed immensae raritatis.)

Ex

Ex versione Cornarii cum comm. Marinellii et indice Pini. Venet. 1737. III Vol. fol.

Halleri medicae artis principes Vol. I-IV. Lausannae 1769-71. 8. (ex Marinelli versione.)

δ) *Germanica*

Jo. Fr. C. Grimm v. cl. qui et annotationes adiecit. Altenb. 1781. II Vol. 8.

§. 36.

Lexica Hippocratica aliaque id genus subsidia :

Galenii *explicatio vocabulorum* Hippocratis.

Erotiani *collectio vocabulorum*. Hippocratis.

Ed. princeps H. Stephani c. priore in huius utilissimo opere cui titulus est: *Dictionarium medicum vel expositiones vocum medicinalium ad verbum excerptae ex Hippocrate, Aretaeo, Galeno, Oribasio, Rufo Ephes., Aëtio, Alex. Tralliano, Paulo Aegin., Actuaria et Corn. Celso. (it. ex Julii Pollucis onomastico)* (Paris.) 1564. 8.

Jo. Gorraei *definitionum medicarum* L. XXIV. Paris. 1564. fol.

Anut. Foëfii *oeconomia Hippocratis*. Frf. 1588. Genev. 1662. fol.

C

Petr.

Petr. Matth. Pini *compendium instar indicis in Hippocratis opera*. Venet. 1597. fol. et cum ed. Hipp. lat. quam diximus.

Prosp. Martiani *notationes in Hippocratem*. Rom. 1626. Venet. 1652. fol. Patav. 1719. fol.

Selecta opuscula, in quibus Hippocrates explicatur, edita ab F. Gottfr. Baldinger v. cl. Gotting. 1782. 8.

§. 37.

Cum Hippocrates primus et princeps scriptorum medicorum sit, non incongruum videbitur, antequam ulterius progrediamur, hic loci *collectiones* medicorum veterum praestantiores inferere.

Est autem eorum antiquissima eademque summae quondam auctoritatis latina, vulgo sic dicta *Articella*, quod artem parvam denotare videtur, procul dubio a Salernitanae scholae quodam medico curata. Saepius recusa prodit Venet. 1483. fol. 1523. fol. etc. continet tetraplam quam diximus aphorismorum Hippocratis versionem, c. commentario Galeni; progno-

prognostica, de diaeta in acutis, de aëre aquis et locis etc. iusiurandum, it. Galeni artem parvam, Theophilum de vrinis etc.

Alia est collectio Aldina, s. t. *Medici antiqui omnes latini*. Venet. ap. Aldi filios. 1547. fol. Complectitur Celsum, Serenum Samonicum, Scribonium Largum, Soranum Ephes., Antonium Musam et Apulejum, Aemilium Macrum et Strabonem Gallum, Caelium Aurelium, Theodorum Priscianum etc.

Classica hos sequitur H. Stephani magna collectio latina s. t. *medicae artis principes post Hippocratem et Galenum latinitate donati*. (Parisi.) excudebat H. Stephanus 1567. II Vol. fol. Continet Aretaeum, Rufum, Orisbasium, Paulum, Aëtium, Alexandrum, Acluarium, Myrepsum; et ex latinis Celsum, Scribonium Largum, Marcellum empiricum, Cassium Felicem, Serenum Samonicum et Rhemnium Palaemonem.

Celsi Crassi collectio minor est, eaque s. t. *medici antiqui graeci* Aretaeus, Palladius, Rufus, Theophilus, omnes a Junio Paulo Crasso

Crasso latinitate donati. accessit Stephanus Atheniensis, et ipsius Crassi quaestiones medicar. Basil. ap. Petr. Pernam 1581. 4.

Halleri collectio latina manualis prodiit curante D. Vicat Laufannae inde ab a. 1769. ad 74. XI Vol. 8. I-IVum continetur Hippocrates, V. Aretaeus, VI. Alex. Trallianus, VII. Rhazes de variolis et morbillis, VIII. IX. Celsus, X. XI. Cael. Aurelianus.

Quibus nuper iuncta est vernacula sylloge v. cl. Chr. Gottfr. Gruner *Bibliothek der alten Aerzte*. Lipsi. inde ab a. 1780. 8.

§. 38.

Similes quaedam extant collectiones chirurgicae:

Libri chirurgorum veterum de fracturis et luxationibus per Vidum Vidium. Paris. 1544. fol.

Graecorum chirurgici libri, Sorani unus de fracturarum signis, Oribasii II. de fractis et luxatis; e collectione Nicetae ed. Ant. Cochi Florent. 1754. fol.

§. 39.

§. 39.

Collectiones gynacciorum:

Volumen gynacciorum. ed. Casp. Wolf. Basil. 1566. 4.

Gynacciorum s. de mulierum affectibus commentarii graecor. latinor. barbaror. etc. in III tomos digesti (studio Casp. Bauhini) Basil. 1586. 4. (quod IVti Vol. titulum mentitur opus et 1588. prodiit, non nisi Lud. Mercatum de morbis mulierum continet.)

Gynacciorum libri graecorum, arabum, latinorum, veterum et recentiorum quotquot exstant, per Ier. Spachium. Argent. 1597. fol.

Contenta omnium trium exhibet Jo. Alb. Fabricius *bibl. gr.* T. XII. p. 700. sqq.

§. 40.

Quibus demum et veterinarias collectiones subiungimus:

Veterinariae medicinae s. hippiatricarum L. II. Basil. 1537. 4.

Graecos continent Absyrti, Hieroclis etc. libros et eologas, iussu Constantini Porphyrogeniti collectas. Singulorum auctorum, vnde hae sunt petitaе, indicem videbis in J. Alb. Fabricii *bibl. gr.* T. VI. p. n. 494-500.

Iidem duo libri iam antea latino idiomate excusi erant Jo. Ruellio interprete, Paris. 1530. fol.

Germanice prodierunt f. t. *zwey Bücher von Gebrechen der Roffe* (Eger) 1571. fol.

§. 41.

Sed e diuerticulo in viam revertimur, vbi post Hippocratem primum eius filios offendimus, THESSALVM et DRACONEM, atque generum POLYBVM quibus plura e dubiis Hippocratis scriptis tribuuntur: vt Polybo l. *de salubri viciis ratione*, quem §. 34. n. 33. citauimus.

§. 42.

THUCYDIDIS classici inter historicos viri, qui c. 3520. claruit, mentionem iniicere oportet ob egregiam famosae istius pestis Atheniensis descriptionem, quam et Lucretius L. VIto poematis *de natura rerum*, et Joan. Boeaccius, lepidus Milesiarum auctor, in praefatione *decaameronis* imitati sunt. Ea tamen, vtrum veri nominis pestis fuerit, Halleri aliorumque doctor. viror. dubitatio est non iniqua.

§. 43.

§. 43.

PLATO Atheniensis, cl. 3560.

Socratis discipulus, multum in theoria medica laborauit. De Hippocratis hypothesebus in Phaedro suo agit etc. Praecipue tamen eius ad nos pertinet *Timaeus* f. *de natura*, ab ipso Cicerone in latinum sermonem translatus.

ed. gr. lat. interprete M. Tullio Cic. et Chalcidio, una e. eius docta explanatione. Paris. 1579. 4.

Operum Platonis editio princeps Aldi. Venet. 1513. fol.

H. Stephani Paris. 1578. fol.

Bipontina inde ab a. 1782. 8. prodit.

§. 44.

ARISTOTELES Stagiritae, cl. 3590.

Nicomachi filius, Platonis per 20 annos discipulus, demum praeceptor Alexandri M., qui octingenta talenta attica (minimum 8 auri Tonnas quas vocant, valore aequantia) histologiae eius animalium condendae impendit. Auctor scholae peripateticae et philosophiae bis mille annos per vniuersum fere orbem

antiquum regnantis. Instaurator historiae naturalis et parens sanioris physiologiae. Primus bibliothecam congeffit, quae postea hereditatis iure ad Theophrastum transit.

Princeps viri summi opus et cui vix simile extat, *historia animalium* est, cuius tamen non nisi epitomen habemus X libris comprehensam.

ed. Ph. Jac. Maussaci. Tolosae 1619. fol.

Inter reliqua magni viri scripta praesertim ad nos attinent:

de partibus animalium L. IV.

de generatione animalium L. V.

et maxime *de auditis admirandis*.

Operum ed. princeps gr. c. Theophrasto, Venet. ap. Aldum 1495-98. VI vol. fol.

gr. lat. ex ed. Gu. du Val. Paris. 1654. IV vol. fol.

§. 45.

THEOPHRASTVS Eresius.

Aristotelis discipulus et heres bibliothecae, instaurator botanices, quam binis summi pretii operibus ditavit.

a) *histo-*

a) *historiae plantarum* L. IX.

c. comment. Jul. Caes. Scaligeri et Jo. Bodaei a Stapel Amst. 1644. fol.

Fragmentum L. Xmi c. interpretat. Jani Planci edid. Aug. Mar. Bandinus f. l. et a. fol.

b) *de causis plantarum* L. VI.

Operum ed. principem diximus ad Aristot. gr. lat. ex ed. Dan. Heinfii LB. 1613. fol.

§. 46.

DIOCLES Carystius cl. c. 3600.

Ex Asclepiadum familia, magnae et meritaе famae vir.

Pauca quaedam eaque dubia sub eius nomine extant.

v. c: *Prophylactica* h. e. *de secunda valetudine tuenda ad regem* Antigonum.

inseruit Io. Alb. Fabricius *bibliothecae suae graecae* Tom. XII. — pag. 585-92.

Lat. c. nonnul. scholae Salernitanae editionibus.
it. c. G. Pictorii *methodo sanitatis tuendae.* Basil. (1561.) 8.

C 5

Dogma-

Dogmata eius relata leguntur apud Celsum, maxime vero apud Caelium Aurelium.

§. 47.

PRAXAGORAS COUS.

itidem ex Asclepiadum gente.
celeber doctor, vel pituita vitrea, quae
eius nomen fert, vulgo notus, cuius dogmata
similiter conseruauit Caelius.

§. 48.

ERASISTRATVS CEUS.

Aristotelis nepos et discipulus in aula Syriaca vixit; vbi Antiocho Imo Stratonicen novercam cum vitae discrimine amatam conciliavit, a patre Seleuco X talentis ob eam curam donatus. vid. Plutarchus in Demetrio poliorcete, Stratonices patre T. VI. pag. 1601. f. ed. H. Stephani. cfr. Lucianus de Syria Dea pag. 888. fqq. Tom. II. ed. Salmurens.

Auctor ille fuit celebris et diu durantis scholae, quam Smyrnae praesertim floruisse ferunt

ferunt u). Restaurator anatomes, physiologus acutissimus, est habendus.

§. 49.

HEROPHILVS Chalcedonius.

Praxagorae discipulus. Itidem clarae scholae medicae auctor.

Summus qui ante C. n. extitit anatomicus, cuius nomen torculari sic dicto durae meningis impositum est.

Fragmen-

u) Quin numos a Smyrnaeis in honorem medicorum e scholis Erasistrati et Herophili cufos fuisse aiunt. Vid. Rich. Meadii super hoc argumento diss. At enim vero errasse Meadium facile patebit consideranti Aesculapii iconem quam haec numismata ferunt vulgo in tot aliarum urbium numis occurrere, vbi de medicis ne cogitare quidem licet. Nomina vero ipsi addita non medicos denotant sed magistratus aut etiam sacerdotes, cum in quibusdam eius aevi urbibus magistratus et summa sacerdotia coniungerentur. Quodsi contigerit, ut vere medici iis nominibus designarentur: is honos tamen ipsis non qua medicis, sed qua magistratibus, obtigit.

Fragmentum eius e L. III. Apollonii Citiensis de articulis edidit Ant. Cocchi in *discorso dell'anatomia*, Florent. 1745. 4. pag. 80 sqq.

§. 50.

NICANDER Colophonius cl. c. 3800.
 Ei. *theriaca et alexipharmaca*,
 ed. princeps c. Dioscoride Aldi, Venet. 1499. fol.
 al. Aldina ib. 1523. 8. maj.
 ed. Ang. Mar. Bandini Florent. 1764. 8.

§. 51.

Incidit in haec circiter tempora aut ea praecessit paulo diductio medicinae Celso dicta in tres disciplinas: scil. in diaeteticam quae victu, pharmaceuticam quae medicamentis, chirurgicam quae manu, medetur.

Mart. Iacobsen de antiqua medicinae divisione in διαιτητικήν, Φαρμακευτικήν, et χειρουργικήν. Helmst. 1766. 4.

§. 52.

Hanc mox secuta est medicorum in sectas secessio: praesertim in *dogmaticam*, quae in medicina exercenda rationi multum tribuebat,

et

et *empiricam*, quae fere vnice experientiae confidebat. Illius fundamenta iam iecerat Erasistratus, ideo semidogmaticus dictus: huius vero Herophilus, hinc semiempiricus vocatus; eiusque artis alumni; PHILINVS praesertim Cous et tum maxime HERACLIDES Tarentinus, Mantiae discipulus, magni meriti vir.

G. Gottl. Richter progr. de veterum empiricorum ingenuitate. Gotting. 1741. 4.

(Hic finit Schulzii *historia medic.* Lipf. 1728. 4.)

SECTIO V.

MEDICINA ROMANORVM.

§. 53.

A. 234. a. C. n. medicina cum reliquis scientiis e Graecia Romam migravit. Primus vero illic medicinam aperuit, taberna publico aere ipsi concessa ARCHAGATHVS Peloponnesiacus, Lyfaniae f.

§. 54.

Acér autem extitit medicinae huius graecicae osor M. PORCIUS CATO Cenforius, qui e contrario ipse de domestica medicina commentarium conscripsit, cuius vero non nisi fragmenta apud Plinium et Plutarchum extant.

Sed et ej. *de re rustica* L. vt multa aniliter superstitiosa ita multa vtiliter ad rem medicam facientia continet.

ed. Io. Matth. Gesneri c. VARRONE et reliquis Scr. R. R. it. Vegetio etc. Lips. 1735. 1774. 4.

§. 55.

§. 55.

De conditione id temporis medicorum apud Romanos, praeterito seculo acer disputatio exorta est, currente aeuo denuo suscitata. Criminatum enim est eos sero et post sexcentos demum annos Romam admissos, post vero iterum aliquando vrbe pulsos fuisse, diuque in seruili conditione degisse etc.

Classica quae huc faciunt scripta sunt:

Io. Fr. Bokelmanni *medicus Romanus seruus LX solidis aestimatus* Lugd. Bat. 1671. 12. it. ad calcem Iugleri *de nundinatione seruorum*. Lips. 1748. 8. (aduersus Drelincourtium)

C. Drelincourtii *apologia medica qua depellitur illa columnia medicos sexcentis annis Roma exulasse*. Lugd. Bat. 1672. 12.

Conyers Middleton *de medicorum apud veteres Romanos degentium conditione. contra Iac. Sponium et Rich. Meadium seruilem atque ignobilem eam fuisse ostenditur*. Cantabr. 1726. 8.

ej. *dissertationis defensor contra anonymos* ib. 1727. — Vtraque extat in ej. *miscellaneous Works*, Lond. 1752. 4. Vol. IV^{to} pag. 177. sq. 205. sq.

Diluerunt has calumnias post Vinkium in *amoenitat. medicis*, Schulzium, aliosque

Iul. Car. Schlaeger v. cl. *de medicorum apud veteres Romanos conditione*, Helmst. 1740. 4.

Aug. Gottl. Richter collega coniunctiss. (Praef. auunculo cl. Georg. Gottl.) *prisca Roma in medicos suos haud iniqua*. Gotting. 1764. 4.

§. 56.

Vocabantur autem apud Romanos *medici* qui in vniuersum morborum remedia cognoverant. Distincti ideo a ceteris artificibus qui singularium saltem partium curationem suscipiebant.

Ita chirurgi dicebantur *medici vulnerum*, alii *medici ocularii* x) etc.

Medi-

x) Io. Ern. Walchii *antiquitates medicae selectae*. Ien. 1772. 8.

Christoph. Saxii *epist. de veteris medici ocularii gemma sphragide*. Ultraj. 1774. 8.

Medicae autem Gynaecia et mulierum morbos curasse videntur. Subinde etiam pro obstetricibus accipiuntur.

§. 57.

Primus vero medicorum Romanorum fama et meritis praecellens ASCLEPIADES erat, Prusienfis Bithynus, .†. a. 91. a. C. n.

Amicus Ciceronis, epicureus, auctor *mechanicae* sectae. Totus *caussis* morborum investigandis inhiabat.

Blas. Caryophili (Garofolo) *diff. de icona Asclepiadis*. Inter *dissertationes* eiusd. *miscellaneas* Rom. 1718. 4. pag. 331 sq.

Ant. Cocchi *discorso primo sopra Asclepiade*. Florent. 1758. 4.

La medicina d'Asclepiade per ben curare le malattie acute. raccolta da varii frammenti Greci e latini (auct. Jo. Fortun. Bianchini protomedico Udin.) Venet. (1769.) 8.

§. 58.

THEMISON Laodiceus.

Asclepiadis discipulus; auctor sectae *methodicae*, qui Celso interprete, medicinam quasi viam quandam vocabat (quam μέθοδος Graeci
D nomi-

nominant) eorumque quae in morbis *communia* sunt contemplationem.

De ceteris methodicis conf. Halleri *bibl. pract.* Vol. I. p. 177. et plurimis pag. 202. sq. 205. sq. 209-15.

et super praxi methodicorum in vniuersum Jo. Conr. Amman *praefationem ad Caelium suum Aurelium*.

it. Paul. Gottl. Werlhof *de medicina methodicae sectae eiusque usu et abusu*. Helmstad. 1723. 4.

§. 59.

ANTONIUS MUSA cl. circ. a. 22. a. C. n. Augusti Caes. medicus.

Scripta eius deperdita sunt; quod enim eius nomen fert *de herba vetonica* opusculum, ferius aeuum sapit.

ed. Gabr. Humelbergii c. Apulejo *de medicaminib. herbar.* Basil. 1537. 4.

it. in collect. Aldina.

Lud. Chr. Crellii Antonius Musa Augusti medicus obseruationibus varii generis illustratus. Lips. 1725. 4.

Chr. Rose de Augusto contraria medicina curato. Hal. 1741. 4.

§. 60.

§. 60.

CASSIVS FELIX.

itidem Augusti coetaneus.

extant sub eius nomine, sed serioris vt videtur aevi, *Quaestiones s. problemata*.

ed. gr. lat. cura Conr. Gessneri. Tiguri 1562. 8.

ex ed. Andr. Rivini. Lips. 1653. 4.

Eiusdem quoque aetatis esset genuinus Aemilius Macer, cuius nomen praefixum est latinobarbaro carmini *de herbarum virtutibus*. ed. c. Walafridi Strabi (monachi S. Gallensis, qui a. 849. obiit) *hortulo* per Joann. Atrocianum. Basil. 1527. 8. it. in collectione Aldi.

§. 61.

AVL. CORNELIVS CELSVS cl. c. 37.

Aesclepiadens, latinorum Hippocrates, medicorum Cicero vulgo dictus.

EJ. *de medicina* L. VIII.

ed. princeps Florent. 1478. fol.

Mediol. 1481. 4. Venet. 1497. fol. Aldina 1528. 8 maj.

Ruellii Parisinam 1529. fol. v. ad Scribonium Largum.

c. comment. Bald. Ronsssei Lugd. Batav. ex offic. Plantin. 1592. 4.

ex recognit. Jo. Ant. v. der Linden. Lugd. Bat. ap. Elzevir. 1657. 12.

ex recens. Jo. Baptist. Morgagnii. Patav. ap. Jos. Cominum. 1722. 8.

it. c. ej. VIII epistolis in Celsum et Seren. Samonicum. ex nitida Vulpii edit. Patav. 1750. II Vol. 8.

recus. Venet. 1763. II Vol. 12.

ex recens. Th. Janf. ab Almeloveen c. n. varior. LB. 1746. 8.

studio C. Chr. Krause. Lipf. 1765. 8.

ex ed. Leon. Targae. Pat. 1769. 4.

ex recens. Jo. Valart. Paris. 1772. 12. ed. nitid.

extat quoque in collectione Aldina, et inter principes H. Stephani et Halleri.

De Celfo conferatur:

Jo. Rhodii *vita* Celfi. ad calcem *diff. de acia, pondere et mensuris* Celfi etc. ed. 2. Lond. Scanor. 1691. 4.

G. Matthiae

G. Matthiae *de Celfi medicina* Goetting. 1766. 4.

Jo. Fr. Clossii v. cl. *specimen observationum criticarum in Celsum*. Ultraj. 1768. 4.

Bianconi *lettere sopra Celfo*. Rom. 1779. 8. germ. Lipf. 1781. 8.

§. 62.

SCRIBONIVS LARGVS Designatianus. cl. Sec. p. C. n. Imo medio.

Ej. *compositiones medicae* (primum dispensatorium, ex graeco ut videtur translatum.)

ed. princeps eaque rarissima, quae ad manum est, prodiit cura Jo. Ruellii c. Corn. Celfo aliisque, Paris. ap. Wechel. 1529. fol.

Statim recusa c. Benivenio *de abdit. morbor. causis*, Basil. ap. Cratandr. 1529. 8. quam vulgo cum Jo. Alb. Fabricio ast perperam pro principe habent.

cura Jo. Rhodii Patav. 1650. 4.

tum cum amplissimis eiusd. commentariis et lexico Scriboniano ib. 1655. 4.

it. in collectione Aldina et inter principes Stephani.

§. 63.

XENOCRATES aphrodisiacus Cilix; eiusd. c. Scribonio aetatis.

D 3

probe

probe distinguendus a celebri Platonico eiusdem nominis, cuius vitam Diogenes Laertius descripsit, et cum quo ab Artedio, Harduino et nuperis editoribus Plinii gallici male confusus est.

Ej. *de visu ex aquatilibus* L. extat apud Oribasium.

ed. gr. lat. c. not. et glossar. Jo. G. Frid. Franzii. Lips. 1774. 8.

§. 64.

RUFVS Ephesus.

vir maximae eruditionis.

princeps eius opus est *de nominibus partium c. h.*

gr. c. rel. opusc. et Sorano per Jac. Goupylum (c. Aretaeo ut videtur) Paris. 1554. 8.

gr. lat. ed. Guil. Clinch Lond. 1744. 4.

lat. c. Aretaeo Venet. 1552. fol. min. Paris. 1554. 16.

it. in collectione Stephani et Crassi.

in tabulas redegit Fab. Paulinus ad calcem editionis Vesalii *de c. h. fabr.* Venetae 1604. fol.

§. 65.

§. 65.

PEDANIUS s. PEDACIUS DIOSCORIDES Anazarbaeus. cl. Nerone imp.

inflaurator materiae medicae.

Princeps Ej. opus est *de medicinali materia* L. VI. (alii V; alii VII numerant.)

a) editiones graecae

Princeps Veneta ap. Aldum 1499. fol.
ex ed. Jani Cornari Basil. 1529. 4.

b) graeco-latina

classica Jo. Ant. Saraceni Frf. 1598. fol.

c) latinae

Colon. 1478. fol.

ex Jo. Ruellii interpret. Lugd. 1550. 8. et toties alias.

Commentatores.

Val. Cordi *annotationes* Argent. 1561. fol.

Petr. Andr. Matthioli *commentarius*.
saepiss. recuf. Ed. praestantiss. Venet. 1565. fol.

§. 66.

ARTEMIDORVS Daldianus.

Ej. *oneirocriticorum* L. V.

D 4

ed.

ed. gr. lat. per Nic. Rigaltium Paris.
1603. 4.

germanicae versiones ansam praeberunt
triualibus istis vulgi libellis infomniorum.

§. 67.

EROTIANVS f. HERODIANVS

EJ. *lexicon Hippocraticum* supra laudauimus.
ed. princeps H. Stephani c. *ditionario*
medico (Paris) 1564. 8.

item c. *glossar.* Galeni et Herodoti
Lycii in Hippocr. ex ed. Io. G. Fr. Fran-
zii Lips. 1780. 8.

§. 68.

THESSALVS

qui se ipsum *iatronicen* vocare non eru-
buit.

methodicam sectam vltro perfecit.

§. 69.

ANDROMACHVS pater, Cretensis.

Neronis imperatoris medicus, primusque
archiatri titulo insignitus, qui tunc temporis
praesidem s. praefectum medicorum denotabat.
inuentor *theriacae* cuius compositionem
graeco carmine descripsit.

ed.

ed. gr. lat. c. comment. Franc. Tidiaei.
Toruni 1607. 4.

it. Norimb. 1754. 4.

§. 70.

C. PLINIVS SECVNDVS Nouocomensis.

Vespasiani imp. familiaris, .†. a. C. 79 ipsa
ea Vesuuii famosa eruptione, quae et Hercu-
lano et Pompeiis fatalis cessit.

EJ. *historia mundi* L. XXXVII.

ed. princeps Venet. 1469. fol.

c. Claud. Salmafii animaduers. studio
Jo. de Laët Lugd. Bat. ap. Elzevir. 1635.
III vol. 12.

ed. J. Harduini Paris. 1723. III vol. fol.
Bipontina. 1783. V vol. 8.

Claud. Salmafii *exercitationes Plinianae*.
Ultraj. 1689. II vol. fol.

EJ. *de Plinio iudicium*. Diuioni. 1668. fol.

§. 71.

Incidit in haec circiter tempora methodi-
corum denuo in alias *sectas* seditio, quarum
placita autem et quid quaeuis habuerit proprii

D 5

c ve.

2425/K

e veterum scriptis dilucide eruere vix est possibile.

Sunt vero A) *Pneumatici*, auctore ATHE-
NAEO Cilice.

B) *Episynthetic*, auctoribus AGATHINO,
Athenaei discipulo, et LEONIDE Alexandrino.

C) *Ectlesi* auctore ARCHIGENE Apameense,
Agathini discipulo, viro egregio, de quo plu-
rimis cf. Halleri *bibl. pract.* T. I. pag. 198-
202. *chirurg.* T. I. pag. 69 sqq. *anatom.* T. I.
pag. 74 sqq. et *botan.* T. I. pag. 102 sqq.

§. 72.

Ad pneumaticos pertinet ARETAEVS Cap-
padox dubiae aetatis, quae tamen ante Titi
imperat. tempora ponenda videtur.

Ni grauitur fallimur, omnium quorum
scripta adhuc extant medicorum veterum
longe dignissimus, qui a tyronibus totus in
succum et sanguinem vertatur.

Ej. *de morbis acutis* L. IV.

totidemque *de morbis diuturnis*.

ed. princeps cura Jac. Goupyli Paris.

554. 8.

gr.

gr. lat. Jo. W. Wiggan. Oxon. 1732 fol.
c. not. Trilleri etc. curante Boerhaavio
Lugd. Batav. 1731. fol.

lat. Venet. 1552. fol. min. Paris. 1554. 16.
(v. ad Rufum) Venet. 1763. 8. Argent. 1768. 8.
it. in collectionib. Stephani, Craffi,
et Halleri.

(C. Gottl. Kuehn) *de dubia Aretaei aetate
constituenda* Lips. 1779. 8. (Neroni coaeuum
facit.)

§. 73.

SORANVS Ephesius cl. circa Traiani im-
per. tempora.

caput sectae methodicae, cuius praecepta
Caelius Aurelianus infra recensendus, in
latinum sermonem transtulit, nobisque ita
seruauit.

Ej. *de fracturarum signis* L. supra citauimus
in chirurgicis collectionibus.

Praeterea nomen eius fert satis antiquum
sane opusculum *de vulua et muliebri pudendo*.

ed. gr. c. Theoph. Protospathario.
Paris. 1555. 8.

lat. c. eod. ib. 1556. 8.

it.

it. in *uniuersa antiquorum anatome* ad calcem editionis Vefaliani operis Venetae 1604 fol. aperte vero spuria Pseudo-Sorani barbari est *isagoge artis medendi* Basil. 1528. fol. quae et in collectione Aldina extat.

§. 74.

MOSCHION methodicus.

Ej. *de morbis mulierum* L. (e latino in graecum translatus)

extat in omnibus quas diximus Gynaeciorum collectionibus, et quidem gr. in Wolfiana, lat. in reliquis duabus.

§. 75.

CLAUD. GALENVS Pergamenus. n. a. 131.
†. Seuero imp.

Vir summus et vnicus, et cui, siue vasti ingenii acumen siue immensum doctrinae ambitum spectes vix alterum vniuersae antiquitatis aequiparare licet.

Scholam Alexandrinam x) frequentauit, Romae maxime artem exercuit. polygraphus.

nullam

x) De Alexandrina schola et medicinae in eadem summo flore, ipsius Galeni studio impen-

nullam non medicinae partem scriptis suis auxit, de vniuersa arte impense meritus. XIV sequentium seculorum idolum, et in omni re medica fons et norma.

Nomen eius retinuit vena quae ventriculo cerebri tertio incumbens torcular demum sic dictum Herophili intrat.

Ex Scriptis eius, quotquot adhuc supersunt, saltem praecipua et quae genuina videntur, recensuimus, ordinem editionis Chartarianae secuti, XIII. vol. comprehensae, et in totidem classes, in quarum tamen distributione iudicium desideramus maturius, diuisae.

Vol. I. biographica.

1. *de libris propriis.*
2. *de ordine librorum suorum.*

Vol. II. Isagogica.

3. *Paraphraesae Menodoti suasoria ad artes oratio.*
4. *de optima doctrina.*
5. *de historia philosophica.*

6.

impense aucto v. Chr. G. Heynii, viri Opt. *opuscula academica* Vol. I. p. 109sq.

6. *de Sophismatis penes dictionem.*

7. *explicatio vocum obsoletarum ap. Hippo-
pocratem.*

extat in *dictionary medico* H. Stephani.

8. *de constitutione artis medicae.*

9. *ars medicinalis s. ars parua.*

quondam pro canone habitum opusculum.

Inter commentatores extant praeter nume-
rosos alios Petr. Hispanus, posthac Pont.
Max. it. Sanctior. Sanctorius etc.

10. *definitiones medicae.*

11. *de partibus artis medicae.*

12. *de Sectis.*

13. *de optima Secta.*

14. *de subfiguratione empirica.*

15. *quod optimus medicus sit quoque philo-
sophus.*

16. *introducio s. medicus.*

a quibusdam pro spurio declaratum opus.
(sed v. Barth. Eustachium *de motu capi-
tis*, pag. 257.)

saepissime editum. v.c. *gr. lat.* Bas. 1537. 8.
Vol.

Vol. III. *physiologica.*

17. *de elementis* L. II.

18. *de temperamentis* L. III.

19. *in Hippocratem y) de natura humana
Comm. II.*

20. *de humoribus.*

21. *an sanguis in arteriis natura contineatur.*

22. *de atra bile.*

23. *de semine.*

Vol. IV. *anatomica.*

24. *de anatomicis administrationibus* L. IX.
(insignes)

25. *de ossibus ad tirones.* (idem qui Sec.
XVI. ingentes illas lites excitavit libellus.)

ed. *gr. lat.* c. n. Casp. Hofmanni (Spe-
cimen nouae omnium Galeni operum editio-
nis

y) Ad maxime immortalia Galeni merita
pertinere *criticas* curas, quas Hippocra-
ticis operibus adhibuit, ipsumque hinc
omnis sanioris criticae parentem et ex-
emplar habendum esse, supra iam ad
Hippocratem ipsum monuimus.

nis quam adornauerat z)) Francof. 1630. fol.
de commentariis Fallopii, Ingrassiae, Riolani aliorumque infra dicitur.

26. *de musculorum dissectione* (ex Oribasio)
lat. c. praecedente et sequentibus Lugdun.

1551. 16.

27. *de venarum arteriarumque dissectione.*

28. *de nervorum dissectione.*

29. *vocalium instrumentorum dissectione.*

30. *de uteri dissectione.*

31. *de usu partium* L. XVII. (classic. opus.)
lat. ex vers. Nic. Regii Calabri (de quo
infra) Paris. 1528. 4. Lugd. 1550. 16.

commentarius Casp. Hofmanni Frf.
1625. fol.

Vol. V. psychologica

32. *de naturalibus facultatibus* L. III.

33. *de Hippocratis et Platonis decretis* L. IX.
lat. c. sequenti et al. Galenicis, XVI L. *de*
pulsibus, etc. Basil. 1535. fol.

34.

z) v. cl. v. Murr *Journal zur Kunstgesch.*
und Litteratur T. IV. pag. 70. sqq.

34. *de formatione foetus* (ex optimis Galeni
scriptis.)

35. *an omnes partes animalis quod procrea-*
tur, fiant simul?

36. *an animal sit quod in utero est?*

37. *de septimestri partu.*

38. *de instrumento odoratus.*

39. *de motu musculorum* L. II.

40. *de respirationis usu.*

41. *de causis respirationis.*

42. *de usu pulsuum.*

43. *quod animi mores corporis temperamenta*
sequantur.

Vol. VI. hygienae.

44. *de optima nostri corporis constitutione.*

45. *de bono habitu.*

46. *num ad medicinam spectet, num ad*
gymnasticen ars tuendae sanitatis?

47. *de sanitate tuenda* L. VI.

48. *in Hippocratem de aëre, aquis et locis*
Comm. III.

49. in Polybium de solubri victus ratione
(v. supra pag. 31. n. 38.)

50. in Hippocratem de alimento, comm. IV.

51. de alimentorum facultatibus L. III.

52. de attenuante diaeta.

53. de probis prauisque alimentorum succis.

54. de humani corporis constitutione, de diaeta
IV anni tempestatum et XII mensium.

55. de ptisana.

56. de exercitio quod parua pila fit.

57. de dignotione ex insomniis.

58. de cognoscendis curandisque animi mor-
bis (vbi cap. 8. de se ipso agit).

59. de cuiusque animi peccatorum dignotione
atque medela.

60. de consuetudine.

Vol. VII. pathologica

61. de differentiis morborum.

62. de causis morborum.

63. de differentiis symptomatum.

64. de causis symptomatum L. III.

65. de febrium differentiis L. II.

66. de inaequali temperie.

67. de marasmo senili.

68. de tumoribus praeter naturam.

69. de plenitudine.

70. de causis procatasticis.

71. de tremore, palpitatione, conuulsione et
rigore.

72. de comate.

73. de difficultate respirationis L. III.

74. de morborum temporibus.

75. al. de totius morbi temporibus.

76. de typis. (dubius)

77. aduersus eos qui de typis s. periodis
scripserunt.

78. de locis affectis L. VI. (princeps Galeni
opus).

Vol. VIII. femiotica

79. de pulsibus, ad tirones.

80. de pulsum differentiis L. IV.

81. *de pulsibus dignoscendis* L. IV.
 82. *de causis pulsuum* L. IV.
 83. *de praesagitione ex pulsibus* L. IV.
 84. *Synopsis libror. suor. xvi. de pulsibus*
 85. *ad Antonium philosophum de pulsibus libellus.*
 86. *de urinis compendium.*
 87. *de crisiibus* L. III.
 88. *de diebus criticis* L. III.
 89. *in Hippocratem de humoribus* Comm. III.
 90. *in Hippocratis prognosticon* Comm. III.
 91. *in Hippocratis Lib. I. prorrheticorum* Comm. III. (dubii)
 92. *de praenotione ad Posthumum.* (plurima ad vitam Galeni propriam continet)
 93. *alius de prognosi libellus.*
 94. *praesagium experientia confirmatum.*
 95. *de venae sectione.*
 96. *de aegrotantium decubitu prognostica ex mathematica scientia.*

97. *quomodo morbum simulantes sint deprehendendi.*

Vol. IX. Opera mixta.

98. *in Hippocratis epidemicor. L. I. Comm. III.*
 99. *in eorundem* L. II. Comm.
 100. *in eorundem* L. III. Comm. III.
 101. *in eorundem* L. VI. Comm. VI.
 102. *in aphorismorum Hippocratis* L. VII. totidem commentarii.
 103. *aduersus Lycum: quod nihil peccet Hippocrates aphorismo 14. Sectionis I.*
 104. *contra ea, quae a Juliano in aphor. Hippocratis 2. Sect. I. dicta sunt.*

Vol. X. therapeutica

105. *methodus medendi* L. XIV.
 ed. princeps gr. c. sequente. Venet. sumptib. Nic. Blausi. 1500. fol. max.
 106. *ad Glauconem de arte curatiua* L. II.
 107. *de venae sectione aduersus Erasistratum.*

108. al. eiusdem argumenti *aduersus Erasistrateos Romae degentes.*

109. *de curandi ratione per v. f.*

110. *de hirudinibus, reunione, cucurbitula et scarificatione.*

111. *de purgantium medicamentorum facultate.*

112. *Quos, quibus medicamentis, et quando purgare oporteat?*

113. *pro puero epileptico consilium.*

114. *de colico dolore.*

115. *de remediis facile parabilibus.*

Vol. XI. *diaetetica.*

116. *In Hippocratem de diaeta in acutis Comm. IV.*

117. *de diaeta in morbis acutis ex Hippocratis sententia.*

Vol. XII. *chirurgica.*

118. *In Hippocratem de officina medici Comm. III.*

119. *in ej. de fracturis L. Comm. III.*

120. *in ej. de articulis L. Comm. IV.*

121. *de fasciis.*

Vol. XIII. *pharmaceutica.*

122. *de simplicium medicamentorum facultatibus L. XI.*

123. *de compositione medicamentorum secundum locos (h. e. morbos) L. X.*

124. *de compositione medicamentorum secundum genera L. VII.*

125. *de antidotis L. II. (multis ad vitam auctoris facit.)*

126. *de theriaca ad Pisonem.*

127. *de usu theriacae ad Pamphilianum.*

128. *de succedaneis medicamentis.*

129. *de clysteribus.*

Editiones operum Galeni.

a) *graecae.*

princeps Aldina. Venet. 1521. V vol. fol.
Basilienf. cura Joach. Camerarii et Leon.
Fuchfii 1538. V vol. fol.

b) *graeco-latina*

Renati Chartier c. Hippocrate. Paris. 1639.
et titulis tantum reculsis 1679. XIII Vol.
fol. a)

c) *latinae.*

prima Venet. per Phil. Pintium de Caneto
1490. fol.

Basileenses plures; inter quas reliquis prae-
stat ea quae a. 1562 ex Frobenii officina in
XII Partes in fol. diuisa prodit; prolegome-
nis Conr. Gesneri et indicibus Grataroli
et Pantaleonis aucta.

Juntinae Venetiis editae X extant diuer-
sae editiones. viz. I. 1541. II. 1550. III. 1556.
IV. 1563. V. 1570. VI. 1576 (hanc curauit
Hier. Mercurialis) VII. 1586. VIII. 1600.
(haec elegantissima) IX. 1609 (haec c. se-
quente maxime completa) X. 1625. fol.

alia est Veneta studio Jo. Bapt. Rasarii
ap. Vincent. Valgrisium. 1562. V vol.
fol.

Ad vitam et scripta viri summi praeter ea,
quae ipse sparsim in operibus narrat, et Cle-
ricus

a) De hac ed. cf. plurimis cl. Sandifort
exercitat. acad. L. I. c. 8. pag. 113. sqq.

ricus (cuius historia medicinae in Galeno finit)
atque Hallerus congefferunt, confr. Conr.
Gesneri vita Galeni, operum editioni latinae
a. 1562. quam citauimus praefixae.

it. Phil. Labbe *elogium chronologicum Ga-*
leni. Paris. 1660. 8.

Ej. *vita Galeni ex propriis scriptis collecta.*
ib. eod. 8.

§. 76.

Vterque Q. SERENVS SAMONICVS pater
et fil. cl. c. 210.

vtri eorum tribuendum sit *carmen de medi-*
cina adhuc sub iudice lis est.

ed. princeps Venet. 1488. 4.

Lips. 1515. 4.

ed. Rob. Keuchenii Amst. 1706. 8. c.

Q. RHEMNII FANNII PALAEMONIS *carmin. de*
ponderib. et mensur.

it. inter poetas minores Petr. Burmanni
Lugd. Bat. 1731. 4.

ex ed. Jo. Chr. Gottl. Ackermann
v. cl. Lips. 1786. 8.

extat quoque in collectione Aldina et
cum Fannio Palaemone inter principes Ste-
phani.

Jo. Bapt. Morgagni in eum epist. citauimus ad Celsum.

§. 77.

ALEXANDER Aphrodisaeus Car. cl. c. 220.
Ej. *interdicta medica et problemata physica*.
ed. princeps gr. c. Aristot. Venet. 1495. fol.
Fr. Sylburgi Francof. 1585. 4.
id. *de febribus*.
Genev. 1612. 8.

§. 78.

CLAUD. AELIANVS Praenestinus cl. c. 225.
Ej. *de historia animalium* L. XVII.
ed. princeps gr. lat. c. reliq. Aeliani operib.
Tiguri 1556. fol.
gr. lat. c. n. D. W. Trilleri per Abr.
Gronovium. Lond. 1744. II Vol. 4.
lat. ex ed. Petr. Gyllii c. ej. *descriptione*
elephantis. Lugd. 1565. 8.
Ej. Gyllii L. XVI. *de vi et natura anima-*
lium ex Aeliani historia etc. c. libro de gallicis
et latinis nominibus piscium. Lugd. 1535. 4.

§. 79.

ORIBASIVS Sardianus cl. c. 362.

Juliani

Juliani apostatae medicus et familiaris, cuius in usum *collectorum medicinalium* vassum opus congeffit, quorum vero non nisi XV priores libros, tumque L. XXIV. et XXV. habemus.

his posterioribus vtile compendium anatomes Galenicæ continetur.

ed. gr. Paris. 1556. 8.

gr. lat. Guil. Dundas L. Bat. 1735. 4.

omnes lat. Venet. ap. Paul. Manutium f. a. 8.

Ej. *Synopses ad Eustathium fil.* L. IX.

lat. Venet. ap. Aldum 1554. 8.

Ej. *euporistorum ad Eunapium* L. IV.

lat. Basil. 1529. fol.

Opera lat. Basil. 1557. III Vol. 8.

it. inter principes Stephani.

(Cum Oribasio incipit Freindii *historia medicinae*.)

§. 80.

NEMESIVS cl. c. 364.

episcopus Emesenus.

Ej. *de natura hominis* L. (physiologia Galenica.)

ed. princeps gr. Antwerp. 1565. 8.

gr.

gr. lat. Oxon. 1676. 8.

§. 81.

VINDICIANVS cl. c. 364.

archiater Valentiniani I. cui *carmen epistolare* dicauit.

ed. in (Petr. Pithoei) *collect. epigr. et poemat. veterum*. Genev. 1596. 8.

it. ab Andr. Rivino. Lips. 1654. 8.

it. inter Burmanni *poëtas minores*.

et a Morgagno c. ep. in Seren. Samonic.

§. 82.

THEODORVS PRISCIANVS cl. c. 375.

Vindiciani discipulus, archiater Valentiniani II.

Ej. *de curatione morborum* L. IV.

Basil. 1532. 4.

ed. Andr. Rivini Lips. 1654. 8.

it. in collect. Aldina.

In aliis codicibus nomen fert Q. OCTAVII HORATIANI quem Prisciani discipulum faciunt. ita prodiit c. Albucasis *chirurgia*. Argent. 1532. fol.

§. 83.

§. 83.

MARCELLVS EMPIRICVS cl. c. 381.

Ej. *de medicamentis empiricis* L.

ex ed. Jani Cornari Basil. 1536. fol.

it. in collectionib. Aldi et Stephani.

§. 84.

Ad idem circiter aeuum referrem auctorem operis *de re medica* siue is PLINIVS quidam VALERIANVS fuerit, siue SIBVRIVS, quod Gūnzio magis arridet.

ed. Rom. 1509. fol.

c. Sorano ex ed. Alb. Torini Basil. 1538. fol.

it. in collectione Aldina et inter principes Stephani etc.

Iust. Godofr. Gūnzii *de auctore operis de re medica, vulgo Plinio Valeriano adscripti, libellus*. Lips. 1736. 4. (qui et ad praecedentium IV medicorum historiam vtilia congeffit.)

§. 85.

Non magis certae aetatis est L. APVLEJVS quidam, a Madaurensi philosopho et Milesiarum auctore plane diuersus.

Ej.

Ej. *de medicaminibus herbarum* L.
ed. c. Ant. Musa quem citauimus, per
Gabr. Humelbergium. Basil. (1537) 4.
it. in collectione Aldi.

§. 86.

VEGETIVS RENATVS cl. c. 384.
a. taclico eiusdem nominis vt videtur di-
stinguendus.
Nostri sunt *malomedicinae* L. IV. (classicum
ad anatomen comparatam et veterinariam
opus.)
ed. princeps Herm. Comit. a Neuenaar
Basil. 1529. 4.
c. not. Jo. Zach. Platneri aliorumque
ad calcem *scriptorum rei rusticae* Jo. Matth.
Gesneri quos diximus.

ABSYRTVM et HIEROCLEM supra nomina-
vimus in collectionibus.

§. 87.

CAELIVS AVRELIANVS Siccensis Numida,
cl. c. 410. (quantum ex barbaro stylo hario-
jari licet.)

genui-

genuinus et solus superstes methodicus,
VIII libros reliquit maximi pretii, quos ex
Sorano Ephesio fere translato esse supra iam
monuimus.

acutarum passionum L. III.

ed. princeps cura Guintheri Andernac.
Paris. 1533. 8.

tardarum passionum L. V.

ed. princeps c. Oribasii nonnullis. Basil.
1529. fol.

iunctim ex ed. Jo. Conr. Amman. Amst.
1709. 1722. 4. etc.

it. in collect. Aldi, et inter principes Ste-
phani et Halleri.

Hic vltimus ni fallor Romanorum medicorum
qui vernacula lingua scripserunt. Seculo enim
Vito plane defitum Romae latine loqui.

§. 88.

C. AETIVS Amidenus cl. c. 530.

comitis obsequii s. *opificii* dignitate ornatus.

IV. *tetrabiblia* h. e. XVI. L. *synopsis medico-
rum veterum* conscripsit, quorum vero non
nisi VIII priores graeco idiomate adhuc diuul-
gata sunt. Venet. ap. Aldum 1534. fol.

lat.

lat. vero omnes XVI. Basil. 1535. 1542. 1549.
fol. Lugd. 1549 fol. et alias.

it. in Stephani collectione.

Super anecdotis istis extat: Jo. E. Heben-
streit *tentamen philologico - medicum*. Lipsiae,
1757. 4.

Ej. Aëtii *αὐθεντοῦ* L. IX. c. 28. *exhibens*
tenuioris intestini morbum quem ileon et chori-
dapsum dicunt. Lips. 1757. 4.

§. 89.

PALLADIUS Alexandrinus. iatrosophista
cl. c. 540.

Ej. *synopsis de febribus*.

gr. lat. ex ed. Jo. Chartier. Paris. 1646. 4.

ex ed. Jo. Steph. Bernard. Lugd. Bat.
1745. 8.

extant praeterea ej. comm. in Hippocratica
nonnulla scripta: ut in Vltum epidemicorum
lat. in Celsi Craffi collect.

§. 90.

ALEXANDER Trallianus Lydiae. iatrosophista
cl. c. 544.

egregium ej. habemus *opus therapeuticum*
L. XII.

ed.

ed. princeps gr. Paris. ap. Rob. Stephanum
1548. fol.

gr. lat. Basil. 1556. 8.

lat. per Alban. Torinum. Basil. 1533. 1541.
fol. it. inter principes Stephani et Halleri.

Ej. *libellus de lumbricis*

ex ed. Hieron. Mercurialis Venet.
1570. 4.

it. in *Bibl. Graec.* Fabricii T. XII. p. 602 sq.
et in Halleri collect.

§. 91.

THEOPHILVS, a dignitate protospatharius
dictus; it. PHILOTHEVS, et PHILARETVS cl. c.
623.

monachus et medicus.

Ej. *de c. li. fabrica* L. V.

ed. gr. Paris. 1554. 8.

gr. lat. in Fabricii bibl. gr. T. XII. pag.
783 sqq.

lat. Paris. 1556. 8. (vid. Soranum) it. in
Celsi Craffi collectione.

Ej. *de urinis*

lat. extat in articella, et inter principes
Stephani.

F

gr.

gr. lat. Lugd. Bat. 1703. 8.

§. 92.

STEPHANVS Atheniensis cl. c. 642.

Theophili discip.

Ej. in priorem Galeni librum methodi curatiuae ad Glauconem explanatio.

lat. in Celsi Crassi collectione.

§. 93.

PAVLVS Aegineta, periodentes dictus. cl. c. 670.

Ej. de re medica L. VII.

ed. princeps gr. Venet. ap. Aldum 1528. fol. Basil. 1538. fol.

lat. per Guint. Andernac. Colon. 1534 fol. Venet. 1541. 8. Argent. 1542. fol.

per Alban. Torin. Basil. 1551. 8. et al.

per Jan. Cornar. Basil. 1556. fol.

it. inter principes Stephani.

Rud. Aug. Vogel de Pauli Aeginetae meritis in medicinam, imprimisque chirurgiam Prol. I. II. Goetting. 1768.

§. 94.

Et hic quidem ultimus est ex iis medicis qui Romano durante imperio ideo quod proprii

prii quid ad artem augendam contulerint memoria digni videntur. A septimo enim inde seculo indies magis magisque inualefcebat ferrea barbaries, qua ut omnes reliquae scientiae ita et vniuersa medicina inculta et alto ignaviae sopore sepulta iacebat.

Coronidis tamen loco paucos adhuc nominasse liceat sequentium seculorum medicos quosdam byzantinos, reliquae gregi aliquantulum praestantiores.

§. 95.

NONVS cl. c. 940.

Iussu Constantini porphyrogenetae scr. *Epitomen praeceptorum artis medicae vel de omnium particularium morborum curatione.*

gr. lat. Argent. 1568. 8.

Idem opus vulgo quoque fertur f. t. MICH. PSELLI.

§. 96.

SYMEON SETHVS cl. c. 1075.

Magister et Protouestiarius in Palatio Antiochi Byzantino.

Ej. de cibariorum facultate Syntagma.

gr. lat. Basil. 1538. 8.

F 2

ex

ex ed. Mart. Bogdan Parif. 1658. 8.

§. 97.

DEMETRIVS PEPAGOMENVS cl. c. 1270.

Michaelis palaeologi archiater.

Praeter alia opuscula, *de cura canum et accipitrum* scr.

gr. lat. f. t. *rei accipitrariae scriptores. accessit L. de cura canum* (ex ed. Nic. Rigaltii.) Par. 1612. 4.

lat. c. Gyllii Aeliano. Lugd. 1565. 8.

id. *de podagra*.

ed. gr. lat. Jo. Steph. Bernard Lugd. Bat. 1743. 8.

§. 98.

NICOLAUS MYREPSVS Alexandrinus cl. c. 1280.

Ej. *antidotarium f. medicamentarium opus f. dispensatorium* (cui plus quam aniles superflitiones intercurrunt),

lat. Ingolst. 1541. 4.

ex ed. Leon. Fuchfii. Basil. 1549. fol.

it. f. t. *theatri medico-praeclici* c. praef. Jo. Hartm. Beyereri Norimb. 1658. 8.

et inter principes Stephani.

ab

Ab hoc distinguit Hallerus NICOLAVM prae-positum, scholae salernitanae medicum, Myrepsi epitomatozem.

§. 99.

Claudat agmen JOANNES Zachariae fil. in aula Andronici palaeologi *Actuarii* (medici) dignitate ornatus, hinc vulgo ACTVARIVS dictus. cl. c. 1300.

Ej. *methodus medendi* L. VI.

lat. Venet. 1554. 4.

it. *de urinis*

Opera lat. Parif. 1556. 8. Lugd. 1556. III vol. 16.

it. inter principes Stephani.

SECTIO VI.

A R A B E S. *)

§. 100.

Non vna patet via qua Graecorum et Romanorum res medica ad Arabes transire potuit; ita enim, ut vnicam earum saltem tangam, Gregorii Abulpharagii testimonio constat, Valeriano imp. a. 260. a Sapore Persarum rege deuicto et in nouam ab hoc conditam urbem Gandisaporam delato, aduenisse cum eo plures peritos medicos graecos, qui medicinam Hippocraticam in oriente disseminarint.

§. 101.

*) Ad hanc sectionem conf. praeter Freindium

Jo. Leonis Africani vitae medicorum et philosophorum quorundam Arabum, latinae factae per I. H. Hottingerum, insertae Fabricii *bibl. graecae* Vol. XIII. pag. 259 - 298.

Maxime vero Mich. Casiri (Syromaronitae, Regis Hispan. a biblioth.) *bibliotheca Arabico - Hispana Escorialensis*. Matriti 1760. fol. maj.

§. 101.

Hinc in eadem ipsa urbe Sec. circ. VI. celebris floruit schola medica, *nosocomio* quoque instructa, quae in vniuersum etiam in occidente non longo ante Justinianum tempore, (qui a. 555. ob.) primum instituta esse videntur, idoneo huiusmodi rerum iudice Jo. H. Schulze.

Ad eandem scholam frequentandam iam Mohhammadi, (religionis Mosleimicae et Saracenici imperii fundatoris) aeno aduolasse Arabes medicos, idem Abulpharagius testis est, quae vero postmodum a. 640 ultimo Persarum dynasta a Saracenis regno exuto, in ipsam horum potestatem transiit.

§. 102.

Haec Arabum doctrina Saracenorum invasionibus vniuersam Africam borealem et magnam Europae australis partem inundantibus, longe quoque lateque ad ultimam vsque Hispaniam, quae princeps Arabum in Europa sedes fuit, diuulgata est.

§. 103.

Maximam quidem partem ex Graecorum fontibus hausta erat: naturalis nempe eorum philosophia ex Aristotele, medicina vero e Galeno, cuius ut et Hippocratica bene multa scripta e graecis Arabica fecit ABUSAIN HONAIN Syrus (quem vulgo JOANNITIVM vocant), ex Obaditarum gente oriundus.

Neutiquam tamen propriae frugis expers dicendum est Arabum studium medicum, cum ut alia taceam, ad materiam medicam et rem alimentarem amplificandam multum contulerint, imo in chemicis et pharmaceuticis primi et principes fere auctores extiterint.

§. 104.

Verum non nisi classicos ex vassa eorum tribu nominasse sufficiat:

JOANNES filius MESVES, (JAHIA EBN MASAWAIH) vulgo dictus JOANNES DAMASCENVS,

Plures eiusdem nominis medici fuisse videntur, quorum autem historia adeo confusa est, ut neque de numero, nec de aetate et scriptis

scriptis eorum certi quid constet. Seniores Sec. IX., iuniorem Sec. demum XI. claruisse, aliqui aiunt.

haec posteriori tribuunt *de re medica* L. III. qui pharmacopoeis diu pro canone fuerunt. lat. Venet. 1484. fol. c. al. ib. 1491. fol. ib. 1505. 8. Lugd. 1511. 8. ib. 1523. 8. Venet. 1538. fol.

ex versione Jac. Sylvii qui multum in emendando Mesue laboravit Paris. 1544. fol. Lugd. 1550. 8. Ven. 1589. fol. c. fig.

Ed. classica ex duplici translatione; altera quidem antiqua, altera nova Sylvii. Venet. ap. Vincent. Valgrisi 1562. fol. c. fig.

Amplissimus in Mesuen extat commentarius celebris anatomes restauratoris Mundini. c. plurimis quos citavimus Joannis editionibus editus.

Jo. Gottfr. Hahn *de veris Mesue scriptis non deperditis sed sub Jani Damasceni nomine conservatis.* ad calcem EJE. antiquit. variolar. Brigae 1733. 4.

§. 105.

JOANNES filius SERAPIONIS.

Fere eadem circa huius nominis viros, (nam et horum plures esse videntur), dubitatio est, ac circa diuersos Mesues.

Ej. *practica* f. *breniarium* Libr. VI. quibus accedit L. VII. qui *antidotarium* f. formulare complectitur.

lat. Venet. 1479. fol. Lugd. 1525. 4.

it. c. Auerrhoë et Rhaze *de simplicibus* ex ed. Oth. Brunfelsii. Arg. 1531. fol.

§. 106.

RHAZES (ABUBEKER MOHAMMAD BEN ZACHARIA) Raianus Persa .†. 942.

Ej. *Elchavi* f. continens L. LXX. quorum vero non nisi XXVII editi sunt.

lat. Brixiae 1486. fol. f.l. 1509. fol. etc.

ALMANZOR h. e. ad regem Corassani Manforem L. X.

lat. c. aliis Rhazis opusculis et Constantiniano *viatico* Lugd. 1510. II vol. 8.

L. nonus quondam pro canone pathologico habitus.

In eum extat Jo. de Tornamira *clarificatio* Venet. 1507. fol. et al.

it.

it. Andr. Vesalii in eundem paraphrasis. Basil. 1537. 8.

Ej. classicum opusculum *de pestilentia* (h. e. de variolis et morbillis).

ex vers. G. Vallae. Paris. 1528. 4.

it. lat. ex noua versione curante Rich. Mead Lond. 1747. et inter huj. opera Goetting. 1748. 8.

arab. c. noua vers. lat. ed. J. Channing Lond. 1766. 8.

hanc versionem inter principes suos recepit Hallerus.

et denuo recudi curauit J. C. Ringebroig Goetting. 1781. 8.

Rhazis *opuscula* Ven. 1500 fol. Basil. 1544. fol.

§. 107.

HALY filius ABBAS (AL MANGIOVSCI) Persa. cl. c. 992.

Ej. *Almaleki* f. *liber totius medicinae necessarius* Venet. 1492. fol. etc. Lugd. 1523. 4.

XX. complectitur libros, viz. X theoreticos, totidemque practici argumenti.

§. 108.

§. 108.

AVICENNA filius SINAE (ABU ALI AL HOSSAIN EBN ABDALLAH EBN SINA) Bokharenfis .†. 1036.

vulgo princeps medicorum Arabum habitus; hodieque apud Turcas summae auctoritatis; polygraphus.

Ej. *canon* s. encyclopaedia medica arab. Rom. 1593. fol.

lat. ad manus sunt sequentes:

Papiae 1483 fol.

Venet. 1507. 4. it. c. varior. comm. ib. 1523 V vol. fol. ib. 1555 fol.

Basil. 1556 fol.

Venet. ap. Vinc. Valgrisi 1564. II vol. fol. ib. 1584. fol. ib. 1595. fol. ib. 1608. II vol. fol.

Prima *Fen* (h. e. Pars) Imi canonis classicae quondam erant institutiones medicae.

In numerosis huius *Fen* interpretibus est quoque Sanctor. Sanctorii *comment. in Imam Fen* II L. canonis Venet. 1646. 4.

L. secundus de canone (qui mater. medic. et therapiam generalem complectitur) arab.

et

et *lat.* studio Petr. Kirshenii. Vratilav. 1609. fol.

C. Patini or. de Avicenna. Patav. 1678. 4.

§. 109.

ALBVCASIS cognomine ALZAHARAVI (ABUL CASEM CALAF EBNO 'L ABBAS) cl. c. 1080. classicus et princeps chemicorum Arabum; egregius quoque chirurgus.

Ej. *de chirurgia* L.

lat. c. Octav. Horatiano Argent. 1532. fol. it. c. opusc. Rolandi et Rogerii chirurgor. et Constantino Afric. per Hier. Gemusaeum; Basil. 1541. fol.

arab. et *lat.* cura Jo. Channing; Oxon. 1778. II vok. 4.

§. 110.

AVENZOAR cognomine ABIMERON (AL WAZIR ABU MERWAN ABDELMELECH IBN ZOHR) vulgo *Experimentator* dictus. Hispanensis. cl. Sec. XII.

Ej. *Theistr* i. e. *rectificatio medicationis et regiminis*.

lat. f. l. et a. fol. it. Venet. 1490. fol. Lugd. 1531. 8.

it. c. sqte. Venet. 1553 fol.

§. 111.

§. III.

AVERROËS (ABU ELWALID MOHAMMAD
EBN ACHMET) Cordubensis Hispanus .†. 1206.
Aristotelicus, scholasticorum sui aevi ante-
signanus.

Ej. *Colliget* s. compendium medicinae uni-
versae L. VII.

lat. Venet. 1490. fol.

it. c. Ej. *comm. in Avicennae cantica et de
theriaca* .c. Avenzoare Ven. 1553 fol.

§. II2.

Hicce iungere liceat Hebraeum:

R. MOSE BEN MAIMON, secundum litte-
ras initiales vulgo dictum RAMBAM. Cordubens.
†. 1205.

Averroës discipulus, Saladini Aegyptiorum
Soldani archiater.

polyhistor sui aevi clarissimus.

Ej. *tractatus de regimine sanitatis ad sul-
tanum Babyloniae*.

ed. vetus lat. Florent. f. a. 4. et al.

Ej. *aphorismi secundum doctrinam Hippo-
cratis et Galeni*.

lat. Bonon. 1489. 4. et al.

SECTIO

SECTIO VII.

LATINOBARBARI. *)

§. II3.

Primus qui haustam ex Arabum schola
doctrinam medicam in Italiam derivasse, et
hinc restaurator studii medici in christiano
orbe censendus videtur, CONSTANTINUS a
patria Carthagine vulgo *Africanus*, et quod
dum Cassini (monachus ord. S. Benedicti)
obierit, *Cassiniensis* dictus est; cl. Sec. XI. ver-
sus finem vergente.

Is postquam diu Babylone et Bagdadi
studiis incubuerat, Roberto Apuliae duci a
secretis, ipsique procul dubio auctor fuit sua-
forque, ut *Salerni* medicam conderet *scholam*
s. ut in sigillo collegii audit *ciuitatem Hippo-
craticam*; quae prima et princeps extitit in
christiano occidente medica vniuersitas.

Ant.

*) Parum notam et fere desertam hanc histo-
riae medicae periodum innumeris modis
egregie illustravit Phil. Gabr. Hensler
v. cl. in *Geschichte der Lustseuche* cuius
P. I, Altonae, 1783. 8. prodit.

Ant. Mazza *urbis Salernitanae historia et antiquitates*, Neap. 1681. 4. cap. IV. p. 116. sqq. de antiquissimo Salernitano studio ac de eius Hippocratico collegio.

Ipse quoque graecos et arabes medicos latinitati, satis barbarae quidem, tradidit et in compendia contraxit, quorum vulgatissimum est *Breniarium dictum viaticum*, cuius editionem in §. de Rhazeo citauimus.

Opera iunctim prodierunt Basil. 1536. fol.

§. 114.

Quod sub titulo *scholae Salernitanae* extat famosum carmen diaeteticum *de tuenda valetudine*, Jo. de Mediolano, facultatis membrum, iussu collegii medici versiculis leoninis consignauit et Roberto Normanniae duci dicauit, qui post patris sui, Guilelmi conquestoris, obitum e cruciata expeditione domum properabat, et in itinere Salernum salutauerat de fistuloso ulcere quo laborabat medicos eius scholae consulturus.

Numerosissimae extant editiones.

Nitida ad manus est Colon. 1494. 4.

c. exe-

c. exegeſi Arn. Villanovani et aliis per Jo. Curionem Erf. 1582. 8.

classica Ren. Moreau Paris. 1625. 8.

it. c. Sanctorii *aphorismis*, Baconis *hist. vitae et mortis* etc. per J. S. H. (Henninger) Lips. 1726. 8.

§. 115.

Salernitanam mox aliae quaedam celebres scholae medicae secutae sunt. Montispeſſulana sc., Parisina; et Bononiensis.

illa origines suas referre videtur ad a. 1150.

I. Astruc *Mémoires pour servir à l'histoire de la Faculté de Médecine de Montpellier*. Paris. 1767. 4.

ista fundata auctoritate papali a. 1220.

Gabr. Naudaei *de antiquitate et dignitate scholae medicae Parisiensis, panegyris*. Paris. 1628. 8.

haec demum instituta videtur initio Sec. XIII.

instauratore quasi medicinae THADDAEO ALDEROTTO. *)

Maur. Fattorini, abbas Camaldulens. *de claris archigymnasiu Bononiensis Professoribus*

*) De Alderotto cf. *Serie di Ritratti d'uomini ill. Tosc.* fol. max. vol. III, 1770. Nro. VII.

ribus a Sec. XI usque ad Sec. XIV. Tom. I. P. I. Bonon. 1769. fol.

§. 116.

Qui in hisce scholis eruditi a Seculo inde XII usque ad restaurationem litterarum hinc illincque, per Italiam praesertim, Galliam et Germaniam claruerunt medici celebriores — rari nantes in gurgite vasto — commodè iunctim comprehendi et secundum scientias medicas, in quibus eminuerunt, recenseri poterunt.

ANATOMICI.

§. 117.

Crepusculum anatomies resuscitatae ipsi debetur FRIDERICO II. imperatori et mæcenati summo; qui a. 1250 obiit, et ipse opus *de arte venandi cum avibus* scripsit, editum cura Marci Velferi Aug. Vindel. 1596. 8. quo observationes accuratissimae et maxime memorabiles ad anatomem comparatam continentur. Idem quoque humanorum cadauerum publicas in vsum medicorum dissectiones et demonstrationes institui iussit b).

Frid.

b) Obicem vero mox opposuit feliciori huic anatomies progressui Bonifacius VIII.

P. M.

cf. Frid. Lindenbrogii *codex legum antiquarum* Frf. 1613. fol. pag. 808.

§. 118.

Princeps vero restaurator anatomies humanae et immortaliter ideo de re medica meritus extitit MUNDINVS e Lentiorum s. Liuciorum gente, plurium magni nominis medicorum fertili, quae ex Hetruria Bononiam venerat. Is postquam a. 1315 duo cadauera feminina secauerat, *anatomiam partium corp. hum.* consignavit, quod primum inde ab orbe condito compendium anatomies humanae

G 2

esse

P. M. singulari edicto a 1300 sancito, quo sceletos excoquere et praeparare vetavit. Extat in Just. Henn. Boehmeri *corp. iur. canon.* Vol. II. Extravagant. commun. L. III. tit. 6. de sepulturis cap. I. p. 1166.

Hoc ipsum pontificis edictum, meritissimum Mundinum deterruit, ne in basin cranii curatius inquireret. Verba eius cap. *de anatomia auris* sequentia sunt: „Ossa autem alia quae sunt infra basilare, „non bene ad sensum apparent, nisi ossa „illa decoquantur. sed *propter peccatum* „dimittere consuevi.”

esse videtur, ideoque etiam tanta quasi super-
stitione suspectum est, ut, si sequentium se-
culorum medicis quicquam occurrisset, quod
cum Mundini descriptione non conueniret,
id omne *monstrum* dicerent. Satis numerosae
sed ad vnam fere omnes rarissimae classici
opusculi extant editiones v. c. Bonon. 1482.
fol.

id. in J. Ketham *fasciculo medicinae*, de
quo infra dicetur.

id. ex edit. Jo. Dryandri (Eichmann)
Marpurgi 1541. 4.

e. comm. Matth. Curtii Lugd. 1551. 16.

e. ampliss. interpretat. Jac. Berengarii
qui infra nominandus veniet.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 119.

VINCENTIVS BELVACENSIS .†. 1262.

Ordinis praedicatorum, instructor principum
iuuentutis Ludov. Sancti Galliae regis.

ingens opus scripsit in IV partes diuisum,
quibus *Speculorum* nomen dedit: viz. doctrinale,
morale, historicum, et quod ad nos attinet,
naturale.

Coram

Ad manus est ed. Argentor. per Jo. Mentellin
(vnum ex artis typographicae instauratoribus)
1473. X Vol. fol.

§. 120.

ALBERTVS MAGNVS ex gente Bollstadio-
rum, Lauingensis-bauarus, episcopus aliquam-
diu Ratisponensis. .†. 1280.

Ej. *de animalibus* L. XXVI.

Venet. 1495. fol. et al.

id. *de virtutibus herbarum, lapidum, ani-
malium et mirabilibus mundi.*

Antwerp. f. a. 4.

c. sequenti Lugd. 1566. 24.

Ej. *secreta mulierum et virorum.*

Antwerp. f. a. 4.

aliaeque editiones et versiones vulgatae
spurci opelli innumerae.

Nomen quoque fert HENRICI DE SAXONIA,
qui c. a. 1378 Argentorati vixit, et impo-
tentia mulierum feliciter tollenda, inclaruit.

Aliud eiusdem farinae scriptulum extat
Magistri MICH. SCOTI s. t. *Liber physiogno-
miae c. multis secretis mulieris.*

numerosarum eius editionum ad manum est
Lips. 1495. 4.

Frff. 1615. 12.

G 3

Opera

Opera Alberti ex edit. Pet. Jammy.
Lugd. 1651. X Vol. fol.

§. 121.

PETRVS DE CRESCENTIA, ciuis Bononiens.
cl. c. 1307.

Ej. ruralium commodorum L. XII.

verso equidem ed. principem. *impress. per*
Jo. Schüssler *ciuem Augustensem* 1471. fol.

CHEMICI.

§. 122.

ARNALDVVS DE VILLANOVA (prope Mons-
pelium .†. 1313.

Prof. Montpelienfis. alchemista.

*Ej. Tractatus de esu carniū pro sustenta-
tione ordinis Cartusienfis contra Iacobitas.*

*Ej. Breuiarium practicae a capite usque ad
plantam pedis.*

*Ej. comment. in scholam Salernitanam supra
memorauimus.*

Operum ed. princeps Venet. 1504. fol.

it. c. annotat. Nicol. Taurelli (ex ed.
Joach. Baudisii) Basil. 1585. fol.

Arnaldi quoque nomen nonnullis Magi-
stri MAGNINI operibus praefixum legitur v.c.

Ej. proprietatibus multarum aquarum.

§. 123.

§. 123.

RAYMUNDVS LVLLVS Maiorcanus .†. 1315.
itidem philosophus per ignem, primus spi-
ritum vini destillasse dicitur, quod tamen il-
lustre inuentum alii Villanovano tribuunt c).

Opera eius, quae plurius et maxime me-
morabilia chemicorum inuentorum semina
continent, iunctim prodierunt Argent. 1598. 8.

PATHOLOGI. PRACTICI. etc.

§. 124.

PETRVS JULIANVS f. HISPANVS (posthac
Papa nomine JOHANNIS XX vel XXI.) .†. 1277.

Ej. thesaurus pauperum f. de medendis hu-
mani corporis morbis.

Antwerp. 1497. 4. et al.

Ej. canones medicinae;

de formatione hominis;

de oculis;

de medenda podagra;

*Consilium de tuenda valetudine ad Blan-
cham matrem Ludovici Sancti.*

*Ej. comm. in artem paruum Galeni supra
citauimus.*

G 4

Joh.

c) Cf. ASTRUC *hist. de la fac. de Montpellier*
pag. 162.

Joh. Andr. Köhler *Nachricht von Pabst*
Iohann XXI. *welcher als ein gelehrter Arzt*
berühmt ist. Gotting. 1760. 4.

§ 125.

BERNARDVS DE GORDONIO, Scotus, Bruni
chir. fil. †. c. 1305. Prof. Monspeliensis.

Ej. *Lilium medicum, practica Gordonii dicta.*
Lugd. 1474. 8. (?) Venet. 1494. fol.

§ 126.

PETRVS DE APONO s. ABANO †. 1316.
Magiae inculpatus. Ex primis scholae me-
dicæ Patavinae professoribus.

Cfr. Jac. Phil. Tomafini *gymnasium*
Patavinum Vtini 1654. 4. pag. II.

Nic. Comneni Padadopolis *hist. gy-*
mnasii Patavini. Ven. 1726. fol. vol. I. p. 278 sq.

Jac. Facciolati *fasti gymnasii Pata-*
vini. Patav. 1757. P. I. pag. 45 sq.

Ej. Aponi *conciliator differentiarum medicarum.*
Venet. 1471. fol. ib. 1483. fol. Papiae 1490.
Venet. 1504. it. 1520. ib. 1548. ib. 1565. omnes in fol.

Spuria quæ eius nomen ferunt *elementa*
magica accesserunt non magis genuino Agrip-
pæ de cerimoniis magicis L. 1565. 8.

§ 127.

§ 127.

MATTHAEVS SYLVATICVS s. JO. MANTVA-
NVS vulgo *Pandectarius*, cl. Sec. XIV. ineunte.
medicus Salernitanus d)

Ej. *liber pandectarum medicinae ad Robertum*
Siciliae regem. (ordine alphabetico)

Bonon. 1474. fol.

Venet. 1507. fol.

Taurini 1526. fol.

§ 128.

NICOL. NICOLVS DE FALCONIIS Floren-
tinus †. 1412.

a Nicolao Nicolio s. Nicolao Florentino
paulo serioris ævi mæcenate meritissimo probe
distinguendus.

Hic noster non vulgaris ingenii et doctrinae
medicus erat.

Ej. *Sermones medicinales* VII. — Venet.
1491. III. vol. fol. ib. 1533. IV. vol. fol.

Cfr. *Ritratti d'uomini ill. Tosc.* vol. IV. No.
XII. (icon vero suspecta mihi videtur, nup-
rioris ætatis ni fallor virum exhibens).

G 5

§ 129.

d) Calamitates eius conjugales lepide celebrauit
Jo. Boccaccius in *Decamerone* Giorn.
IV. novella 10. Cfr. Dom. Mar. Manni
istoria del Decamerone etc. P. II. pag. 319.

§. 129.

VALESCVS (BALESCON) DE TARANTA
Monspelienfis .†. c. 1418.

Vniuersae fere medicinae latinobarbarorum
et Arabistarum compendium dedit cui titulus:
Practica medicinae quae Philonium inscribitur.
Lugd. 1490. fol.

Venet. 1502 fol.

it. Stylo comtiore, accommodante [Jo.
Hartm. Beyer Francof. 1599. 4.

et c. praef. G. Wolfg. Wedelii ibid.
1680. 4.

CHIRVRGI

§. 130.

Anatomes quam diximus restaurationem
necessario sequi debuit luculentum chirurgiae
incrementum, quae primum in Italia tum vero
maxime in Gallia culta est, postquam Jo. Pi-
TARDVS a. 1260 collegium Chirurgorum Lu-
retiae fundasset.

§. 131.

GVIL. DE SALICETO .†. c. 1277.

Prof. Veronensis.

Ej. *Chirurgiae* L. V.

Venet.

Venet. 1470 (?) ib. 1546. fol.

§. 132.

ROGERIVS Salernitanus.

Acad. Monspelienf. Cancellarius.

Ej. *chirurgia.*

c. Guidone de Cauliaco et al. Venet.
1499. fol.

Id. *de phlebotomia*

c. Albucasi Basil. 1541. fol.

§. 133.

LANFRANCVS Mediolanensis cl. sub init.
Sec. XIV.

Ej. *practica quae dicitur ars completa totius
chirurgiae*

c. Guidonis de Cauliaco ed. citata.

§. 134.

GVIDO DE CAVLIACO. cl. Sec. XIV. medio.
Clementis VI. papae archiater Auenioni.
tremendam vidit et descripsit pestem quae inde
ab a. 1347 - 50 per vniuersum fere orbem
antiquum ingenti strage saeuuit, et a BOCCACCIO
in decameronis praefamine tam graphice depi-
cta est.

Insti-

Institutiones eius chirurgicae, (quarum pro oemium criticam synopsis litteraturae eius aetatis medicae continet,) diu pro classico canone habitae et saepissime editae sunt.

v. c. in collectione eius aevi chirurgorum, iunctim cum Rogerio, Lanfranco aliisque. Venet. 1500 fol.

alia mihi est curata editio f. l. et a. per Vincent. de Portonariis (typogr. Lugdunens.) 8 maj. gall. per Laur. Joubert Rotomagi 1615. 8. it. lat. ex paraphrasi Jo. Tagaultii c. al. scriptorib. chirurg. (ex ed. Conr. Gesneri) Tigur. 1555. fol.

PHILOSOPHI et LITTERATORES

§. 135.

ROGERVS BACONVS Ilcestriensis angulus. †. 1284.

Vir summus, vulgo *Doctor mirabilis* dictus, et ob singularem, in chemicis et dioptricis praesertim doctrinam, magiae inculpatus.

Ej. *opus maius de utilitate scientiarum.*
ex ed. Sam. Jebb Lond. 1733. fol.

Pluri-

Pluribus de ipso egit popularis eius Freindius *hist. med.* p. m. 537 sqq.

§. 136.

NICOL. REGIVS (DE REGGO) Calaber cl. c. 1363.

Graece et latine doctus, Roberti Siciliae regis iussu Galeni opera adhucdum non nisi ex Arabicis versionibus latine facta, ex ipso graeco archetypo denuo transtulit.

SECTIO

SECTIO VIII.

RESTAVRATIO LITERARVM.

§. 137.

Non obstantibus quos praecedenti sectione recensuimus viris, in vniuersum tamen barbaries medio quod vocant aeuo adeo inualuerat *e*), ut de omni solidiore doctrina actum fuisse videretur, nisi versus medium Sec. XV. biga virorum valde diuersi quidem ordinis, Turcarum scilicet imperator et senex quidam in Hollandia scabinus, quanquam aliud quasi agentes alto somno sopitas excitassent, musas.

§. 138.

Alter nempe, Amurates, cum a. 1430 Thessalonicam expugnasset, eius urbis incola THEODORVS GAZA vir doctissimus in Italiam profugit, quem sequentibus lustris funditus euerfo

e) En specimen ignorantiae graecarum literarum eius temporis, ex Sylvatici quem diximus pandectario: "*Obtalmia* est apostema oculi, dictum ab *ob* quod est contra et *talmion* quod est oculus, quasi contra oculum."

euerfo per Mohhammadem II. regno byzantino plures secuti sunt, qui a magno maeceinate LAVRENTIO MEDICES ambabus quod dicunt manibus excepti, solidiora et Graeca maxime studia illic denuo resuscitarunt.

§. 139.

Alterum vero faciunt LAVRENTIUM JANSZON, vulgo dictum COSTERVUM Haarlemini Scabinum, quem cum circa eadem tempora otianti causa in syluam aliquando se contulisset, litteras cortici incisas volae manus impressisse aiunt, qui lusus seriae ducens, incunabula artis typographicae dederit *f*), summi ad restaurandas et divulgandas scientias adminiculi.

Prima tentamina typographica integris constabant tabulis quibus totae paginae erant incisae. Specimen eiusmodi libri a medico profectum, est: *Die Kunst Cyromantia - hatt*

216

f) Prolixae disputationes super hocce alioque artis typographicae inuentore et inueniendi occasione, notae sunt, nec huius loci. Laurentium tuetur Meermannus in *originib. typographicis*. Hagae Com. 1765. 4.

zu deutsch gemacht Dr. HARTLIEB am Freitag nach Conceptionis Marie virginis gloriosissime 1448. fol. min. (v. Heinecken Nachrichten von Künstlern und Kunstfächern Vol. II. pag. 238. sqq.)

Ad primos vero medici argumenti libros qui *mobilibus typis* et anno impressionis annotato editi sunt, pertinent, quos supra ad Petr. de Crescentia et Petr. de Apone citavi.

§. 140.

Vti autem ars typographica vniuersae literarum restaurationi maximopere fauit, ita aliud eiusdem aevi nobilissimum inuentum medicinae incrementum, praesertim anatomes et botanices, apprime auxit: artificium scilicet *icones ligno incidendi*, quod quantum iis quos diximus scientiis profuerit neminem latebit vel de magni Vesalii, et Tragi, Fuchsi et Conr. Gesneri operibus cogitantem. Imo aut grauitur fallor, aut ipsi huic arti buxo incidendi tribuo tam celerrima tamque stupenda fere incrementa, quibus anatome et botanica post ipsam de qua nobis sermo est literarum restaura-

restauracionem, omnes reliquas scientias longissime superauit.

Primas id genus *icones botanicas*, ni fallor, exhibet *ortus sanitatis* s. *de herbis ac plantis*, cuius editio princeps in 4. s. l. et a. sed vt idoneis iudicibus videtur, Moguntiae apud Petr. Schöffer de Gernszheim vnum ex artis typographicae inuentoribus prodiit. Posteriores editiones longe auctiores in fol. tribuunt Jo. Cybae primum Augustae Vindelicorum, tum Francofurti artem exercenti. Pars altera operis quae *tractatus de animalibus et lapidibus* audit, Jac. quendam MEYDENBACH auctorem agnoscere fertur. (cfr. *Mémoires de la Soc. de Médéc. de Paris* Vol. III. pag. 535. not. 3)

Istum Moguntinum hortum excepit *Herbarius Patauie impressus anno domi. et cetera* LXXXV. 4. similibus plantarum figuris maxime rudibus distinctus.

Primae animalium icones, et quidem non vulgare et *zoologico* scopo exhibitae, quae mihi quidem innotuerunt, extant in *Dialogo creaturarum* Alexandri Anglici. Goudae. 1480 fol. tum in CONR. MEGENBERGER *Buch der Natur* Aug. Vindel. 1482. fol. et in *Tractatu de animalibus* quem dixi.

H

Super

Super primis *anatomicis* iconibus disputatum est. Vulgo quidem, ast falso tribuuntur MAGNO HVNDT Magdeburgensi, qui demum Prof. Lips. a. 1519 obiit, et cuius *antropologium* ib. 1501. 4. prodiit. (Vid. Jo. Zach. Platner *progr. de M. Hundt tabular. anatomicar. ut videtur auctore* Lips. 1734. 4.) Primo enim iam antea, saepius citato *Traſſatui de animalibus* ſceleti humani icon inserta est. Tum vero etiam Splanchnologicas figuras, et quidem Hundtianis praestantiores ad manus habeo in Jo. DE KETHAM, Alamanni, *fasciculo medicine*. Venet. 1500. fol. Verum et hae satis rudes sunt. Longe meliores ad viuum fieri curauit a. 1517 WENDELINVS HACK Brackenaui - Württembergicus, medicus Argentinenſis, perito vsus delineatore Jo. Waechtlin. Extant in libro LAVR. PHRIESEN Colmarienſ. cui titulus: *Spiegl der Artzney desgleichen vormals nie von keinen Doctor in Tütsch vſgangen. iſt nützlich und gut allen denen ſo der Artzt Rat begern, auch den geſtreiften Leyen welche ſich unterwinden mit Artzney umzugohn*. Argent. 1519. fol.

§. 141.

Verum nouum idemque ſummi momenti incrementum ars ſalutaris cepit, cum verſus finem

finem Sec. de quo agimus XVti vtraque India detegeretur: occidentalis ſcil. Chriſtophori Coloni auspiciis a. 1492; orientalis autem a Vaſco de Gama a. 1497. Exoticorum ſtudium ab eo inde tempore nouam quaſi vniuerſae hiſtoriae naturali et materiae medicae faciem impertiit, vt de inſigni augmento taceam quod phyſiologiae ex varietatum generis humani vberiore et curatiore notitia acceſſit.

§. 142.

Denique et illud magis magisque excolendae medicinae circa id tempus fauit, quod vti aliae morborum ſpecies ſenſim in Europa diſparuerunt, (vt lepra, quae antea per expeditiones cruciatas in occidentem illata erat,) ita e contrario noua (et antehac aut nunquam aut rarius ſaltim et ſub mitiori facie viſa) grauiorum morborum genera ibi comparebant. Vt ſcorbutus a. 1482. primum in Germania viſus. Sudor ſic dictus *Anglicanus* a. 1483. *Petechiae* ſ. *lenticulae* in Italia a. 1501. et ſ. p.

§. 143.

Maxime vero hic nominanda venit *lues venerea*, quae ſiue tota noua ex Antillicis inſu-

lis in Europam transplantata fuerit, siue quae nuperorum quorundam opinio est, femina eius antea iam in antiquo orbe extiterint, certo tamen primum a. 1493 tremenda symptomatum vehementia erupit et maximam sensum vniuersi orbis partem, mitior tamen seculorum decursu facta, peragrauit.

Jo. Astruc opere infra citando.

Phil. Gabr. Hensleri v. cl. historiam luis venereae supra citauimus.

Aloyf. Luifini Utinenfis *Aphrodisiacus* Venet. 1566. II vol. fol.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1728. fol.

(Hic finit Jo. Freindii *hist. medic.*)

SECTIO IX.

SECVLI XVI PRVS DIMIDIVM.

ANATOMICI.

§. 144.

Quod superiore sectione de incrementis dictum est, quae sub restauratione literarum ars ichnographica rei medicae et naturali historiae attulit, id multo luculentius confirmatum videmus ea historiae nostrae periodo ad quam nunc accedimus, qua summum istud fastigium, quod anatome praesertim tunc temporis attigit, maxime celebrium pictorum auxilio debetur, quo istius aetatis medici feliciter vsi sunt.

Et primo quidem loco hic nominandus venit MARCVS ANTONIVS DE LA TORRE Patavinus .†. 1512. Professor anatomes tum in academia patria tum in Ticinensi: omnis curatoris anatomes humanae restaurator et tabularum anatomicarum ad ipsam naturam perfectarum auctor primus et princeps.

Hic enim a coeca superstitione desllectens qua inde aduentis fere retro annis Mundini tenue opusculum sequebantur professores, partim ad Galeni vberiores fontes, tum vero maxime ad ipsum naturae studium et humorum cadauerum sectionem rediit, adhibito laboris socio principe id temporis pictore LEONARDO DA VINCI, qui partes a Turrio dissectas summo studio rubrica delineauit et postmodum lineis atramento ductis distinxit. Praematura morte abreptus Turrius tabulas suas edere quidem nequiuit, extant autem adhuc classica haec anatomes cimelia in splendido illo thesauro picturarum linearum a summis artificibus delineatarum, quae in bibliotheca augustissimi Magnae Britanniae Regis seruantur.

Super M. Ant. de la Torre v. post alios I. C. W. Moehsen v. cl. *Beschr. einer Berlin. Medaillen-Sammlung, die vorzüglich aus Gedächtnis-Münzen ber. Aerzte besteht.* Vol. I. Berol. 1773. 4. pag. 129. sqq.

De Leon. de Vinci autem, eiusque cum Turrio necessitudine cfr. G. Vafari *vite de pittori* Vol. II. pag. 8. edit. Rom. 1759. 4.
Circa

Circa ipsas autem istas tabulas anatomicas videtis Guil. Hunter *two introductory Lectures* Lond. 1784. 4. pag. 37. sqq.

§. 145.

JACOBVS BERENGARIVS. quem a patria vulgo CARPVM vocant. †. 1550.

Prof. Ticinensis, inde Bononiensis.

Ipse delineandi peritus, et cuius gustum extollit summus eius aetatis sculptor et auri-faber Florentinus Benvenutus Cellini g).

Ej. *Commentaria supra anatomiam* Mundini. Bonon. 1521. 4.

Ej. *Isagoge in anatomiam corporis humani.* Bonon. 1523. 4. Argent. 1530. 8.

Ej. *de fractura calvariae* L. Bonon. 1518. 4. Lugd. Bat. 1715.

§. 146.

Excipit hunc illustris istius temporis triumviratus Vesalii, Fallopii et Eustachii, quae summorum virorum triga plus in anatomie humana praestitit, quam omnium anatomicorum, qui eam praecefferunt iuncti labores.

H 4

ANDREAS

g) *Vita di B. Cellini da lui medesimo scritta* pag. 32. sqq.

ANDREAS VESALIUS Bruxellensis. †. naufragus in Zacyntho inf. a. 1564. et 58.

Professor Patauinus, tum Bononienfis, post hac Pisanus, demum archiater Caesar. et Hispan. regis.

Inaudito tunc temporis exemplo parvus Galeni admirator magno, quod mox citabimus opere, multum auctoritatem eius minuit, propria tropaea super eius ruinis erigens.

a magno Titiano in delineandis pulcherrimis figuris suis anatomicis buxo incidendis adiutum fuisse, maxime probabilis coniectura est h).

Ej. epitome libror. de c. h. anatome. Basil. 1542. fol. maj.

Ej. de corporis humani fabrica L. VII.

ed. pleniss. et pulcherr. Basil. ap. Oporin. 1555. fol.

H. Palmat. Leveling anat. Erklärung der Original-Figuren von Andr. Vesal. Ingolst. 1783. fol.

Ej.

h) V. cl. Moehsen Verzeichniß einer Sammlung von Bildnissen größtentheils ber. Aerzte Berol. 1771. 4. pag. 80. sqq.

Ej. Vesalii epistola rationem modumque propinandi radices Chynae decocti, quo nuper Carolus V. imp. usus est, pertractans. Basil. ap. Oporin. 1546. fol. min.

Ej. Examen obseruationum Fallopii Venet. 1564. 4.

recus. studio Jessenii à Jessen. Hanov. 1609. 8.

Opera ex edit. Boerhaavii et Bern. Sigfr. Albini LB. 1725. II Vol. fol.

Ej. paraphrasin L. IXmi Rhazis ad Almanz. supra citauimus.

Vitam operibus praemisit Albinus. plurima ad eam facientia ipse refert ep. de radice chynae.

§. 147.

GABRIEL FALLOPIVS Mutinens. †. 1563. aet. 40.

Prof. Ferrariae, Pisis et Patavii.

Nomen eius ferunt tubae vteri, aquaeductus auris et ligamenta aponeurotica musculor. obliquoarum abdominis.

Ej. obseruationes anatomicae Venet. 1561. 8.

Reliqua posthuma sunt:

H 5

Ej.

Ej. *expositiones in Galeni l. de ossibus Ven.*
1570. 8.

Ej. *Comment. in Hippocratem de capitis
vulneribus* ib. 1566. 4.

Ej. *de ulceribus et de tumoribus* [L. ib. eod. 4.

Ej. *de vulneribus* ib. 1571. 4.

Ej. *de morbo gallico Tract.* Patav. 1564. 4.
it. in Luifini collect.

Opera Venet. 1606. fol.

De anecdotis magni viri anatomicis, quae
inter codices Meibomianos bibliothecae
Goettingensis extant alias notitiam dedi i).
Patet exinde praeter alia, Fallopium iam 1553
valvulae coli eiusque usus plenam notitiam
habuisse, diu ante Posthium, Casp. Bauhinum
aliosque quibus vulgo celebre illud inuentum
tribuitur.

§. 148.

BARTHOLOMAEVS EVSTACHIUS Sancto-
Seuerinas .†. 1570.

Professor Romanus, Car. Borromaei
medicus.

Valvulae et tubarum sui nominis inuentor.

Ej. *Opuscula anatomica Venet.* 1564. 4.

conti-

i) *Medicinische Bibliothek* Vol. I. p. 372. sqq.

continent libellos de renibus, de auditus or-
gano, ossium examen, de motu capitis, vena
αζυγος, vena profunda brachii et de dentibus.

Masculus Galeni defensor, acer noui dicta-
toris Vesalii censor, maius meditauerat opus
de anatomicorum controuersis, cui XXXIX ta-
bulae destinatae erant. Morte autem impe-
ditus, interiit textus, tabulae vero per sesqui-
seculum latuerunt donec a. 1712 reperirentur.

ed. princeps ipsarum iconum originalium,
c. praefat. et notis Jo. Mar. Lancifii. Rom.
1714. fol.

Saepius recusae eadem tabulae autogra-
phae. nuperrime v. c. c. explicatione breuissi-
ma Andr. Maximini. Rom. 1784. fol.

in eadem commentaria (posthuma) G. Mar-
tine. Edinb. 1740. 8.

Bern. Sigfr. Albini *explicatio earundem*
ed. pleniss. LB. 1761. fol.

Vitam viri summi scripsit Bern. Gen-
tilis quae Petriolanae editioni tabularum
Rom. 1740 fol. praefixa est.

§. 149.

§. 149.

CAROL. STEPHANVS (Roberti typographi frater) †. in carcere 1564.

EJ. *de dissectione partium c. h.* L. III. Paris. 1545. fol.

tabulas curante STEPH. RIVERIO chirurgo.

EJ. Stephani *praedium rusticum.* Paris. 1554. 8.

§. 150.

REALDVS COLVMBVS Cremonensis †. 1577
Vesalii discipulus, Prof. Patavinus, post
Pisanus, postremo Romanus; familiaris
Michaelis. angeli Bonarotae.

EJ. *de re anatomica* L. XV. Venet. 1559. fol.
ed. Francof. 1593. 8. aucta *observationib.*
anatomicis JO. POSTHII Germershemii, Pro-
fessoris primum Würzburgensis, tum Heidel-
bergenfis.

(De Posthio cf. Bruckeri *Ehrentempel* Nro. 16. pag. 63.

§. 151.

JO. PHIL. INGRASSIAS Ragalbutensis - Sicu-
lus †. 1580.

Prof. Neapolitanus, post Panormitanus.

EJ.

EJ. in Galenum *de offibus commentaria* (post-
huma) Panormi 1604. fol.

EJ. *informatione del pestifero e contagioso*
morbo il quale ha afflitto Palermo nell'a 1575.
76. Panormi. 1576. 4.

EJ. *Quaestio de purgatione per medicamen-*
tum, de sanguinis missione etc. it. *Ducis Ter-*
raenouae casus et curatio penetrantis in thorace
vulneris etc. — it. *quod veterinaria medicina*
formaliter una eademque c. nobilior e hominis sit
etc. Venet. 1568. 4.

§. 152.

MICH. SERVETVS (al. Reues) Villanoua-
nus Arragonensis. — viuicombustus prope
Genevam, d. 27 Oct. 1553. aet. 44.

EJ. *Syruporum ratio.* Paris. 1537. 8. et al.

EJ. *christianismi restitutio* (Viennae Allobrog.)
1553. 8.

Opere hoc, auctori suo fatali et immensae
raritatis (cuius exemplar Dux de la Val-
liere 3810 libr. redemerat), multa conti-
nentur physiologici argumenti maxime memo-
rabilia; et quidem Vto praesertim libro *de tri-*
nitate diuina in quo agitur *de spiritu sancto*,
celeber

celeber extat locus quem a Thomae Bartholini inde temporibus de circulatione sanguinis Harvaeana interpretati sunt.

Jo. Laur. de Mosheim *anderweitiger Versuch einer Ketzergeschichte* Helmst. 1748. 4.

Ej. *neue Nachrichten von Mich. Serueto*, ib. 1750. 4.

BOTANICI.

§. 153.

Vniuersae botanices restauratio vnice Germanorum industriae debetur.

Et primus quidem icones stirpium curate ad naturam factas exhibuit OTHO BRUNFELS Mोगuntinus .†. 1534.

Ludi moderator Argentinenſis tum poliater Bernenſis.

Ej. *Contraſayt Kreuterbuch vormals in teutſcher Sprach der maſſen nye geſehen noch im Truck außgegangen*. Argent. 1532. II vol. fol.

et plenius lat. ſ. t. *Herbarum vineae icones ad naturae imitationem imitatae* ibid. 1537. III vol. fol.

Ej. *Catalogus illuſtrium medicorum ſ. de primis medicinae ſcriptoribus*. Argent. 1530. 4.

§. 154.

§. 154.

Vterque CORDVS pat. et fil.

Ille, EURICIVS, (antea dictus HENR. URBANVS) Simeshuſa-Haſſus. .†. Bremae 1535.

Primus in recens fundata Marpurgenſi academia Profeſſor medic.

Ej. *botanilogicon ſ. colloquium de herbis* Colon. 1534. 8.

Ej. *nützlich Büchlein für die graufame Plage des Stein-Wehthumbs*. c. praef. Jo. Dryandri extat in *Artzneybuch ſaſt wunder-köſſlich*. Regiomont. 1555. 4.

Vitam viri ſcr. Jo. H. Meibomius praefixam editioni epigrammatum et reliquor. operum poeticorum Euricii. Helmſt. 1614. 8.

Tum Wigandus Kahler peculiari ſcripto. Rintel. 1744. 4.

VALERIUS CORDVS, Euricii fil. .†. Romae 1544. act. 29.

Maxime ſpei iuuenis vniuerſam hiſtoriam naturalem ardentiffime coluit.

Petrefacta et foſſilia viciniaſt nostrae legit, piſces marinos deſcripſit etc.

Opera eius poſt humum edidit Conr. Geſnerus. Argent. 1561. fol. quibus continentur:
Adno-

Adnotationes in Dioscoridem.

histor. plantarum L. IV.

Sylva observationum qua rerum fossilium in Germania plurimarum etc. notitiam persequitur. c. aliis Cordi, it. BENED. ARETHI et editoris Gesneri.

L. Vtus historiae plantarum successit Argent. 1563. fol.

Ej. *Dispensatorium pharmatorum* Norimb. 1535. 8.

primum post renatas litteras id genus opus.

Vitam scripsit Hier. Schreiber, praefixam L. Vto quem citauimus.

§. 155.

HIERON. BOCK f. TRAGVS Heidenbaco-Bipontinus .†. 1554.

Parochus et medicus Hornbacensis.

Ej. *New Krewterbuch* Argent. 1546. fol.

lat. per Dav. Kyber Argent. 1552. 4.
c. docta praefat. Conr. Gesneri qua succincta botanices historia continetur.

Icones plantarum delineauit Dav. Kandel.

§. 156.

§. 156.

LEONHARD FUCHS Wemdinga - Sueuus.

.†. 1566.

Primum Ingolstadtii, tum Tubingae Prof.

Ej. *De historia stirpium commentarii insignes* Basil. ap. Mich. Isingrin. 1542. fol.

germ. auctius f. t. *New Krewterbuch.* ibid. 1543. fol. (vtraque edit. splendida).

Pulcherrimas plus quam 500 plantarum icones masculo scalpello ligno incidit egregius artifex Veit Rudolf Speckle.

Ipas tabulas archetypas vidi Tiguri apud desideratissimum Schinzium, qui Centuriam earum selectam, in ordinem Systematis sexualis Linnaeani redactam, vtilissimo instituto recudi curauit et vernaculo commentario illustrauit Tig. 1774. fol.

inter numerosas harum iconum minore forma repetitiones, elegans ad manus est edita Lugd. 1595. 8.

Ej. Fuchsi *paradoxorum medicinae* L. III. Basil. 1535. fol.

G. Hizler or. de vita Leon. Fuchsi. Tubing. 1566. 4.

I

§. 157.

§. 157.

Ingens quoque ea aetate accessit plantarum studio incrementum et maximum subsidium *hortis* quos vocant *medicis*, qui primi tunc temporis coli ceperunt. Primum privati Eurycii Cordi, Contr. Gesneri etc., tum academici, quorum primus extitit Patavinus a. 1533. et s. p.

cf. Gesneri praef. ad *Hortos Germaniae* Val. Cordi operibus insertos p. 238. sqq.

SCRR. HISTORIAE NATURALIS.

§. 158.

Ex eadem *Germania* quae sola fere botanicae restituit, reliquae quoque naturali historiae praeclara lux affulsit, eo praesertim egregio instituto, quo tunc demum *thesauri rerum naturalium* colligebantur, *musae* sic dicta condebantur. Mirum quidem dictu in tam vniuersali omnis pene aevi naturae studio tam sero tamen homines de colligendis et asseruandis rebus, quae ad id studium pertinent, cogitasse. Quae enim apud veteres, et medio quod dicunt aeuo, passim in templis condebantur prodigia, huc non pertinere vix monitu opus est.

§. 159.

§. 159.

Primus quantum noui mortalium, qui scientificum in finem res naturales studiose vndique collegit, primum physiophylaceum congescit, GEORGIVS est AGRICOLA, Glaucha-Misnensis, coaetanus Lutheri, et qui tum in valle Joachimica, tum Zwickavii et Chemnitii artem exercuit. †. 1555. Sanioris praeterea *Metallurgiae* classicus auctor, non vno ut patet modo de genere humano bene meruit. Ej. *de re metallica* L. XII. Basil. 1546. fol. et al.

germ. per Phil. Bechium Prof. Basileens. Basil. 1557. fol.

Ej. Agricolae *de ortu et causis subterraneor.* L. V.

de natura eorum, quae effluunt ex terra L. IV.

Bermannus *f. de re metallica* L. I.

de natura fossilium L. X.

de veteribus et nouis metallis L. II.

Iunctim haec prodierunt Basil. 1546. fol.

et cum supra citatis L. XII. *de re metallica* Basil. 1657. fol.

I 2

Ej.

Ej. *de mensuris et ponderibus Romanorum* atque Graecorum L. V.

de externis mensuris et ponderibus L. II. etc.
de precio metallorum et monetis L. III.
 haec simul edita sunt Basil. 1550. fol.

§. 160.

Huic iungendus popularis eius Jo. KENT. MANN Dresdensis. .†. 1568.

medicus Torgaviensis, itidem studiosus rerum naturalium collector.

Ej. *Nomenclaturae rerum fossilium quae in Misnia praecipue et in aliis quoque regionibus inveniuntur.*

it. Ej. *calculorum in corpore humano genera* XII.

utrumque opus extat apud CONR. GESNERUM *de omni rerum fossilium genere* Tig. 1565.8.

§. 161.

Excipiat hos vir immortalis, et cui siue immensum doctrinae ambitum siue indefessum naturae studium spectes ab Aristotelis inde temporibus nemo par extitit, ipse ille CONR. GESNER Tigurinus. .†. 1562. peste.

Inflau-

Instaurator omnis studii *historiae literariae*: *philologus* summus, de Galeno totque aliis medicis veteribus impense meritis: maxime autem vniuersae *naturalis historiae* cultor strenuus et super ea auctor classicus.

Incredibile dictu quantum vir summus, qui vix annum aet. 46 viuendo attigit, improbo labore profecerit, vel ea si spectes, quae typis euulgauit, et quae non nisi pars sunt eorum, quae manuscripta reliquit, et quorum ingentem vim admirabundus vidi Tiguri apud dignum tanto nomine abnepotem, venerandum Jo. Gesnerum.

Non nisi pauca e numerosis Conradi scriptis citare liceat:

Ej. *historia animalium* L. V. viz. de quadrupedibus viuiparis, auibus, quadrupedibus ouiparis, serpentibus, et de piscibus aliisque marinis.

ed. princeps Basil. 1551. V vol. fol. (ordine alphabetico).

Collectanea eius ad insectorum historiam pertinentia, posthuma inserta sunt *theatro insectorum* Th. Mouffeti Lond. 1634. fol.

I 3

Ej.

Ej. *Gesneri icones animalium et nomenclator* ed 2. (plenior) Tig. 1560. fol. (ordine systematico).

Utilissimi operis (quod *historiae animalium* compendium quasi est, icones tamen passim novas aut emendatiores continet,) exempla quaedam ad naturam vivis coloribus quam curatissime distingui curavit Gesnerus, quale illud, quod mihi ad manus est.

Basil. Fabri *epitome historiae animalium* Gesneri. Lips. 1572. fol. extat ad calcem priorum editionum *thesauri eius eruditionis scholasticae*.

Ej. *Gesneri catalogus plantarum, latine, graeco, germanice et gallice*. Tig. 1542. 4.

Id. *de herbis quae lunariae nominantur etc.* Tig. 1555. 4.

Primus quoque *tulipam* descripsit, in Val. Cordi operibus supra memoratis pag. 213. sq.

Ex iconibus plantarum nitidissimis quas Gesnerus maiori stirpium historiae destinauerat, posthumum millenae circ. ingressae sunt Joach. Camerarii editionem *epitomes* Matthioli Francof. 1586. 4.

reliquas

reliquas edidit cl. Schmiedel f. t. *Gesneri opera botanica*. Norib. 1754 et 59. II Vol. fol.

Id. *Gesnerus de rerum fossilium, lapidum et gemmarum maxime, figuris et similitudinibus* Tig. 1565. 8.

Id. *de lacte et operibus lactariis* Tig. 1541. 8. recudi fecit c. al. similis argumenti opusculis cl. J. G. F. Franzius Lips. 1779. 8.

Ej. *epistolae medicales* L. III. Tig. 1577.

L. IVtus successit Viteberg. 1584. 4.

Vitam viri praestantissimi descripserunt Jos. Simlerus integro opere Tig. 1566. 4. et cl. Schmiedel in fronte *operum* Gesneri *botanicorum*.

cf. Bruckeri *Ehrentempel* No. 6. p. 21. it. *Neujahr - Stück an die Züricherische Jugend ab der Chorherren*. 4tes St. auf a. 1782. 4.

§. 162.

PETR. BELONIVS Cenomanus. .†. Romae 1563.

c. Petr. Gyllio orientem inuisit.

Ej. *observations de choses trouvées en Asie*. Paris 1553. 4.

I 4

lat.

lat. per Car. Clusium c. huj. *exoticis*
infra memorandis.

Ej. Belonii *histoire des Oiseaux*. Par. 1555.
fol.

id. *de la nature des poissons* ib. eod. 8. transv.

§. 163.

GVIL. RONDELET Monspeliensis. †. 1566.
aet. 59.

Facultatis medicae patriae Cancellarius.

Ej. *de piscibus marinis* L. XVIII. Lugd. 1554.
fol.

classicum opus, maxime quoque ad ana-
tomen comparatam et physiologiam.

Ej. *aquatilium historiae* P. altera ib. 1555.
fol. (rariss.)

Vitam eius descripsit Laur. Joubert,
extat in huj. *operib.* P. II. pag. 150. fqq.
edit. Francof. 1599. fol.

SCRR. AD MATERIAM MEDICAM.

§. 164.

ANTON. MUSA BRASAVOLVS Ferrariensis
†. 1555. aet. 55.

Prof. in academia patriae, polyhistor, poly-
graphus.

Ej.

Ej. *examen medicamentor. simplicium*. Rom.
1536. fol. Venet. 1545. 8.

id. *de medicamentis catharticis* Tig. 1555. 8.

id. *examina medicaminum compositorum* se-
cundum classes, singularibus libris edidit.

Ej. *de morbo gallico* L. extat ap. Luisinum.

Girol. Baruffaldi *commentario all'*
iscrizione eretta in Ferrara a 1704. in me-
moriam del famoso Ant. Musa Brasavoli. Fer-
rara. 1704. 4.

§. 165.

GARCIAS AB ORTA (vulgo AB HORTO)
Lusitanus.

Medicus proregis Hindostanici.

Bombaji proprium hortum medicum coluit.

Ej. *Coloquios dos simples o drogas da In-*
dia. Goa. 1563. 4.

lat. per Car. Clusium. Antwerp. 1574. 8.
it. in huj. *Exoticis*.

§. 166.

CHRISTOPH. A COSTA in Africa natus,
patre Lusitano.

Chirurgus Lusitanus Indias orientales inuifit.

I 5

Ej.

Ej. *Tratado de las drogas y medicinas de las Indias orientales*. Burgos. 1578. 4.
lat. in Clusii exoticis.

§. 167.

NICOL. MONARDES Hispalensis. .†. 1578.
Bina eius operum volumina ad manus sunt.
Alterum f. t. *Dos Libros. el uno que trata de todas las cosas que traen de nuestras Indias occidentales, que sirven al uso de la medicina, y el otro que trata de la Pietra Bezaar, y de la yerva Escuerçonera*. Hispali. 1569. 8.
Alterum f. t. *Segunda parte del libro de las cosas etc.etc. Va añedido un libro de la Nieve* ib. 1571. 8.

lat. in Clusii exoticis, qui hunc et praecedentes libros tum animaduersionibus tum elegantissimis iconibus auxit.

10. Monardes *de rosa et partibus eius. it. de malis citreis, aurantiis et limoniis*. Antwerp. 1565. 8.

§. 168.

In eadem ni fallor tempora, utile institutum incidit, itidem e Germania ut videretur oriun-

oriundum, quo medicamentis in pharmacopoliis diuendendis publica auctoritate certa pretia constituta sunt.

Antiquissima huiusmodi tabularum, quae quidem in meam notitiam venerunt, Lindavienfis est:

Des Apotegters Tax zu Lyndaw jnen von eynen Ersamen Rath daselbst geben. Ao. 1538.

CHEMICI.

§. 169.

PHIL. AVREOL. THEOPHRASTVS PARACELSVS A BOMBAST IN HOHENHEIM natus prope pagum Einsidlen ditionis Switensis Helvetiorum, .†. Salisburgi in nosocomio a. 1541. aet. 47.

Aliquamdiu Prof. medicinae philosophicae f. chemiae, it. chirurgiae et physices apud Basileenses.

Ej. intimatio qua studiosi ad nouae medicinae studium undique aduocabantur, cum eiusdem facultatis Professor ordinarius crearetur. dat. Basileae, nonis Junii a. 1527.

Homo quidem paradoxus, indoctus, qui inaudito tunc temporis exemplo primus professorum

fessorum germanice docuit, — vagabundus, combibo, moribus et stylo rusticus, impudens iactator, therapiae astralis, tartareae etc. et similibus somniorum auctor, lapidis philosophici et id genus cimeliorum magno hiatu promissor. — At meritis suis tamen non defraudandus, magni certe ingenii vir, medicaminum chemicorum heroicorum, praeparatorum imprimis mercurialium, antimonialium, et maxime opiatorum suavor, super lue venerea classicus auctor etc.

Scripta eius, paucissimis exceptis, posthuma sunt.

Plenissimam et accuratam operum Paracelsi editionem ex ipsis eius autographis, germanico ergo maximam partem idiomate, curavit Jo. Hufer Brisgous. Med. Colon. Basil. 1589. X Vol. 4.

Super Paracello pluribus egerunt:

Henr. Smetius *miscellan. medic.* pag. 683. sqq.

Herm. Conring *de hermetica medicina.* L. II. cap. 12. p. 368. ed. Helmst. 1669. 4.

Gottfr.

Gottfr. Arnold *Kirchen- u. Ketzer- Historie* P. II. L. XVI. cap. 22. Vol. I. p. 778. sqq. ed. Francof. 1729. 4.

Le Clerc *hist. de la medecine* pag. 792-820. ed. Amst. 1723.

Jo. Jac. Leu *Helvetisches Lexicon* Vol. XIV. pag. 304. sqq. 383. sqq.

Systema vniuersae medicinae Paracelsicae exhibuit PETR. SEVERINVS *idea medicinae philosophicae* Basil. 1571. 4. Erf. 1616. 8.

In acerrimis contra Paracelsi aduersariis extitit

TH. ERASTVS *disputationum de noua medicina Paracelsi* P. I-IV. Basil. 1572. sq.

Aequum vero de meritis eius haud inficiandis iudicium tulerunt:

J. A. Hemmann in *medizinisch-chirurgischen Aufsätzen.* Berol. 1778. pag. 7-37.

et cl. Hensler *Geschichte der Lustseuche.* P. I. pag. 119-130.

PATHOLOGI, THERAPEVTAE etc.

§. 170.

Practicum istius aevi studium si a paucissimis singularis ingenii viris discefferis, in vniuersum tale erat, quale in tanto sanioris physiologiae neglectu expectari licet.

Maxi-

Maxime autem cum in scholis Italicis,
tum in Parisina florebat.

In illis eminebant sequentes:

ALEX. BENEDICTVS Legnago-Veronenfis,
cl. Sec. XVI. ineunte.

Prof. Patavinus et in academia patria.

Ex restauratoribus medicinae Graecanica
post renatas litteras.

Ej. *de omnium a vertice ad plantam, mor-
borum signis, causis, differentiis, indicationi-
bus et remediis* L. XXX. (c. reliquis operibus).

Ej. *anatomiae s. historiae corporis humani*
L. V. Venet. 1493. 8. ib. 1502. 4. Colon. 1527. 8.

Opera eius iunctim prodierunt Venet. 1533.
fol. Basil. 1549. fol.

§. 171.

HIERON. FRACASTORIVS Veronenf. †.
1553. aet. 71.

Vir eleganter doctus, amicus Bembi, Ra-
musii etc. vel *diastordio* sui nominis vulgo
notus.

Ej. *Syphilis s. morbus gallicus* ad Petrum
Bembum. Saepiss. excusum poema.

ad

ad manus est edit. nitida Basil. ap. Bebel.
1536. 8.

Opera eius omnia philosophica et medica Ve-
net. 1555. 4. Lugd. 1591. II Vol. 8.

Fr. Otto Menke *de vita moribus scri-
ptis meritisque in omne litterarum genus* Hier.
Fracastorii. Lipf. 1731. 4.

§. 172.

NICOL. MASSA Venetus. †. 1564.

Ej. *de morbo gallico* L. Venet. 1563. 4. et
in Luifini *aphrodisiaco*.

Id. *de febre pestilentiali, pestichiiis, morbillis*
etc. ib. 1556. 4.

Ej. *introducatorius anatomiae* ib. 1559. 4.

Ej. *epistolae medicinales* ib. 1558. II Vol. 4.

§. 173.

In schola Parisina tunc temporis maxime
claruerunt sequentes:

JO. GVINTERVS (Winter) Andernacenfis.
†. Argentorati 1574. aet. 87.

aliquando ludimagister Goslariensis.

postea Professor Parisinus: restaurator ibi
medicinae graecanae et anatomes; in hac
adiutus

adiutus a celebri discipulorum biga Vesalio et Serveto.

E numerosis viri benemerentis operibus paucos nominasse sufficiat:

Ej. *de veteri et noua medicina* L. II. Basil. 1571. II Vol. fol.

Ej. *institutionum anatomicarum* L. IV. Basil. 1536. 8.

it. ex edit. Andr. Vesalii Patav. 1558. 8.

Innumera fere Galenica aliorumque veterum medicorum scripta edidit, vertit, commentatus est etc.

L. Ant. Prosp. Herissant *Eloge de Gouthier d'Andernac*. Paris. 1765. 12.

§. 174.

JAC. SYLVIVS (Dubois) Ambianus .†. 1555. aet. 76.

Pertinax Galeni errorum defensor aduersus Vesalium.

Ej. *Vesani cuiusdam calumniarum in Hippocratis Galenique rem anatomicam depulso*. Paris 1551. 8.

it. c. Heneri *apologia pro Vesalio*. Venet. 1555. 8.

Ej.

Ej. *commentarius in Galenum de ossibus*, Paris. 1561. 8.

Ej. *isagoge in Hippocratis et Galeni physiologiae partem anatomicam c. obseruatis in corporibus secandis* (haec obseruata praestantissima) ib. 1555. 8.

Ej. *de medicamentorum simplicium praeparatione* etc. L. III. Paris. 1542. fol.

Ej. *methodus medicamenta componendi* L. IV. Paris. 1541. fol.

Ej. interpretationem Mesues supra citauimus.

Opera Sylui edidit et vitam viri praefixit Renat. Moreau. Genev. 1630. fol.

§. 175.

JO. FERNELIVS Ambianus. .†. 1558. aet. 62. Regius archiattrorum comes.

Latinitatis quodam nectare Arabum et Latinobarbarorum faeces condidisse dictus est.

Ej. *de naturali parte medicinae* (i. e. physiologia) L. VII. Par. 1542. fol. Venet. 1555. 8.

Primam systematis medicinae partem constituit; reliquae prodierunt posthumae, s. t.

K

Vniuersa

Vniuersa medicina, L. XXIII. studio Guil. Plantii Cenomani. Frcf. 1574. II Vol. 8. et al.

Ej. *consiliorum medicinalium* L. Par. 1582. 8.

Ej. *de luis venereae curatione perfectissima* L. Antwerp. 1579. 8.

Opera ex edit. Plantii, Genev. 1679. fol. et al.

Vitam operibus praemisit editor.

Fuissimum quoque super ea egit Goulin in *Mém. littéraires pour servir à l'hist. de Médec.* année 1775. pag. 286-416.

§. 176.

E reliquis huius periodi auctoribus de practica medicina bene merentibus, adhuc memorandi videntur:

JODOC. LOMMIVS (van Lom) Burenfis-Gel-drus.

Fernelii discipulus, medicus Turnaviensis, post Bruxellensis

Ej. *observationum medicinalium* L. III. Antwerp. 1560. 8. et al.

Opera Amst. 1745. II Vol. 12.

§. 177.

PETR. BRISSOT Piclaviensis .†. 1522. aet. 44. Masculus vindex medicinae Hippocraticae.

Famosum

Famosum eius opusculum et quod ingentes excitauit lites: *Apologia de incisione venae in pleuritide*. Par. 1525. 8. saepe recus.

ex edit. REN. MOREAV c. proprio eiusdem argumenti scripto (quod vulgo pro canone chronologico in historia medicinae litteraria habetur,) et vita Brissoti. Parif. 1622. 8.

§. 178.

ULRICHVS VON HUTTEN Eques Franco-nus .†. in insula Uffenau Tigurini lacus, ditionis Suitensis 1523. aet. 36.

Non quidem medicus, sed masculus libertatis germanicae pro virili propugnator, armis et facundia aequae insignis; maxime tamen de re medica meritis egregio *de Guaiaci medicina et morbo gallico* L. cuius tum editio princeps ad manus est, Moguntiae ap. Jo. Scheffer 1519. 4. tum et vernacula versio studio Th. Murner. Argent. eod. 4.

Jac. Burckard *comment. de satis ac meritis* Hutteni. Wolfenb. 1717-23. III Vol. 8.

Denkmal Ulrichs v. Hutten (auctore J. G. Herder v. vener.) in Göthen's *Schriften*. Berol. 1779. 8. Vol. IV. p. 53. sq.

§. 179.

Ad eandem quoque periodum referre liceat, quamquam iam a. 1502 obierit, ANT. BENIVENIVM Florentinum, qui fere primus et princeps k) vtilissimi observationum medicarum *singularium* instituti auctor censendus est.

Ej. *de abditis morborum causis* L. Florent. 1507. 4.

it. ad calcem Galeni *de plenitudine* et Apuleii *de viribus herbarum*. Paris. 1528. fol.
it. c. Scribonio Largo Basil. 1529. 8.

§. 180.

AMATVS LVSITANVS (al. Jo. Rodericus de Castello albo) cl. c. 1540.

Crypto-Judaeus, diu christianam religionem mendaciter professus, vagabundus homo, paradoxus saepe auctor, non sine suspitione legendus.

Ej.

k) De paucis aliorum, qui eum praecesserunt tentaminibus cfr. J. H. Meibomii praefat. ad Arn. Boot *de affectibus omisiss.* Helmst. 1664. 4.

Ej. *curationum medicinalium* Cent. VII. Vened. 1566. 8. Burdigal. 1620. 4. et al.

CHIRVRGI.

§. 181.

HIERON. BRVNSCHWIG (al. Saldern) †. aet. 110.

Chirurgus Argentoratensis.

Primus Germanorum, qui vernacula lingua chirurgicas institutiones ediderunt.

Ed. princeps ad manus est f. t. *Dis ist das Buch der Cirurgia. Hantwirkung der Wundartzny* Argent. impr. per Jo. Grüninger. 1497. fol.

Ej. *Liber de arte distillandi et de compositis: das Buch der waren Kunst zu distillieren, — u. das Buch thesaurus pauperum, ein schatz der armen genannt micarium, die brosamlin gefallen von den büchern der Artzny, u. durch Experiment von mir Iheron. Brunschwick ussigeclut u. geoffenbart zu trost deren die es begeren* (Argent. 1512.) fol.

Ej. *Liber pestilentialis de venenis epidimie. Das Buch der Vergift der pestilenz das da*

K 3

genant

genant ist der gemein sterbent der Trüßen
Blätren. Argent. 1500. fol. 1).

§. 182.

FELIX WÜRZ .†. 1576.

Amicus Conr. Gefneri. Chirurgus Basiliensis;
unguento fusco sui nominis vulgo notus.

Ej.

1) Speciminis loco cordatioris eius aevi germanorum styli subiungere liceat operis epilogum:

„Durch die hilff des allmechtigen goti
„dyßs blüchlein ich Jeronimus Brunn.
„schwig Wundartzet der Keiserlichen
„fryen statt Strossburg geendet hab mit
„großser mü und Arbeit, als es dan yetz
„ansacht in etlichen landen zu sterben, vnn
„dyße mie mich so kurtz ankommen ist;
„dann ich yetz hinweg ryten müß, doch
„underwegen ließ, und das ich dem besten
„Flyß gemacht hon, vff das die nit ver-
„hindert wurden die mich gebeten haben.
„(und ob ich hie in etwas zu kurtz oder
„zu lang het gesetzt, bit ich mit hohen
„Flyß das in das best zu wenden.) Und
„das getruckt vnd vollendt durch Meister
„Hansen Grüninger uff mitwoch nach un-
„ser lieben frowen hymelfart in dem iar
„als man zalt 1. 500 iar.“

Ej. *Practica der Wundartzney*. ex edit. fratris Rudolphi, chirurgi Argentinensis. Basil. 1576. 8.

§. 183.

JO. DE VIGO Genuensis.

Chirurgus papalis primarius.

Ej. *practica in chirurgia copiosa, ad filium*
Aloisium L. IX. Rom. 1514. fol. et al.

In omnes fere Europae linguas translatum opus.

Compendium eius extat f. t. *Chirurgia compendiosa*. Venet. 1520. fol. et al.

§. 184.

PETR. FRANCO Turriero-Prouincialis.

Classicus auctor artem suam tum in Helvetia tum Arausioni exercuit.

Ej. *Traité des hernies, de la pierre, de la cataracte des yeux et autres maladies*. Lugd. 1561. 8. (liber rarissimus).

§. 185.

LEON. BOTALLVS Astenfis-Pedemontanus.

Fallopium discipulus. Archiater gall. reg. Caroli IX. et Henrici II.

K 4

Imme-

Immerito inuentor foraminis oualis habitus.

Primus immoderatum venae sectionis abusum apud Gallos introduxisse censendus.

EJ. *de curatione per sanguinis missionem* L. Lugd. 1577. 8.

ID. *de curandis vulneribus sclopetorum* ib. 1560. 8.

EJ. *de luis venereae curandae ratione* Lib. Paris. 1563.

Opera eius omnia edidit, et cum animadversionibus auxit JO. VAN HORNE Lugd. Bat. 1660. 8.

OBSTETRICII.

§. 186.

Et obstetriciae artis post renatas litteras restaurator germanus erat, EVCHARIUS RÖSSLIN (Rhodion) medicus Francofurtensis.

EJ. *Der schwangeren Frauen und Hebammen Rosenzarte.*

Ad manus sunt editiones Argentin. 1522. 4. Aug. Viridel. 1529. 4.

sed dedicatus est liber Wormatae 1513.

Ea aetate classicum opus, innumeris editionibus et versionibus euulgatum est.

lat.

lat. Francof. (1532) 8. et al.

EJ. *Kreutterbüch — von allen Simplicien u. Stucken der Artzney natürl. Nutz u. Gebrauch* — it. *Distillier-Zeug etc.* Francof. 1546. fol. et al.

maximam partem ex JO. Cubae horto sanitatis, vt supra iam monuimus.

§. 187.

JACOB. RVEFF

poliater et lithotomus Tigurinus.

EJ. *de conceptu et generatione hominis, de monstris etc.* L. VI. Tig. 1554. 4. Francof. 1587. 4. germ. ab ipso auctore versum f. t. *Ein schön lustig Trostbüchle von den Empfengknüssen u. Geburten der Menschen.* Tig. eod. 4.

longe auctius f. t. *Hebammenbuch daraus man alle Heimlichkeit des weiblichen Geschlechts erlernen könne — sampt Anhang von Cur u. Pflege der newgebornen Kindtlein.* Francof. 1588. 4.

§. 188.

WALTHER HERMANN RYFF (Reif, Rivius)

medicus Argentinensis.

K 5

EJ.

Ej. *Frauen Rosengarten von vielfaltigen sorglichen Zufallen u. Gebrechen der Mütter und Kinder.* Francof. (1545) fol. (neutiquam cum Rhodionis libro confundendus.)

Ej. *des allerfürtrefflichsten höchsten u. adelichsten Geschöpfs d. i. des Menschen, oder dein Selbst, wahrhaftige Beschreibung oder Anatomij — Sampt kunstlicher u. artiger Controfectur aller eusserlicher u. innerlicher Glieder u. Gliedstück. — vormals weder gesehen noch gelesen worden.* (Argent.) 1541. fol.

Ej. *new Kochbuch für die Kranken.* Francof. 1545. 4.

Ej. *kurtze aber fast eigentliche nutzliche u. in Pflegung der Gesundheit notwendige Beschreibung der Natur, Eigenschafft, Krafft — Bereitung u. rechten Gebrauch in Speis u. Trank aller der Stück so — bey uns Teutschen in teglichen Gebrauch sind. Zu mererer Behendigkeit nach ordnung des Alphabets gestellt.* Wurzeb. 1549. 4.

MEDICINA

MEDICINA FORENSIS.

§. 189.

In totum fere nouus medicinae campus, itidem primum et maxime, a Germanis excultus.

Ortum duxit celebri *Constitutione criminali Carolina*, e cuius primis editionibus sequentes ad manus sunt:

Des allerdurchleuchtigsten großmechtigsten vnüberwindtlichsten Keyser Karls des fünften vnd des heyligen Römischen Reichs peinlich Gerichtsordnung, auff den Reichstügen zu Augspurgk vnd Regenspurgk, jn Iaren 30 u. 32 gehalten, auffgericht u. beschloffen. (getr. zu Meyntz a. 1533 im Hornung) fol. — ib. 1534. fol. — ib. 1538. — ib. 1545. — ib. 1555. omnes in fol.

porro Francof. 1558. fol. — ib. 1577. fol. — ib. 1599. fol.

Jo. Horix *wahre Veranlassung der peinlichen Halsgerichtsordnung Kayf. Carl V.* Mainz 1758. 4.

Jul. Fr. Malblank *Gesch. der peinl. Gerichtsordnung Kayf. Carl V.* Norimb. 1784. 4.

SCRR.

SCRR. MEDICINAE VETERINARIAE.

§. 190.

LAVR. RVSIUS

Ej. *hippiatria s. Marefcallia*. Par. 1531. fol.
et al.

PHILOSOPHI et LITTERATORES

§. 191.

NICOL. LEONIGENV. Lunigo - Vicentinus.
†. 1524. aet. 96.

Professor Ferrariensis.

Fortissimus barbariei arabistarum depulsa-
tor, medicinae humanioris Graecanae re-
staurator meritissimus.

Ej. *de epidemia quam Itali morbum galli-
cum vocant, Galli vero Neapolitanum*. Venet.
ap. Aldum. 1497. 4.

it. in *aphrodisiaco* Luifini.

Ej. *de serpentibus opus singulare et exactis-
simum* (ad Lucretiam Borgiam): access. Ej.
de Tiro s. vipera epist. ad Alex. Agathimerum,
medic. Venet. Bonon. 1518. 4.

Numerosos graecorum medicorum libros
elegantè latio donavit, in lucem edidit etc.

Vitam

Vitam viri ser. Brasavolus.

cfr. quoque Ang. Gabr. de S. Maria
bibl. degli Scritt. Vicent. T. II. p. 122.

§. 192.

JANVS CORNARVS Zwickaviensis .†. 1558.
aet. 58

Professor Jenensis.

Restaurator medicinae Hippocraticae inter
Germanos m).

Editiones et versiones eius medicorum ve-
terum graecorum passim citauimus.

Propria meritissimi viri scripta minoris
momenti sunt; partim eristica ad acerrimam et
biliosam cum Fuchσιο litem facientia etc.

Ej. *de conuiuiorum veterum graecorum et
hoc tempore, Germanorum, ritibus, moribus
et sermonibus*. it. *de amoris praeslantia* etc.
Basil. 1548. 4.

cfr.

m) Ipsissimum illud Hippocratis Aldini exem-
plar quod Cornario diu desideratum Ba-
sileae tandem in eius possessionem venit,
ipsique de qua hic sermo est felici re-
stitutioni ansam quasi praebuit, in bi-
bliotheca academica asseruatur.

cfr. Bruckeri *Ehrentempel* No. 34. p. 141. sq.

Baldingeri v. cl. de Jano Cornaro *programmata* III. Jen. 1769. 4.

§. 193.

Jo. LANGE Lembergi-Silesiacus. †. 1565. act. 80.

Archiatrum palatinum.

Ej. *epistolae medicae* Bas. 1554. 4. Francof. 1589. 8. Hanov. 1605. fol. (haec plenior)

§. 194.

HENR. CORNEL. AGRIPPA (de Nettesheim) Colonienfis †. 1535.

Modo miles, modo Theologiae professor, modo medicus etc.

Singularis et inquieti ingenii homo, paradoxorum amans, scepticus, satyricus etc.

ab uniuerso fere Clero persecutus omnem occidentalem Europam profugus peruagabatur.

Ej. *philosophia occulta* Lib. I. II. Antwerp. 1531. 8. L. III. Colon. 1533. 8.

L. Vitus f. de *cerimoniis magicis*; cui accesserunt *elementa magica* Petri de Abano (de quo supra) 1565. 8. (posthumus, spurius, sed dae-

mones

SECVLI XVII PRIVS DIMIDIUM. 159

mones citantibus et thesaurifossoribus etc. defideratissimus —)

Ej. de *incertitudine et vanitate scientiarum declamatio inuectiua* f. l. (Colon. ut mihi videtur) 1532. 8. et al.

Opera Lugd. 1580. II Vol. 8.

Super Agrippa cfr. Jo. Fr. Christii *noctes academicae*. Spec. IV. pag. 356. sqq.

Schelhorn *amoenitat. literariae* T. II. pag. 353. sqq.

§. 195.

HIERON. CARDANVS (f. Castilioneus) Mediolanensis †. 1576.

Prof. medic. Ticinensis, Mediolanensis, Bononiensis.

Polyhistor, polygraphus, mirabilium de se ipso iactator egoista.

In mathesi et naturali historia egregie versatus.

Ej. de *subtilitate* L. XXI. Norib. 1550. fol.

Ej. de *varietate rerum* L. XVII. ib. eod. fol.

Opera ex edit. C. Sponii Lugd. 1663. X Vol. fol.

Cardani

Cardani *de vita propria* L. (singulari ingenuitate scriptus —) ex bibl. Gabr. Naudaei. Amst. 1654. 12. et al.

cf. quoque Jo. Fr. Christii *noctes academicae*. Spec. I. pag. 46. sq.

§. 196.

JVL. CAESAR SCALIGER Ripensis .†. 1558. acer Cardani aemulus, arrogans, ventosus etc. eruditissimus, polyglottus.

diu miles, post medicus, sero ad libros scribendos accessit.

Numerosos in Hippocratica scripta tum et in Aristotelis histor. anim. Theophrasti histor. plantar. etc. commentarios edidit.

Ej. *Exotericae exercitationes* s. *de subtilitate aduersus* Cardanum. Par. 1557. 4. Francos. 1612. 8.

iptae omnis subtilitatis plenissimae —.

Vitam viri v. ad calcem *epistolae* filii eius Jos. Justi Scaligeri, *de splendore gentis Scaligerae*. Lugd. Bat. 1594. 4.

§. 197.

AVGVSTIN. NIPHVS (Eutychus Philothens dictus) Iopolitanus-Calaber .†. 1546.

Prof.

Prof. Patavinus, Pisanus, Romanus, Neapolitanus, Bononiensis et Salernitanus.

Carolo V. imper. a consiliis medicis.

Ej. *de diebus criticis* L. I. Venet. 1501. fol. id. *de morbo gallico* Neap. 1534. 4.

Ej. *parua naturalia viz. physiognomica, de animalium motu, de longitudine et breuitate vitae, de iuuentute et senectute, de respiratione, de morte et vita, de memoria et reminiscencia, de somno et vigilia, de insomniis, etc.* Venet. 1523. fol. ib. 1550. fol.

Ej. L. II. *de pulcro et de amore* Lugd. 1549. 8. ad Joannam Arragoniam (Ascanii Colonnae, Tagliacocii principis coniugem), eximia pulcritudine celebratissimam n), cuius videres per vniuersum fere corpus viuido nimis stylo graphice describit.

Gabr. Naudaei *de Nipho iudicium* c. huj. *opusculi moralib. et politic.* Par. 1645. 4.

n) Pulcherrimam Joannae iconem ad Raphaelis picturam a Jac. Chereau aeri incisam videsis in Crozati *Recueil d'Estampes d'apres les Tableaux du Roy* etc. Vol. I. No. 8.

L

SECTIO

SECTIO X.

SECVLI XVI^{ti}
DIMIDIUM POSTERIVS.

ANATOMICI.

§. 198.

VOLCHER KOYTER Groeningensis Friso.
†. 1600. aet. 66.

Fallopium et Rondeletii discipulus
demum medicus Norimbergensis.

Instaurator anatomies comparatae meritissimus, cuius nomine musculus corrugator supercilii subinde insignitur.

Ej. *Externarum et internarum humani corporis partium tabulae, atque anatomicae exercitationes observationesque etc.* Norimb. 1573. fol.

Memorable opus praeter alia continet quoque: *Analogiam ossium humanorum, simiae et verae et caudatae, atque vulpis.* — it. *Tractatum de ouorum gallinae exordio progressuque et pulli gallinae creationis ordine.* — maxime vero: *Ossium tum humani foetus tum infantis historiam.*

Hanc

Hanc posteriorem recudi curavit Henr. Eysson ad calcem proprii *Tractatus de ossibus infantis.* Groning. 1659. 12.

Ej. *diuersorum animalium sceletorum* (— maculis tabulis exhibitorum —) *explicationes c. Lectionibus* Gabr. Fallopii *de partibus simularibus hum. corporis.* Norimb. 1575. fol.

§. 199.

SAL. ALBERTI Naumburgensis Saxo. †.
1600. aet. 60.

Professor Wittebergensis, tum archiater electoris Saxonis.

Ej. *dissert. de lacrimis* Witteb. 1581. 8.
recus. in Halleri collect. *dissertationum anatomicar.* Vol. IV. p. 53. sqq.

Ej. *historia partium corp. hum.* Witteb. 1583. 8. et al.

cfr. Moehsen *Beschr. einer Berlin. Medaillen-Samml.* T. I. p. 25. sq.

§. 200.

JVL. CAESAR ARANTIVS Bononiensis. †.
1589.

Vesalii discipulus, professor Bononiensis, cuius nomen ferunt corpuscula sic dicta ad
L 2 limbum

limbum valvularum semilunarium arteriae pulmonalis.

Ex primis ni fallor in Italia thesaurorum naturalium collectoribus.

Primus quoque, qui vteri humani grauidi curatam exhibuit historiam.

EJ. *de humano foetu opusculum* Rom. 1564 8. plenius ex ed. discipuli eius, Laur. Schol. zii Vratislaviens. Basil. 1579. 8.

EJ. *Arantii observationes anatomicae.* (c. priori opere) Venet. 1587. 4.

EJ. *commentarium in Hippocratis L. de capitis vulneribus* quem supra citauimus, Claud. Porra altus edidit. Lugd. 1580. 8. et al.

§. 201.

CONSTANTINVS VAROLIVS Bononiensis. .†. 1575. aet. 32.

Professor in acad. patria; tum archiater papalis.

Ponti cerebri nomen eius mansit.

EJ. *de nervis opticis epistola* Patav. 1573. 8.

EJ. *anatomiae s. de resolutione corporis humani* L. IV. ib. eod. 8.

iunctim recusa Francof. 1591. 8.

§. 202.

§. 202.

SEVERINVS PINAEVS Autrico-Aurelianensis .†. 1619.

Chirurgus regius. celeber lithotomus.

EJ. *opusculum physiologicum vere admirandum tractans analytice primo notas integritatis et corruptionis virginum, deinde grauiditatem et partum naturalem mulierum, in quo ossa pubis et ilium distrahi dilucide docetur.* Paris. 1597. 8. et al.

Plerisque posterioribus Pinaeani opusculi editionibus v. c. Francof. 1690. 12. iuncta est Ludov. Bonaccioli Ferrariensis (qui Sec. XVI. ineunte claruit) *enneas muliebrys* (s. de foetus formatione etc.) qua praeter alia, plurima quoque ad coitum et rem veneream facientia dictione liberrima et fere lasciuiante describuntur; quae nihilominus auctor, ducissae suae, famosae Lucretiae, (filiae Alexandri VI. papae,) dicauit. Extat autem memorabilis ea dedicatio non nisi in editione principe eaque rarissima huius enneadis, quae f. l. et a. in fol. prodiit. Opus vero ipsum collectionibus quoque Gynaeciorum, quas supra citauimus, insertum est.

L 3

EJ.

Ej. Pinaei *Discours touchant l'invention et instruction pour l'operation et extraction du calcul de la vessie*. Paris. 1610. 8.

BOTANICI.

§. 203.

REMBERTVS DODONAEVS (Dodoens) Mechelenfis.

Professor Leidenfis et archiater imperatorius.

Primo diuersarum ordinum plantarum historiam singularibus libris edidit,

v. c. *Hiflor. frumentorum, leguminum et aquatiliū herbarum*. Antwerp. 1568. 8.

it. *Florum et coronariarum odoratarumque hist.* ib. eod. 8.

it. *purgantium et deletariarum herbarum hist.* ib. 1574. 8. et f. p.

Hi libelli postmodum maiori operi sunt inserti, cui titulus: *Stirpium historicae pemptades VI.* Antwerp. 1616. fol.

Ej. *obseruationes medicinales* Colon. 1581. 8.

§. 204.

JO. BAVHINVS Lugdunensis .†. 1613.
archiater Würtembergicus.

Ej.

Ej. *historia fontis balneique Bollenfis*. Montpelg. 1598. 4.

Ej. *historia plantarum*. Ebrodun. 1650. III Vol. fol.

Opus posthumum, editore DOMIN. CHABRAEO, medico Ebrodunense, qui et compendium eius dedit f. t. *Icones et sciagraphiae stirpium*. Genev. 1677. fol.

§. 205.

CASP. BAVHINVS, frater Joannis. .†. 1624.

Prof. graecae linguae, anatomes, botanices et medicinae practicae Basileensis.

Ex doctissimis et meritissimis suae aetatis medicis.

Ej. *phytopinax*. Basil. (1596) 4.

Ej. *Pinax theatri botanici*. Opus XL annorum ib. 1623. 4.

Ej. *Theatri botanici P. I.* (gramina complectens et plantas liliaceas) ib. 1658. fol.

Ej. *Catalogus plantarum circa Basileam sponte nascentium* ib. 1622. 8.

Ej. *institutiones anatomicae* (Bernae) 1604. 8.

L 4

Ej.

EJ. *Theatrum anatomicum* Francof. 1605 8.
(editio rariss.)

id. longe auctius ib. 1621. 4.

et icones seorsum s.t. *viuae imagines corporis humani* ib. 1640. 4.

§. 206.

JOACH. CAMERARIUS Joach. fil. Norimbergensis .†. 1598.

medicus in patria vrbe.

EJ. editio *epitomes* Matthioli. Francof. 1586. 4. (cum iconibus plantarum posthumis CONR. GESNERI, de quibus supra.)

EJ. *hortus medicus et philosophicus* ib. 1588 4.

§. 207.

JO. THALIUS Northufanus.
medicus ciuitatis patriae.

EJ. *Sylua hercynia*; accessit Camerarii horto, quem modo citauimus.

Vitam viri descripsit FR. CHR. LEFFER. Northuf. 1747. 4.

§. 208.

FABIVS COLUMNA Neapolitanus .†. 1650.
ICTUS, vsu valerianae quam & Dioscoridis esse eruit, a morbo regio cui obnoxius

noxius fuerat, liberatus, eaque simul occasione botanices studio captus, eandem binis classicis operibus ditauit, iconesque ipsis insertas ipse delineauit et aqua forti aeri incidit.

alterum: *Phytobasanos* Neap. 1592. 4.

recus. ex ed. Jani Planci. Florent. 1744. 4.

alterum: *Ecphrasis stirpium* Rom. 1616. II Vol. 4.

Huic, praeter alia zoologica, insertus quoque est singularis *de purpura* L., quem commentario et dictionario ostracologico auctum recudi fecit Jo. Dan. Major. Kiliae 1675. 4.

Vitam Columnae editioni suae *phytobasanos* praemisit Plancus.

§. 209.

MELCH. GVILANDINVS (Wieland) Regiomontanus .†. 1589.

Professor Patavinus.

Orientem et Aegyptum inuisit, a piratis captus, a Fallopio redemptus.

Acer Matthioli aduersarius.

L 5

EJ.

EJ. *de papyro commentarius*. Venet. 1572.
4. Amberg. 1613. 8.

EJ. *epistolae de stirpibus* — accessit *Manu-
co-diattae h. e. aviculae dei* (f. paradiseae)
descriptio Patav. 1558. 4.

§. 210.

LEONARD. RAVWOLF .†. 1596.
medicus Augustanus, tum castrensis Au-
striacus.

Discipulus Rondeletii; inde ab a. 1573-75
orientem peragravit.

EJ. *äigentliche Beschreibung der Raifs gegen
auffgang* etc. Laugingae 1583. IV Partes 4.

Hortus eius siccus ex bibliotheca Chri-
stinae Suecicae ad Isaac. Vossium transiit,
iamque in Leidenſi academica asservatur.
Catalogum eius edidit Jo. Fr. Gronovius
f. t. *Rauwolfii flora orientalis*. Lugd. Bat.
1755. 8.

§. 211.

ANDR. CAESALPINVS Aretinus .†. 1603.
Professor Pisanus, tum Archiater papalis.
EJ. *de plantis* L. XVI. Florent. 1583. 4.
EJ. *de metallicis* L. III. Rom. 1596. 4.

Ej.

EJ. *Quaestionum peripateticarum* L. V. Ven.
1571. 4.

et *Quaestionum medicarum* libris II. auctae
ib. 1593. 4.

EJ. *Praxis vniuersae artis medicae*; item-
que f. t. *Speculi artis medicae Hippocraticae*
Rom. 1601. 8. Tarvisii 1606. 8.

cf. *Ritratti d'uomini illustri Toscani* T. II.
1768. No. XXXVII.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 212.

ULYSSES ALDROVANDVS (Aldobrandi)
Bononienſis .†. 1605.

Prof. in academia patria.

Totus quantus historiae naturali, maxime
vero zoologiae incubuit, anatomem compa-
ratam egregie auxit, adiutus discipulis illu-
stribus Arantio, Coitero, Varolio etc.

EJ. *de quadrupedibus digitatis viviparis* L.
III. Bonon. 1637. fol.

Id. *de quadrupedibus solidipedibus* ib. 1616.
fol.

Id. *de quadrupedibus bisulcis* ib. 1613. fol.
Histo.

Historiam cetaceorum v. infra.

Ej. *Ornithologia* ib. 1599. sqq. III Vol. fol. (praestantissimum omnium Aldrovandi operum).

Ej. *de quadrupedibus ouiparis* L. II. iunctim c. libris III de digitatis viuiparis, quos modo memorauimus.

Ej. *historiae serpentum et draconum* L. II. ib. 1640. fol.

Ej. *de piscibus* L. V. et *de cetis* L. I. ibid. 1613. fol.

Ej. *de animalibus insectis* L. VII. ib. 1602. fol.

Ej. *de reliquis animalibus exsanguibus, utpote de mollibus, crustaceis, testaceis et zoophytis* L. IV. ib. 1606. fol.

Ej. *monstrorum historia c. paralipomenis historiae animalium* ib. 1642. fol.

Ej. *Dendrologia naturalis* L. II. ib. 1668. fol.

Ej. *musaeum metallicum* ib. 1648. fol.

Giov. Fantuzzi *memorie della vita di Ul. Aldrovandi*. Bonon. 1774. 8.

§. 213.

PROSPER ALPINVS, Maroslicensis Venetus .†. 1616.

Prof. Patavinus, postquam inde ab a. 1580-84 in Aegypto commoratus erat.

Ej. *historiae naturalis Aegyptiorum* L. IV. Lugd. Bat. 1735. 4. (Opus posthumum.)

Ej. *de plantis Aegypti* L. Vener. 1592. 4.

Ej. *de medicina Aegyptiorum* L. IV. access. *de balsamo dialogus* ib. 1591. 4.

recus. c. Jac. Bontii *medicina Indorum* etc. LB. 1718. 4.

Ej. *de plantis exoticis* L. II. Ven. 1627. 4.

Ej. *de medicina methodica* L. XIII. Patav. 1611. fol.

Ej. *de praesagienda vita et morte aegrotantium* L. VII. Patav. 1601. 4.

it. c. praefat. Boerhaavii et ex emendatione Gaubii LB. 1733. 4.

§. 214.

CASP. SCHWENKFELD Gryphimontanus-Silesius .†. 1609.

Medicus Hirschbergenensis et Gorlicensis.

Nouam et maxime memorabilem historiae naturalis epocham constituit cum primus, aut saltem princeps post pauca aliorum tentamina o), non in curiosam exoticorum et rariorum historiam se diffuderit, sed totus quantus in patrias tantum naturales diuitias inquisiuerit. Parens quasi omnium sequentium Faunistarum et Floristarum, vt vulgo audiunt eiusmodi auctores, qui singularis tantum provinciae animalia aut plantas sibi describendas sumunt.

Opus classicum conscripsit idque tripartitum. viz:

a) *Theriotropheum Silesiae* Lignit. 1603. 4. (vbi obiter primam quoque conuulsionis cerealis mentionem iniicit a. 1587 et 92 epidemice grassantis.)

b) *Historiam stirpium Silesiae* quae iunctim cum

c) *Histo-*

o) Ita v. c. celeberrimae historiae Saxonicae auctor Georg. Fabricius Chemnicensis, *rerum Misnicarum* L. VII. Lips. (1569) 4. p. 220. sqq. catalogum piscium et avium Misniae et pag. 233 sqq. indicem stirpium eius terrae indigenarum, exhibet.

c) *Historia fossilium Silesiae* Lips. 1600. 4. prodiit.

Ej. *descriptio et usus thermarum Hirsbergensium* Gorlic. 1607. 8.

Ej. *thesaurus pharmaceuticus* Basil. 1587. 8.

§. 215.

CAR. CLVSIVS (l'Escluse) Atrebas .†. 1609 aet. 84.

Discipulus Rondeletii, vniuersam fere Europam occidentalem peragrauit, demum Prof. Leidenfis.

Ej. *Exoticorum* L. X. Antwerp. 1605. fol. (saepius iam nobis dictum opus ad Belloonium, Garciam, Acoftam et Monardem.)

Ej. *rariorum per Hispaniam stirpium* L. II. Antwerp. 1576. 8.

Ej. *rariorum per Panoniam stirpium* L. IV. ib. 1583. 8.

utrumque iunctim ib. 1601 fol. access. Ej. *commentar. de fungis.*

Ej. *curae posteriores* Lugd. Bat. 1611. 4.

Ael. Everh. Vorstii *orat. funebris in abitum* Clusii LB. 1609. 8. et ad calcem *curar. posteriorum.*

§. 216.

§. 216.

BERNARD. PALISSY Santefio - Santonensis
(nat. scil. in vrbe Saintes in Saintonge) .†. 1589.

Figulus, autodidactus, qui praeter caelum
et terram nullum alium librum legisse iactat,
primus quantum noui in Gallia res naturales
collegit et iam a. 1575 praelectiones super
historia naturali habuit.

Ej. *discours admirables des eaux et fontai-
nes, des metaux, des sels, des pierres, des
terres, du feu et des emaux.* Par. 1580. 8.

Ej. *Recepte universelle par la quelle tous les
hommes de la France peuvent augmenter et mul-
tiplier leurs tresors.* Rupell. 1563. 4.

Opera iunctim prodierunt f. t. *le Moyen de
devenir riche.* Paris. 1636. II Vol. 8.

et nuper: *Oeuvres de Bern. Palissy revues
sur les Mspts de la Bibl. du Roi, par Mr Fau-
jas de S. Fond et Gobet* Par. 1777. 4.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

§. 217.

PETR. ANDR. MATTHIOLVS Senensis .†.
1577 aet. 76.

Medicus archiducis Ferdinandi.

Ej.

Ej. *commentarium in Dioscoridem* su-
pra iam citauimus.

Opus diu pro canone habitum, toties re-
cusum, in omnes fere Europae linguas trans-
latum etc.

ed. prima *italico* prodiit idiomate f. t. *II*
Dioscoride con li suoi discorsi etc. Ven. 1548. 4.

Inter *latinas* reliquis praestant Venetae a.
1565 et 1569 fol. ap. Vincent. Valgriffum.

Ej. *compendium* (f. *Epitome*) *commentarii*
in Dioscoridem Vener. 1571. 4.

classicam Camerarii editionem huius
epitomes supra laudauimus.

saepissime alias excusa est v. c. forma por-
tatili f. t. *historia plantarum* per Ant. Pi-
naeum. Lugd. 1567. 16.

Ej. *Matthioli apologia aduersus Amat.* Lu-
sitani Venet. 1558. 8.

et iunctim c. sequentibus Basil. 1674. fol.

Ej. *epistolarum medicinalium* L. V. Prag. 1561.
fol.

Ej. *dialogus de morbi gallici curatione.* c.
prior.

it. in Luifini *aphrodisiaco.*

M

Opera

Opera ex edit. Casp. Bauhini Francof. 1598. fol.

CHEMICI.

§. 218.

LEON. THVRNEISEN zum Thurn. Basi. leensis .†. c. 1595.

Archiatr Brandenburgicus.

Alter quasi Paracelsus, paradoxus, mysticus, adeptus, astrologus etc.

Ej. *Pison von kalten mineralischen u. warmen Wassern* L. X. Francof. 1572. fol. Argent. 1612. fol.

Id. *von der Magia* 1591. 4.

Ej. *Quinta essentia höchste Subtilität der Medicina u. Alchimia*. Monast. 1570. 4.

Ej. *Bestätigung dessen das zänkisch ist* etc. Berol. 1576. fol.

c. fig. anat. partim propriis.

Super hocce viro v. plurimis cl. Moehsen *Beiträge zur Gesch. der Wissensch. in der Mark Brandenburg*. Berol. 1783. 4.

It. *Helvetisch. Calender* a. 1784. p. 76. sqq.

§. 219.

§. 219.

JOSEPH. QVERCETANVS (du Chesne) Armeniacus Vascon. .†. 1609.

Ex primis Gallorum chemicis.

Ej. *Pharmacopoea dogmaticorum restituta* Parif. 1607. 4. et al.

Ej. *diaeticon polyhistoricum* Par. 1606. 8.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 220.

Binæ res praesertim erant, quae ea, quam nunc perlustramus, periodo, pathologiae et semioticae non contemnenda afferebant incrementa. Alterum quidem curatior consignatio observationum singularium, quae ab ea inde aetate post pauca prioris periodi specimina nunc demum inualescere cepit. Alterum vero acrius Hippocratis studium, cui praesertim mox nominanda illustrium medicorum quadriga sedulo incubuit.

§. 221.

JAC. HOLLERIVS (Houllier) Stenpanus .†. 1562.

medicus Parisinus.

M 2

Ej.

EJ. *Coaca praefagia magni Hippocratis* (v. supra p. 30. n. 23.)

EJ. *Commentarii in aphorismos Hippocratis* (v. p. 27.)

EJ. *opera practica c. Lud. Dureti enarrationibus etc.* Paris. 1664. fol.

§. 222.

LVD. DVRETIVS Segusianus - Burgundus .†. 1586.

archiater Gallicus.

EJ. *interpretationes et enarrationes in coacas praenotiones magni Hippocratis* (v. supra p. 30. n. 23.)

EJ. *commentarii in Hippocratis L. de humoribus purgandis* Par. 1631. 8. it. in Günzii edit. (v. p. 28. n. 8.)

§. 223.

JO. GORRAEVUS (de Gorris) Parisinus .†. 1577.

Artem in patria vrbe exercuit.

EJ. *definitionum medicarum* L. XXIV. (v. supra p. 33. §. 36.)

§. 224.

ANVTIVS FOESIVS Diviodunensis .†. 1595.
medi-

medicus Metensis.

EJ. *oeconomia Hippocratis* (v. p. 33. §. 36.)

EJ. editionem operum Hippocratis v. p. 32. §. 35.

§. 225.

Inter observatores vero maxime eminet

PETR. FORESTVS Alcmariensis .†. 1597.

Medicus Delphenensis.

EJ. *observationum et curationum medicinalium* L. XXXII. Francof. 1602 - 7. IV vol. fol.

EJ. *observationum et curationum chirurgicarum* L. IX. ib. 1610 sq. II Vol. fol.

iunctim editae Rotomagi 1614 fol. et al.

§. 226.

NICOL. PRISO (Le Pois) Nancejanus nat. 1527.

Archiater Lotharingicus.

EJ. *de cognoscendis et curandis praecipue internis corporis humani morbis* L. III. Francof. 1581. fol.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1736. II Vol. 4.

§. 227.

Non separemus filium eius CAR. PISONEM .†. 1633.

M 3

Prof.

Prof. Mussipontanus, et cubicularius medicus ducis Lotharingiae.

Ej. *seleſtiorum obſervationum et conſiliorum de morbis ſeroſis* L. Ponte ad Monticulum 1618. 4.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1714. 4. ib. 1733. 4. Amſtel. 1768. 4.

Ej. *Diſcours de la nature des maladies populaires accompagnées de dysenterie.* Muſſipont. 1623. 8.

§. 228.

FELIX PLATER Baſileenſ. .†. 1614.

Filius Thomae Plateri Valeſii (reſtioniſ, typographi et gymnafiarchae Baſileenſis p)) ipſe Profeſſor in academia patria longe meritiſſimus, anatomes, botanices, hiftoriae naturalis apprime ſtudioſus.

Ej. *obſervationum in hominis affectibus* L.III. Baſil. 1614. 8. 1641. 8. et al.

Ej.

p) Bonus ſenex vitam propriam fatorum ſingularium pleniffimam cordata ingenuitate et ſtylo vernaculo deſcripſit; extat in *Miſcellaneis Tigurinis* T. III. p. 207-343.

Ej. *de partium corporis humani ſtructurâ et uſu* L. III. Baſil. 1583. fol. q)

Vitam propriam ſcripſit Platerus prolixo commentario adhuc anecdoto: cuius vero eclogas dedit vir cl. meique amantiſſimus Gottl. Eman. de Haller in *catal. auſtorum qui de rebus Helueticis ſcripſerunt*. T. II. p. 377. ſqq.

CHIRVRGI.

§. 229.

GEORG. BARTISCH Königsbruckenſis Saxo. Medicus ocularius Dresdenſis.

M 4

Ej.

q) Quantum valeant praeoccupantes opiniones Plateri exemplo patet, quem anatomes humanae egregie peritum fuiſſe, quos diximus libri aperte teſtantur; et qui nihilominus oſſa elephantina foſſilia a. 1577. prope pagum Reyden ditionis Lucernenſis effoſſa, poſt curatam in ea inquiſitionem pro humanis declarauit, quae gigantis fuerint XIX pedes longitudine aequantis; imo humani ſceleti tantae magnitudinis prodigioſam iconem pingi curauit, quam Lucernae aequae ac ipſa iſta elephantina oſſa, quae iam in archiuo ſeruantur, cominus vidi.

EJ. *Augendienst* Dresd. 1583. fol.

§. 230.

AMBROS. PARAEVS Cenomanus .†. 1590.
Barbitonfor regius, illitteratus, princeps
chirurgiae apud Gallos restaurator.

Numerosa edidit opuscula varii argumenti,
stylum vernaculum accommodante J. Hautin.
v. c. *des Playes et fractures de la tête* Paris.
1561. 8.

EJ. *deux Livres de chirurgie, de la généra-
tion de l'homme, des monstres tant terrestres-
que marins* etc. ib. 1573. 8.

EJ. *Discours de la Mumie, de la Licorne*
etc. ib. 1582. 4.

Opera, lat. per Jo. Guillemeau ibid.
1582. fol.

§. 231.

LEON. FIORAVANTI Eques Bononiensis
.†. 1588.

Empiricus, alchymista, peregrinator etc.
inuentor balsami sui nominis.

EJ. *Tesoro della vita umana* Ven. 1570. 8.

EJ. *Chirurgia; distinta in III Libri* ibid.
1582. 8.

§. 232.

§. 232.

FRANC. ARCAEVS Fraxinalensis.

Chirurgus Hispanus, itidem balsami com-
positione clarus.

EJ. *de recta curandorum vulnerum ratione*
L. II. Antwerp. 1574. 8.

§. 233.

CASP. TAGLIACOTIVS Bononiensis .†. 1599.

Professor in academia patria.

Artem chirurgicam, nasum, auriculas, la-
bia aliaque id genus membra, si deperdita
fuerint, e brachii corio restituendi, non qui-
dem inuenit, sed restauravit et saepissime fe-
liciter perfecit, et opere, si non ad praxin
exercendam, attamen ad *reproductionis* histo-
riam maxime memorabili, fusissime descripsit.

EJ. *de curtorum chirurgia per insitionem*
L. II. Venet. 1597. fol.

Compendium quasi dedit Jo. Bapt. Cor-
tesius *miscellan. medicinal.* Messan. 1625.
fol. Dec. III. pag. 80-130.

Pluribus v. Haller ad Boerhaavii *me-
thod. studii medici* p. 729.

id. *biblioth. chirurg.* Vol. I. p. 272. sq.

M 5

it.

it. cl. Portal *hist. de l'anat. et de la Chir.*
Vol. II. p. 169.

OBSTETRICII.

§. 234.

FRANC. ROUSSET

Medicus Gallus. Caesareae sectionis masculus defensor.

Ej. *Traité nouveau de l'hysterotomotomie ou enfantement Césarien.* Par. 1581. 8.

germ. Argent. 1583. 8.

lat. vertente Casp. Bauhino Bas. 1582.
8. ib. 1588. 8. et al.

it. in collect. gynaeior. Baubiniana.

Ej. Rousseti *apologia pro partu caesareo*
Par. 1598. 8.

Ej. *de lithopaedio Senonensi carmen* Francof.
1601. 8.

§. 235.

JAC. GUILLEMEAU Aurelianensis .†. 1612.
Paracel discipulus. Chirurgus regius. Vir
egregie doctus.

Ej. *heureux accouchement des femmes* Paris.
1609. 8. et al.

Ej. *Chirurgie française* ib. 1594. fol.

Ej.

Ej. *Traité de la parfaite methode d'enbaumer les corps.*

c. reliquis operibus gall. ib. 1598. fol.

SCRR. AD MEDICINAM FORENSEM
ET CVRAM SANITATIS PVBLICAE.

§. 236.

JOACH. STRÜPPE Gelhusanus.

Ej. *Nützliche Reformation zu guter Gesundheit u. christlicher Ordnung* Francof. 1573. 4.

Primus ni fallor qui eam artis salutaris partem, quam nunc *politiam medicam* vocant, ex professo tractandam sibi sumsit. Sapientia continet hic liber consilia de aëre puro seruando, munditie platearum, sepulturis ab habitatione viuorum separandis, de iis opificiorum generibus, quae aërem inquinant, de victu sano et quid ad eum conferre possint molitores, pistores, laniones, oenopolae etc. De obstetricibus ordinandis, pharmacopoliis visitandis, nosocomiis instruendis, empiricis et medicastris arcendis et s. p.

Ej. anchora famis sitis valetudinisque mortalium i. e. *neue Speis-Kammer u. Speis-Keller in vorstehenden Hungers-nothen, Kriegsläufsten* etc. ib. 1573. 4.

De

De multifariis succedaneis Cerealium. it.
de alimentis diu conseruandis etc.

Ej. *consensus medicorum super mumia* ib.
1574. 4.
germ. ib. eod. 4.

Prima super mumiis Aegyptiacis mono-
graphia.

§. 237.

FORTVNATVS FIDELIS Siculus .†. 1630.
In patria artem exercuit. Ex primis iuris-
prudentiae medicae scriptoribus.

Ej. *de relationibus medicorum* L. IV. Pa.
norm. 1598. 4. et al.

it. f. t. (pseudonymo) Th. Reinesii *schola*
ICtorum medica Lips. 1675. 8.

VETERINARII.

§. 238.

FRANC. DE LA REYNA Zamorensis.

Medicus veterinarius in vrbe patria.

Ej. *Libro de Albeyteria* Burg. 1564. 4.
it. c. notis Ferdin. Calvi veterinarii
Placentini. Compluti 1623. 4.

cf. Bened. Hier. Feyjoò *Cartas eru-
ditas* T. III. Madrit. 1751. 4. p. 344. fq.

Jof.

Jof. Quer *Flora Española* T. I. Madrit.
1762. 4. pag. 371. fq.

§. 239.

CAR. RVINI

Senator Bononiensis.

Ej. *Anatomia del Cavallo*. Bonon. 1598. 4.
1607. II Vol. fol.

germ. studio Petr. Uffenbach Francof.
1603. fol.

§. 240.

JO. HEROARD Monspeliensis .†. 1628.

Archiatr regius.

Ej. *hippofteologie* Par. 1599. 4.

cf. cl. Moehsen *Befchr. einer Berlin.*
Medaillen-Samml. Vol. I. p. 161. fqq.

PHILOSOPHI etc.

§. 241.

JO. BAPT. PORTA Neapolitanus .†. 1615.

Ej. *de humana phyfiognomia* L. IV. Vici-
aquensis 1586. fol. et al.

Ej. *Phytognomonica* L. VIII. Neap. 1588.
fol. Francof. 1591. 8.

Ej. *Magia naturalis* L. IV. Antwerp. 1560.
8.

§. 241.

§. 242.

Jo. HVARTE Navarrensis.

Ej. *Examen de los ingenios para las ciencias* Lucronii 1580. 8. (Antwerp.) 1603. 12. et al.

germ. vertente Gotth. Ephr. Lessing
Serveft. 1752. 8. 1785. 8.

SECTIO

SECTIO XI.

SECVLI XVIIIMI
PRIVS DIMIDIUM.

§. 243.

Vix alia est periodus, qua medicinae maiora fata, secundi et aduersi generis, contigerint, quam ea ipsa, ad quam nunc accedimus. Bellum tricennale Principes Europae adeo occupabat, ut si a Carolo I. Angliae discesseris, vix alius naturae studio vel ipse incumbere vel id saltem adiuuare potuerit. Huic alia successit eaque fere magis adhuc fatalis calamitas, vanum hypothesium studium, quod quantum tum maxime temporis universae medicinae nocuerit, facile patebit cuivis vel Cartesianam et Helmontianam et Sylvianam sectas cogitanti. Medebatur tamen ab altera parte huic lui, et impense augebatur sanior medicina, tum Baconis a Verulamio viuido furore, quo in ipsam naturae nudae contemplationem ferebatur, eamque ipsam ardentissime commendabat;

bat; tum vero maxime reuiuifcente quasi *zootomiae* et *uiuifectionum* studio, quo nullum aliud arti salutari tot tantaque summa incrementa impertiit. His vnice adminiculis vniuersa conualuit *physiologia*, quam omne praecedentis seculi anatomicorum studium et iuncti labores mancam tamen et hiuleam reliquerant, ideo quod vnice in humanis cadaueribus subsisterent, quorum dissectione chirurgia quidem magna ut vidimus capiebat argumenta; *physiologia* vero interim, et quae eam presso sequitur pede *pathologia*, et vniuersum ergo sanioris *therapiae* fundamentum velut in Cimmeriis tenebris sepulta quasi latitarent.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 244.

Facem eam zootomicam, istas quas diximus tenebras dissipantem, praetulisse censendus est

HIERON. FABRICIUS a patria vulgo dictus AB AQPAPENDENTE .†. 1619. aet. 82.

Fallopium discipulus. Professor Patavinus.

Theatrum

Theatrum anatomicum Patavinum inauguravit, dirigente viro summo Paulo Sarpi Servita (quem vulgo Fra Paolo vocant) exstructum.

EJ. Fabricii *de venarum ostiis* L. Patav. 1603. fol.

1D. *de formato foetu* ib. eod. fol.

1D. *de formatione oui et pulli* ib. 1621. fol.

1D. *de visione, voce et auditu* ib. 1603. fol.

1D. *de locutione et eius instrumentis* Venet. 1603. 4.

1D. *de motu locali animalium* Patav. 1618. 4.

Opera omnia anatomica et physiologica ex ed. Jo. Bohnii Lips. 1687.

it. c. praef. Bern. Sigfr. Albini Lugd. Bat. 1738. fol.

EJ. *opera chirurgica* Venet. 1619. fol. LB. 1723. fol.

Vitam viri operum anatomicorum editioni Batavae, quam diximus, praemisit Albinus.

§. 245.

JVL. CASSERIUS Placentinus .†. 1616. aet. 71. Fabricii discipulus et successor.

N

Cuius

Cuius nomen seruant fontanellae in cranio neonati retro aures positaе.

EJ. *de vocis auditusque organis historia anatomica* Ferrar. 1600. fol.

EJ. *Penthaestheseion h. e. de quinque sensibus* Venet. 1609. fol. Francof. eod. fol.

Idem maius opus vniuersae anatomies corporis humani parauerat, cui LXXVIII tabulas eo fine aeri incisas destinauerat. Morte autem praepeditus, easdem (praeter vnā quae intercidit) post fata eius edidit et XX aliis, partim propriis (quo praesertim X osteologiae pertinent) partim e Vesaliano opere mutuatis auxit DAN. BUCRETIVS Vratislaviensis, et (iunctim cum Spigelii *de h. c. fabrica* L. X. itidem posthumis) edidit Venet. 1627 fol.

Aliae IX tabulae Casserii acceperunt Spigelii libro *de humano foetu*.

Omnes CVI recusae c. comment. SIM. PAULI Rostockiensis (.†. 1689. aet. 77.) Prof. Havniensis, Francof. 1632. 4.

germ. ib. eod. 4. ib. 1707. 4.

§. 246.

ADR. SPIGEL Bruxellensis .†. 1625. aet. 47.
Casserii successor

vel lobulo hepatis, sui nominis, in vulgus notus.

EJ. *de corporis humani fabrica* L. X. opus posthumum quod modo obiter tetigimus, cui editor Bucretius XCVII tabulas, tum Casserianas tum proprias iunxit Venet. 1627. fol.

EJ. *de humano foetu* L. singularis; itidem posthumus ex ed. Liberal. Cremae Pat. 1626. fol.

Acceperunt IX tabulae Casserianae, quas memorauimus, et Xma Spigelio propria.

EJ. *de lumbrico lato* L. Patav. 1618. 4.

EJ. *de semitertiana* L. IV. Frf. 1624. 4.

EJ. *isagoges in rem herbariam* L. II. 1606. 4.
Lugd. Bat. 1633. 16. Accessit huic nitidae editioni Adolph. Vorstii *cat. plantarum horti et agri Lugduno-Batavi*.

Haec opera iunctim prodierunt c. tabulis Casserii et Bucretii, editore Jo. Antonide van der Linden Amst. 1645. II Vol. fol. (insertis simul Asellii *de lachrybus*, Harvaei *de*

motu cordis et sanguinis et Walaei de motu chyli et sanguinis classicis opusculis.)

§. 247.

SANCTOR. SANCTORIVS Justinopolitanus
†. 1636. aet. 75.

Professor Patavinus, tum medicus Venetus.

Ej. de statica medicina aphorismi

classici opusculi (quod Boerhaavius
ipsis Hippocraticis aphorismis praeferre non
dubitavit) binas saltem editiones ipse curavit:
viz. Venet. 1614. 12. et auctius ibid. 1634. 16.

E reliquis numerosissimis editionibus se-
quentes citasse sufficiat:

c. comment. Listeri Lond. 1700. 12. Lugd.
Bat. 1703. 12.

c. Baglivii *canone ad rectum statices usum*
Rom. 1704. 12.

c. Dodarti et Keilii de eod. argum.
libellis ex ed. P. Noguez. Paris. 1723. II Vol. 12.

c. comment. Lorryi Paris. 1770. 12.

it. in (Henningeri) *collect. scriptor. diat-
eticor.* Lips. 1726. 8.

it. ad calcem Gorteriani super eod. ar-
gum. operis.

Ej.

*Ej. Sanctorii commentar. in Imam Fen Imi
Libri Canonis Avicennae* Venet. 1646. 4.

*Ej. methodus vitandorum errorum in arte
medica* Venet. 1602. fol.

Giov. F. Cogrossi *Saggi della medic.
Italiana nelle quali le Invenz. del Santorio s.
illustr.* Pad. 1724. 4.

Arcudii Capelli *de vita Sanctorii L.*
Venet. 1750. 4.

§. 248.

JO. RIOLANVS (Jo. fil.) Parisinus. †. 1657.
aet. 80.

per 44 annos Prof. in academia patria.

Plura eius opera anatomici argumenti iun-
ctim prodierunt s. t. *Anthropographiae et osleo-
logiae* Paris. 1626. 4. et ex edit. Guid. Patin
ib. 1649. fol. *Anthropologia* L. VII. constat.
Osteologia autem complectitur praeter isagogen,
in Galenum *de ossibus* commentarium, si-
miae sceleti descriptionem, et ex Hippocraticis
libris collectanea osteologica.

Ej. encheiridium anatomicum et pathologicum
Paris. 1648. 12.

Ej. opuscula anatomica Paris. 1652. 12.

N 3

Ej.

Ej. *opuscula noua anatomica* ib. 1653. 8.

Ej. *Gigantomachie* Par. 1613. 8. et *Gigantologie* ib. 1618. 8. aduersus Nic. Habicot qui sceleton elephantinum a. 1613 in Delphinatu effossum pro Teutobochi regis funere venditabat.

Curatum indicem scriptorum eristicorum ea occasione editorum videsis in *Catal. libror.* Ducis de Valliere Vol. I. p. 487.

§. 249.

GVIL. HARVEY Folkstonio-Cantiensis, .†. 1657. aet. 80.

Archiatro regis Caroli I. Stuarti.

Fabricii ab Aquapend. discipulus, inde ab a. 1616 Londini in priuatis praelectionibus novum de sanguinis per vniuersum corpus circulo inuentum docuit, demumque publici iuris fecit classico et quod epocham in historia medicinae constituit opusculo, cui titulus:

Exercitatio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus Francof. 1628. 4. (editio prima et princeps, et quae sola ipsius Harvaei auctoritatem prae se fert.)

Esti

Esti ingens aduersus eam insurgeret aduersariorum caterua, nemini tamen respondit sapiens eius auctor, praeter vnicum Riolanum.

Ej. *Exercitationes anatomiae II. de circulatione sanguinis ad Jo. Riolanum fil.* Cantabr. 1649. 12. Paris. 1650. 12.

Iunctim cum priore saepissime recusae v. c. Roterod. 1671. 12. cum Jac. de Back *diff. de corde.*

Glasgae. 1751. 12.

infertae quoque operibus Spigelii, quae modo citauimus.

Ej. *Exercitationes de generatione animalium. quibus accedunt quaedam de partu: de membranis ac humoribus uteri: et de conceptione.* Lond. 1651. 4. (edente G. ENT.)

it. Lugd. Bat. 1651. 15. Amst. eod. 12. et alias.

Observationes et historiae omnes et singulae e Harvaei lib. de generat. animal. excerptae et in accuratissimum ordinem redactae. it. Wilh. Langly *de generatione animalium observationes quaedam. Accedunt oui foecundi singulis ab incubatione diebus factae inspectiones; ut et observationum anatomico-med. Decades IV. (praestantissimae); denique cadauera balsamo*
N 4 con-

condiendi modus (Swammerdamii) studio
Jvst. Schraderi. Amst. 1674. 12. egregius
et immerito parum notus liber.

Ej. Harvaei *sectio* Thomae Parre, *senis*
150 *annorum*

posthuma prodiit cum Jo. Betto *de ortu*
et natura sanguinis Lond. 1669. 8.

Opera Harvaei (principalia) cum praefat.
Bern. Sigfr. Albini LB. 1737. 4.

Omnia vero cura collegii medici Londi-
nensis 1766. 4 maj.

Vita viri extat in splendida pinacotheca
cui titulus: *the Heads of illustrious Persons*
of Great Britain by J. Houbraken *and* G.
Vertue Lond. 1743. fol. max. Vol. I. p. 83.

it. in edit. operum Londinensi, quam
modo citauimus.

§. 250.

Ex primis circuli sanguinis defensoribus
et nouae doctrinae affeclis prae reliquis me-
ritissimus exstat

Jo. WALAEVS Medioburgensis .†. 1649.
aet. 45.

Professor Leydenfis.

Ej.

Ej. *Epistolae duae de motu chyli et sanguinis*
ad Th. Bartholinum c. huj. editione *insti-*
tutionum anatomitar. patris sui, editae Lugd. Bat.
1641. 8. 1651. 8. et alias.

it. in edit. operum Spigelii.

§. 251.

In idem memorabile tempus incidit illu-
stre inuentum vniuersi fere systematis *vasorum*
absorbentium: lacteorum viz., tum lymphati-
corum, et ductus thoracici. De singulorum
inuentoribus seorsim.

§. 252.

CASP. ASELLIVS Cremonensis .†. 1626.
aet. 45.

Prof. Ticinensis.

Nomen eius fert pancreas sic dictum Asellii
in mesenterio canino.

Lactea inuenit, aut post Erasistratum
reperit, d. 22 Jul. 1622.

Ej. *de lactibus* s. *lacteis venis* (opus posthu-
mum) Mediol. 1627. 4. Basil. 1628. 4. et al.

it. in collect. operum Spigelii.

§. 253.

Jo. PECQVET Dieppensis .†. 1674.

N 5

Sodalis

Sodalis acad. scient. Parif.

A. 1649 ductum thoracicum inuenit.

EJ. *Experimenta noua anatonica, quibus incognitum chyli receptaculum, et ab eo per thoracem in ramos usque subclauios vasa lactea deteguntur.* acc. *Dissertatio de circulatione sanguinis et chyli motu* Parif. 1651. 4.

it. Harderv. 1651. 12.

ed. auctior Parif. 1654. 4.

§. 254.

De primo lymphaticorum vasorum inuentore ambigitur.

Angli IOLYFFIO tribuunt, qui a. 1652. m. Jun. Glissonio prolixè de eorum in variis corporis animalis partibus habitu retulit.

Sibi ipsi ea vindicare studuit Th. Bartholinus, de quo mox pluribus.

Vtrumque tamen praeceffisse videtur OLAVS RYDBEK Arosia. Suecus .†. 1702. aet. 73.

Professor, demumque curator acad. Upsaliensis: praeter alia quoque voluminoso *Atlanticæ* opere paradoxorum plenissimo clarus.

Vasa

Vasa lymphatica s. vt vocabat aquosa, reginae suae, Christinae, demonstravit m. Apr. 1652.

EJ. *disp. de circulatione sanguinis* Arosiae 1652. 4.

EJ. *noua exercitatio anatomica exhibens ductus hepatis aquosos et vasa glandularum serosa* ib. 1653. 4.

EJ. *de sero eiusque vasis disp.* Ups. 1661. 4.

Haec recusa in Halleri *collect. disp. anatom.* Vol. VII.

Altera autem, cum aliis ad systema lymphaticum pertinentibus Pecqueti et Bartholini scriptis in SIBOLDI HEMSTERHVS *messe aurea* Heidelb. 1659. 8.

§. 255.

THOMAS BARTHOLINVS Casp. fil. .†. 1680 aet. 64.

Prof. Havniensis; vir doctissimus de vniuersa arte salutarì meritissimus, et cuius gens clarorum medicorum maxime fertilis fuit.

EJ. *Anatomia ex Casp. Bartholini parentis institutionibus etc. locupletata.* acc. Walaeci epistolae supra citatae LB. 1641. 8.

saepe

saepe recusa. ed. 5ta LB. 1651. 8.

it. ex ed. Ger. Blasii ib. 1673. 8.

ID. Bartholinus *de lacteis thoracis in homine et brutis nuper observatis*. Hafn. 1652. 4.

EJ. *vasa lymphatica nuper Hafniae in animalibus inuenta, et hepatis exsequiae* ib. 1653. 4.

Haec iunctim edita cum Pecqueti libello in Jo. ALCID. MUNIERI *sylloge anat. de venis tam lacteis thoracis quam lymphaticis nouissime repertis* Genuae 1654. 8.

EJ. Bartholini *vasa lymphatica in homine nuper inuenta* Hafn. 1654. 4.

Taceo numerosa EJ. scripta eristica et apologetica ea occasione aduersus Jo. RIO-
LANUM, LVDOV. DE BILS aliosque edita;
pleraque iunctim excusa s. t. *Opusculor. anatomicor. de lacteis thoracis et lymphaticis vasis*
ib. 1670. 8.

EJ. *historiarum anatomicarum* Centuriae VI.
Hafn. 1654—61. III Vol. 8.

ID. *de pulmonum substantia et motu* ibid.
1663. 8. cum MALPIGHII de eod. argum.
epistolis.

EJ.

EJ. *epistolarum medicarum* Centuriae IV. ib.
1663—67. IV vol. 8.

ID. *de medicina Danorum domestica* ib. 1666. 8.

Idem quoque collegit et edidit: *Acta
Hafniensia* ib. 1673—80. V vol. 4.

Guil. Wormii *orat. in obitum Th.
Bartholini* 1680. 4.

CASP. BARTHOLINVS Thomae fil. Casp.
nep. †. 17...

EJ. *de diaphragmatis structura noua* Paris.
1676. 8.

Cum OLIG. JACOBÆI *de ranis observ.*
quae postmodum obseruationibus *de lacertis*
auctiores recusae sunt Hafn. 1686. 8.

EJ. Bartholini *de ouariis mulierum* epist.
Romae 1677. 8. Norimb. 1679. 8.

ID. *de ductu saliuiali nouo* Hafn. 1684. 4.

EJ. *Specimen historiae anatomicae* ib. 1701. 4.

§. 256.

Sed et Germani eo aeuo anatomen et
physiologiam egregiis auxerunt inuentis.

JO. GEORG. WIRSÜNG Bauarus. occisus
d. 22 Aug. 1643.

Veslingii

Veslingii professor.

Ductui pancreatico in homine primum ab eo demonstrato, nomen eius mansit.

Ipsam suam ductum Patavii a. 1642 (fol. transv.) aeri incidi curavit, cuius bina adhuc exempla ibi loci in bibliotheca nationis Germanicae extabant, quorum alterum benevolentia cl. Caldanii ad me transit. Pancreas eiusque ductum et vicina viscera exhibet naturali magnitudine, subiuncta brevi explicatione, et inscripto sequenti titulo:

FIGURA DUCTVS CUIVS DAM CVM MULTIPLICIBVS
SVIS RAMVLIS NOVITER IN PANCREATE A IO.
GEORG. WIRSING PHIL. ET MED. D. IN
DIVERSIS CORPORIBVS HVMANIS
OBSERVATI.

§. 257.

JO. KEPLER Wiela - Württembergensis .†.
1630. aet. 59.

Vir summus etsi subinde paradoxus, theoria visus et genuina functione partium oculi egregie de physiologia meruit.

Ej. *ad Vitellionem paralipomena* Francof. 1604. 4.

Ej. *Dioptrice* Aug. Vindel. 1611. 4.

it.

it. c. Gassendii *institut. astronom.* Lond. 1653. 8.

Vitam praemisit Hanschius editioni suae *epistolarum ad Keplerum scriptarum* s. l. 1718. fol.

Cf. quoque cl. Kaestner in *Göttingisch. Magaz.* 1781. P. IV.

LVDOV. KEPLER. JO. fil. Pragensis .†.
1663. aet. 56.

Medicus Regiomontanus.

Ej. *Febris epidemica Regiomontana* a. 1649. *studiosis tantum initio, commune canuiciformium intransitibus, exitialis.* Elbing. 1650. 4.

§. 258.

CONR. VICTOR. SCHNEIDER, Bitterfelda-Misnensis .†. 1680. aet. 66.

Prof. Wittenbergensis.

Nomen eius fert membrana pituitaria narium internarum, quarum uniuersam fabricam et usum, atque olfactus rationem primus eruit.

De plerisque calvariae ossibus libellos singulares scripsit, inter quos excellit classicus: *de osse cribiformi et sensu ac organo odoratus* Witteb. 1655. 12.

Ej.

Ej. *de catarrhis* L. V. Witteb. 1660. 64.
V vol. 4.

§. 259.

Jo. VESLING, Mindensis · Westphalus .†.
1649. aet. 51.

Medicus Consulis Veneti in Aegypto degentis; posthac Prof. Patavinus.

Vir de vtraque anatome et botanica longe meritissimus.

Ej. *Syntagma anatomicum* Patav. 1641. 4.
Francof. eod. 12. et al.

it. c. notis et auctariis Ger. Blasii. Amst.
1666. 4.

Ej. Veslingii *observationes anatomicae* (posthumae praestantissimae) Hafn. 1664. 8.

Ej. *de plantis Aegypti observationes* Patav.
1638. 4.

Ej. *Opobalsami veteribus cogniti vindiciae*
ib. 1644. 4. vtrumque opus accessit quoque
Alpini *hist. nat. Aeg.*

§. 260.

GVERNER. ROLFINK Hamburgensis .†.
1673. aet. 75.

Prof.

Prof. Jenensis, non quidem inuentor, sed qui magna eius aevi inuenta quae diximus, candide agnouit atque mature per Germaniam propagauit, et quem non sine grati animi sensu nominare mihi liceat, quod primus idem theatrum anatomicum eundemque hortum medicum Jenae condiderit, in quibus et ego profeci.

Ej. *Dissertationes anatomicae* Jenae 1656. 4.

Ej. *ordo et methodus generationi dicatarum partium per anatomen cognoscendi fabricam*
ib. 1664. 4.

Ej. *de purgantibus vegetabilibus* L. ib. 1667. 4.

Cfr. OTH. SPERLINGII praefamen ad Rolfinkii *de partib. generat.* L.

BOTANICI.

§. 261.

Praeter Veslingium maxime hic nominandus venit

JOACH. JUNGIVS Lubeccensis .†. 1657. aet. 71.

Prof. matheos Giessensis et Rostochiensis, medicinae Helmstadiensis, demumque Rector gymnasii Hamburgensis.

O

Ej.

Ej. *doxoscopiae physicae minores* Hamb. 1662. 4.
 it. f. t. *praecipuae opiniones physicae* ibid.
 1679. 4.

Ej. *isagoge phytoscopica* ib. 1679. 4.
 iunctim c. priore f. t. Ej. *opuscul. botanico-physic.* c. Jos. DE AROMATARIIS *epist. de generat. plantar. ex seminibus*; cura Jo. Seb. Albrecht. Coburg. 1747. 4.

Ej. Jungii *historia vermium* Hamb. 1691. 4.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 262.

FRANC. HERNANDEZ

Medicus Hispanus, Mexicum missus a Philippo II. ad naturalem eius regni historiam conscribendam, cui 60'000 ducatorum impensi sunt.

Primo tunc prodierunt: FRANC. XIMENES *cuatro libros de la naturaleza y virtudes de las plantas y animales que estan recevidos en el uso de medicina en la Nueva España etc. con lo que el Dr. Hernandez escribió en lengua latina.* Mexico 1615. 4.

Diu

Diu demum post obitum Hernandis totum opus in lucem est editum f. t:

Ej. *plantarum, animalium, mineralium Mexicanorum historia*; a Nardo Ant. Reccho (Montecorvinate, medico Neapolitano) *collecta et in ordinem digesta*; a Jo. Terrentio (Constantiense) *notis illustrata.* Rom. 1651. fol. c. 800 iconib. edita cura Lynceorum academiae; accedunt: *aliorum nouae Hispaniae animalium* Nardi Ant. Recchi *expositio* (— eaque praestantissima —) *per* Jo. Fabrum (Bambergensem Botanicum P. M^{xmi}) *it. Fabii Columnae annotat. et additiones in* Recchum; et principis Freder. Caesii (academiae Lynceorum conditoris) *tabulae phytosophicae*; denique ipsius Franc. Hernandis *supplementor.* L.

§. 263.

Jo. JONSTON Polonus (e gente Scotica)

†. 1675. aet. 72.

Per integrum decennium vniuersam fere Europam, maxime historiae animalium causa, peragruit, ingentemque eorum numerum a

O 2

meri-

meritissimo artifice Matth. Merian aeri incidi curavit.

Ej. *historiae naturalis de piscibus et cetis* L.V. it. *de exsanguibus aquaticis* L.IV. Fff. 1649. fol.

Ej. *hist. nat. de avibus* L.VI. ib. 1650. fol.

Ej. *hist. nat. de quadrupedibus* L.VIII. ib. 1652. fol.

Ej. *de insectis* L.III. it. *de serpentibus* etc. L.II. 1653. fol.

Iunctim saepius recusi.

it. f. t. HENR. RUYSCHII Frid. fil. *theatrum uniuersale omnium animalium* Amst. 1718. II Vol. fol.

Ej. Jonstoni *notitia regni vegetabilis* Lipf. 1661. 12.

Ej. *dendrographiae* L. X. Francof. 1662. fol.

Ej. *notitia regni mineralis* Lipf. 1661. 12.

Ej. *thcumatographia naturalis* Amst. 1632. 12. ib. 1665. 12. et alias.

Ej. *Enchiridii nosologici generalis et specialis* L.VIII. 1625. 8.

Ej. *idea uniuersae medicinae practicae* L.X. Amst. 1644. 12. et al.

§. 264.

§. 264.

OLAVS WORM Aarhufa -- Danus .†. 1654. act. 67.

Prof. graecae ling. et medicinae Havniens.

Nomen eius immerito ferunt pridem ante eum notissima ossicula triquetra caluariae.

Ej. *historia animalis quod in Norvegia quumdoque e nubibus decidit* etc. (Marmota leming) Hafn. 1653. 4.

Ej. *Museum Wormianum* Amst. 1655. fol. (cui et prius opusculum insertum est.)

Ej. *et ad eum epistolae* Hafn. 1728. 8. it. ib. 1751. II Vol. 8.

Th. Bartholini *oratio in excessum* Ol. Wormii Hafn. 1655. 4.

SCRR. AD MATERIAM MEDICAM.

§. 265.

GVIL. PISO Leydenfis

medicus Leydenfis, qui cum Mauritio Nassavico Brasiliam adierat.

Ej. *historiae naturalis Brasiliae* L.IV. Amst. 1648. fol.

it. f. t. Ej. *de utriusque Indiae historia naturali et medica* Amst. 1658. fol.

O 3

utrique

utrique editioni accedunt GEORG. MARC. GRAFII Liebftadio Mifnenf. (.†. 1644. aet. 34) *hifloriae naturalis* Brafiliae L. IV. (opus poft-
humum, fed clafficum et ex quo Pifo vber-
rime haufit; in ordinem redegit et animad-
verfionibus auxit Jo. DE LAËT, vir praeflan-
tiffimus.)

Posteriore editione continetur quoque JAC. BONTII Leydenfis *de medicina Indorum* Lib. cum eiusdem *obfervationibus ex diffefione ca-
daverum* (quorum iam p. 173. obiter memi-
nimus).

CHEMICI et PHARMACEVTAE.

§. 266.

Jo. REY ex pago Bugue ditionis Guy-
ennenfis.

Medicus Petricordienfis.

Ex primis aëris faciltii inuentoribus.

EJ. *Effays fur la recherche de la caufe pour
laquelle l'Eflain et le Plomb augmentent de
poids quand on les calcine.* Bazas. 1630. 8.
it. ex ed. Gobeti Parif. 1777. 8.

§. 267.

Jo. RVD. GLAUBER Germanus.

Amftelo.

Amftelodami chemicis et alchemicis labo-
ribus confenuit.

Sale medio fui nominis vulgo notiffimus.

EJ. *Opera. germ.* Frf. 1658 fq. II Vol. 4.

§. 268.

Jo. SCHRÖDER Weftphalus .†. 1664. aet. 65.

Medicus Francofurtenfis.

Infauftor fanioris pharmaciae.

EJ. *Pharmacopoeia medico-chymica f. the-
faurus pharmacologicus* Ulm. 1641. 4.

germ. f. t. Arzneyschatz Francof. 1718. III
Vol. fol. c. comment. Fr. Hofmanni pa-
tris, Ettmülleri alior.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 269.

GVIL. BALLONIVS (de Baillou) Parifinus

.†. 1616. aet. 78.

Prof. Parifinus

discipulus Dureti; totus Hippocraticus.

Scripta eius pofthuma edidit Jac. Thevart.

EJ. *epidemiorum et ephemeridum* (inde ab
a. 1570-79) L. Parif. 1640. 4.

O 4

EJ.

EJ. *consiliorum medicorum* L. I. Paris. 1635.
4. L. II. ib. 1636. 4. L. III. ib. 1639. 4.

EJ. *paradigmata et historiae morborum ob
rarityatem observatione dignissimae* ib. 1648. 4.

Opera Venet. 1734. IV vol. 4.

it. c. praef. Theod. Tronchin. Genev.
1762. IV vol. 4.

Vitam auctoris scripsit Ren. Moreau
Par. 1641. 4. et c. oper.

§. 270.

LAZARUS RIVERIUS (Riviere) Monspeliensis .†. 1655. aet. 67.

Prof. in academia patria: vel potione sui
nominis vulgo notus.

Sennertum nimis liberaliter neque satis
ingenue exscripsit.

EJ. *observationes medicae et curationes in-
signes* Cent. I—III. Paris. 1646. 4. et al. Cent.
IVta (posthuma) Hagae Com. 1659. 8.

EJ. *praxis medica cum theoria* Paris. 1640.
8. et al.

EJ. *methodus curandarum febrium* Paris.
1648. 8.

Opera Lugd. 1663. fol. Ven. 1733. fol. et al.

Spuria

Spuria vero sunt et supposititia: *Arcana
Riverii a Bernardino Christini edita*
Ven. 1676. 4. et al.

§. 271.

DANIEL SENNERT Vratislaviensis .†. 1637.
aet. 66.

Prof. Wittebergensis.

Saniora chemicae sectae placita cum Ga-
lenicis combinare studuit.

EJ. *de consensu et dissensu Galenicorum et
peripateticorum cum chymicis* Witteb. 1619. 8.
Paris. 1633. 4.

EJ. *institutionum medicarum* L. V. Witteb.
1611. 4.

EJ. *praecticae medicinae* L. I—IV. Witteb.
1628—35. VI vol. 4.

EJ. *paralipomena c. praemissa methodo dis-
centi medicinam* ibid. 1642. 4.

EJ. *Opera* Paris. 1645. fol. Venet. 1651. fol.
ed. maxime completa Lugd. 1676. VI
Vol. fol.

Aug. Büchneri *paneg. in obitum Sen-
nerti* ap. Witte *memor. medicor.* p. 88. sq.

O 5

§. 272.

§. 272.

JO. BAPT. VAN HELMONT Bruxellensis
†. 1644. aet. 67.

Homo paradoxus, mysticus, philosophus per ignem, sagacissimi tamen ingenii, qui etsi non primus tamen princeps Galenicus de quatuor in sanguine humoribus, errores, masculine confutavit, vitale autem principium *archaei* nomine ornavit, *gas* suum s. aëris factitii species diu ante nuperos constituit etc.

Nomen eius adhuc fert tum *offa*, quam vulgo saponem chemicum vocant; tum *ludus* qui lapidis calcarei singularis species est, cubis constans, qui spataceis dissipimentis distinguuntur *).

Numerosa eius scripta obscuris plerumque et paradoxis titulis insignita sunt. Ad maxime memorabilia pertinent sequentes:

Ej.

- *) Cum singulare et satis rarum hoc lapidum figuratorum genus, a multis historiae naturalis auctoribus cum aliis male confundatur, operae pretium duxi, iconem eiusdem genuinam exhibere in *Handbuch der Naturgeschichte* ed. 2, tab. III, fig. 13.

Ej. *scholarum humoristarum passiva deceptio.*

Ej. *complexionum figmentum.*

Ej. *Archaeus faber.*

Ej. *Ius diuiniuratus.*

Id. *de lithiasi.*

Id. *de febribus.*

Ej. *Gas aquae.*

Ej. *Blas humanum.*

Id. *de flatibus.*

Ej. *inuentio tartari in morbis temeraria.*

Opera iunctim edidit, post fata auctoris, filius eius, quem mox citabimus. Amstel. ap. Elsevir. 1648. 4. Frf. 1682. II Vol. 4. et al.

Vitae propriae notitiam aliquam dedit in *tumulo pestis*. it. in scripto, cui tit. *studia authoris.*

Cf. quoque Gottfr. Arnold *Kirchen- u. Ketzer - Historie* L. III. cap. 8. p. 73. sqq.

§. 273.

FRANC. MERCVR. VAN HELMONT Jo. Bapt.
fil. †. 1699. aet. 82.

Patre adhuc longe magis paradoxus, alchemist, cabalista etc. etc. acris tamen quoque ingenii, et qui in Leibnitii aliorumque summo.

summorum eius aevi virorum necessitudinem venit.

Ej. *paradoxal Discourses, concerning the macrocosm and microcosm, und their union.* Lond. 1685. 4.

germ. Hamb. 1691. 8.

Ej. *alphabeti veri naturalis hebraici brevis-
sima delineatio* Sulzbaci 1657. 12.

Ej. *observationes circa hominem eiusque mor-
bos* Amst. 1692. 12.

Latinas fecit Jo. CONR. AMMAN Scaphu-
sinus, vir meritissimus, cuius editionem Cae-
lii Aureliani supra citauimus, sed qui longe
maxime inclaruit felicissima methodo surdos
instruendi, quam libello summi pretii explica-
vit s. t. *surdus loquens s. methodus qua, qui
surdus natus est, loqui discere possit.* Amstel,
1692. 12. et al.

§. 274.

FRANC. SYLVIVS DE LE BOË Hanovienfis
†. 1672. aet. 58.

Prof. Leydenfis.

Auctor sectae medicae post Galenicam et
Paracelsicam tertiae principis et quae magno
generis humani damno diu in Europa regnavit.

Cum

Cum enim aliis corporis humani humoribus
inquinis acidam indolem, aliis alcalinam
male tribueret, et plurimas chylicationis et
sanguificationis functiones, ad mixtionem eo-
rum et inde natam efferuescentiam erronee
referret, maximam morborum partem fere
vt Helmontius pater, ex acidi abundantia
deriuabat, huicque subigendo absorbentibus,
diaphoreticis, et calido omnino regimine
obuiam ibat. Triste adeo sed memorabile
exemplum praebuit quam funesta et humano
generi lethifera euadat therapia, nisi saniori
et casta physiologiae nitatur.

Vtili interim instituto primus hic medicinae
studiosos ad nosocomia frequentanda et ad
ipfos aegrotorum lectulos duxit.

Nomen eius mansit tam cerebri quibus-
dam partibus, etsi antea notis, aquaeductui,
fossae, corpori fimbriato etc., quam salibus
suis, digestiuo, volatili oleoso etc.

Idem quoque primus epiphyisin lenticula-
rem incudis pro peculiari quodam officulo
haud bene venditavit.

Ej.

EJ. *Dissertationum medicarum decas* Amst. 1663. 12.

EJ. *praxeos medicae idea nova* L. IV. LB. 1667-74. III Vol. 12.

EJ. *Tract. de affectu epidemico* a. 1669. LB. 1672. 12.

EJ. *de methodo medendi* L. II.

iunctim c. reliquis operibus Amst. 1679. 4. Ultraj. 1695. 4. et al.

Ipsi quoque Sylvio tribuitur libellus, qui discipuli et collegae eius FLORENTII SCHVYL nomen prae se fert, *pro veteri medicina* LB. 1670. 12.

LUC. SCHACHT *or. in obitum* Sylvii extat in fronte operum.

§. 275.

ISBRAND VAN DIEMERBROECK Montfortia-Ultrajectinus .†. 1674. aet. 66.

Medicus Neomagensis: tum Prof. in academia patria.

EJ. *de peste* (Neomagensi a. 1635-37.) L. IV. Arenaci 1644. 4. et al.

EJ. *disputationes practicae de morbis* Ultraj. 1664. 12.

EJ.

EJ. *anatomie corporis humani* Ultraj. 1672.

8. Genév. 1679. 4. et al.

EJ. *observationes et curationes medicae* 100.

10. *de variolis et morbillis*.

iunctim cum reliquis operibus Ultraj. 1685. fol. et al.

§. 276.

FRANC. CITESIVS (Citois) Pictaviensis .†. 1652. aet. 80.

Medicus Card. de Richelieu.

EJ. *de nouo apud Pictones dolore colico bilioso* Pictav. 1616. 12.

it. c. al. inter EJ. *opuscula medica* Par. 1639. 4.

§. 277.

PAVL. RENEAVLME Blaesensis.

Artem tam in patria quam Lutetiae exercuit.

EJ. *ex curationibus observationes* Par. 1606. 8.

EJ. *Specimen historiae plantarum* ib. 1611. 4.

§. 278.

HENR. SMETIVS (de Leda) Alostia-Flan-drus .†. 1614. aet. 77.

Medicus Lippenfis, tum archiater Palatinus, tandem Prof. Heidelbergensis.

Vir elegantissime doctus.

EJ.

Ej. *miscellanea medica* L. XII. Frf. 1611. 8.

De vita propria carmine egit, miscellaneis
istis inserto p. 227. sqq.

§. 279.

ZACVTVS LVSTANVS Ulissiponenfis .†.
1642. act. 67.

Christianam religionem inde a teneris vi-
guiculis professus, postquam diu in patria ar-
tem exercuerat, Amstelodamum petiit et apo-
stata Iudaeus factus circumcidi se passus est.

Credulus, arcanorum et mirabilium amans,
non sine suspitione legendus.

Ej. *de medicorum principum historia* L. VI.
Amst. 1629-38. IV vol. 8.

Ej. *praxis historiarum morborum* L. V.
Amst. 1641 sq. III Vol. 8.

Ej. *praxeos medicae admirandae* L. III.
iunctim c. reliquis *operibus* Lugd. 1642. et
al. II Vol. fol.

§. 280.

NICOL. TVLPIVS Amstelodamensis .†. 1674
act. 80.

Medicus et Consul Amstelodamensis, liber-
tatis patriae vindex, in vniuersum de repu-
blica et medicina aequè meritisissimus.

Ej.

Ej. *observationum medicarum* L. III. Amst.
1641. 8.

Eadem L. IVto auctiores ib. 1652. 8. et al.

Vita auctoris praefixa est recentioribus ha-
rum observationum editionibus.

CHIRVIRGI.

§. 281.

GVIL. FABRICIVS (s. potius FABRI vt ex
autographis eius didici) a patrio pago Hilden
vulgo HILDANVS dictus .†. 1634. act. 74.

Poliater Bernensis

Ej. *vom heissen und kalten Brande* it. *von der*
Bräune Colon. 1593. 8.

10. *von geschossenen Wunden* c. al. Basil.
1615. 8.

10. *vom Blatter-Stein* (calculus vesicae
vrinae) ib. 1626. 8.

Ej. *Observationum chirurgicarum* Cent. VI.
it. *epistolarum* Centuria ib. 1606 sqq. 8. et al.
germ. Flensburgi 1781 sqq. 8.

Opera Frf. 1646. fol. et al.

Immerito autem omissa est in hac ope-
rum Hildani collectione Ej. *anatomiae prae-*

P

stantia

stantia et utilitas d.i. Beschreibung der fürtrefflichkeit, nutz u. Nothwendigkeit der Anatomy Bern. 1624. 8.

De codicibus eius anecdotis qui in bibliotheca Bernensi asseruantur v. Hallerum in *relationib. Goettingens. de libris novis* fasc. XII. it. *bibl. chirurg.* Vol. I. p. 266 sqq. et *bibl. pract.* Vol. II. p. 307 sqq.

Vitam viri scripsit Christ. Polyc. Leporin. Quedlinb. 1722. 4.

§. 282.

JO. SCVLTVS (Schulze) Ulmenfis .†. 1645. aet. 51.

medicus vrbis patriae.

EJ. *Armamentarium chirurgicum* Ulm. 1655. fol. et al.

reliquis praestat ed. Amst. 1671. 8. c. observationibus Lamzweerdenii, Verduyni aliorum.

§. 283.

CAESAR MAGATVS Scandianensis .†. 1647. aet. 68. (ex lithotomia)

Medicus Romanus, tum Prof. Ferrariens. ad postremum monachus Capucinus.

Ej.

EJ. *de rara medicatione vulnerum* L. II. Ven. 1616. fol.

EJ. (sed nomine fratris JO. BAPTISTAE vfi) *defensio raræ medicationis contra Sennertum* Bonon. 1637. 4.

utrumque opus recusum Norimb. 1733. II Vol. 4.

§. 284.

MARC. AVREL. SEVERINVS (Thurius Cra-thigena) Tarsensis Calaber .†. 1656. aet. 76. Prof. Neapolitanus.

Restaurator quasi masculae manualis chirurgiae graecanicae.

EJ. *de recondita abscessuum natura* L. VII. accessit diatribe de pestilente ac praefocante pueros abscessu (paedanchone scil. f. angina gangraenosa) Neap. 1632. 4. LB. 1724. 4.

EJ. *de efficaci medicina* L. III. Frf. 1646. fol.

EJ. *Zootomia Democritea* Norimb. 1645. 4.

ID. *de viperae natura* Patav. 1651. 4.

EJ. *Antiperipatias* f. *de respiratione piscium* etc. Neap. 1659. fol.

P 2

SCRR.

SCRR. ARTIS OBSTETRICIAE.

§. 285.

LOVISE BOVRGEOIS (f. Bourfier)

Obstetrix regia ab Ambr. Paraeo erudita.

Ej. *Observations sur la sterilité, perte de fruit, fécondité, accouchemens, et maladies des femmes, et enfans nouveaux nés.* Par. 1626. 12. ib. 1644 8. et al.

SCRR. AD MEDICINAM FORENSEM.

§. 286.

PAVL. ZACCHIAS Romanus .†. 1659. aet. 75.
Archiatr papalis.Ej. *Quaestiones medico- legales* Rom. inde
ab a. 1621. IX Vol. 4.
iunctim Frf. 1688. III Vol. fol.

LITTERATORES et PHILOSOPHI

§. 287.

Agmen ducat biga clarissima popularium
meorum, de medicis veteribus et humaniori-
bus quas vocant studiis meritissimorum:CASP. HOFMAN, Gothanus .†. 1648. aet. 71.
Prof. Altorfinus, qui quidem famae suae
exinde male cauit quod praeoccupata opinione
occeca-occecatu sanguinis circulum pertinaciter ne-
garet, etsi ipse Harvaeus, cum in Elgoviae
ducis comitatu a. 1636 Norimbergam venisset
ad oculum eundem ipsi demonstraturum (pon-
deret *). Graece vero egregie doctus in Ga-
leno maxime et Theophrasto recensendis
studiose laboravit.Ej. *variarum lectionum* L. VI. Lips. 1619. 8.Ej. *commentar. in Galenum de usu partium*;
eiusdemque editionem Galenici *de ossibus* li-
belli supra citauimus pag. 63 64.Ej. *apologiae pro Galeno* L. III. (posthumi
ex ed. Guid. Patin) Lugd. 1668. 4.Jac. Pancr. Brunonis *or. de vita,*
moribus et scriptis Casp. Hofmanni c. huj. *isa-*
goge medica Lips. 1664 12.Jo. Jac. Baier *biographiae Professorum*
med. Altorf. p. 36 sqq.

§. 288.

THOMAS REINESIVS Gothanus .†. 1667.
aet. 81.

P 3

Medicus

*) Cf. G. Richteri *Acti eiusque familiarium*
epistolae selectiores Norimb. 1686. 4. pag.
808 sqq.

Medicus et consul Altenburgensis.

Vir ad miraculum eruditus, praeter scripta mox citanda maxime *Syntagmate inscriptionum antiquarum* clarus.

Ej. *variae lectiones* Altenb. 1640. 4.

Ej. *epistolae ad Casp. Hofmannum* Lips. 1660. 4.

Ej. observ. *de ancilla Altenburgensi lacertas, ranas et bufones euomente*, extat in Bartholini *act. Hofnienf.* Vol. II. p. 110 sqq.

Plura eius anecdota Mscpta extant in bibliotheca academica, ut et exempla medicorum veterum manu eius creberrime, et ut solebat doctissime, notata.

Scholam vero *ICTorum medicam* non ad eum pertinere supra iam dictum est (pag. 188.)

Vitam viri egregii a fratre eius conscriptam videtis in *Gothaischen Kirch- und Schulstaat* Vol. III. P. XI.

it. cf. Bruckeri *Ehrentempel* N. XXVII. p. 110 sqq.

§. 289.

HERM. CONRING Friso-orientalis .†. 1681. act. 75.

Prof.

Prof. Helmstadiensis.

Polyhistor, quavis disciplina doctissimus.

Ej. *introductio in artem medicam*.

Ej. *de Germanicorum corporum habitus antiqui et noui causis* Helmst. 1652. 4.

it. c. comm. Jo. Ph. Burggrav. Francf. 1727. 8.

Ej. Conringii *de hermetica Aegyptiorum medicina* L. II. supra notauimus (p. 8.)

Opera Brunsvic. 1730. VI Vol. fol.

Cf. Bruckeri *Ehrentempel* N. XXXIX. p. 159.

§. 290.

FRANC. BACON Baco DE VERVLAMIO Eboracensis .†. 1626. act. 66.

Sancti Albani Vicecomes, aliquamdiu Angliae magnus Cancellarius, sigilli regii custos etc. etc.

Vir, ut Boerhaavii de eo iudicium meum faciam, ad omnia, quae scientia humana comprehendere possunt, indaganda facile princeps, et de quo dubites, utrum consilio an exemplo, labore vel liberalitate maior fuerit in instauranda deformata physica.

P 4

Classi.

Classicus quoque prosaici vernaculi styli scriptor.

Ej. *de augmentis scientiarum* LB. 1652. 12.

Ej. *nouum organon* Lond. 1620. fol.

utrumque opus partem *instaurationis* ej. *magnae* constituit.

Ej. *Sylua sylvarum s. historiae naturalis* Centuriae X. Lond. 1638. fol.

Ej. *historia vitae et mortis* Lond. 1623. 8.

it. in collectione Henningeri, quam supra citauimus (p. 196.)

Opera ex ed. Guil. Rawley Lond. 1638 fol. Frf. 1665. fol.

plenissima autem (curante Th. Birch) Lond. 1740. IV vol. fol.

Malleti vita auctoris praefixa legitur huic postremae Baconis operum editioni.

§. 291.

RENAT. CARTESIVS (Des Cartes) Haga-Turonensis .†. 1650. aet. 55.

Primo miles, tum in Hollandia demumque apud Christinam Sueciae priuatam egit vitam.

Sectam

Sectam condidit penes quam aliquamdiu monarchicum in philosophia imperium fuit. Ipse auctor vanissimarum et futilium hypothesium ut in physicis ita et in physiologia, quae etsi viuendum inuentoris ingenium testentur, adeo tamen ab omni veri specie alienissimae sunt, ut mireris easdem a viro profectas, qui tamen in mathesi sublimiori, quam frenum exorbitantis phantasiae vocant, classicus extitit, imo de eadem augenda et tradenda immortaliter meruit.

Ej. *Dioptrice*

iunctim prodiit cum *Methodo* eiusdem et *Geometria* LB. 1637. 4.

Ej. *de homine* (opus posthumum) LB. 1662. 4.

ex ed. Flor. Schuyt cuius supra meminimus (p. 222.)

it. c. L. *de formato foetu* Amst. 1672. 4.

Opera Amst. 1692-1701. IX Vol. 4.

Vita eius per Petr. Borellum. Paris. 1656. 8.

(A. Baillet) *vie de Des Cartes*. Par. 1691. II Vol. 4.

Eiusd. compendium istius operis ibid. 1698. 12.

P 5

Gaillard

Gaillard *Eloge de Des Cartes*. Paris.
1765. 8.

Thomas *Eloge de Des Cartes*. ibid.
eod. 8.

§. 292.

PETR. GASSENDI Canterfio - Prouincialis
.†. 1655. aet. 64.

Prof. Parisinus.

Philosophus humanissimus, doctissimus.

Praeter alia eius scripta, physiologici argumenti, maxime ad nos pertinet utilissima et dulci varietate gratum opus, viz:

Ej. *vita Nicolai Claudii Fabricii de Peiresc Senatoris Aquisextiensis* (viri summi) Hagae Com. 1655. 4. et al.

Opera Gassendii Lugd. 1658. VI Vol. fol.
it. Florent. 1727. VI Vol. fol.

Vie de P. Gassendi Par. 1737. 8.

De Comburat *Abregé de la vie de P. Gassendi* ib. 1770. 8.

§. 293.

Piget sane tantis viris iungere mysticum fomniatorem, quem tamen non plane intactum relinquere licet. Est is

ROBERT.

ROBERT. FLVDD (f. de Fluctibus) Oxoniensis .†. 1637. aet. 64.

Ex numerosis eius operibus, quae VI Vol. fol. continentur, nominasse sufficiat

Ej. *integrum morborum mysterium* Francof. 1631. fol.

SECTIO

SECTIO XII.

SECVLI XVII^{mi}
DIMIDIUM POSTERIUS.*SOCIETATES LITTERARIAE,
DIARIA etc. etc.*

§. 294.

Bello tricennali tandem extincto, pacis dulci otio denuo conualescebant quasi litterarum studia. Maxime cum et Principes Europae animum ipsis iterum advertere poterant, et publicis quibusdam utilissimis institutis locus dabatur, quibus ut plurima studiorum genera ita quam maxime medicina cum naturali historia praeclarissima capiebant incrementa. Pertinent huc ante omnia *Societates* et *Academiae scientiarum*, quae, si a paucis prioribus id genus tentaminibus discesseris, qualis Lynceorum academia fuit, cuius supra (p. 211.) meminimus, ea nunc, ad quam pervenimus, periodo maximam partem oriebantur.

§. 295.

§. 295.

Et prima quidem inter eas extitit *Societas scientiarum Londinensis*, quae tamen ipsis fa-
tentibus Anglis *) Germanum quendam ex Palatinatu, tunc temporis Londini degentem, Theodorum Haak auctorem agnoscit genuinum, utpote qui iam a. 1645 coalitioni eius ansam praebuit.

Acta vero sua serius edere cepit Societas, inde a mense Martio a. 1665. f. t. *Philosophical Transactions*: 4. curante primum, qui tum temporis ipsi a Secretis erat itidem Germano Bremense Henr. Oldenburg.

Vastae collectionis passim compendia (*Abridgments*) edita sunt sequentia:

The philosophical Transactions from 1665 to 1700 abridg'd and dispos'd under general heads by J. Lowthorp. Lond. 1701. III Vol. 4.

inde usque ad a. 1720 per Benj. Motte. ib. 1721. II Vol. 4.

porro

*) Cf. Jo. WALLIS *de vita propria* in fronte E.J. *Grammat. linguae Anglicanae*. pag. VI. edit. Londin. 1765. 8.

porro vsque ad a. 1732 per J. Grey et Reid ib. 1734. III Vol. 4.

Hae tres series saepius iunctim recusae. ed. 4. Lond. 1734. VIII Vol. 4.

His successit alia epitome f. t. *Memoirs of the royal Society being a new Abridgment of the philosophical Transactions by Mr. Baddam* ib. 1738 sqq. VI Vol. 8.

Denique Transactiones inde ab a. 1743 vsque ad a. 1750 in compendium redegit Jo. Martyn Prof. botan. Cantabrig. II Vol. 4.

Th. Sprat's *history of the royal Society* Lond. 1667. 4.

Th. Birch's *history of the royal Society* ib. 1756. IV vol. 4. hac vberime recensentur quae vsque ad a. 1687 in ipsis Societatis confessibus acta et relata sunt. Ad fontes pertinet vniuersae physiologiae, cum innumera Hookii, Crounii, Kingii, Grewii, Gualt. Needhami aliorumque eius aevi physiologorum obseruata anecdota contineat.

§. 296.

Academia Scientiarum Parisina, auspice magno Colberto a. 1666 condita, ab Ab-
bate

bate Bignon autem a. 1699 restaurata, et praeclaris redditibus ac privilegiis regis aucta est, a quo inde anno etiam acta sua publici iuris facere cepit, f. t. *Histoire de l'academie royale des sciences, avec les Mémoires* Par. 4.

Quae autem integris XXXIII annis, quae inde a prima eius instauratione ad eam quam diximus renouationem intercesserunt, acta sunt principalia, iunctim postmodum edita sunt f. t. *Histoire de l'academie des sciences depuis son établissement* etc. Par. 1733. XIV Vol. 4. et vulgo audiunt *Mémoires avant* 1699.

Iuncta est his collectio f. t. *Mémoires de l'academie des sciences, contenant les ouvrages adoptez par cette Academie avant son renouvellement* en 1699. Amst. 1736. VI Vol. 4.

Demumque inde ab a. 1750 accefferunt: *Mémoires de Mathematique et de Physique* présentés à l'academie des sciences. Par. 4.

Table alphabetique de l'hist. de l'ac. des sc. vsque ad a. 1770. curantibus Godino et Demourfio prodit ib. 1734. VIII vol. 4.

Et

Et noui indices f. t. *nouvelle Table* per Abb. Rozier ib. 1775. IV vol. 4.

Jo. Bapt. du Hamel *regiae Scientiar. Academiae historia* Paris. 1698. 4. Lipf. 1700. 4. ed. 2. Paris. 1701. 4.

§. 297.

Academia Naturae Curiosorum primas suas origines medico debet Swinfurtenfi Jo. Laur. Baufchio, qui quidem cum aliis quibusdam Germaniae medicis iam inde ab a. 1652 in priuatam primo societatem iuit, quae postmodum publica facta et ab imperatore Leopoldo priuilegiis munita academiae Caesareo-Leopoldinae nomine inclaruit.

Commentarios suos edere cepit a. 1670.

et quidem vsque ad a. 1706 f. t. *Miscellaneorum* f. *Ephemeridum medico-physicorum* Decuriis III. Francof. 4.

Has exceperunt inde ab a. 1712-1722. *Ephemeridum* f. *observationum medico-physicarum* Centuriae X.

Indicem super hisce Decuriis et Centuriis edidit Guil. Andr. Kellner. Norimb. 1739. 4.

Sequentia

Sequentia X Vol. inde ab. a. 1727. vsque ad 1754 edita *Actorum physico medicorum* titulo veniunt, qui demum inde ab a. 1757 in eum *Novorum Actorum* mutatus est *).

Andr. El. Büchner *historia academiae N. C.* Hal. 1756. 4.

§. 298.

*) Vtili instituto saepius iam ex huius similitumque academiarum ingenti actorum farragine eclogae edi ceperunt, v. c. *Acta Germanica, or the literary Memoirs of Germany etc. by a Society of Gentlemen.* Lond. 1742. 4.

Vberima omnium est collectio sic dicta academica Divionensis, in binas diuisa series, quarum altera excerpta Actorum Parisinorum, altera vero selecta ex aliis Europae societatum commentariis, continet. Auspicata est a. 1752 f. t. *Recueil de Memoires, ou collection de pieces academiques.* Dijon et Paris 4. dirigente primum J. Berryat, tum viro egregio Gueneau de Montbeillard aliisque. it. *Uytgezogte Verhandelingen uyt de nieuwste Werken van de Societeyten der Wetenschappen.* Amst. inde ab a. 1757. XXIV Vol. 8.

Q

§. 298.

Aliud nouum eius aevi studiorum subsidium et ex quo ingentia commoda in medicinam maxime redundarunt, *Diaria sunt literaria, bibliothecae*, vt nunc vulgo audiunt, aliaque id genus scripta periodica, quibus tam noui libri recensentur, quam nupera inventa et obseruationes insertae leguntur.

Et primum quidem in Gallia prodit *Journal des Sçavans* inde ab a. 1665. Par. 4. auctore Dionys. de Sallo, post Abbat. Gallois aliisque.

In Germania inde ab. a. 1682 edita sunt *Acta eruditorum* Lips. 4. primum dirigente Ottone Menkenio Prof. Lips. tum eius filio Jo. Burchardo, et nepote Frider. Ottone aliisque. Eadem ab a. 1732 nouorum *A. E.* titulo veniunt.

Integrae dissertationes et obseruationes propriae, quae hisce actis a prima eorum origine vsque ad a. 1740 continentur, seorsim excusae prodierunt s. t. *Opuscula omnia actis eruditorum inserta.* Venet. 1740 sq. VII Vol. 4.

Apud

Apud Batauos acutissimi ingenii scepticus Petr. Bayle inde a m. Martio a. 1684 edere cepit *Nouvelles de la republique des Lettres* Amstel. 12.

§. 299.

Mox et similia opera periodica sunt secuta, vnice rei medicae dicata.

(Nic. de Blegny singularis ceteroquin hominis) *nouvelles Découvertes sur toutes les parties de la Medecine.* Par. inde ab a. 1679. 12.

lat. per Theoph. Bonnet s. t. *Zodiacus medico-gallicus s. Sylloge miscellaneorum medico-physicorum gallicorum recens in re medica exploratorum.* Genev. inde ab a. 1680. 4.

In Belgio successit: STEPH. BLANKAART *collectanea medico-physica, oft Hollands Iaar-register der Genees-en Natuur-kundige Aankomeringen van gantsch Europa etc.* Amstel. inde ab a. 1680. 8.

Indicem super utroque opere aliisque, quae diximus, actis, Havniensibus (v. p. 205), Naturae curiosorum etc. exhibet Corn. a Beughem *Syllabus recens exploratorum, prout in miscellaneis medico-physicis Germania*

niae, Galliae, Daniae et Belgii sparsim extant
Amstel. 1696. 12. it. f. t. *bibliothecae eruditio-*
rum critico-curiosae ib. 1699. 1701. 1710. 12.

Idem Blancardus praeter innumera
compilatitia, proprias et viles observationes
ad historiam insectorum edidit f. t. *Schou-burg*
der Rupsen, Wormen, Maden, en vliegende
Dierkens daar uit voorkomende. Amst. 1688. 8.
germ. Lips. 1690. 8.

EJ. *anatomia practica rationalis s. variorum*
cadaverum morbis denatorum anatomica inspectio
Amst. 1688. 12.

EJ. *Lexicon medicum* Amst. 1679. 8. et al.
c. praef. G. E. Stahl Hal. 1704. 8.
it. curante J. H. Schulze ib. 1739. 8.
c. auctariis Agnethleri ib. 1747. 8.
et studio cl. Isenflamm Lips. 1777. II
Vol. 8.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 300.

Magna incrementa, quae physiologia
praecedente aeuo e zootomiae et viuificationum
studio ceperat, ea quam nunc tractamus periodo
impenfe adhuc aucta sunt, vtilissimis binis
ipfi

ipfi accedentibus adminiculis, *microscopiorum*
scil. et anatomicarum quas vocant *injectionum*:
vtpote quorum ope nouus quasi orbis natu-
ralis historiae et anatomes cultoribus apertus
est.

§. 301.

De *microscopiorum* vero inventore multum
inter eruditos disputatum est. Vt enim eos
taceam, qui iam veteribus eorum notitiam
vindicare ausi sunt, alii Zacchariae Jans-
zonio Medioburgensi, alii Cornelio
Drebel Alkmariensi, alii Francisco Fon-
tanae Italo nobile illud inventum tribuunt.
Vtut sit, illud sane certo constat, vsum eorum
ad indagandam interiorum organicorum cor-
porum structuram ea ad quam accedimus
periodo demum inualuisse. Et si enim iam
Harvaeus conspicienda adhibuerit ad insecto-
rum anatomem et pulli in ovo incubato for-
mationem eruendam, et princeps Caesius
cum Lynceis fodalibus (quorum supra p. 211.
obiter memini) etiam microscopiis vsus sit,
summa tamen eorum in physiologia et hi-
storia dignitas felicissimis demum laboribus

immortalium duumvirorum Malpighii et Swammerdamii demonstrata est.

Frid. Schrader (medicus ordinarius civitatis Goettingensis, tum Prof. Helmstädiens.) *de microscopior. usu in naturali scientia et anatome.* Gotting. 1681. 8.

§. 302.

Binos saltem e pluribus eius aevi *micrographis*, ut vocantur qui de observationibus microscopice singulares ediderunt libros, nominasse sufficiat, Hookium et Leeuwenhoeckium.

ROB. HOOK ex inf. Wight .†. 1702. aet. 67.

Medicus et Prof. Geometr. coll. Greshamensis.

Nomen eius gerit celebre experimentum cordis motum inflatione pulmonum resuscitandi.

EJ. *micrographia restaurata* Lond. 1665. fol.

Tabulas tantum cum breui explicatione reculas dedit H. Baker ib. 1745. fol. et al.

EJ. *posthumous Works* Lond. 1705. fol.

EJ. *philosophical experiments and observations.* publish'd by W. Derham Lond. 1726. 8.

Idem

Idem quoque Hookius edidit inde ab a. 1681 opus menstruum et Transactionibus philosophicis simile, cui titulus *Philosophical Collections* Lond. 4.

§. 303.

ANTON. VAN LEEUWENHOEK Delphensis .†. 1723. aet. 91.

Vir in lentibus minutissimis perpoliendis, earumque ope observando versatissimus, falli tamen iisdem haud nescius, ideoque, si candide fateri licet, physiologiae multum et profuit et nocuit.

EJ. *Arcana naturae ope microscopiorum detecta* LB. 1685-1702. 8.

EJ. *Epistolae physiologicae* Delph. 1719. 4.

§. 304.

Alterum anatomes et physiologiae adminiculum, de quo loquimur, *injectiones* scil. vasorum, itidem hac periodo si non inventum, tamen perfectum est. Quibus enim prioris aevi anatomici utebantur artificia, vasa sanguifera minora in conspectum reddendi, aut aëre ea inflando aut aqua colorata et atra-

imento eadem replendo, praeter alia eo quoque laborabant incommodo, ut conseruationi inepta essent. Iam vero cum ceracea injectionis massa inuenta esset, et argentum quoque viuum eodem scopo feliciter adhiberetur, noua quadam luce structura corporis humani illustrata est, et via quasi strata ad thesauros *praeparatorum* anatomicorum colligendos.

§ 305.

Vulgo quidem Swammerdamium massae istius ceraceae inuentorem perhibent. At enim vero huic ansam primo praebuisse videtur praeceptor eius

Jo. VAN HORNE Amstelodamensis, †. 1670. aet. 49.

Prof. Leydens.

Ej. *nouus ductus chyloferus, nunc primum delineatus, descriptus* etc. LB. 1652. 4.

Ej. *microscopus* ib. 1660. 12. et al.

Ej. *microtechnæ* ib. 1663. 12. et al.

iunctim c. al. Ej. *opusculis anatomico-chirurgicis* et in ea annotationibus Jo. Guil. Pauli Prof. Lips. (†. 1723. aet. 66.) Lips. 1707. 8.

Sed

Sed omissae sunt ab editore Ej. Horrii *de ductibus salivalibus disputationes* III. ibid. 1656 sq. recus. in Halleri *collect. disp. anat.* Vol. II.

Ej. editionem Galenici *de ossibus* L. et Botalli operum, supra suis locis citauimus.

Drelincourtii *or. in obit.* Hornii extat in istius opusculis.

§. 306.

In vniuersum Batauis illud debetur, quod iniectiones anatomicas cito ad mirum perfectionis gradum euexerint. Ruyschius maxime, Stalp. van der Wiel, alii.

Siphonem anatomicum primus descripsit Regner de Graef.

De inuentore egregii artificii vasa argento viuo replendi, ambigitur. Alii eidem Graefio tribuunt, alii, sed ut mihi quidem videtur minus recte, Malpighio. Certe in Batauis vltro eam encheiresin perfecit et ad systema vasorum lymphaticorum inuestigandum felicissime adhibuit Nuckius.

Q 5

§. 307.

§. 307.

Studium *anatomies comparatae*, cui praecedente periodo tanta debuit incrementa universa physiologia, et ea de qua nunc agimus utilissime continuatum est.

Impensa praesertim augmenta cepit splendido opere, quod auspiciis academiae Parisinae nuper conditae, curantibus inprimis duumviris egregie anatomice doctis, Peralto et Duverneio (de quibus mox seorsim) in lucem prodit s. t.

Histoire des animaux Paris. 1676. II Vol. fol. max.

Posthac saepius minore forma sed auctius repetitum, tam inter *Memoires avant* 1699 Vol. III. quam seorsim Amst. 1733. 4. et al.

Angl. vertente Pitfieldio Lond. 1702. fol.
germ. per G. Leon. Huth. Norimb. 1754. II vol. 4.

lat. magnam partem insertum Mich. Bern. Valentini *amphiteatro zootomico* Frf. 1720. fol.

§. 308.

CLAUD. PERRAVLT Parisinus .†. 1688.
aet. 75.

Summus

Summus architectus Vitruvii versione et splendida editione celebrer, delineandi elegantissime peritus etc.

EJ. *Essays de Physique* Par. 1680-88. IV Vol. 8.

Vitam viri v. in *Journal des Scavans* a. 1689.

§. 309.

JOS. GVICHARD DUVERNEY Foro-Segufianus .†. 1730. aet. 82.

Prof. Parisinus.

EJ. *Traité de l'organe de l'ouïe* etc. Par. 1683. 12. et al.

lat. Norimb. 1684. 4. et al.

EJ. *Oeuvres anatomiques* (posth. edentibus Senaco et Bertino) Par. 1761. II Vol. 4.

Ad eundem quoque pertinet: *Lettre contenant plusieurs nouvelles observations sur l'osteologie* Par. 1689. 4. recus. in Halleri *collect. disp. anat.* Vol. VI.

EJ. *Traité des maladies des os* Paris. 1751. II Vol. 12.

Elogium eius v. in *Hist. acad. Paris.* a. 1730.

§. 310.

S. 310.

Memorandus hic quoque venit libellus, mole quidem parvus, ast materie grauis, et qui ad fontes physiologiae pertinet. *Observationes* scil. *anatomicae selectiores collegii privati Amstelodamensis* (auctoribus Swammerdamio, Ger. Blasio, Matth. Slado aliisque) Amst. 1667. 12.

P. II. ibid. 1673. 12. (haec fere tota a Swammerdamio profecta.)

S. 311.

GER. BLASIVS (Blaes) Oostvlieta-Brugensis .†. 1682.

Prof. Amstelodamensis.

Ej. *zoologia s. anatome hominis brutorumque variorum* Amst. 1677. 8.

Ej. *Anatome animalium* ib. 1681. 4.

Ej. *Anatome medullae spinalis et nervorum inde prouenientium* 1666. 12.

Audarium Ej. ad Veslingii syntagma supra citauimus.

Ductum quoque Stenonianum sibi vindicare studuit.

Cf.

Cf. Nic. Hoboken *novus ductus salivialis Blasianus in lucem protrahus*. Ultraj. 1662. 12.

S. 312.

NIC. STENONIS (Stenson) Havniensis .†. 1686. aet. 49.

Th. Bartholini discipulus. Prof. Havniensis, denique post varios casus, mutata religione, episcopus Titiopolitanus.

Nomen eius servat ductus salivialis parotidis.

Ej. *observationes anatomicae quibus varia oris etc. vasa describuntur, nonique salivae etc. fontes deteguntur* LB. 1662. 12.

Ej. *de musculis et glandulis observationum specimen* Hafn. 1664. 4.

Ej. *elementorum myologiae specimen; it. canis carchariae dissectum caput etc.* Flor. 1667. 4. Amst. 1711. 8.

Ej. *Discours sur l'anatomie du cerveau* Par. 1679. 12.

Eundem anatomiae suae inseruit Winslovius, Stenonis affinis.

Ej. *de solido intra solidum naturaliter contento prodromus etc.* Flor. 1669. 4. it. LB. 1679. 12.

it.

it. studio Ant. Matani Pistorii 1763. 4.
angl. Lond. 1671. 8.

gall. in compendium redactus in collectione
academica Divionensi, part. exot. Vol. IV. p.
377 sqq.

Vitam Stenonis v. in Fabronii *vitis
doctrina illustrium* etc. Dec. V.

§. 313.

Jo. Nic. PECHLIN Leydensis .†. 1706.
aet. 50.

Prof. Kiloniensis.

Ej. *de purgantium medicamentorum facultatibus exerc.* LB. 1672. 8.

1D. *de fabrica et usu cordis* Kil. 1676. 4.

recus. in Halleri *collect. disp. anat.* Vol. II.

1D. *de aëris et alimenti defectu* Kil. 1676. 8.

1D. *de habitu et colore aethiopum* ib. 1677. 8.

Ej. *observationum physico medicarum* L. III.
Hamb. 1691. 4.

§. 314.

REGNER. DE GRAEF Schoonhova-Hol-
landus .†. 1673. aet. 32.

Medicus Delphenfis. Syluanus.

Primus

Primus ovarii muliebris vesiculas ouulorum
nomine appellavit.

Ej. *Disp. de natura et usu succi pancreatici*
LB. 1664. 12.

1D. *de virorum organis generationi inseruien-
tibus* it. *de usu siphonis in anatomia* LB. 1668. 8.

Ej. *de mulierum organis generationi inser-
vientibus Tract.* ib. 1672. 8.

Opera ib. 1677. 8. Lugd. 1678. 8. et al.

§. 315.

CAR. DRELINCOURT Parisinus .†. 1697.
aet. 64.

Prof. Leydensis. Sylvii aduersarius.

Ej. *praeludia anatomica* Amst. 1672. 12.

Ej. nouem libelli *de utero, conceptu, fetu*
etc. LB. 1683 sqq. 12.

Ej. *experimenta anatomica ex virorum sectio-
nibus petita* LB. 1681. 12. ib. 1684. 12.

Ej. *apologiam adv. Bokelmannum supra
citauimus* (p. 47.)

Iunctim cum reliquis Ej. *opusculis* ex ed.
Boerhaavii Hagae Com. 1727. 4.

§. 316.

ANT. NVCK Harderovicensis .†. c. 1692.

Prof.

Prof. Leydenfis.

cuius nomen gerunt diuerticula sic dicta peritonaei.

EJ. *de ductu saliali nouo* L. LB. 1685. 12.
*Auctius f. t. Sialographia et ductuum aquo-
 forum anatome noua etc.* LB. 1695. 8.

EJ. *Adenographia curiosa et uteri foeminae
 anatome noua* LB. 1691. 8. 1696. 8.

Accedit Maur. van Reverhorst *de
 motu bilis circulari eiusque morbis.*

EJ. *Nuckii operationes et experimenta chir-
 urgica* LB. 1696. 8.

Opera LB. 1733. II Vol. 8.

§. 317.

THOMAS WHARTON Eboracensis .†. 1673.
 aet. 63.

Prof. Oxoniensis, tum collegii Greshamen-
 sis quod Londini est.

Ductibus salialibus submaxillaribus sui
 nominis vulgo notus.

EJ. *Adenographia* Lond. 1656. 8. Amst.
 1659. 12.

§. 318.

§. 318.

FRANC. GLISSON natus Rampishami di-
 tionis Dorsetshirensis .†. 1677.

Prof. Cantabrigensis. Profundi et sagacis
 ingenii vir.

Capsulam sui nominis nimis ornauit.

EJ. *anatomia hepatis* Lond. 1654. 8. Amst.
 1659. 12.

ID. *de ventriculo et intestinis* Lond. 1677. 4.

ID. *de rhachitide* Lond. 1660. 12.

Iunclim f. t. *Oper. medico-anatomic.* LB.
 1711. III Vol. 12.

ID. *de natura substantiae energetica f. de
 vita naturae* Lond. 1672. 4.

Vitam viri v. ap. Birch *history of the
 royal Society* Vol. III. p. 356.

§. 319.

RICH. LOWER Cornubiensis .†. 1691. aet. 60.
 Medicus Londinensis.

Tuberculo sui nominis vulgo notus.

EJ. *tract. de corde* Lond. 1669. 8. Amstel.
 eod. 8. et al.

it. c. EJ. *diff. de origine catarri* Lond. 1680
 et al. LB. 1749. 8.

R

§. 320.

§. 320.

JO. MAYOW Londinensis .†. 1679. aet. 34.
Medicus Bathensis.

Inter primos de aëris facultiis speciebus
auctores: maxime de aëre, quem hodie de-
phlogisticatum vocant, qui ipsi spiritus nitri
aëreus audiebat.

EJ. *Tractatus duo: de respiratione, et de
rachitide* Oxon. 1668. 8. LB. 1671. 8.

it. c. aliis tribus f. t. *Tractat. quinque me-
dico-phys.* Oxon. 1674. 8.

§. 321.

Sequatur illustris virorum biga de *neuro-
logia*, parte anatomes haecenus fere neglecta,
maxime meritorum: Willisius scil. et Vieus-
senius.

THOMAS WILLIS Bedwina-Wiltshirensis
.†. 1675. aet. 54.

Prof Oxoniensis, tum medicus Londinensis.

Eius nomen mansit nervo ad par vagum
accessorio, et circulo ex arteriarum vertebra-
lium cum carotidibus cerebralibus confluentia
oriundo.

EJ.

EJ. *cerebri anatome et nervorum descriptio*
Lond. 1664. 4.

ID. *de animalium brutorum* Oxon. 1672. 4. Lond.
1680. 8.

EJ. *pathologia cerebri et nervosi generis*
Oxon. 1677. 4.

EJ. *affectionum quae dicuntur hystericae et
hypochondriacae pathologia* Lond. 1670. 8.

ID. *de fermentatione, de febribus, et de uri-
nis* Lond. 1660. 8. Amst. 1663. 12.

EJ. *pharmaceutice rationalis* Oxon. 1674.
II Vol. 4.

Opera Lond. 1679. fol. Amst. 1682. 4.
Venet. 1720. fol. etc.

V. *the Heads of illustr. Persons of Great
Britain by J. Houbraken et G. Vertue*
Vol. I. p. 119.

§. 322.

RAIMOND. VIEVSSENS Roverguensis .†.
1716. aet. 75.

Prof. Monspeliensis.

Nomen eius impositum centro ovali quo
cerebri hemisphaeria iunguntur, item recepta-
culo

R 2

culo carotidis cerebialis, et isthmio qui cordis auriculas intercedit.

Primus quoque vasa neuro-lymphatica s. decolora statuit, quae Ferrenius posthac de nouo affererat.

EJ. *neurographia vniuersalis* Lugd. 1684. fol.

EJ. *Tractat. II. de mixti principis et fermentatione* Lugd. 1687. 4.

EJ. *nouum systema vasorum* Amst. 1705. 8.

EJ. *Traité de la structure de l'oreille* Tolosae 1714. 4.

EJ. *Traité du coeur* ib. 1715. 4.

EJ. *Traité des liqueurs du corps humain* ib. eod. 4.

Tum opera quaedam posthuma, viz:

EJ. *Experiences sur la structure des visceres* Par. 1755. 12.

EJ. *Traité des maladies internes* Tolosae 1774. 4.

§. 323.

Iam nominandi veniunt duumviri praestantissimi, subtilioris anatomies auctores primi et principes, simul vero binarum illustrium in physio-

physiologia sectarum antesignani, Malpighius et Ruyschius.

MARCELL. MALPIGHI Bononienfis .†. 1694. aet. 67.

Prof. in academia patria, tum in Pisana et Messanenfi: denique archiater papalis; cuius nomine mucus notatur, qui epidermidem et corium intercedit.

Patronus texturae viscerum glandulosae. Vir ceteroquin in obseruando totus quantus.

EJ. *de pulmonibus epistolae* II. Bon. 1661. fol. it. c. Bartholini de eodem argumento libello quem citauimus.

EJ. Malpighii *tetras epistolarum anatomicarum* (viz. de cerebro, de lingua, de tactus organo, et de omento et adiposis ductibus) Bonon. 1665. 12. Amst. 1669. 12.

10. *de viscerum structura* (scil. de hepate, de cerebri cortice, de renibus, et de liene.) acc. *disp. de polypo cordis* Bonon. 1666. 4. Lond. 1669. 12.

EJ. *diff. de bombyce* Lond. 1669. 4.

EJ. *de formatione pulli in ovo* diff. Lond. 1673. 4.

R 3

EJ.

EJ. *anatomie plantarum* Lond. 1675-79. II Vol. fol.

Opera Lond. 1686. II Vol. fol.

id. *de glandulis conglobatis* Lond. 1689. 4.

EJ. *opera posthuma* Lond. 1697 fol. Ven. 1698. fol. curante Faustino Gavinello.

De vita propria egit in posthumis.

Lancisii narrationem de obitu et extispicio Malpighii videtis in *philos. Transact.* N. 226. p. 467 sqq.

§. 324.

FRIDER. RUYSCH Haganus .†. 1731. aet. 93.

Per integros LX annos Professor et poliater Amstelodamensis.

Assertor structurae viscerum *vasculosae*.

Vitam in praeparatis conficiendis trivit, in inueniendo tamen parum felix, adeo ut nomen eius maneret fictitiis, quibus sibi imponi passus est, partibus, membranae sc. oculi quam a chorioidea diuersam putabat, et musculo nescio cui quem in fundo vteri detexisse sibi videbatur.

EJ. *Dilucidatio valvularum in vasis lymphaticis et lacteis*. Hagae Com. 1665. 12.

EJ.

EJ. *observationum anatomico-chirurgicarum Centuria*. Amst. 1691. 4.

EJ. XVI *responsiones ad totidem epistolas problematicas* Amst. 1696-1708. 4.

EJ. *thesauri anatomici* X. ib. 1701-15. tum *curae posteriores* s. *thesaurus maximus* ib. 1724. et *curae renouatae* s. *thesaurus nouus* ib. 1728. 4.

EJ. *Aduersariorum anat. chirurgicorum* Decades III. ib. 1717-23. 4.

EJ. *de fabrica glandularum* responsio ad Boerhaavium LB. 1722. 4.

Opera Amst. 1721-25. II Vol. 4.

J. F. Sehreiberi *historia vitae et meritorum* Ruyschii Amst. 1732. 4.

§. 325.

Duumviris quos modo diximus affectas suos subiungamus dignissimos, Bohnium nempe Malpighianum, Bergerum vero Ruy-schianum.

Jo. BOHN Lipsiensis .†. 1718. aet. 79.

Prof. in academia patria.

EJ. *circulus anatomico-physiologicus* Lips. 1680. 4. ib. 1697. 4.

EJ. *de aëris in sublunaria influxu* ib. 1678 8.

R 4

10.

1D. *de officio medici duplici, clinico et forensi*
ib. 1704. 4.

1D. *de renunciatione vulnerum lethalium* ib.
1711. 4. 1755. 8.

§. 326.

JO. GOTHOF. DE BERGER Hallensis .†.
1736. aet. 77.

Prof. Wittebergensis.

EJ. *physiologia medica s. de natura humana*
Witteb. 1702. 4. et al.

Noua auctior editio, quam parauerat Ber-
geri nepos, Brendelius quondam noster,
intercidit.

EJ. *Bergeri de thermis Carolinis comm.*
Witteb. 1709. 4. et al.

§. 327.

Sequantur bini tabularum anatomicarum
splendidarum auctores, Bidlous et Cowperus.

GOTHOF. BIDLOO Amstelodamensis .†. 1713
aet. 64.

Prof. Leydenfis.

EJ. *Anatomia corporis humani, CV tabulis*
per artificiosiss. Ger. de Laireffe ad viuum
delineatis, demonstrata. Amst. 1685. fol. max.

Tabu-

Tabulam LXXXIam et LXXXIIam
egregius artifex de Laireffe, ipse aqua forti
aeri incidit, quae reliquis omnibus palmam
praeripiunt.

EJ. *Bidloi observationes de animalculis in he-*
pate ouillo detectis LB. 1698. 4.

1D. *de oculis et visu variorum animalium*
ib. 1715. 4.

EJ. *exercitationes anatomico-chirurgicae* ib.
1708. 4.

Haec opuscula iunctim cum aliis ib. 1715. 4.

§. 328.

GVIL. COWPER Londinensis .†. 1710.

Chirurgus Londinensis.

Glandulis sui nominis ad vrethram vulgo
innotuit.

Trecentis tabularum Bidloi exemplaribus, ab
Anglo bibliopola redemptis, propriam subiunxit
explicationem, plagii ideo a Bidlone accusatus.

EJ. *Anatomy of human bodies* Oxon. 1697.
fol. max. et al.

EJ. *glandularum quarundam nuper detecta-*
rum descriptio Lond. 1702. 4.

EJ. *myotomia reformata* Lond. 1694. 8.

R 5

Eundem

Eundem quoque titulum praefert opus posthumum, splendidum, tabularum muscutorum, a Rich. Meadio editum Lond. 1724. fol. max.

Multa item utilia Cowperi extant in *philos. Transact.* tam ad chirurgiam quam ad utramque anatomem facientia.

Socius quoque extitit ED. TYSONO cum *simiae satyri* (quam malaice *Orang-utang* vocant) anatomen ederet s. t. *The anatomy of a pygmy* Lond. 1699. 4. et cum aliis Tysonis opusculis ib. 1751. 4.

§. 329.

Claudat denique agmen quadriga *Iatro-mathematicorum*, Itali nempe Borellus et Bellinus, Angli vero Pitcarnius cum Keilio.

JO. ALPHONS. BORELLVS Neapolitanus †. 1680. aet. 75.

Prof. Pisanus.

EJ. *de motu animalium opus posthumum* Rom. 1680 sqq. II Vol. 4. et al.

EJ. *historia et meteorologia incendii Aetnei* 1669. Regii Julii 1670. 4.

§. 330.

§. 330.

LAVRENT. BELLINI Aretinus †. 1704. aet. 61.

Prof. Pisanus, tum medicus Florentinus. Borellii discipulus.

Nomen eius seruant tubuli renales.

EJ. *de structura renum obs.* Flor. 1662. 4. Amst. 1665. 12. et al.

EJ. *gustus organum nouissime deprehensum* Bonon. 1665. 12.

Iunctim cum priore LB. 1711. 4. et al.

EJ. *de urinis, pulsibus, missione sanguinis etc. opus* Bonon. 1683. 4. Lips. 1685. 4. cum praef. Bohnii. it. LB. 1711. 4. cum praefat. Boerhaavii.

EJ. *Opuscula ad Pitcarnium.* Pistorii 1695. 4.

EJ. *Opera* Venet. 1708. 4.

Cf. *Ritratti d'uom. illustri Toscani* Vol. III, N. XL.

it. Fabronii *vitae* Dec. V.

§. 331.

ARCHIBALD. PITCAIRN Aberdeena-Scotus †. 1713. aet. 61.

Prof.

Prof. Leydenfis, post Edinburgenfis.

EJ. *dissertatio de motu cibi in ventriculo*
LB. 1693. 4.

EJ. *elementa medicinae physico-math.* Lond.
1717. 8.

EJ. *diff. de legibus historiae naturalis* Edinb.
1696. 8.

Opera LB. 1737. 4.

angl. Lond. 1727. 8.

§. 332.

JAC. KEIL Scotus .†. 1719. aet. 46.

Medicus Northamptonensis.

EJ. *anatomy of human body abridg'd* Lond.
1698. 12. et al.

EJ. *tentamina medico-physica — quibus at-*
cessit medicina statica Britannica Lond. 1718. 8.

BOTANICI.

§. 333.

NEHEM. GREW Londinensis .†. 1711.

Inspector musei Societatis Lond.

Praeter Malpighium primus vberior et
classicus super *physiologia plantarum* auctor.

EJ. *anatomy of vegetables begun.* Londin.
1672. 12.

gall.

gall. LB. 1685. 12.

Post praecipuas plantae partes singularibus
libellis fufius pertractavit:

v. c. EJ. *phytological history and anatomy*
of roots Lond. 1673. 8. et f. p.

EJ. figuram caulis cardui transverfim dif-
fecti chartae nigrae eleganter impreffam vi-
desis in *At. Nat. Cur.* Dec. I. ann. X. *Append.*

Ex his demum coaluit maius opus f. t.:
EJ. *anatomy of plants* Lond. 1682. fol.

EJ. *Musaeum regalis Societatis at Gresham's*
colledge Lond. 1681. fol. access. EJ. *compara-*
tive anatomy of the Guts.

EJ. *Cosmographia sacra* Lond. 1701. fol.

§. 334.

JO. RAY (Ray) Nodleio-Efflexensis .†.
1705. aet. 77.

Ecclesiasticus, qui felici otio vſus per di-
midium ſeculum historiae naturali gnauiter
incubuit.

Classicus in eadem auctor, et cuius nomen
epocham conſtituit, cum primus ſaniorum
methodum et curatius characterum ſtudium
in eadem adhibuerit.

EJ.

EJ. *catalogus plantarum circa Cantabrigiam*
Cantabr. 1660. 8.

EJ. *Synopsis methodica stirpium Britannica-*
rum Lond. 1690. 8.

ed. tertia cura Dillenii Lond. 1724. 8.

EJ. *methodus plantarum emendata* Lond.
1703. 8. ib. 1733. 8.

EJ. *historia plantarum generalis* Lond. 1693
III Vol. fol.

EJ. *Synopsis methodica quadrupedum et ser-*
pentum Lond. 1729. 8.

EJ. *Synopsis avium* ib. 1713. 8.

EJ. *Synopsis piscium* ib. eod. 8.

EJ. *historia insectorum* (ed. W. Derham)
ib. 1710. 4.

EJ. *Wisdom of God manifested in the works*
of the creation Lond. 1691. 8. et al. ed. XII.
Glasgov. 1750. 12.

EJ. *topographical observations* Lond. 1673. 8.
proprium iter, quod comite Franc. Wil-
loughbeio per Germaniam, Heluetiam et
Italiam instituerat.

Ej.

EJ. *Collection of Travels and Voyages*
Lond. 1693. 8.

Eclogas ex Rauwolfii, Belonii al.
itinertibus continet.

Iunclim cum priore Lond. 1738. II Vol. 8.

EJ. *philosophical Lettres* etc. Lond. 1718. 8.
edente Derhamo.

EJ. *select Remains* Lond. 1760. 8.

Vita Raii ultimo quod diximus operi
prae fixa est.

§. 335.

ROB. MORISON Aberdeena - Scotus .†.
1683. aet. 63.

Prof. Oxoniensis.

EJ. *hortus regius Blesensis* Lond. 1669. 8.

EJ. *plantarum historia uniuersalis* P. II da
Oxon. 1678. fol. P. tertia ib. 1699. fol.

P. I. qua dendrologia contineri debebat,
nunquam prodiit.

§. 336.

AVG. QVIRIN. RIVINVS Lipsiensis .†.
1723. aet. 71.

Prof. in academia patria.

Put-

Putatitium membranae tympani foramen, et rectius ductus salivales sublinguales, nomen eius ferunt.

Ej. *introductio generalis in rem herbariam* Lipf. 1690. fol. et al. it. ib. 1720. 12.

Ej. *ordines plantarum irregularium flore monopetalo, tetrapetalo, et pentapetalo* Lipf. inde ab a. 1690. fol.

Posthumas tabulas *hexapetalorum irregularium* edidit Chr. Gottl. Ludwig.

Ej. *dissertationes medicae* iunctim editae Lipf. 1710. 4.

Ej. *de peste Lipsiensi* a. 1680. L. Lipf. 8.

Ej. *censura medicamentorum officinalium* Lipf. 1701. 4.

Si aeuum spectes, quo scriptum est, classicum opus.

Ej. *manuductio ad chemiam pharmaceuticam* Norimb. 1718. 8.

Vita eius praemissa *catalogo bibliothecae*.

§. 337.

PAVL. HERMANN Hallensis .†. 1695. aet. 55.

Prof.

Prof. Leydenfis, postquam in Indiis orientalibus artem exercuerat.

Ej. *catalogus horti academici Lugd. Batav.* 1687. 8.

Ej. *paradisus Batauus* LB. 1689. 4.

Ej. *musaeum Ceylanicum* LB. 1714. 8.

Cf. Jo. Burmanni *thesaurus Ceylanicus* Amst. 1737. 4.

it. Linnaei *flora Ceylanica* 1747. 8.

Vtrumque opus magnam partem ad Hermannii plantas Ceylanicas siccas confectum.

Ej. Hermannii *cynosura materiae medicae* Argent. 1710. 4.

it. c. comm. Boeckleri ib. 1729. et al. III Vol. 4.

§. 338.

GEORG. EBERH. RVMPH Hanouienfis .†. 1706. aet. 69.

Consiliarius Batauus apud Amboinenfes.

Ej. *Amboinsche Rariteitskammer* Amst. 1705. fol. ib. 1741. fol.

Ej. *Herbarium Amboinense* posthumum edidit Jo. Burmann Amst. 1741-51. VI Vol. fol.

Auctarium successit ib. 1755. fol.

S

§. 339.

§. 339.

Denique et plantarum exoticarum studium impense auctum est *Horto Malabarico* qui Amstelod. inde a. 1676-93. XII Vol. fol. prodit; auspiciis et sumptibus Henrici van Rheede van Drakenstein Bataui Malabaricae gubernatoris; auctoribus Matthia de S. Josepho, Guil. ten Rhyne aliisque *); digerente et edente, maximam certe partem, Jo. Commelyn, egregio botanico.

Indicem Linnaeanum addidit Jo. Burmannus LB. 1769. fol.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 340.

Microscopiorum inuentum vt anatomiae ita et vniuersae historiae naturali immense proficuum fuit. Maxime vero in animalculorum *insectorum* aliorumque quae vulgo ex sanguine audiebant historia nouum quasi orbem aperuit; ita vt Entomologiae studium, maxime autem physiologia insectorum, ab eo inde tempore

*) Cf. Guil. ten Rhyne *de arthritide* pag. 102. et epistolam dedicatorem.

tempore natales suas primum duxisse dicenda sit. Et quidem in ea ornanda praeter Leeuwenhoekium et Malpighium, quos iam laudauimus, maxime eminet triga virorum, nisi tres essent, incomparabilium, Swammerdamius, Redius et Valisnerius.

§. 341.

Jo. SWAMMERDAM Amstelodamensis .†. 1686. aet. 49.

Medicus in vrbe patria.

Ej. *de respiratione vsuque pulmonum* diff. LB. 1667. 8.

Ej. *miraculum naturae s. vteri muliebris fabrica* LB. 1672. Lond. 1680. 8. LB. 1729. 4. et al.

Ej. *algemeene Verhandeling van de Bloedloose Diertjes* Ultraj. 1669. 4.

gall. ib. 1685. 4.

lat. LB. eod. 4.

Ej. *Ephemeris vita of Afbeelding van's Menschen Leven* Amst. 1675. 8.

Codices eius posthumos magno aere redemit Boerhaavius et edidit f. t. *Bibliorum naturae*, belg. et lat. (quam versionem parauit H. D. Gaubius) LB. II Vol. fol.

germ. (vertente Jo. Jac. Reiske viro meritiſſimo) Lipſ. 1752. fol.

angl. c. not. Jo. Hill Lond. 1758. fol.

gall. in compendium redactum et animadverſionibus auctum a v. cl. Guenau de Montbeillard, Vol. V. collectionis academicae Diviſionenſis, P. exotericae.

Vitam auctoris, meliore fato digniſſimi, Boerhaavius praefixit bibliis hiſce.

§. 342.

FRANC. REDI Aretinus .†. 1697. aet. 71.
Archiat. Florentinus.

Scholasticorum de generatione aequiuoca ſomniorum depulſor. Puritate quoque et elegantia vernaculi ſermonis eminebat.

EJ. *Esperienze intorno alle generazione degli insetti* Flor. 1668. 4.

lat. Amſt. 1686. 12.

EJ. *Oſſervazioni intorno a gli animali viventi, che ſi trovano negli animali viventi* Flor. 1684. 4.

lat. Amſt. 1708. 12.

EJ. *Esperienze intorno alle diverſe coſe naturali dell' Indie* Flor. 1671. 4.

lat.

lat. Amſt. 1685. 12.

EJ. *oſſervazioni intorno alle vipere.* Flor. 1664. 4.

lat. cum priore.

EJ. *Lettere, conſulti mediche etc.* iunctim cum reliquis operibus editae ſunt, quorum editio pleniffima eſt Neapolitana 1778. VII Vol. 8.

Elogio di F. Redi. Flor. 1781. 8.

Cf. quoque *Ritratti d'uomini ill. Toſcani* Vol. II. No. XLVII.

it. cl. Moehſen *Medaillen-Sammlung* Vol. I. p. 289 ſqq.

§. 343.

Iungatur Redio, etſi recentior paullo

ANTON. VALLISNERI Traſilico-Mutinenſis .†. 1730. aet. 69.

Prof. Patavinus; diſcipulus Malpighii.

EJ. *Dialoghi* Ven. 1700. 8.

EJ. *Nuove esperienze ſull' ſviluppi* ib. 1713. 4.

EJ. *Conſiderazioni intorno alla generazione de vermi del corpo umano* Patav. 1710. 4.

EJ. *Iſtoria della generazione dell' uomo e degli animali* Venet. 1721. 4.

S 3

germ.

germ. c. animaduers. Chr. Ph. Berger.
Lemgov. 1739. 8.

EJ. *Istoria del Cameleonte Africano e di
varii animali d'Italia* Ven. 1715. 4.

Iunctim c. reliquis operibus Venet. 1733.
III Vol. fol.

Vita viri praefixa operum editioni quam
modo citauimus.

§. 344.

De *exoticorum* insectorum, ineffabili pul-
critudine et insigni magnitudine conspicuorum,
naturali historia bene meruit

MARIA SIBYLLA MERIAN Francofurtensis
†. 1717. aet. 70.

Filia egregii chalcographi Matth. Merian
cuius supra iam p. 212. mentionem iniecimus.
A summis pictoribus Jac. Morell et Abr.
Mignon flores depingere docta.

Haec a tenellis erucarum indigenarum
metamorphosi delectata vernacula lingua eam
descripsit libro, cui titulus:

MAR. SIB. GRAEFFIN (nubserat enim
Graeffio cuidam) *wunderbare Verwandlung
der Raupen* Norimb. 1679-83. II Vol. 4.
ed.

ed. 2. (tertia parte auctor), *lat.* Amst. 1717. 4.
gall. ib. 1730. fol. max.
belg. ib. eod. ead. forma.

Postea vero a. 1699 ipsa Surinamum pe-
tiit et ibi per biennium oeconomiam eius terrae
insectorum studiosissime indagauit, vnde na-
tum est, iuuante Casp. Commelyn bo-
tanico egregio, splendidissimum opus, LX
tabulis constans,

EJ. *Metamorphosis insectorum Surinamen-
sium, ofte Verandering der Surinaamsche In-
secten etc.* Amst. f. a. (1705) fol. max.

lat. ib. eod. ead. forma.

ed. 2. XII tabulis auctor *belg.* Amst. 1719.
eadem forma.

saepius et variis linguis denuo excusum.

Editionis vernaculae principis a. 1705 pauca
quaedam exempla propria manu summo arti-
ficio coloribus distinxit, ab iis probe, et in
tanto quo superbiunt nitore et accuratione
fatis facile distinguenda, quae alii inferioris
subsellii pictores imitati sunt.

De vita Merianae cf. Doppelmayer
Nachr. von Nürnberg. Künstlern p. 268 sqq.

J. C. Füefslin v. *Schweizer - Künstl.* Vol.
II. p. 196 sqq.

Weyermann *Nederl. Konstschilders* Vol.
III. p. 58. sqq.

it. ap. Hüsken *Nachr. v. Francfurter-
Künstl.* Dargenville, Descamps etc.

§. 345.

MART. LISTER Eboracensis .†. 17..

Archiater Annae Britannicae.

EJ. *Exercitationes anatomicae de cochleis et
bivaluibus* I. Lond. 1694. 8. II. ib. 1695. 8. III.
ib. 1696. 4.

EJ. *Synopsis methodica conchyliorum* Lond.
1685. fol.

it. ex edit. Guil. Huddesford Oxon.
1770. fol.

EJ. *de insectis opus* Jo. Goedartii *),
in methodum redactum, c. not. Lond. 1685. 8.

EJ.

*) JO. GOEDART, pictor Medioburgensis, ex
primis fuit, qui insectorum oeconomiam
curatius scrutati sunt. EJ. *Metamorphosis
et hist. nat. insectorum* III Voluminibus
prodiit

EJ. Listeri *historiae animalium Angliae Tra-
ctatus III.* Lond. 1678. 4.

prior qui de araneis agit, germ. prodiit
Quedlinb. 1778. 8.

ID. *de fontibus medicatis Angliae Exercita-
tiones* II. Eboraci 1682-84. II Vol. 8. LB.
1686. 12.

EJ. *diff. de humoribus* Lond. 1709. 8.

EJ. *Exercit. de quibusdam morbis chronicis*
Lond. 1694. 8. et al.

EJ. *Journey to Paris* Lond. 1699. 8.

EJ. comm. in Sanctorii aphor. supra citavi-
mus (p. 196.)

S5

MATERIA

prodiit Medioburgi, viz. I. 1662. 8. II.
1667. 8. III. posthumum 1669. 8. Et
huius operis exempla quaedam extant ra-
rissima ab ipso auctore coloribus distincta,
ea mirum quantum nitore superantia, quae
postmodo ab aliis colorata sunt. — Cf.
Jo. van Gool *nieuwe Schoubourg der
Nederlantsche Konstschilders* Vol. I. p.
41 sqq.

MATERIA MEDICA etc.

§. 346.

Materiae medicinali hacce periodo summum accessit augmentum *cortice peruviano*, qui etsi iam inde ab a. 1638 Europaeis innotuerit, cum Comitissa de Cinchon Peruviae Proregis coniux eius usu a pertinace febre intermittente liberata esset, non tamen nisi posteriore quod tractamus seculi dimidio divulgari cepit. Et primo quidem, ut res ipsa ferebat, apud Hispanos est adhibitus, quibus tunc temporis *Corteza del Quarango* audiebat, et penes quos quoque iam tum acres lites super eius infante aut suspecta qualitate Colmenerum inter et Fernandezium excitatae sunt, quae et postmodum in reliqua Europa per integrum fere seculum, non obstantibus Sydenhami et Mortoni diuinis fere corticis istius ope curationibus, usque ad Werlhofii nostri tempora toties iteratae sunt.

Don Joseph Colmenero (Catedratico de Prima de Salamanca) *Reprobacion del pernicioso abuso de los Polvos de la China china.* f. l. 1647. 8. 1697. 4.

Don

Don Th. Fernandez *Defensa de la china-china contra* Colmenero f. l. 1692. 4.

Discurso medico, formado en una Tertulia de Madrid, sobre un Librillo que en Defensa de la china china, se apareció con el nombre de Don Th. Fernandez, en que se hace mencion de varios Autores, que tratan de la China f. l. et a. 4.

§. 347.

Verum et *res alimentaria* nouum et maxime memorabile cepit incrementum *Theae* et *Coffeae* usu, inter Europaeos nunc magis magisque inualecente, quo calidorum potulentorum abusu ut vniuersa fere diaeta ita et morborum facies eatenus sane magnam partem mutata est, ut alii, v. c. calculus vrinae, ab eo inde tempore rarius observari ceperint, alii e contrario ut fluor albus et quae hypochondriaci et hysterici sunt generis, indies magis fuerint divulgati. *Thea* imprimis iam tum nanciscatur feruidum praeconem Corn. Bontekoe f. Decker (Alcmariensi), Medicum Batavum, demumque Prof. Francofurti ad Viadr.) qui primus eam tanquam panaceam tam efficaciter

caciter commendabat, vt magnum exinde
praemium Societatis Indicae orientalis meruerit.

Corn. Bontekoe *Traſſaat van het excellenſte Kruid Thee, ten dienſte van die gene, die Luſt hebben om langer, geſonder, en wyſer te leven.* Hagae-Com. 1678. 12. ib. 1679. 8. et al.

CHEMICI, PHARMACEVTAE etc.

§. 348.

ROBERT. BOYLE Liſboria-Hibernus .†. 1691. aet. 63.

Patens quaſi ſanioris chemiae, vtpote qui primus eandem phyſicis principiis ſuperſtruxit, et proſtigata myſlici ſtyli, quo antea obuelari ſolebat, nube, ſimplici et nativo candori eandem reddidit. De vniuerſa quoque philoſophia naturali meritiffimus, magni noſtri Othonis de Guericke de vacuo ſpatio et electricitate inuenta vltro proſecutus eſt, phyſiologiam quoque vtiliſſimis experimentis ditauit, vitam impendere vero ſtudioſiſſimus.

EJ. *ſceptical chymiſt.* Oxon. 1661. 8.

EJ. *phyſiological Eſſays of the uſefulneſs of natural philoſophy.* ib. 1661-73. II Vol. 4.

EJ.

EJ. *Experiments touching colours* ib. 1663. 4.

EJ. *Memoirs for a natural hiſtory of human blood* Lond. 1684. 8.

EJ. *Diſquiſition about final cauſes of natural things. it. ſome uncommon obſervations about vitiated ſight.* Lond. 1688. 8.

EJ. *general hiſtory of the air* Lond. 1692. 4.

Operum ed. pleniff. curante Th. Birch. Lond. 1744. V vol. fol.

Vita viri praemiſſa huic operum editioni.

Cf. quoque: *the heads of illuſtrious perſons of Great Britain* Vol. I. p. 135.

§. 349.

MOSES CHARAS Uzefia-Languedocus .†. 1698. aet. 80.

Chemicus Pariſinus.

EJ. *experiences ſur la vipere* Par. 1669. 8.

EJ. *Suite des nouvelles Experiences ſur la vipere* ib. 1671. 8.

iunctim c. priore ib. 1672. 8.

EJ. *Pharmacopee royale* Par. 1672. II Vol. 8.

Opera, lat. Genev. 1684. III Vol. 4.

§. 350.

NIC. LEMERY Rotomagenſis .†. 1715. aet. 70.

Chemi-

Chemicus Parisinus.

EJ. *cours de chymie* Par. 1675. 8. ed. IX. ib. 1701. 8.

it. c. not. Baroni ib. 1756. 4.

EJ. *Lemeryi pharmacopoea universelle* ib. 1698. 4.

EJ. *Dictionnaire universel des Drogues simples* ib. 1698. 4. et al.

it. c. not. Bern. de Jussieu ib. 1733. 4.

Elogium Lemeryi v. in act. Par. a. 1715.

LVD. LEMERY Nic. fil. Parisinus .†. 1743. aet. 66.

Medicus Parisinus.

EJ. *Traité des alimens* Par. 1702. 12. et al.

EJ. *Dissertation sur la nourriture des os* ib. 1704. 12.

it. c. affinibus Courtiali aliorumque libellis LB. 1709. 12.

Elogium viri v. in act. Par. a. 1743.

§. 351.

GVIL. HOMBERG Batavia-Javanus .†. 1715. aet. 63.

Medicus ducis Aurelianensis.

Sale

Sale sedatio suo nominis vulgo notus.

Dissertationes eius numerosae insertae sunt actis Parisinis.

Elogium eius ibid. a. 1715.

§. 352.

OLAVS BORRICHIVS Borchia-Danus .†. 1690 (ex lithotomia) aet. 54.

Prof. Havniensis.

EJ. *de ortu et progressu chemiae* L. Havn. 1668. 4.

EJ. sapientiam Hermetis supra (pag. 8) notauimus.

EJ. *conspectus chemicorum illustrium* (opus posthumum) ib. 1697. 4.

EJ. *de usu plantarum indigenarum in medicina* ib. 1688. 8.

Multa quoque eius extant tam in actis Hafniensibus quam in epistolis Bartholini (v. p. 205.)

Vita viri praemissa conspectui citato.

§. 353.

DAN. LVDOVICI Vinariensis .†. 1680 aet. 55. Archiater Gothanus, ducibus Ernesto pio et Friderico I.

Pharma-

Pharmaceuticen a pernicioſa inſanatum
compositionum farragine liberare, ſimplicior-
remque eandem et elegantioreſ reddere felici
cum ſucceſſu ſtudit.

EJ. *pharmacia moderno ſeculo applicanda*
Gothae 1671. 12.

Clafſicum opus ſaeppiſſ. recuſum, trans-
latum etc.

v. c. gall. c. comment. Ettmüllerj, Muſſi-
ponti 1757. II Vol. 8.

Vtiles quoque Symbolas contulit ad Ephe-
mer. Nat. Cur.

Opera Frf. 1712. 4.

§. 354.

Felices hi Ludovici auſus melioribus
quoque et aliquantiſper ſaltem repurgatis *Diſ-
penſatoriis* vt vocantur, auſam dederunt. Per-
tinent huc

Pharmacopoea Auguſtana, quae etſi anti-
quior, nunc vero comitius prodiit Aug. Vind.
1673. fol. et al.

Diſpenſatorium regium Brandeburgicum 1698
fol. et al.

§. 355.

§. 355.

JO. JOACH. BECHER Spirenfis .†. 1682.
aet. 57.

Homo paradoxus, inquietus; ſed profundae
ſagacitatis; qui, praeter tot alia, primus quo-
que phlogiſti principii naturam et dignitatem
indagavit.

Inuentor quoque pilularum polychreſtarum.

EJ. *Physica ſubterranea* Frf. 1669. 8.

it. ex ed. Stahlj Lipſ. 1735. 4.

EJ. *chymischer Glückshafen* Frf. 1682. 4.

EJ. *Parnaffus medicinalis* Ulm. 1663. fol.

EJ. *närrische Weisheit und weiſe Narrheit*
Frf. 1682. 12.

EJ. *ſcripta chymica rariora* ex ed. Roth-
ſcholzj Norimb. 1719. 8.

Vita Becheri, auctore Urb. Gothofr.
Bucher Norimb. 1722. 8.

§. 356.

JO. KVNDEL VON LÖWENSTERN Slesvi-
cenſis .†. 1703. aet. 74.

Chemicus electorum Saxoniae, tum Bran-
denburgi, denique regis Sueciae.

T

Poſt

Post Brandium inuentor phosphori vrinarii,
item perfector artis vitrum purpura Castii mi-
nerali tingendi, morsularum antimonialium etc.

Ej. *Laboratorium chemicum* ex ed. Engel.
lederi 1716. 1722. 8.

Ej. *Opuscula chemica minora* Erf. 1721.

Ej. *Glasmacherkunst* Lips. 1689. 4. et al.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 357.

Iam ad auspiciatissimum et aureum quasi
therapiae aeuum delati sumus, quo salutifera
ars a millenis inde annis sectarum sordibus,
Galenicae inprimis, Chemicæ et Syluianæ,
inquinata, iam Hippocratico i. e. simplici suo
natiuo nitori reddita est; quæ quidem felix
reformatio ex ipsa ex Anglia exiit, quam
praecedente periodo tantum quoque ad phy-
siologiam reformandam contulisse vidimus.

§. 358.

THOM. SYDENHAM ex pago Winford-
Eagle comitatus Dorsetensis .†. 1689. aet. 65.
Medicus Londinensis.

Restaura-

Restaurator methodi antiphlogisticae: cuius
nomen ferunt varia medicamenta, Laudanum li-
quidum, decoctum album, pilulae foetidae etc.

Ej. *observationes medicae circa morborum
acutorum historiam et curationem* Lond 1676. 8.

Ej. *diff. de curatione variolar. confluentium,
nec non de affectione hysterica* ib. 1682. 8.

Ej. *de podagra et hydrope* Lond. 1683. 8.

Opera Lond. 1684. 8. 1735. 8. et al.

§. 359.

RICH. MORTON Suffolciensis .†. 1698.
Medicus Londinensis.

Ej. *phthisiologia* Lond. 1669. 8.

Opera Amst 1696. II Vol. 8. et al.

§. 360.

CHRISTOPH. BENNET Rayntonia - Som-
mersetensis .†. 1655. aet. 38.

Medicus Londinensis (potius ad praece-
dentem periodum referendus).

Ej. *theatri tabidorum vestibulum* Lond. 1654.
8. et al.

it. Vindob. 1768. 8.

§. 361.

GEORG. BAGLIVI Ragusanus .†. 1706. aet. 38.
Prof. Romanus.

EJ. *de praxi medica* L. IV. Rom. 1696. 8.
 acc. *diff. de anatome, morfu et effectibus*
Tarantulae.

Opera Lugd. 1704. 4. c. praef. Hecqueti.
 et al.

ib. 1745. 4. ib. 1765. 4.

§. 362.

BERNARDIN. RAMAZZINI Carpenfis. †. 1714.
 aet. 81.

Prof. Patauinus.

EJ. *de morbis artificum diatriba* Mutin. 1700.
 8. et al.

germ. Lipsi. 1718. 8. et c. auctariis cl. Ac-
 kermann. Stendal. 1780-83. II Vol. 8.

id. *de principum valetudine tuenda* Patav.
 1710. 4. et al.

id. *de contagiosa epidemia, quae in Patauino*
agro in boues irrepfit Patav. 1712. 8.

EJ. *Relazioni sopra il parto e la morte della*
Marchesa Martellini. Moden. 1681. fol. (de non
 acceleranda secundinarum post partum ex-
 tractione.)

it. c. aliis huius argumenti eristicis scriptis,
 edente Jos. Ramazzini. Mutin. 1758. 4.

Opera Patav. 1718. IV vol. 8. Neap. 1739.
 4. et al. §. 363.

§. 363.

MICH. ETTMÜLLER Lipsiensis. †. 1683.
 aet. 39.

Prof. in acad. patria.

EJ. *fundamenta medicinae verae* Frf. 1685. 4.

EJ. comment. in Ludovici opus pharma-
 ceuticum supra citauimus.

Numerosae quoque EJ. extant dissertationes.

Pro spuris vero operibus declarauit filius
chemiam et fundamenta medicinae post patris
 fata edita.

Operum plures extant editiones; vt
 Cyrilli Neap. 1728 fol. Mangeti Genev.
 1736. IV vol. fol.

Plenissima et accurata studio filii, Mich.
 Ernesti (†. 1732) Frf. 1708. III Vol. fol.

Vita viri extat in Chr. Gerberi *Historie*
der wiedergeboren in Sachsen Append. p.
 90. fqq.

Alia praemissa est operibus.

§. 364.

HENR. MEIBOM (filius Jo. Henrici, cuius
 supra meminimus p. 29) Lubeccensis. †. 1700
 aet. 62.

T 3

Prof.

Prof. Helmstadiensis medicinae practicae, historiarum et poëseos.

Vir egregius, et inter historicos magna rerum Germanicarum collectione celebratissimus.

Nomen eius habent glandulae sebaceae palpebrarum.

Ej. *de vasis palpebrarum novis*, epistola Helmst. 1668. 4.

Ej. *de cerniis* L. ib. eod. 4.

Ej. *de incubatione in fanis deorum diss.* supra citauimus (p.6.)

Maxima eius scriptorum pars dissertationibus constat academicis.

Praestantissima vero vtriusque Meibomii tum collectaneorum tum lucubrationum propriarum copia anecdota extat in bibliotheca academica.

§. 365.

GEORG. WOLFG. WEDEL Lusatus .†. 1721. aet. 77.

Prof. Jenensis.

Nomen eius mansit variis praeparatis pharmaceuticis.

Ej.

Ej. *Non-entia chymica* Frf. 1670. 12.

Ej. *Opiologia* Jen. 1674. 4.

Id. *de morbis infantum* ib. 1717. 4.

Ej. *amoenitates materiae medicae* ib. 1684. 4.

Ej. *de medicamentorum compositione extemporanea* Jen. 1678. 4.

Ej. *Exercitationes philologico-medicae* Dec. XV. ib. 1701 fqq. 4.

§. 366.

GÜNT. CHRISTOPH. SCHELLHAMMER Jenensis .†. 1716. aet. 67.

Prof. Helmstadiensis, tum Jenensis, denique Kiloniensis.

Ej. *de auditu* L. LB. 1684. 8.

Ej. *anatomie xiphiae* Hamb. 1707. 4.

Ej. *de nitro, vitriolo, alumine et atramentis opusculum* Amst. 1709. 8.

Vita viri praemissa *epistolis selectioribus ad eum datis* Wismar. 1727. 8.

§. 367.

JO. JAC. WEPFER Scaphusinus .†. 1695. aet. 75.

Archiat. Würtembergicus.

T 4

Ej.

Ej. *cicutae aquaticae historia et noxae*. Basil. 1679. 4.

Ej. *observationes anatomicae ex cadaueribus apoplecticis*. Scaphuf. 1658. 8. et al.

ed. plenissima Amst. 1724. 8.

Ej. *observationes de adfectibus capitis* Scaphuf. 1727. 4.

Hiscæ obf. posthumis præmissa est vita auctoris.

Cf. quoque Eph. N. C. Dec. III. a. 3.

§. 368.

Iungamus Wepfero generum eius Brunnerum, et popularem Peyerum, etsi maxime anatomicis scriptis inclaruerunt.

Jo. CONR. BRUNNER (postea de Brunn de Hammerstein) Diessenhovio-Thurgavicus .†. 1727. aet. 75.

Prof. Heidelbergensis, tum archiater Palatinus.

Nomen eius servant glandulae in duodeno qua pylorus ipsi inhaeret, coaceruatae.

Ej. *experimenta circa pancreas* Amst. 1783. 8.

Id. *de glandulis duodeni s. pancreate secundario*. it. *de glandula pituitaria* Frf. 1715. 4.

Ej.

Ej. *de methodo luis venereae curandae* L. (posthumus) Scaphuf. 1739. 4.

it. numerosae observationes insertae Ephemeridibus N. C.

§. 369.

Jo. CONR. PEYER Scaphufinus .†. 1712. aet. 59.

Artem in vrbe patria exercuit.

Vel vulgo glandulis intestinalibus notus, imprimis in ileo extremo, quo valvulam Fallopii spectat, constipatis.

Ej. *de glandulis intestinorum* L. Scaphuf. 1677. 8.

Ej. *parerga anatomica reliqua* VI. Amstel. 1682. 8.

Ej. *merycologia* Basil. 1685. 4.

§. 370.

Jo. JAC. HARDER Basileensis .†. 1711. aet. 55.

Prof. academiae patriae.

Ej. *apiarium observationum* Bas. 1687. 4.

Ej. *examen anatomicum cochleae terrestres* ib. 1679. 8.

T 5

Paeonis

Paeonis et Pythagorae (Harderi et Pey-
eri) *exercitationes anatomicae et medicae* ibid.
1682. 8.

§. 371.

THEOPH. BONNET Geneuensis .†. 1689.
aet. 69.

Medicus vrbis patriae.

Vtilis compilator.

Ej. *Sepulchretum s. anatomia practica* Ge-
nev. 1679. II Vol. fol.

auctior ex ed. Mangeti Lugd. 1700. III
Vol. fol.

Ej. *medicina septentrionalis collatitia* Genev.
1685. II Vol. fol.

Ej. *Polyalthes s. thesaurus medico-practicus*
ib. 1690-93. III Vol. fol.

§. 372.

Non separemus popularem eius, compilandi
genio ipsi simillimum:

JO. JAC. MANGET .†. 1742. aet. 91.

Medicus Geneuensis.

Ej. *bibliotheca anatomica* Genev. 1685. II
Vol. fol.

Ej.

Ej. *theatrum anatomicum* ib. 1716. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca chemica* ib. 1702. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca pharmaceutico-medica* ibid.
1703. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca medico-practica* ib. 1695-98.
IV vol. fol.

Ej. *bibliotheca scriptorum medicorum* ibid.
1731. II Vol. fol.

CHIRVRGI.

§. 373.

Sanguinis circuli inuentum iam magis
magisque per Europam agnitum, chirurgicis
duabus encheiresibus ansam praebuit, quae
etsi brevis in chirurgia aevi fuerint, cum longe
minus periculo quam vtilitate careant, phy-
siologiae tamen illustrandae idoneae fuerunt,
et in vniuersum ad magna audacis Iapethi
generis conamina referri merentur. De *chir-
urgia loquor infusoria, et sanguinis transfusione.*

§. 374.

Chirurgiam infusoriam iam a. 1642 vena-
torem quendam Lusatum in canibus suis ex-
ercuisse referunt. Maxime autem inde ab a.

1656

1656 et imprimis apud Anglos diuersimode instituta est: auctoribus Löwero quem diximus, tum Christoph. Wreen aliisque. Primum quidem in animantibus, praecipue ad vires medicaminum explorandas, postea vero et quidem saepe non sine euphoria in ipsis hominibus. Purmannus, quem mox citabimus, bis sibi ipsi medicamina^{venis} iniecit, et nuper quoque eodem modo desperatis morbis medicatum fuisse constat.

Jo. Sigm. Elsholzii *clysmatica noua* Berol. 1667. 8.

Jo. Dan. Majoris *chirurgia infusoria*. Kilon. 1667. 4.

Mich. Ettmülleri *diff. de chirurgia infusoria* Lips. 1768. 4.

Ad nuperos eius vindices pertinent praecipuis

J. A. Hemmann *medicinisch chirurg. Aufsätze* p. 122-216.

J. M. Regnaudot *diff. de chirurgia infusoria renouanda* LB. 1778.

Simplicem et maxime commodum ad eandem apparatus, quo ipse vtor, descripsi in *Mediciniſche Bibliothek* Vol. I. pag. 177 sqq. tab. I. fig. 4.

§. 375.

§. 375.

De *transfusionē sanguinis* primum in Germania et quidem, Andr. Libavio teste, iam ante a. 1615 cogitatum est: tentata autem primo in animantibus apud Anglos a. 1666, itidem Löwero auctore, tum Kingio aliisque nouae Societatis Londinensis sodalibus. In homine eandem primi instituerunt a. 1667 Denisius, medicus regius, et Emmerezus chirurgus, Galli: tum in Germania idem Purmannus; alibi alii. Cum vero audax et anceps ea vitalis laticis transfusio paucissimis proficua, pluribus vero lethalis cederet, eius in homine vsus iam a. 1668 in Gallia vetitus *), et in vniuersum quoque a medicis reprobatus est; nisi quod Nuckius **) alique eandem in desperata et alias lethali sanguinis profusione admitti posse concederent, quae et antea iamiam Majoris, quem modo citauimus, opinio fuit.

Prolixum

*) Cf. *la Sentence rendue au Chatelet de Paris* d. 17 Apr. 1668, in collectione academica Divionensi, Part. exot. Vol. II. p. 144 sqq.

**) Cf. *Ej. observationes et experimenta chirurgica* p. m. 168 sq.

Prolixum catalogum singularium relationum et dissertationum, quae occasione primorum in homines transfusi sanguinis tentaminum, maxime in Gallia editae sunt, videtis in Halleri *bibl. anat.* Vol. I. p. 555 sqq. Ad unam fere omnes extant in bibliotheca academica. Sed et plures ad manus sunt, Hallero non dictae v. c.

J. Denis *Lettre touchant l'origine de la Transfusion du sang et la maniere de la pratiquer sur les hommes. Avec le recit d'une cure faite depuis peu sur une personne paralytique* Par. 1668. 4.

Lamy *Lettre sur la mort du fou pretendu guery par la Transfusion* ib. eod. 4.

L. de Basril *reflexions sur les disputes qui se font à l'occasion de la Transfusion* l. l. et a. 4.

De Sorbriere *discours touchant divers Experiences de la Transfusion du sang* Paris. 1668. 4.

Synopticam transfusionis historiam exhibent:

Jo. Christoph. Sturm *transfusi sanguinis historia* Altorf. 1676. 4.

G. Abr. Mercklin *de ortu et occasu transfusi sanguinis* Norimb. 1679. 8.

Super

Super apparatus et encheiresi operationis cf. Lamzweerde *Append. ad Sculteti armamentar.* ed. LB. 1692. p. 29-57.

§. 376.

Inter chirurgos eius aevi maxime eminet MATTH. GOTTF. PYRMANN Lubenia-Silesiacus .†. 1711. aet. 63.

Chirurgus Brandenburgicus castrensis, tum poliatier Wratislauiensis.

Ad exercendam chirurgiam manualement natus, difficillimas operationes masculine et felicissimo cum successu exercuit.

EJ. *Lorbeertranz der Wundarzney* Fref. 1691. 4.

EJ. *chirurgia curiosa* ib. 1716. 4.

EJ. *curiose chirurgische Observationen* ibid. 1710. 4.

De vita propria praefatus est ad hasce observationes chirurgicas.

§. 377.

CORN. SOLINGEN

Chirurgus Haganus.

EJ. *manuale operation der Chirurgie. it. Ampt der Vroed-vrouwen* Amst. 1684. 4.

EJ.

EJ. *Embryulcia ofte Afhaalinge eenes dooden Vructs* Hagae Com. 1673. 12.

Opera Amst. 1698. 4.

OBSTETRICII.

§. 378.

Ars obstetricia iam magis magisque convaluit obsolescente demum infelice praeiudicio hactenus praevalente, quasi indecorum esset difficulter parturientibus, si a perito medico feruari mallent, quam ab indocta muliere crudeliter pessumdari. Cum enim si a caesarea sectione et paucis aliis eiusmodi operationibus discesseris uniuersum huius artis exercitium ad hancce periodum vsque penes obstetrices fuerit, iam demum ad medice doctos artis magistros quoque transit, inter quos maxime eminuerunt apud Gallos Mauriceau, apud Belgas Roonhuysen.

§. 379.

FRANC. MAVRICEAU Parisinus .†. 1709.
Chirurgus Parisinus.

EJ. *Traité des maladies des femmes grosses*
Par. 1668. 4. et al.

EJ.

EJ. *observations sur la grossesse et l'accouchement* Par. 1695. 4.

germ. Dresd. 1709. 8.

EJ. *dernieres observations sur les maladies des femmes grosses* Par. 1706. 4.

Iunctim Par. 1721. II Vol. 4. et al.

belg. c. auctariis cl. Camperi Amst. 1759. 4.

§. 380.

HENR. VAN ROONHUYSEN Amstelodamensis.

In patria vrbe artem exercuit.

Vectis sui nominis inuentum ab aliis huic, ab aliis vero, et quidem rectius, filio eius Rogerio tribuitur.

EJ. *heelkonstige Aanmerkingen* Amst. 1663-72. II Vol. 8.

germ. Norimb. 1674. II Vol. 8.

§. 381.

JUSTINA SIEGMUND (nata Dieterich) Silesiaca.

Obstetrix Brandenburgica.

EJ. *Brandenburgische Hofwehemutter* Berol. 1692. 4. et al.

V

SCRR.

*SCRR. MEDICINAE FORENSIS,
POLITIAE MEDICAE etc.*

§. 382.

PAVL. AMMANN Vratislaviensis.
Prof. Lipsiensis.

Ej. *medicina critica s. decisoria* Erf. 1670.
4. et al.

ed. plenior Stadae 1677. 4.

Ej. *praxis vulnorum lethaliū* Erf. 1701. 8.

Ej. *irenicum Numae Pompilii cum Hippocrate*
Lips. 1689. 8.

§. 383.

GOTHOFR. WELSCH Lipsiensis .†. 1690.
aet. 72.

Prof. academiae patriae

Ej. *rationale vulnorum lethaliū iudicium*
Lips. 1660. 8. et al.

Ej. memorabilis quoque est disputatio qua
purpuram puerperarum primus descripsit s. t.
historia medica nouum puerperarum morbum
continens, qui ipsis der Friesel dicitur. Lips.
1655. 4.

§. 384.

§. 384.

Ni fallor eadem quoque periodo prima
in usum popularem prodiit methodus submersis
subueniendi. Et quidem primus benefico
eiusmodi scripto de genere humano bene
meruisse videtur

SEBAST. ALBINVS

Pastor ecclesiae Ditterspaciensis.

Ej. *Bericht und Handgriff wie man mit*
Personen so im Wasser gelegen und für todt
herausgezogen worden umgehen solle editio II.
quae ad manus est, prodiit s. l. 1675. 8.

§. 385.

Denique et in eadem tempora incidit au-
spicium vtilissimi instituti, quo etabulis emor-
tualibus corollaria physiologica et pathologica
et politica deduci ceperunt. Et primus qui-
dem id conatus est a. 1662

JO. GRAUNT

Pannifex Londinensis.

Ej. *natural and political observations made*
upon the bills of mortality. Lond. 1662. 4.
(ed. princeps)

it. ib. 1666. 4. et al. ed. Vlt. ib. 1676. 4.

V 2

it.

it. recuf. in *collection of the yearly Bills of mortality from 1657 to 1758 incluf.* Londin. 1759. 4.

PHILOSOPHI.

§. 386.

Coronidem imponimus historiae huius periodi memoria viri summi et de vniuerfa re publica litteraria in saeternum meritissimi

GOThOFr. GvIL. L. B. DE LEIBNITZ Lipfienfis .†. 1716. aet. 70.

Electoris Hannoverani a confil. intimis.

Etſi longe maxime mathematicis et hiftoricis laboribus inclaruerit, vt calculo differentiali inuento et ſcriptorum rerum Brunſuicenfium editione etc. egregie tamen etiam de re medica et naturali meruit, cum inter primos ipecacuanhae notitiam dederit, vrinae phoſphorum deſcripſerit, ex primis quoque bombyces in Germania coluerit et quae ſunt id genus alia.

Ej. *de nouo antidyſenterico ex America allato* L. Frf. 1696. 8.

Ej.

Ej. de annuis ſuper re medica commentariis edendis conſilium, extat in *Journal des Sçavans* Vol. XXII. a. 1694.

Ej. *protogaea* ex edit. Scheidii Goett. 1749. 4.

Opera ex edit. Ludov. Dutens Genev. 1768. VI Vol. 4.

Vitam Leibnitii ab eius amanuenſi Jo. Georg. v. Eckhart conſcriptam v. in cl. v. Murr *Journal zur Kunſtgeſchichte* Vol. VII. Hiſſmanni deſideratiſſimi *Verſuch über Leibnitzens Leben.* Monafter. 1783. 8.

V 3

SECTIO

SECTIO XIII.

SECVLI XVIIIvi

PRIORA SEPTEM LVSTRA.

§. 387.

Duo sunt ni fallor quae ineunte quod vivimus seculo, vt vniuersae arti salutaris egregio fuerunt emolumento, ita maxime scriptis ad eam pertinentibus maiorem impertierunt perfectionem. Inualescens scilicet eo tempore *studium historiae litterariae*, et *Wolfiana demonstrandi methodus*. Quanquam enim in vtroque haud parum ineptierint eius aevi homines, cum ea quam litterariam vocabant historiam in multis fere vniuersis ad notitiam librorum rariorum, aliasque steriles curiositates rediret; et demonstratiua methodo ad nauseam vsque abuterentur Wolfiani; nihilominus tamen vtrumque vel ex eo capite studio medico maxime proficuum cessit, quod historiae litterariae curatiore cultura ingentes ex antiquiorum auctorum scriptis, antea neglectis,

glectis, denuo eruerentur thesauri et magis magisque in communem vsum verterentur; Wolfiana autem methodus vtiq; ad iudicium acuendum plurimum conferret, quod in tot praecedentis seculi credulis obseruatoribus et compilatoribus tantopere desideramus.

*SOCIETATES LITTERARIAE,
DIARIA etc. etc.*

§. 388.

Inter nouas ea periodo institutas academias scientiarum eminent praesertim Berolinensis, Petropolitana et Bononiense institutum.

Berolinensis Societas Scientiarum a. 1700 Leibnitii consiliis fundata, acta sua inde ab a. 1710 *Miscellaneorum Berolinensium* titulo edidit.

A. 1744 academiae nomen nacta ab insequente inde anno commentarios suos gallicos fecit s. t. *Histoire de l'Academie des Sciences et belles Lettres avec les Memoires*; demumque inde ab a. 1770 eisdem *Nouveaux Memoires* vocauit.

Cf. *Histoire de l'academie de Berlin depuis son origine*. Berol. 1752. 4.

§. 389.

Petropolitana scientiarum academia ad ultimam Petri Magni instituta pertinet, quibus de illustrando suo imperio immortaliter meruit. Condedit eam anno 1724, instauravit Catharina I. 1725.

Commentarii eius academiae prodierunt inde ab a. 1726. XIV vol.

Tum *Novi Commentarii* ab a. inde 1747 XX Vol.

Qui denique titulus a. 1773. in eum *Actorum* mutatus est.

§. 390.

Bononiense Scientiarum institutum origines suas debet viro non vno nomine illustri Lud. Ferd. Com. de Marfigli (scriptis quoque propriis claro, Danubio maxime, et maris historia) et *Commentarios* suos inde ab a. 1731 publici iuris fecit.

Giuf. Gaët. Bolletti *dell' origine e de' progressi dell' istituto delle scienze di Bologna* Bonon. 1767. 8.

Notizie dell' origine e progressi dell' istituto di Bologna ib. 1780. 8.

§. 391.

§. 391.

Ad acta eius aetatis litteraria, et quidem medici argumenti, prae reliquis pertinent *collectio Vratislaviensis* et *Commercium noricum*.

Illa inde a. m. Jul. a. 1717 vsque ad a. 1727 prodiit f. t. *Sammlung von Natur- und Medicin-Geschichten* directoribus Jo. Kanold et Jo. Christ. Kundmann medicis Vratislaviensibus. XXXVIII constat partibus et IV Supplementorum Voluminibus. 4.

Postea per quadriennium continuata est ab Andr. El. Büchnero f. t. *Miscellan. physico-medic. oder Nachrichten von physikal. u. medicinischen Geschichten* Erf. 1727-30. IV Vol. 4.

Finito eo opere, successit ipsi inde ab a. 1731 vsque ad a. 1745 XV voluminibus 4. *commercium litterarium Noricum* dirigente Christoph. Jac. Trew, de quo infra plurius.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 392.

ANT. MAR. VALSALVA *FORO-Cornelien-* sis .†. 1723. aet. 57.

V 5

Prof.

Prof. anat. honorar. Bononiensis.

Nomine eius insignitur sinus sic dictus arcus aortici.

Ej. *Tract. de aere humana* Bonon. 1704. et al.

it. c. *dissertationibus anatomicis* (posthumis). Recensuit et XVIII epistolis illustravit Jo. Bapt. Morgagni Venet. 1740. 4.

De vita et scriptis Valsalvae Comm. huius eius operum editioni praemisit Morgagni.

§. 393.

Jo. DOMIN. SANTORINI Venetus .†. 1737. aet. 56.

Prof. in vrbe patria.

Emissariis durae matris, et varietati ossium turbinatorum superiorum, nomen eius mansit.

Ej. *observationes anatomicae* Ven. 1724. 4.

Ej. *istoria d'un feto estratto felicemente intero dalle parti deventane* ib. 1727. 8.

Ej. *tabulae XVII posthumae*; ex ed. Mich. Girardi Prof. Parmensis. Parm. 1775. fol.

Vitam viri tabulis hisce praemisit editor.

§. 394.

§. 394.

Jo. FANTONI, Jo. Bapt. fil. Taurinensis .†. 1758. aet. 83.

Prof. in vrbe patria

Ej. *dissertationes anatomicae* Taurin. 1701. 8.

Et quae pectoris et abdominis viscera attinent auctiores s. t. *Anatomia corporis humani* ib. 1711. 4.

Denique Ej. *dissertationes anatomicae VII priores renouatae* ib. 1745. 8.

Ej. *opuscula medica et physiologica* Genev. 1738. 4.

Ej. *Specimen observationum de acutis febribus miliaribus* Nissae 1762. 8.

§. 395.

Jo. BAPT. MORGAGNI Forolivienensis .†. 1771. aet. 90.

Prof. Patauinus.

Viri summi et (vt Facciolati super eo verbis utar) in vniuersae vitae aequabilitate sine exemplo maximi, nomen fert inter alia os spongiosum superius, vt et aquula, quae lentem crystallinam eiusque capsulam intercedit.

Ej.

EJ. *adversaria anatomica* Bonon. 1706-19.
VI Vol. 4. et al.

it. Venet. 1762. fol.

EJ. *epistolae anatomicae* II. LB. 1728. 4.
edente Boerhaavio.

it. c. XVIII illis quas ad Valsalvam ci-
tauimus, Venet. 1762. fol. Patav. 1764. fol.

ID. *de sedibus et causis morborum per ana-
tomen indagatis* Venet. 1761. II Vol. fol. et al.

germ. ex versione cl. Königsdörfer Al-
tenb. 1771-76. V vol. 8.

EJ. *opuscula miscellanea* Ven. 1763. III vol. fol.

EJ. *epistolarum in Celsum et Samonicum*
iam supra meminimus (p. 52 et 74.)

Vita di Morgagni scritta da Gius. Mosca
ed. 2. Neap. 1768. 8.

Fabronii *vit. italor.* Dec. II.

§. 396.

JAC. BENIGN. WINSLOW Oden-sea Da-
nus .†. 1760. aet. 91.

Prof. Parisinus

EJ. *Exposition anatomique de la structure
du corps humain* Par. 1732. 4. et al. Amst.
1752. IV vol. 8. Par. 1767. IV vol. 12.

EJ.

EJ. *numerosae commentationes* extant in
Actis academiae scientiar. Parisinae.

EJ. *diff. E. mortis incertae signa minus ex
chirurgicis quam ab aliis experimentis* Paris.
1740. 4.

recus. c. comment. Bruhierii f. t. *Diff.
sur l'incertitude des signes de la mort.* Paris.
1742-45. II Vol. 12. et al.

Elogium viri v. in Hist. acad. scient. Par.

§. 397.

JO. SENAC Gasco .†. 1770. aet. 77.

Archiatr regius.

EJ. (anonymi) *Anatomie d'Heister avec des
Essais de Physique* Par. 1724. 8. ib. 1735. 8.
et al.

EJ. *Traité du coeur* Par. 1749. II Vol. 4.
ed. 2. cura Portalii v. cl. ib. 1778. II
Vol. 4.

ID. Senacus (anon.) *de recondita febrium
intermittentium et remittentium natura* Amst.
1759. 8. ed. auctior Genev. 1769. 8.

Elogium ej. extat in hist. acad. Paris.

it. in Diction. encyclop. Ebrodunensi Vol.
XXXVIII.

§. 398.

S. 398.

JACOB DOUGLAS

Medicus Londinensis.

Ej. *Bibliographiae anatomicae specimen* Lond.
1715. 8.it. studio Bern. Sigfr. Albini Lugd.
Bat. 1734. 8.Ej. *myographiae comparatae specimen* Lond.
1707. 8. Edinb. 1775. 8.

lat. per Jo. FRID. SCHREIBER LB. 1729. 8.

Ej. *description of the peritonaeum etc.* Lond.
1730. 4.

lat. Helmst. 1733. 8. LB. 1737. 8.

Ej. *History of the lateral operation* Lond.
1726. 4.et *Appendix eiusdem* ib. 1731. 4.Ej. *tabulae osteologicae anecdotae* extabant
in bibl. Guil. Hunter.

S. 399.

GUIL. CHESelden nat. in vico Burrow on
the hill prope Somerby Leicestriae .†. 1752.
aet. 64.

Chirurgus Londinensis; celeberrimus lithotomus.

Ej. *Anatomy of human body* Lond. 1713. 8.
et al. ed.ed. praestantiores Vlt. ib. 1741. 8. et VIIma
ib. 1756. 8.Ej. *osteography* Lond. 1733. fol. max.Ej. *Treatise on the high operation of the*
Stone Lond. 1723. 8.In *Philos. Transact.* No. 402. celebris hi-
storia restituti adolescenti visus qui caecus
natus erat.De vita viri cf. *Biographia Britannica* Vol.
III. ed. 2.et *universal Magazine* m. Octobr. 1784.

S. 400.

BERN. SIGFR. ALBINVS, Bernardi fil.
Francofurtensis Viadrinus .†. 1770. aet. 74.

Per LIII annos Prof. Leydenensis.

Vir ut innumeris aliis modis de humana
anatomie meritissimus, ita maxime tabulis ana-
tomicis nitidissimis fidelissimis, a magno artifice
Jo. Wandelaar confectis.Ej. *de ossibus corporis humani* LB. 1726. 8.
Vindob. 1756. 8.id. *de sceletto humano* LB. 1762. 4.Ej. *historia musculorum hominis* ib. 1734. 4.
Fr. et Lips. 1784. 4.

Ej.

Ej. *Index suppellectilis anatomicae Ravianae* LB. 1725. 4.

Ej. *Annotationes academicae* L. I-VIII. ib. 1754-68. VIII P. 4.

Ej. *Icones ossium foetus* ib. 1737. 4.

Ej. *tabulae sceleti et musculorum* ib. 1747. fol. max.

Huic et sequenti operi edendo 24000 flor. impendit auctor.

Ej. *tabulae ossium* ib. 1753. fol. max.

Ej. *tabulae uteri grauidi* ib. 1755. fol. max.

Ej. *tabula vasis chyli ferri* ib. 1757. fol. max.

ID. *de arteriis et venis intestinorum hominis* e. icone coloribus distincta J. L'admiral ib. 1737. 4.

ID. *de sede et causa coloris aethiopum et a-
terorum hominum* c. simili icone eiusd. artificis
ib. eod. 4.

Ej. *explicatio tabularum Eustachii* LB. 1743
fol. et plenior ib. 1761. (cf. supra p. 123.)

Ej. editiones aliorum veterum anatomico-
rum suis locis citauimus. viz. Vesalii p. 124;
Fabr. ab Aquapendente p. 193; et Har-
vaei p. 200.

Ej.

Ej. auctarii ad Douglassium modo memi-
nimus.

Elogium viri v. in *Biblioth. des sciences et
des beaux Arts* a. 1771. Vol. XXXVI. P. II.
it. in Bruckeri *pinacotheca* Dec. V.

Iungamus ipsi fratres eius binos, iidem
de re anatomica bene merentes:

CHRIST. BERN. ALBINVS .†. 1752. aet. 56.
Prof. Ultrajectinus.

Singulari et molestissimo morbo habituali,
intolerabili scil. auditus sensibilitate, afflictus.

Ej. *or. de anatome errores detegente in medicina*
Ultraj. 1723. 4.

Ej. *descriptio intestinorum tenuium hominis*
LB. 1724. 8.

FRID. BERN. ALBINVS .†. 1778.

Prof. Leydenfis.

Ej. *or. de ambulatione vitae maxime necessaria*
LB. 1769. 4.

Ej. *de natura hominis libellus* ib. 1775. 8.

(Qui repertorii aut indicis realis loco in-
feruit in vniuersa fratris Bern. Sigfr. opera
anatomica.)

X

§. 401.

§. 401.
CHRISTOPH. JAC. TREW Laufa-Norim-
bergenfis .†. 1770. aet. 84.

Medicus Norimbergenfis.

Ej. *de chylo foetus in utero* Altorf. 1715. 4.

Ej. *de differentiis inter hominem natum et
nascendum* Nor. 1736. 4.

Ej. *tabulae osteologicae* ib. 1767. fol. max.

Ej. *cedrorum Libani historia* ib. 1757. 4.

Ej. *plantae selectae, quarum imagines pinxit*
G. Dion. Ehret inde ab a. 1750. fol. maj.

id. edidit herbarium Elizabethae Black-
well longe emendatius et auctius. 1747-73. fol.

Plurimae eius diss. extant in A. N. C.

it. in *Commercio Norico* quod citauimus.

Vitam ej. v. in *Nov. A. N. C.* Vol. IV.
Append.

it. in *Bruckeri pinacotheca* Dec. X.

§. 402.
JO. FRID. CASSEBOHM Hallensis .†. c. 1740.
Prof. academiae patriae.

Ej. *de aure humana* Tract. I-VI. Halae
1734. sq. II Vol. 4.

Ej. *Anweisung zur Zergliederung des mensch-
lichen Körpers* Berol. 1746. 8.

ed.

ed. II. curante cl. Baldinger ib. 1769. 8.

Ad eundem quoque referri potest disci-
puli eius, qui et icones operis de aure hu-
mana delineauit; Jo. Zach. Petzsche *Syl-
loge observationum anatomicarum* Hal. 1736. 4.
recus. in Halleri collect. anat. Vol. VI.

§. 403.
JOSIAS WEITBRECHT .†. 1747.

Prof. Petropolitanus.

Praeter plurimas dissertationes, commen-
tariis Petropolitanis insertas, maxime inclaruit
opere clasico quo desertum hactenus anato-
mes campum curatissime excoluit sc.

Ej. *Syndesmologia s. historia ligamentorum
corporis humani* Petrop. 1742. 4.

§. 404.
Demum et vir summus venit nominan-
dus, qui etsi ecclesiasticus, nec multum in
humana anatome laborarit, binis tamen clas-
sicis operibus, quae ad fontes vniuersae phy-
siologiae pertinent, egregie eandem auxit et
illustrauit. Est is

STEPH. HALES Cantienfis .†. 1761. aet. 84.

X 2

Minister

Minister Teddingtoniae ditionis Middlesex.

Vir ad physiologiam experimentalem natus.

EJ. *vegetable Statiks* Lond. 1727. 8. et al.

gall. vertente C. de Buffon Par. 1735. 4.

EJ. *Haemastatiks* Lond. 1733. 8.

gall. interprete Sauvagesio Genev. 1744. 4.

EJ. *Halesii Treatise on ventilators* Lond. 1758. 8.

Vitam viri auctore P. Collinson v. in *Gentlem. Magaz.* m. Jun. 1764.

it. in *Biograph. Britannica* Vol. VI. p. II.
et Elogium ej. in *Actis acad. Paris.*

BOTANICI.

§. 405.

JOS. PITTON DE TOURNEFORT Aquae-
Sextiensis .†. 1708. aet. 64.

Prof. Parisinus.

Inde ab a. 1700-1702 comite Andrea
Gundelsheimer Onoldino (archiatro regis
Borussorum) Graeciam et Asiam minorem
inuisit.

EJ. *Elemens de Botanique* Paris. 1697. III
Vol. 8.

et

et longe auctius f. t. *Institutionum rei her-
bariae* ib. 1700. III Vol. 4.

Quibus accessit corollarium ib. 1703. 4.

ex editione Ant. de Jussieu recusae Lugd.
1719. III Vol. 4.

EJ. *histoire des plantes environs de Paris*
Par. 1698. 12.

it. ex edit. Bern. de Jussieu ib. 1725.
II Vol. 12.

EJ. *Relation d'un voyage du Levant* Par.
1717. II Vol. 4. Lugd. eod. III Vol. 8.

EJ. numerosae dissertationes insertae *Actis*
Parisinis.

Elogium v. in *Act. acad. Paris.*

et in Jussieni editione *Institutionum R. H.*

§. 406.

SEBAST. VAILLANT Vigniacensis .†. 1722.
aet. 53.

Demonstrator plantarum Horti reg. Paris.

EJ. *Botanicon Parisense* (edente Boerhaa-
vio) LB. 1727. fol.

EJ. *nouum plantarum genus Aralia stri spe-
cie, cuius species est Ninzin.* (ad Jo. Aug. de
Hugo archiatr. Hannoveran.) Hannov. 1718. 4.

X 3

Elogium

Elogium ej. in Act. Paris.

§. 407.

Sequatur triga cl. fratrum de Jussieu, Lugdunensium, filiorum Christophori, qui de *Theriaca* scripsit.

ANT. DE JUSSIEU .†. 1758. aet. 72.

Successor Tournefortii.

Plurimas commentationes academiae Parisinae exhibuit,

v. c. 1713 iconem et descriptionem Coffeae,

1729 de Simaruba eiusque vi antidysenterica etc.

Ej. editionem operis Tournefortiani modo diximus.

Id. Geoffroyi mat. medicam edidit etc.

BERNARD. DE JUSSIEU .†. 1777. aet. 79.

Praeter alia quoque de historia naturali polyporum aquae dulcis et coralliorum meritissimus.

Itidem maxime commentationibus academiae Parisinae oblatis inclaruit.

Ej. thesis *E. omni tempore et aetate salubris potus Coffeae* Par. 1743. 4.

De

De hoc viro cf. *Journal de Paris* m. Nov. 1777.

JOSEPH. DE JUSSIEU .†. 1779. aet. 74.

Per integros XXXVI annos in Peruia vixit, ubi praeter alia Cinchonae historiam vltro indagavit, heliotropium peruianum inuenit etc.

Ej. thesis *E. litteratis salubris Coffeae usus* Par. 1741. 4.

Elogia horum germanorum v. in Actis Acad. Paris.

§. 408.

HENR. BERNARD. RUPP Giessensis.

Candidatus medicinae veteranus Jenensis.

Ej. *Flora Ienensis* Frf. et Lipf. 1718. 8.

ed. 2. ib. 1726. 8.

ed. 3. c. ditissimis auctariis Halleri Jen. 1745. 8.

§. 409.

JO. JAC. DILLENIVS Giessensis .†. 1747.

Prof. Oxoniensis.

Oculatissimus muscorum praesertim obseruator, et nitidissimus eorum delineator ac sculptor.

Ej. *catalogus plantarum circa Giessam nascentium* Frf. 1719. 8. acced. nov. plantar. genera et species.

X 4

Ej.

EJ. *Historia muscorum* Oxon. 1741. 4.

EJ. *Hortus Elthamensis* Jacobi Sherard. ib. 1732. fol.

EJ. editionem praestantissimam Synopses Rajanae supra citauimus (p. 270.)

Plures quoque EJ. utiles observationes extant inter A. N. C. ut de hirudinibus, de opio nostrate, de indigenis Coffeae surrogatis etc.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 410.

HANS SLOANE Killileah-Hibernus .†. 1753 aet. 93.

Archiater regius. Praeses soc. Londinensis.

Magnus thesaurorum naturalium collector, multis nominibus de re naturali et medica meritisissimus.

Sui nominis vnguentum ophthalmicum vulgo innotuit.

EJ. *Voyage to the Islands Madera and Jamaica* Lond. 1707. II Vol. fol.

Plurimae eius observationes extant in Philosophicis Transact.

Vitam ej. v. in *Commentar. Societat. Göttingensis* Vol. IV.

§. 411.

§. 411.

RENAT. ANT. FERCHAULT DE REAUMUR Rupellensis .†. 1757. aet. 76.

Egregius observator, vel thermometro sui nominis vndique notissimus.

EJ. *Mémoires pour servir à l'histoire des Insectes* Paris. inde ab a. 1734. VI Vol. 4.

EJ. *Art de faire éclore des oiseaux domestiques* ed. 2. Paris. 1751. II Vol. 12. cui accessit: *Pratique de l'art de faire éclore* etc.

Maxime memorabiles eiusdem dissertationes actis Parisinis sunt insertae, ut de tremella nostoc, de Turcosia gemma ad odontolithos pertinente, de vi reproductrice in canceris fluviatilibus, de ventriculo anium graniuarum.

Vitam v. in Actis Parisinis.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

§. 412.

ENGELB. KAEMPFER Lemgovienfis .†. 1716

Primum legationi Succicae a secretis Persiam adiit, tum chirurgus naualis Indias orientales petiit, et per biennium in Japonia versatus est.

X 5

EJ.

EJ. *amoenitatum exoticarum* Fascic. V. Lemgov. 1712. 4.

Cf. cl. Dohm præfat. ad vernaculam editionem Kaempferianae historiae Japoniae.

§. 413.

STEPH. FRANC. GEOFFROY Parisinus .†. 1731. aet. 60.

Prof. Parisinus.

EJ. *Traité de materia medica* Paris. 1741. III Vol. 8. (ex edit. Anton. de Jussieu) gall. ib. 1750. VII Vol. 12.

Continuatus ab Arn. de Nobleville et Salerne f. t. *Histoire naturelle des animaux* ib. 1756. III Vol. 12.

Accesserunt postea *les Figures des plantes et animaux décrits dans la Mat. médicale etc.* delineatore Garfaut ib. 1764. V vol. 8.

EJ. Geoffroyi thesis *E. hominis primordia vermis* ib. 1704. 4.

Inter dissertationes ej. actis Parisinis insertas eminet prae reliquis prima quae extat tabula affinitatum chemicarum a. 1718.

Vitam v. in Hist. acad. Paris.

CHEMICI.

CHEMICI.

§. 414.

JO. CONR. DIPPEL (vulgo Christ. Democritus) Frankensteina Palatinus .†. 1734. aet. 62.

Homo paradoxus, sed chemicis inuentis, caeruleo praesertim, quod Berolinense vocant, et medicaminum quorundam compositione, ut oleo animali, elixirio acido, balsamo vulnerario sui nominis etc. notus.

EJ. *vitae animalis morbus et medicina* LB. 1711. 8. et al.

germ. c. prolixis commentariis anonymi Erf. 1736. 8.

Vitae propriae notitia ex variis eius scriptis excerpta prodiit f. t. *Personalia oder kurzgeführter Lebenslauf* Chr. Democriti f. l. et a. 8.

Alias eiusdem biographias ediderunt cl. J. Chr. Gottl. Ackermann Lips. 1781. 8. et H. W. H. quidam. Darmst. 1783. 8.

§. 415.

CASP. NEVMANN Zullichauensis .†. 1757. aet. 54.

Prof. Berolinensis.

Lectiones

Lectiones sic dictas publicas edidit super
varii generis alimentis et medicamentis

v. c. von *Thee*, *Caffee*, *Bier* u. *Wein* Lips.
1735. 4.

von *salibus alcalino-fixis* u. vom *Campher*
Berol. 1727. 4.

von *Succino*, *Opio*, *Würznelken* u. *Castoreo*
ib. 1730. 4.

von *Salpeter*, *Schwefel*, *Antimonio* u. *Eisen*
ib. 1732. 4.

von *gemeinen Salz*, *Weinstein*, *Salmiac* u.
der Ameise Lips. 1737. 4.

EJ. *praelectiones chemicae* (posthumae), qua-
rum binae et valde discrepantes extant edi-
tiones.

altera scil. Jo. Chr. Zimmermanni
Berol. 1740. 4.

altera Christoph. Henr. Kesselii c.
reliquis Neumanni operibus. Zullichav. 1749-
55. IV vol. 4.

§. 416.

Iungatur Neumanno successor eius
Jo. Henr. Pott Halberstadiensis .†. 1777
aet. 85.

Prof.

Prof. Berolinensis.

EJ. *Exercitationes chymicae* Berol. 1738. 4.

EJ. *observation. et animadversionum chymicar.*
Collectio I. ib. 1739. II. ib. 1741. 4.

EJ. *chymische Untersuchungen von der Li-
thoognoße* Potzd. 1746-54. III Vol. 4. et al.

EJ. *Abhandlung von dem Urin-Satze* Be-
rol. 1761. 4.

Plura eius extant tam in Miscellaneis Bero-
linensibus quam in Gallicis quae ea secuta sunt
actis.

Vitam v. in iisdem academiae Berolinen-
sis actis.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 417.

Ita demum peruenimus ad praecclaros eos
Triumuiros, quorum ingenio et doctrinae
magnam partem eam praestantioris artis fa-
lutaris faciem debemus qua se hodie commen-
dat, et qui tanquam fontes suspiciendi sunt,
e quibus hodiernum studium medicum in ple-
rasque Europae academias quasi per traducem
deriuatum est. De Boerhaavio, Hof-
manno

manno et Stahlio sermonem mihi esse
vix est quod moneam.

S. 418.

HERMANN. BOERHAAVE ex pago Voor-
hout, qui Leydam et Haarlemum interiaceret
† 1738. aet. 70.

Prof. Leydenfis.

Vir summus et quem nominasse est lau-
dasse, cum vel principalia ex innumeris eius
in vniuersam artem medicam meritis sigilla-
tum recensere, arcti nostri limites vetant; qui
inflaurator sanioris chemiae, maxime appli-
catae, extitit, medendi methodum a Sylvianis
aliisque eius aetatis sordibus maximam sane
partem repurgauit, et in omni disciplina me-
dica tradenda, quod simplicitatem et cum
summa dignitate sermonis coniunctam per-
spicuitatem attinet, vix sui parem habuit.
Vir, ut vno verbo omnia complectar, cuius
characterem exprimit symbolum eius: *Sim-
plex veri sigillum.*

Aurea eius scripta secundum classes re-
censeamus:

a) ad

a) ad methodum studii medici.

Ej. *oratio de comparando certo in physicis*
LB. 1715. 4.

Ej. *or. de vsu ratiocinii mechanici in medi-*
cina ib. 1703. 4.

Ej. *or. qua repurgatae medicinae facilis af-*
feritur simplicitas ib. 1709. 4.

Ej. *or. de commendando studio Hippocratico*
ib. 1721. 4.

Ej. *or. honor medici seruitus* ib. 1731. 4.

Ej. *methodus discendi medicinam* Amst. 1726.
8. (praelectiones inscio et inuito Boerhaauio
editae)

Halleri amplissimos in eundem com-
mentarios infra dicemus.

b) physiologica.

Ej. *institutiones medicae* LB. 1707. 8. et al.
ed. genuina plenissima ib. 1727. 8.

Ej. in easdem *praelectiones* posthumum
edidit Hallerus Goetting. inde ab a. 1739.
VII Vol. 8.

Ej. *diff. de distinctione mentis a corpore*
LB. 1690. 7.

Ej.

EJ. *epistola ad Ruyschium de fabrica glandularum in corpore humano* c. huj. respons. LB. 1722. 4. (cf. supra p. 263.)

c) pathologica et therapeutica.

Institutiones diximus.

EJ. *diff. inaugur. de utilitate explorandorum excrementorum in aegris, ut signorum* Harder. vic. 1693. 4.

EJ. *de morbis nervorum praelectiones* (posthumae) ex ed. Jac. van Eems Amst. 1761. II Vol. 8.

EJ. *praelectiones de morbis oculorum* (posthumae) ex ed. Halleri ed. 2. Goett. 1750. 8.

EJ. *historia morbi atrocis Wassenarii* LB. 1724. 8.

EJ. *historia altera morbi atrocis* S. Albani ib. 1728. 8.

EJ. *tract. de lue aphrodisiaca* (praemissus aphrodisiaco Luissini)

EJ. *Consultationes medicae* (posthumae) ex ed. Halleri Goett. 1752. 8.

EJ. *epistolae ad Bassandum* (posthumae) Vindob. 1778. 8.

EJ.

EJ. *aphorismi de cognoscendis et curandis morbis* LB. 1708. et al.

ed. plenissima ab ipso auctore curata ib. 1737. 8.

EJ. *materia medica et remediorum formulae quae serviunt aphorismis* LB. 1721. 8. ib. 1727. 8. et al.

EJ. *tract. de viribus medicamentorum* ibid. 1723. et al. (praelectiones inscio auctore editae)

d) chemica

EJ. *oratio de chemia errores suos repurgante* LB. 1718. 4.

EJ. *elementa chemiae* LB. 1732. II Vol. 4.

haec prima editio genuina immortalis operis, priores spuriae, mutilae.

EJ. *de mercurio experimenta* extant in Philos. Transact. a. 1734.

seorsim recusae Ultraj. 1735. 8.

e) botanica

EJ. *index stirpium horti* LB. 1710. 8.

EJ. *index alter* ib. 1720. 4.

A spuria plantarum historia, cui ut tot aliis supposititiis partibus, Boerhaavii nomen malitiose praefixerunt, probe distinguendi.

Y

Impense

Impense praeterea de re medica et literaria meruit Boerhaavius, aliorum scripta, aut anecdota aut saltem rarius obuia, edendo, ad ea praefando etc. qualia toties iam citauimus ad Aretaeum, Vesaliū, aphrodisiacum Lufini, Alpinum, Pisones, Drelincourtium, Belinum, biblia Swammerdamii, etc. etc.

Vitam propriam succincte et candide scriptam ipse reliquerat Boerhaavius.

Extat ea ad calcem W. Burtonis vitae Boerhaavii, anglice editae Lond. 1746. 8.

it. in Schultenfii oratione in memoriam Boerhaavii LB. 1738. 8.

Cfr. quoque eiusdem elogium in Actis academiae Parisinae.

it. (Matyi) *Essay sur le caractère du grand Medecin.* Colon. 1747. 8.

Maxime vero Equit. de Jaucourt vitae Boerhaavii in Diction. encyclop. Ebrodunensi Vol. V.

et in eandem Spicilegia Halleri, in eiusdem Lexici Supplem. Vol. II.

Iungatur auunculo, eius ex sorore nepos ABRAH. KAAU-BOERHAAVE Haganus .†. 1753. aet. 38.

Archiatr

Archiatr Russicus.

Classicis praesertim binis libris vniuersam physiologiam et pathologiam ditauit. viz.

EJ. *perspiratio dicta Hippocrati* LB. 1738. 8.

EJ. *impetum faciens dictum Hippocrati* ib. 1745. 8.

Extat praeterea

EJ. *historia anatomica infantis monstrofi* Petrop. 1754. 4.

et *historia altera similis infantis* ib. 1757. 4.

tum plures EJ. dissertationes *nouis Commentariis Petropolitanis* insertae.

Elogium viri v. in iisdem *nov. Comment.* Vol. IV.

§. 419.

FRID. HOFMANN, Frid. fil. Halensis .†. 1742. aet. 83.

Prof. Hallensis.

Cautus mechanicae sectae affecla, non vno nomine de re medica longe meritissimus; maxime quod *solidi vini* dignitatem, et affectionum generis neruosi ambitum, in vniuersa pathologia rite demonstrauit. Primus quoque thermarum et aquarum quae minerales audiunt, vires medicatas curatius indagauit et commendauit, in vniuer-

vniversum restaurator quasi medicinae diaeteticae extitit; et ex primis quoque observationes meteorologicas in usum medicum vertit.

Nomen eius ferunt pharmaca quaedam vtilia, elixir viscerale, liquor anodynus etc.

Ej. *medicina rationalis et systematica* Hal. 1718 sq. IX Vol. 4.

Singulas eius partes in compendium red-
egit Andr. El. Büchner v. c.

Fundamenta physiologiae Hal. 1746. 8.

—— *pathologiae generalis* ib. eod. 8.

—— *specialis* ib. 1747. 8.

—— *therapiae generalis* ib. eod. 8.

Aliud eiusdem voluminosi operis compendium *anglico* idiomate conscripsit Guil. Lewis, cuius nupera editio prodiit curante v. cl. Andr. Duncan Edinb. 1773. II Vol. 8.

Ej. Hofmanni *de differentia inter eius doctrinam physico-medicam et Stahlii medico-organicam* Frf. 1746. 8. (opus praestantissimum, posthumum edidit Cohausen.)

Ej. *observationum physico-chymicarum* T. III. Hal. 1722. 4.

Ej. *minora scripta diaetetica, iunctim edita, germ.* Hal. IX Vol. 8.

Ej.

Ej. *medicina consultatoria* Hal. inde ab a. 1721. XII Vol. 4.

Ej. *consultationum et responforum medicinarum Centuriae* ib. 1734. II Vol. 4.

Inter innumeras Ej. dissertationes academicas eminent praeter alias

de anatomes in praxi medica usu 1707.

de duodeno sede multorum morborum 1708.

de metallurgia morbifera 1695. 4.

de vapore carbonum fossilium innoxio 1695. 4. et tot aliae.

Memorable quoque est Ej. *Bedenken von dem tödlichen Dampfe der Holz-Kohlen* Hal. 1716. 8. et al. (occasione mortis magiae studioforum Jenae feriis natalitiis a. 1715 in domuncula vinetaria prunarum vapore suffocatorum. cfr. *wahre Eröffnung der Ienaischen Christnachts- Tragödie auf Landes-fürstl. Special-Befehl publiciret* Jen. 1716. 4.)

Opera Hofmanni, Genev. 1740 - 53. IX Vol. fol.

Vitam viri v. in fronte operum.

it. in Bruckeri *pinacotheca* Dec. I.

§. 420.

GEORG. ERN. STAHL Oroldinus .†. 1734.
aet. 75.

Prof. Hallensis, aemulus Hofmanni, tum
archiater Borussiae regis.

Acerrimi ingenii vir, sed non absque mix-
tura praecudiciorum et paradoxorum, obscu-
riore quoque vsus stylo, qui obfuit, quo mi-
nus egregia eius, et ex intimioribus naturae
penetralibus hausta, de animae autocratia, de
tonico motu, eiusque siue ad spasmos siue
ad congestiones ciendas potentia, de phlogisto
corporum elemento, et quae sunt id genus
alia obseruata, iam pridem, vt nunc fit, pro
dignitate recepta et in vsus verterentur.

Ej. *theoria medica vera, physiologiam et
pathologiam sistens* Hal. 1708. 4.

ed. 2. curante Jo. Junker ib. 1737. 4.

Ej. *Excusatio respondens examini pulsum
celeris et frequentis* s. l. et a. 4.

Ej. *Zymotechnia fundamentalis* ib. 1697. 8.
it. c. aliis s. t. *Opusculum chymico-physico-
medicum* ib. 1715. 4.

Ej.

Ej. *experimenta et obseruationes* 300 che-
micae et physicae ed. 2. Berol. 1731. 8.

Ej. *Materia medica* Dresd. 1728. 8.

Numerosae eius *Dissertationes medicae* iun-
ctim prodierunt Hal. 1707-12. II Vol. 4.

Ad praestantiores pertinent:

de mechanismo motus progressui sanguinis
ib. 1695.

*de aestu maris microcosmici s. fluxu et re-
fluxu sanguinis* 1696.

de vena portae porta malorum 1698.

empirica rationalis medica 1704.

de fistula lacrymali 1707.

JO. CHRISTOPH. GÖTZE *de scriptis Stahlii
eiusque affectuum* Norimb. 1729. 4. c. suppl.

§. 421.

Subiungamus statim istis triumuiris prin-
cipes quosdam eorum discipulos. Et quidem
inter Boerhaavianos praeter alios infra memo-
randos eminuerunt Gaubius et Gorterius.

HIERON. DAV. GAVBIUS Heidelbergensis
.†. 1780. aet. 75.

Prof. Leydenensis.

Y 4

Ej.

EJ. *institutiones pathologiae medicinalis* LB. 1758. 8.

ed. plenissima posthuma ex ed. Hahnii ib. 1781. 8.

germ. ex verf. cl. Gruneri Berol. 1784. 8.

EJ. *methodus concinnandi formulas medicamentorum* LB. 1739. 8. et al.

EJ. *adversaria varii argumenti* ib. 1771. 4. et al.

EJ. *orationes II. de regimine mentis quod medicorum est* ib. 1747-63. 4.

Eundem Swammerdamii biblia Latio donasse supra memorauimus.

Elogium viri v. in *Hist. de la Société de Médecine* T. III.

§. 422.

JO. DE GORTER Enkhusanus .†. 1762. aet. 74.

Prof. Hardervicensis; aliquamdiu archiater Russicus.

EJ. *de perspiratione insensibili* LB. 1725. 4. auctius ib. 1736. 4.

EJ. *medicinae compendium* ib. 1731. II Vol. 4.

EJ. *Systema praxis medicae* Harderv. 1750. II Vol. 8.

EJ.

EJ. *methodus dirigendi studium medicum* ib. 1753. 4.

EJ. *medicinam Hippocraticam* supra citauimus (p. 27)

Vitam ej. v. in *Nov. A. N. C.* Vol. III.

Filius eius DAVIDES .†. 1783.

Idem aliquamdiu archiatri Russici munere functus.

EJ. *Flora Gelrozutphania* Harderv. 1745. 8.

— *Ingrica* Petrop. 1761. 8.

— *Belgica* Ultraj. 1767. 8.

§. 423.

Ex Hofmanni asseclis inprimis memorandi veniunt Schulzius et Büchnerus.

JO. HENR. SCHVLZE Colbitza-Magdeburgensis .†. 1745. aet. 58.

Prof. Altorfinus, tum Hallensis.

Vir egregius, humaniorum quoque litterarum et rei numariae peritissimus.

EJ. *historia medicinae* (vsque ad a. V.C. 535) Lips. 1728. 4.

EJ. *compendium historiae medicinae* (vsque ad Hadriani excessum) Hal. 1741. 8.

Y 5

EJ.

EJ. *prælectiones in Dispensatorium Brandenburgicum* ed. 2. Berol. 1753. 8.

In dissertationibus eius numerosis plures inveniuntur maxime memorabiles v. c.

An umbilici deligatio in nuper natis absolute necessaria? Hal. 1733. (post Fantonum primus negabat)

recus. in Halleri collect. anat. T. IV.

de liene canibus exciso 1735.

de mechanico naturae artificio in vulneribus persanandis eod.

de lithiasi sinistro quam dextro reni magis infesta 1738.

Plurimae ad materiam medicam spectant v. c. *de elaterio* Altorf. 1722. et f. p.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. IV.

§. 424.

ANDR. EL. BÜCHNER Erfurtensis .†. 1769. act. 69.

Prof. in acad. patria, tum in Hallensi.

Miscellanea eius physico-medica supra citavimus (p. 313.)

vt et historiam academiae N. C. cui Praeceptor erat (p. 241.)

et

et compendia medicinae rationalis Hoffmanni (p. 340.)

EJ. *Abhandlung von einer leichten Art taube hörend zu machen, samt andern medic. Abhandl.* Hal. 1759 sq. II Vol. 8.

Innumerae quoque eius extant dissertationes v. c. *de viribus tabaci* 1746.

de glasto 1756. etc. etc.

Vitam v. in *Nov. A. N. C.*

vt et in Bruckeri *pinacotheca* Dec. II.

§. 425.

Stahlius ipse ad praeclarissimos sui discipulos referebat Jo. Junkerum et Jo. Sam. Carl.

Jo. JUNKER Lehdorfio - Giessensis .†. 1759. act. 80.

Prof. Hallensis.

Conspectuum titulo in plerasque medicinae partes compendia edidit. v. c.

Conspectum physiologiae Hal. 1735. 4.

— *therapiae generalis* ib. 1727. 4.

— *chemiae* ib. 1730. II vol. 4.

gall. Paris. 1757. VI vol. 12.

Ingens

Ingens praeterea eiusdem extat dissertationum farrago.

§. 426.

JO. SAM. CARL Oehringa - Francus. †. 1757. aet. 83.

Archiatr Danicus.

ut plures Stahliani mystici quid et theosophici spirant.

EJ. *Lapis Lydius ossium fossilium*. Ffr. 1704. 8.

EJ. *Synopsis medicinae Stahlianae*. Biding. 1724. 8.

EJ. *Historia medica pathologica - therapeutica*. Hafn. f. a. II vol. 8.

De vita propria disseruit in libro cui tit. *Einleitung in die Naturordnung*. Hal. 1747. 8.

§. 427.

Iam ad externos transeamus. Inter Anglos huius periodi maxime praefulget

RICH. MEAD ex pago Stephey prope Londinum. †. 1754. aet. 81.

Archiatr regius.

Vic undique doctissimus, et qui innumeris modis de augmento scientiarum meruit.

EJ.

EJ. *Mechanical account of poisons*. Lond. 1702. 8.

ID. *de imperio solis ac lunae in corpus humanum* ib. 1704. 8.

ID. *on pestilential contagion*. ib. 1720. 8.

ID. *de variolis et morbillis cum Rhaze* (v. supra pag. 91.)

ID. *de morbis biblicis*. Lond. 1749. 8.

haec opera iunctim lat. studio cl. Oederi Goett. 1749. II vol. 8.

EJ. *Meadii monita et praecepta medica*. Lond. 1751. 8. et al.

Cfr. *Autentic Memoirs of the Life of R. Mead*.

it. *biograph. Britannica* Vol. V.

§. 428.

JO. FREIND Crotono - Northamptonensis. †. 1728. aet. 54.

Medicus Londinensis, aliquamdiu castrensis.

EJ. *history of Physik from Galen to the 16th Century*. Lond. 1725. II vol. 8. et al.

EJ. *Emmenologia*. Oxon. 1703. 4.

EJ. *de quibusdam variolarum generibus*. Lond. 1723. 4.

EJ.

EJ. comm. in genuinos epidemicorum Hippocratis libros supra citauimus (pag. 25.)

Opera, lat. Lond. 1733. fol.

Biographia Britannica Vol. III.

cl. Moehsen *Medaillen - Sammlung* T.I.

§. 429.

GUIL. MUSGRAVE nat. in pago Charlton. Musgrauce ditionis Sommerfetshire .†. 1721. aet. 65.

Medicus Londinensis, rei antiquariae peritissimus.

EJ. *de arthritide symptomatica*. Exon. 1703. 8. et al.

EJ. *de arthritide anomala s. interna*. ib. 1707. 8. et al.

Memorabiles quoque eius symbolae extant in philosophicis transactionibus.

Biographia Britannica Vol. V.

§. 430.

Inter Gallos eius aetatis medicos maximae lites agitatae sunt de venae sectionis effectu, praesertim deriuatoriae et reuulsoriae. Princeps earum auctor extitit

PHIL.

PHIL. HECQUET natus apud Abbatis - vilam, .†. 1737. aet. 76.

Medicus Remensis, tum Parisinus.

Vir fere ad superstitionem religiosus.

Polygraphus, praeco venae sectionis et aquae potus, satyram inde Romanensium auctoris fabularum, le Sage, passus.

EJ. *Explication physique et mechanique des effets de la Saignée et de la boisson dans la cure des maladies*. Par. 1707. 12.

EJ. *Observations sur la saignée du pied etc.* ib. 1724. 12.

10. *sur l'indécence aux hommes d'accoucher les femmes et l'obligation aux meres de nourrir leurs enfans* ib. 1708. 12.

EJ. *Traité des dispenses du Carême* ib. eod. 12.

10. *de la digestion et des maladies de l'Estomac, suivant le système de la Trituration* ibid. 1712. II Vol. 12.

10. *de purganda medicina a curarum sordibus* ib. 1714. 12.

EJ. *Remarques sur l'abus des purgatifs etc. et sur l'utilité de la saignée* ib. 1729. 12.

EJ.

EJ. (anon.) *Raisons de doutes contre l'Inoculation* ib. 1723. 12.

Sed maxime memorabilis est EJ. *naturalis fine des convulsions dans l'Epidemie des malades convulsionnaires* ib. 1733. 12. [occasione pseudo-miraculorum ad sepulcrum Diaconi Fr. de Paris. *)]

it. *Reponse touchant les devoirs des Médecins et des Chirurgiens au sujet des miracles et des convulsions* ib. eod. 12.

Vitam viri scripsit amicus eius de S. Marc.

S. 431.

NIC. ANDRY Lugdunensis .†. 1742. aet. 84.
Prof. Parisinus.

EJ. *Remarques de Médecine sur ce qui regarde la saignée et la purgation* Par. 1710. 12.

EJ. *Regime du carême considéré par rapport à la nature du corps et des alimens* ib. eod. 12.

EJ. *Traité des alimens de carême* ib. 1713. 12. (omnes aduersus Hecquetum.)

EJ.

*) Cfr. CARRÉ DE MONTGERON *vérité des Miracles opérés par l'intercession de M. de Paris et autres appellans.* ed. 2. Colon. 1745. III Vol. 4.

EJ. *Orthopédie* Par. 1741. II Vol. 12. et al.
id. *de la génération des vers dans le corps humain* ed. 2. ib. 1714. 12. et al.

S. 432.

JO. BAPT. SILVA Burdigalensis .†. 1742. aet. 61.

Medicus Parisinus.

EJ. *Traité des usage de différentes sortes de saignées, principalement de celle du pied* Paris. 1727. II Vol. 12. (aduersus Hecquetum)

EJ. *Differtations et consultations médicales* Par. 1744. II Vol. 12.

S. 433.

FRANC. QUESNAY ex pago Merey prope Montfort-Lamaury .†. 1774. aet. 80.

Archiater regius.

Politicis maxime speculationibus inclaruit, systemate physiocratico etc. etc.

EJ. *Observations sur les effets de la saignée, avec des remarques critiques sur le Traité de Silva.* ed. 2. Par. 1750. 12.

EJ. *art de guérir par la saignée* ib. 1636. 12.

EJ. *Traité de la suppuration* ib. 1749. 12.

EJ. *Traité de la gangrene* ib. eod. 12.

Z

Eloge

Eloge de Quesnai par le Comte d'Alban
Prince d'Yvetot. ed. 2. Par. 1775. 8.

Aliud eius Elogium auctore Mirabeau
extat in *nouvelles Ephémérides économiques*
a. 1775.

§. 434.

Jo. ASTRUC Sauva-Languedocus .†. 1766
act. 83.

Prof. Tolosanus, post Monspeliensis, de-
nique Parisinus.

Ej. *de morbis venereis* L. VI. ed. 2. Paris.
1740. II Vol. 4.

Ej. *Traité des maladies des femmes* ib. 1761.
VI Vol. 12.

Ej. *histoire naturelle de Languedoc* ib. 1737. 4.

Ej. (anon.) *conjectures sur les mémoires ori-
ginaux dont il paroît que Moïse s'est servi pour
composer le livre de la Genèse*. Bruxell. 1753.
12. (memorable et super ea materie primum
opusculum.)

Ej. historiam facultatis medicae Monspeliensis
supra citauimus (p. 97.)

Vitam viri praefixit Lorry ipsi huic hi-
storiae.

§. 435.

§. 435.

Inter Italos eius aetatis eminet

Jo. MAR. LANCISIUS Romanus .†. 1720.
act. 66.

Archiater papalis.

Ej. *de subitaneis mortibus* L. II. ib. 1707. 4.

id. *de noxiis paludum effluuiis* ib. 1717. 4.

id. *de motu cordis et anevrysmatibus* Rom.
1728. fol.

id. *de bouilla peste* ib. 1714. 4.

Iunctum c. al. Ej. opusculis. Rom. 1745.
IV vol. 4. et al.

Summum eius meritum, edendis sc. ta-
bulis Eustachii, supra laudauimus.

Eiusdem quoque est explicatio muscularum
tabularum in Car. Errardi *anatomia per
uso del disegno* Rom. 1691. fol.

Edidit quoque et animaduersionibus auxit
Mich. Mercati *metallothecam Vaticanam*
Rom. 1719. fol.

§. 436.

FRANC. TORTI Mutinensis .†. 1741.

Archiater Mutinensis.

Z. 2

Ej.

EJ. *therapeutice specialis ad febres quasdam perniciosas inopinato ac repente lethales* Mutin. 1709. 8.

longe auctius ib. 1730. 4.

c. al. EJ. *opusculis* Venet. 1754. 4. Ff. 1756. 4.

Vita auctoris praemissa posterioribus oper. editionibus.

§. 437.

JO. BAPT. VERNA Lanciano - Neapolitanus nat. 1676.

Prof. Patavinus.

EJ. *princeps acutorum morborum pleuritidis* Ven. 1713. 4.

EJ. *princeps medicaminum omnium phlebotomia* Patav. 1716. 4.

§. 438.

Denique et haec, de qua agimus, periculus in annalibus bonorum generis humani eventuum aeternum albo notabitur calculo, quod insitione variolarum tunc temporis inter Europaeos inualefcente, lethalitas alias tremendi et fere ineuitabilis morbi, tantopere immi-

imminuta, ipseque tam impense mitior reditus fuerit.

Notum est, pridem eandem insitionem apud orientis quosdam populos, et quidem maxime apud Circassios sollemnem fuisse; versus finem autem praecedentis seculi eam a Thessalonicensi femina Constantinopolin translata, et summo cum successu in Graecorum, Armenorum et Christianorum ibi gentium liberis exercitatum esse. Inde permota coniux Anglici in aula Turcica tunc temporis legati, Wortley Montague, non vno nomine celebratissima, eandem in filio suo non minus feliciter institui curavit ope chirurgi sui Henr. Maitland, qui, cum ea in Angliam redux, eiusdem quoque filiae variolas iniecit.

Primam de variolarum insitione notitiam dederunt;

Eman. Timoni (medicus Graecus) historia variolarum, quae per insitionem excitantur: Constantinopoli missa a. 1713 extat in *Philos. Transact.* Vol. XXIX. No. 339. a. 1714.

Jac. Pylarini (consulis Veneti apud Turcas) *nova et tuta variolas excitandi per trans-*

Z 3

planta-

plantationem methodus, nuper inuenta et in
usum tracta. Venet. 1715. 12.

Ant. le Duc (Constantinopolit.) diff. de
Byzantina variolarum insitione LB. 1722. 4.

Tam parum tamen inter Europaeos an-
imos aduertebat salutiferum hoc inuentum, ut
verendum esset, ne satis cito idem oblivioni
iterum traderetur, nisi excelsi animi magnae
Britanniae Rex GEORGIUS I. augustam fami-
liam eo seruari voluisset. Influ itaque eius
tentato primum a. 1721 et feliciter cedente
experimento in sex mortis damnatis, tumque
in totidem infantibus orphanis repetito, idem
postmodum felicissime in regiis principibus
inuentutis institutum est a. 1722.

Cf. Jo. G. Steigertal (archiatri re-
gii) narratio in *collectaneis chirurgicis Hanno-
veranis* anni 1721. 8.

Henr. Maitland *Account of inoculating
the Smallpox* Lond. 1722. 8.

it. Hans Sloane in *philos. Transact.*
Vol. XLIX. P. II. a. 1756.

Eiusdem

Eiusdem sapientissimi regis nutu statim
insequentibus annis etiam variolarum insitio
in terris eius Hannoveranis instituta est, quae
primae ni fallor in christianae Europae con-
tinente eandem receperunt: exercentibus eam
viris meritissimis Jo. Aug. de Hugo ar-
chiatro, et Jo. Ern. Wrede chirurgo Han-
noverano.

Cf. *collectanea chirurgica Hannoverana* P. II.

Elenchum locupletissimum scriptorum ad
vniuersam variolarum insitionem facientium
exhibuit cl. Krünitz Lipf. 1768. 8.

CHIRVRGI.

§. 439.

Chirurgiae egregia accesserunt incrementa
ea quam tractamus periodo, cum morborum
quorundam quae ad eam pertinent, qualis
cataracta est, natura, nunc demum curatius
perspecta, tum operationum quorundam gra-
viorum, lithotomiae praesertim, methodis
emendatis et facilitatis. Maxime autem in
Gallia caput extulit, a. 1731 collegio chirur-
gorum, quod communitas Sancti Cosmi audit

Z. 4

ad

ad academiae chirurgicae dignitatem euecto,
studio imprimis chirurgi regii Franc. Gigot
de la Peyronie (†. 1747.)

Commentarios suos edidit noua haec aca-
demia inde ab a. 1743 f. t. *Mémoires de l'aca-
démie royale de Chirurgie* Par. 4.

§. 440.

Inter chirurgos istius aetatis maxime emi-
nent sequentes:

FRANC. PETIT (al. Pourfour du Petit)
Parisinus .†. 1741. aet. 78.

Diu chirurgus castrensis.

in vtraque anatome egregie versatus.

Nomen eius seruat canalis, qui circa len-
tis ambitum corpori vitreo incumbit.

EJ. (anon.) *Lettres d'un médecin des Hô-
pitaux du Roi sur un nouveau Systeme du
cerveau.*

EJ. *diff. sur une nouvelle methode de faire
l'operation de la cataracte* ib. 1727. 12. et al.

Sed longe praeslantissimae sunt EJ. dis-
sertationes actis Parisinis insertae, maximam
partem ad anatomen oculorum eorumque
morbos spectantes.

Elo-

Elogium viri vid. in *Hist. de l'acad. des
Scienc.*

§. 441.

JO. LVD. PETIT Parisinus .†. 1750. aet. 76.
Prof. Parisinus.

EJ. *Traité des maladies des os* Par. 1705. 12.
it. c. Lemeryi citato opusc. aliisque LB.
1709. 12.

it. longe auctius ex ed. Ant. Louis Par.
1758. II Vol. 12.

EJ. *Petiti Traité des maladies chirurgicales
et des operations qui leur conviennent* (opus
posthumum) edidit Lefne ib. 1774. III Vol. 8.

Elogium in act. acad. Parisinae.

§. 442.

SALVAT. MORAND Parisinus .†. 1773.
aet. 77.

Vir experientissimus, doctissimus, praeter
chirurgiam quoque de vtraque anatome et
physiologia longe meritissimus.

EJ. *Discours dans lequel on prouve qu'il
est nécessaire au Chirurgien d'être lettré* Par.
1743. 4.

EJ. *Recueil d'expériences et d'observations sur
la pierre* ib. 1743. II Vol. 12.

Z 5

EJ.

EJ. *Opusculs de Chirurgie* Par. 1768-72.
II Vol. 4.

germ. curante E. Platner v.cl. Lipf. 1776. 8.

Numerosae eiusdem et maximi pretii commentationes extant inter Acta acad. scient. Parisinae.

Cf. *Lettre sur feu M. Morand* (auctore filio). Par. 1774. 4.

it. Elogium ej. in actis Parisinis.

Iungatur ipsi filius Jo. Franc. Clem. Morand, Parisinus .†. 1784. aet. 58.

Professor Parisinus.

EJ. *histoire de la maladie singuliere d'une femme contrefaite par un ramollissement general des os* Par. 1752. 12.

it. EJ. *Lettre à M. le Roi au sujet de l'histoire de la femme* Suppiot. ib. 1753. 12.

EJ. *Eclaircissement abrégé sur la maladie d'une fille de St. Geosine* ib. 1754. 12.

it. EJ. *Recueil pour servir d'eclaircissement détaillé sur cette maladie* ib. eod. 12.

ID. *du charbon de terre et de ses mines* Par. 1769. fol. (pertinet ad magnam seriem historiae artium et opificiorum)

EJ.

EJ. *Mémoire sur le charbon de terre approprié pour les usages domestiques* ib. 1770. 12.

§. 443.

HENR. FRANC. LE DRAN Parisinus .†. 1770.

Chirurgus Parisinus.

EJ. *Parallele des différentes manieres de tirer la pierre de la vessie*. Par. 1730. et al. 8.

EJ. *Suite du parallele de la taille* ib. 1756. 8.

EJ. *Observations de chirurgie* ib. 1731. II Vol. 8. et al.

EJ. *Traité des operations de Chirurgie* ib. eod. 8. et al.

EJ. *Reflexions sur les plaies d'armes à feu* ib. 1737. 12. et al.

EJ. *Consultations sur la plupart des maladies qui sont du Ressort de la Chirurgie* ib. 1765. 8.

germ. c. praef. cl. E. Platneri. Lipf. 1773. 8.

§. 444.

ANTON MAITRE-JAN ex vrbe Mery ad Sequanam.

Chirurgus in vrbe patria.

EJ.

EJ. *Traité des maladies de l'oeil*, Auguſtoton
1722. 8. et al.

EJ. *Observations ſur la formation du pou-
let*. Pariſ. 1722. 12.

§. 445.

CAR. SAINT-YVES ex pago la Viotte
prope Rocroy .†. 1733. aet. 66.

Chirurgus Pariſinus.

EJ. *Traité des maladies des yeux*. Par. 1722.
12. et al.

§. 446.

Sequatur hos binos de morbis oculorum
bene merentes gallos, tertius, idemque
Germanus.

BVRCH. DAV. MAUCHART Marpachio-
Wurtembergensis .†. 1751. aet. 56.

Prof. Tubingensis.

Numeroſas maxime ad affectiones oculo-
rum ſpectantes diſſertationes ſcripſit: v. c.

de hypopio Tubing. 1742.

de mydriafi ib. 1745.

de ſtaphylomate ib. 1748. et ſ. p.

Iunctim recuſas dedit cl. Chr. Fr. Reuſs
ſ. t. *Diſſertationes medicae ſelectae Tubingenſes*,
oculi

*oculi humani affectus medico-chirurgice conſide-
ratos ſiſtentes* Tubing. 1783. II vol. 8.

Multa Maucharti medicinam forenſem
attinent. e. g.

EJ. *diſſ. de inſpectione et ſectione legali*. 1736.
de luxatione nuchae 1747.

lethalitas per accidens 1750.

Bruckeri *pinacoth.* Dec. VII.

Comment. Lips. Vol. I.

§. 447.

LAVR. HEISTER Francofurtensis .†. 1758.
aet. 76.

Aliquamdiu medicus caſtrenſis, tum Prof.
Altorſinus, demum Helmſtadienſis.

Vtilis et extenſae famae polygraphus, de
re chirurgica et anatome meritiffimus.

Ad libros eius principes pertinent ſequentes.

EJ. *inſtitutiones chirurgiae*. Amſt. 1739.
II vol. 4.

EJ. *Kleine Chirurgie* Norimb. 1747. 8.

EJ. *Compendium anatomicum* cuius innu-
merae extant editiones et verſiones; prima
Altorf. 1717. 8. — correcta Amſtel. 1748. 4. et al.

Senaci

Senaci paraphrasin eiusdem supra citauimus (pag. 317.)

Ej. est ingens farrago dissertationum.

Tum et obseruationum Actis N. C. insertarum etc.

Propria extat Ej. designatio librorum et dissertationum ab ipso editarum. Helmstad. 1750. 4.

Posthumum prodierunt Ej. *medizinisch-chirurgische u. anatomische Wahrnehmungen*. Rosch. 1759 - 70. II vol. 4.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. III. tit. *Nona acta N. C.*

§. 448.

JO. ZACHAR. PLATNER Chemnizensis. 1747. aet. 54.

Prof. Lipsiensis.

Vir elegantissime doctus.

Ej. *institutiones chirurgiae rationalis* Lips. 1745. 8. et al.

it. ex ed. cl. C. Chr. Krause ib. 1783. 8.

Supplementa in eadem dedit cl. E. Platner ib. 1773. 8.

Ej.

Ej. Platneri patris dissertationes et alia id genus scripta academica iunctim recusa in *Opusculis* Lips. 1739 sq. III vol. 4.

Ej. *Ars medendi singulis morbis accommodata* (posthumum) ib. 1765. 8.

Elogium viri praemissum legitur opusculis.

SCRR. ARTIS OBSTETRICIAE.

§. 449.

GUIL. MAUQUEST DE LA MOTTE Valogna - Normannus.

Artem in patria exercuit.

Ej. *Traité des accouchemens* Par. 1721. 4. et al.

ed. pleniss. ib. 1765. II vol. 8.

Ej. *Traité complet de chirurgie* Par. 1722. III vol. 12. et al.

it. ex edit. cl. Sabatier ibid. 1771. II Vol. 8.

§. 450.

JAC. DENYS Leydenfis.

Aliquamdiu medicus naualis, tum Lithotomus et obstetricius in vrbe patria.

Classicae

Classicae et ditissimae sunt E.J. *Verhandelingen over het Ampt der Vroedmeesters en Vroedvrouwen*. LB. 1733. 4.

E.J. *Observationes de calculo renum, vesicae, et urethrae*. ib. 1731. 8.

AD ARTEM VETERINARIAM.

§. 451.

Medicina veterinaria hac periodo insignè augmentum nacta est curatioe notitia *luis bouillae* quae, etsi pridem antea cognita, imò nec veteribus ignota, tamen non nisi ineunte quod vivimus seculo et quidem ab a. inde 1711 (quo ex Hungaria per Dalmatiam in Italiam translata et exinde per vniuersam fere Europam occidentalem in magnam vsque Britanniam vagata est), toties et tam tremenda propagatione passim saevire cepit, ut et maxime vrgens inde oriretur necessitas, et vberior simul praeberetur occasio, altius in causas eiusdem et siue arcendae siue curandae remedia, inquirendi.

Primorum et principum qui super ea peste ex professo scripti sunt librorum. Ramazzinii et Lancisii, supra iam meminimus.

Anti-

Antiquiora huius *luis* vestigia legit cl. Paulet in *recherches historiques et physiques sur les maladies epizootiques*. Par. 1775. 8. Vol. I.

Cf. cl. Krünitz *Verzeichnis von den vornehmsten Schriften von der Rindvieh-Seuche* Lips. 1767. 8.

LITTERATORES et PHILOSOPHI

§. 452.

DAN. LE CLERC Geneuensis .†. 1728. aet. 76.
Medicus patriae urbis.

E.J. *Histoire de la médecine* (ad Galenum vsque) ed. pleniss. Amst. 1723. 4.

E.J. *Historia naturalis et medica latorum lumbricorum*. Genev. 1715. 4.

Idem quoque Mangetum adiuvit in *bibliotheca anatomica congerenda* (v. pag. 298.)

§. 453.

ISAAC. NEWTON Londinensis .†. 1726. aet. 85.

Prof. Cantabrigiensis, tum rei monetariae Lond. praefectus.

Vir, quod dignitatem et grauitatem eorum attinet, quae aut primus inuenit aut post Kep-

Aa

lerum

lerum et Leibnitium vltro perfecit, et quod, si a paucis eius lapsibus discesseris, fere et fallere et falli nescius fuerit, et in tanta animi intentione, summa abstinentia ad tantum crudae viridisque senectutis fastigium peruenerit, summus et in suo genere vnicus dicendus.

EJ. *Optiks* Lond. 1701. 4. et al.

lat. per Sam. Clarke ib. 1719. 8. et al.

Ad physiologiam maxime pertinent subiunctae immortalis huic operi *Quaestiones*.

EJ. *Opera quae extant omnia* ex ed. Sam. Horsley Lond. inde ab a. 1779. 4.

Vitam viri scripsit Henr. Pemberton.

Cf. quoque *the Heads of illustr. Persons of Gr. Britain* Vol. I. p. 147.

Biograph. Britannica Vol. V.

Elogio di Newton. Mediol. 1778. 8. auctore cl. P. Frifi.

§. 454.

CHRIST. WOLF Vratislauenſis †. 1754 aet. 76.

Primum Prof. Halensis, hinc ob Confusium laudatum repente exilire iussus, Marpurgum

purgum se recepit, vnde postmodum denuo Halam reuocatus, summis honoribus ornatus.

Merita eius in vniuersum huius seculi genium, maxime in obseruandi et ex obseruatis iudicandi normam, supra iam tetigimus (p. 310.)

Ex numerosis eius scriptis propius ad nos attinent sequentia:

EJ. *Gedanken von Wirkung der Natur* Hal. 1723. 8. et al.

id. *von Absichten der natürlichen Dinge* ib. cod. 8.

id. *vom Gebrauch der Theile in Menschen, Thieren u. Pflanzen* ib. 1724. 8.

EJ. *nützliche Versuche* ib. 1721 sq. et al. III Vol. 8.

EJ. Codex anecdotus penes me est *de generatione animalium*.

Cf. Brucker *pinacotheca* Dec. I.

(Gottsched) *histor. Lohschrift auf den Freyh. v. Wolf*. Hal. 1755. 4.

SECTIO XIV.
SECVLI XVIIIvi
PROPIORA LVSTRA.

§. 455.

Etſi laudator temporis acti facile quaedam in hodierno ſtudii medici ſtatu deſideranda reperiatur, vt neglectam nimis medicorum veterum, graecorum maxime, culturam, etc; dabit tamen poſteritas id noſtris temporibus laudis, paucos eos defectus ſummo cum foenore compenſatos eſſe ſtudioſiore ipſiſſimi iſtius fontis frequentatione ex quo et iſti veteres riuulos ſuos deduxerunt, naturae inquam curatione obſervatione; et a coeco e contrario ſectarum et futillum hypotheſium ſtudio caſſiore abſtinentia; in vniuerſa autem tum medicamenti tum manu medendi methodo ſimplicitate; imo et ſaniore, ſ. rationali empiria, quae experientia duce, comite iudicio practico, ipſo eo a plebeia iſta altera circumforaneorum et vetularum empiria ſe diſtinguat, quod

quod tota quanta ſolidiore medicinae theoreticae fundamento nitatur.

§. 456.

Ad haec autem hodiernae medicinae praerogativas et *Goettingenſem ſcholam* pro virili ſymbolam ſuam contuliſſe neminem doctum et aequum iudicem inficias iturum ſperamus: ita vt haud inepte ab ipſa iſtius ſcholae fundatione nouiſſimam quam nunc aggredimur periodum auſpicare licebit, maxime cum et inauguratio eius, quae a. 1737 contigit, terminum fere inter ea bina dimidia conſtituat, in quae ſeculi huius quantum iam praeterlapſum eſt, diuiditur.

SOCIETATES LITTERARIAE.

§. 457.

Pertinent huc maxime ſequentes:

Academia ſcientiarum *Holmienſis* fundata a. 1739.

Ej. *Svenska Vetenskaps akademienſ Handlingar* inde ab a. 1739. XLI Vol. 8.
tum *nya Handlingar* inde ab a. 1780.

Aa 3

germ.

germ. curante cl. Kaestner.

§. 458.

Societas scientiarum *Upsaliensis* instituta
quidem iam a. 1725.

Sed *Acta* sua edere cepit inde ab a. 1740-
51. V vol. 4.

Quibus successerunt *noua Acta* inde ab
a. 1773. 4.

§. 459.

Societas scientiarum *Goettingensis*, con-
dita a. 1751. praeside Hallero.

Ej. *Commentarii* 1751-54. IV Vol. 4.

Noui Commentarii 1769-77. X Vol. 4.

Commentationes inde ab a. 1778. 4.

it. *Deutsche Schriften von der kön. Soc. d. W.*
herausgegeben. Goett. a. 1771. 8.

§. 460.

Tum tres *Batauae*: viz:

Societas scientiarum *Harlemensis*:

*Verhandelingen der Hollandsche Maatschap-
pye der Weetenschappen te Harlem*; inde
ab a. 1755. 8.

§. 461.

§. 461.

Societas scientiarum *Vlissingensis*:

*Verhandelingen der Zeemisch Genootschap
der Weetenschappen te Vlissingen*; inde
ab a. 1769. 8.

§. 462.

Societas scientiarum *Roterodamensis*:

*Verhandelingen der Bataafsch Genootschap
der proefondervindelyke Wysbegierte te
Rotterdam*; inde ab a. 1769. 4.

§. 463.

Verum et hisce temporibus peculiare so-
cietates *medicae* condi ceperunt, e quarum
numero sunt

Havniensis

Ej. *collectanea* a. 1774 sq. II Vol. 8;
et *Acta* inde ab a. 1777. 8.

Parisiensis, fundata a. 1776.

*Histoire de la Société de Médecine —
avec les Memoires* inde ab a. 1778. 4.

Aa 4

Haga.

Hagana

Verhandelingen der Natuur- en Geneeskundige Correspondentie in de vereenigte Nederlanden; inde ab a. 1780.

COLLECTIONES PERIODICAE.

§. 464.

Prolixus esset nec huius loci labor, ingentem et fere mole sua laborantem farraginem huiusmodi collectionum, promptuariorum etc. recensere, quae ea quam agimus periodo per vniuersam Europam sed maxime in Germania edita sunt, e quorum posteriorum numerum vnum saltem quod s. t. *Hamburgisches Magazin* inde ab a. 1747. 8. prodiit ideo nominare liceat, quod inter prima et principalia id genus scripta extiterit.

Ex iis vero, quae medicinae propius dicatae sunt, huiusmodi collectionibus, non nisi exoticas quasdam citasse sufficiat: quo v. c. pertinent sequentes:

Recueil periodique d'observations de médecine Par. inde ab a. 1754. XVI Vol. 12. editore van der Monde.

post.

postmodum continuatum a cl. Roux f. t. *Journal de médecine* inde a m. Jul. a. 1762.

Inter anglicas eiusmodi collectiones nominandi veniunt primo tres *Edinburgenses*: viz.: *Medical Essays and observations* Edinb. 1733-42. VI Vol. 8.

curante maxime Alex. Monro patre.

His successerunt: *Essays and observations physical and literary* ib. inde ab a. 1754.

Sed diuersi plane ab his sunt: *Medical and philosophical commentaries; by a Society at Edinburgh.* ib. inde ab a. 1773. redigente cl. Duncan.

Tum tres *Londinenses*, scil.

Medical Observations and Inquiries by a Society of physicians Lond. 1757-84. VI vol. 8.

Medical Transactions publish'd by the college of physicians ib. inde ab a. 1768. 8.

Medical communications ib. inde ab a. 1784. 8.

A a 5

DIARIA

DIARIA ET NOVA LITTERARIA.

§. 465.

Recensendis innumeris fere ephemeridibus, quae vaiuersam rem litterariam spectant, nequam immorabimur. *Goettingenses* eo saltem ex capite nominare liceat, quod ducenas supra mille recensioni ab Hallero profectas contineant; et quod index in LXXI earum volumina extet, qui loco *Lexici litterarii rei medicae* nuperiorum XXX annorum inseruire potest. Prodiit s. r. *Allgemeines Register über die Göttingischen gelehrten Anzeigen v. 1753-82. fertiget v. Fr. Ekkard. Goett. 1784.* III Vol. 8.

§. 466.

Eorum autem huiusmodi diariorum quae vnice in re medica versantur, itidem non nisi exera principalia citabimus; quo v. c. pertinent:

Gazette salulaire Bullion. inde ab a. 1761. 4.

Giornale di medicina Venet. 1763-74. XII Vol. 4. praeter supplementa.
curante cl. Orteschi.

Nuova

Nuovo Giornale di medicina ibi. inde ab a. 1781. 4.
dirigente cl. F. Vitali.

Giornale per servire alla storia ragionata della medicina di questo secolo. ibi. inde ab a. 1783. 4.
auctore cl. Aglietti.

The London medical Journal inde ab a. 1780. 8.
editore cl. Sam. Foart Simmons.

Vecko-Skrift för Läkare och Naturforskare Holm. inde ab a. 1780. 8.

LEXICA MEDICA ET
ENCYCLOPAEDICA.

§. 467.

Denique et antequam vltius progrediamur, ingentium quoque istorum lexicorum mentionem iniicere oportet, quae nunc tanquam promi

promi condi et repertoria aut omnium scientiarum aut saltem vniuersae medicinae ediceperunt.

Et primo quidem iam praecedente periodo prodit

Ephr. Chambers's *cyclopaedia or universal Dictionary of arts and Sciences*. Londin. 1728. fol.

coram est ed. 5. ib. 1741. II Vol. fol.

Accesserunt *Supplementa* ib. 1753. II Vol. fol.

iunctim *ital.* Venet. 1748 sqq. X Vol. 4.

Post in Germania successit:

Groses Universal-Lexicon aller Wissenschaften u. Künste Lips. 1732-50. LXIV vol. fol. et IV vol. Supplem.

Moles quidem maximam partem compilatitia, saepe absque ullo iudicio corrasa tantum, cui tamen magnum exinde pretium accedit, quod fontes subiecerint auctores, e quibus hauserunt, et quod memorabilia subinde anecdota contineat, haud alibi reperiunda.

In

In Anglia exinde prodit:

R. James *medicinal Dictionary* Lond. 1742
III Vol. fol.

Gall. par Mrs. Diderot, *Eidous et*
Toussaint revu par M. Jul. Buffon Par.
1746. VI Vol. fol.

Et ipsa haec lexicī medici versio iisdem
translatoribus ansam praebuit edendi magni
lexici encyclopaedici f. t.

Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des
Sciences Paris. inde ab a. 1751. XVII Vol. fol.
cum IV Vol. Supplem. XII Vol. tabular. aen.
et II Vol. indicis analytici.

Dirigebat opus cum Dideroto, Dalmembertius.

In vniuersum autem 152 docti viri symbolas suas ad idem perficiendum contulerunt: inter quos nobis maxime memorandi veniunt cl. viri Adanson, Barthés, Bonnet, Bordeu, Bourgelat, Cadet, de la Condamine, Dargenville, Daubenton, Eidous, le Febure, la Fosse, Gue-

Gueneau, Haller, de Jaucourt, Louis, Malbouin, Maret, Morand, Rouelle, Tarin, Toussaint etc.

1. Editioni Ebrodunensi, quae curante cl. de Felice inde ab a. 1770 XLVIII Vol. 4. (praeter iconum volumina) prodiit, maximum accedit pretium innumeris nouis capitibus ab Hallero suppeditatis.

ANATOMICI

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

S. 468.

ALB. V. HALLER Helveto-Bernas .†. 1777
aet. 70.

Prof. Goettingensis, tum in patria republi-
ca magistratum gerens.

Vir, si ambitum et profunditatem doctrinae species, tam perpetua lectione, quam indefesso per propria experimenta ac observata naturae studio partae, tenacissima memoria custoditae, acerrimo iudicio fultae, ab ipso retro Leibnitio in vniuerso orbe litterario secundus; et qui rem medicam binis operibus ditauit, elementis scil. physiologiae, et bibliotheca medica, adeo consummatissimis, vt vix alia humana scientia similibus adminiculis adhuc superbire possit.

Ex scriptis summi viri maxime memoranda videntur sequentia:

a) anatomica et physiologica.

EJ. diss. inaug. *fistens experimenta et dubia circa ductum salinalem* Coschwizianum. Lugd. B.
1727. 4.

EJ.

EJ. *de musculis diaphragmatis* diss. Bern. 1733. 4.

EJ. *de monstris* plures diss. et progr.

Praesertim autem EJ. numerosae commentationes, quibus experimenta recenset ad indagandum negotium respirationis, et motum cordis a stimulo natum, sanguinis circulum, formationem pulli in ovo incubato, osteogeniam, tum vero maxime ad irritabilitatem et ad insensiles corporis humani partes instituta; quae omnia in *operibus minoribus* infra memorandis redeunt.

EJ. commentarii ad *praelectiones* Boerhaavii in *institutiones proprias* Goetting. 1739-44. VI Vol. 8.

EJ. *primae lineae physiologiae* Goett. 1747. ed. 3. ib. 1766. et al.

it. ex ed. cl. Wrisberg ib. 1780. 8.

EJ. *elementa physiologiae* Laufann. 1757-66. VIII Vol. 4. et al.

ed. postrema inchoata s. t. *De partium corporis humani praecipuarum fabrica et functionibus*, opus 50 annorum Bern. 1777. VIII Vol. 8.

Denique

Denique bina opera, quae ipse Hallerus pro principalibus suorum scriptorum declarare solebat, viz:

EJ. *icones anatomicae* Goett. 1740-56. VIII Fasc. fol.

et EJ. *opera minora* Laufann. 1762-68. III Vol. 4. quibus scripta eius anatomica minora, tum academica, tum commentationes ad societatem scientiarum missae continentur emendatae auctae et renouatae.

Hisce addendae seriores commentationes *Novis Commentariis Goettingensibus* insertae.

b) pathologica

EJ. *de herniis congenitis* progr. Goetting. 1749. 4.

EJ. *Opuscula pathologica* Laufann. 1768. 8. et auct. inter *Opera minora* quae diximus Vol. III.

tum in *novis commentariis Goettingensibus*, de opii in c. h. efficacia (occasione morbi proprii).

it. *historiae aliorum grauiorum morborum*. it. *de lue bouilla*.

Bb

c) bo-

c) botanica

Ej. *enumeratio plantarum horti et agri Goettingensis* Goett. 1753. 8.

Ej. *enumeratio methodica stirpium Helveticarum* ib. 1742. fol.

et longe auctius f. t. *Historia stirpium Helveticarum inchoata* Bern. 1768. III Vol. fol.

Ej. *Opuscula botanica* Goett. 1749.

tum *de cerealibus* in nov. *Comment. Goettingens.*

d) ad historiam medicinae litterariam.

Ej. locupletissimi in Boerhaavii *methodum studii medici* commentarii Amst. 1751. II Vol. 4.

accessit in eosdem index Corn. Pereboom LB. 1759. 4.

Ej. Halleri *bibliotheca medica*, viz:

Bibliotheca botanica Tig. 1771sq. II Vol. 4.

— *chirurgica* Bern. 1774sq. II Vol. 4.

— *anatomica* Tig. 1774-77. II Vol. 4.

— *medicinae practicae* Bas. 1776 sqq.

4. III priora volumina, vsque ad a. 1685. Reliqua volumina ex Halleri posthumis a clar. Bran-

Brandis summo studio digesta et proprio labore aucta mox prelo subiicientur.

Huc quoque pertinent innumerae Halleri recensiones librorum medicorum tum in novis litterariis Goettingensibus vernaculis, quae citavimus; tum inter *Relationes Goettingenses de libris novis* Goett. 1752-55. XIII Fasc. 8.

it. in gallico diario, cui tit. *Bibliothèque raisonnée* cui inde ab a. 1742 plurimas symbolas contulit.

Tacemus tot eiusdem dissertationes insertas aliis praeter Goettingenses actis societatum, ut Londinensis, Parisinae, Holmienfis, Taurinensis etc. etc.

Quaedam earum vernaculae linguae reditae et insertae sunt elegantissimae collectioni cui tit. Haller's *kleine deutsche Schriften* Bern. 1772. III Vol. 8.

Quae Hallerus ut diximus ad Lexica encyclopaedica, tum Parisinum tum vero maxi-

me Ebrodunense, contulit, innumera capita ad calcem litteris H. D. G. notata sunt.

Ad aliorum denique opera ab Hallero edita pertinent maxime *collectiones* eiusdem *dissertationum* medicarum, viz:

anatomicarum Goett. 1746 sqq. VIII Vol. 4.
chirurgicarum Laufann. 1755 sqq.

præfici argumenti ib. 1756 sqq. VII Vol. 4.
tum et *historia morborum* qui a. 1699-1701
Vratislaviae grassati sunt Laufann. 1746. 4.
(ed. i. prodierat Vratisl. 1706. 4.)

it. *Epistolarum ab eruditis viris ad Hallerum scriptarum* Vol. I-VI. Bern. 1773-75. 8.
et *deutsche Briefe an den Hrn. v. Haller* ib. 1777. 8.

Plura alia iam citauimus, vt Ej. *medicæ artis principes* (p. 36.), *Ruppii floram Jenensem* (p. 327.), *Boerhaaviana plurima* (p. 335 sqq.) etc.

Curatissimum indicem scriptorum summi viri videbis ad calcem Vol. VI. epistolar. ad eum scriptarum, quas diximus.

Vitam propriam scripsit (tecto nomine Oel-fu) in romanensi fabula cui tit. *Ufong* L. III.

tum et *bibliothecæ anatomicæ* T. II.

Pluribus ad eandem cfr.

J. G. Zimmermann v. cl. *Leben des Hrn.* v. Haller. Tig. 1755. 8.

Et porro de eiusdem in vniuersam rem medicam meritis v. ea quæ cl. Tissot inferuit in Tscharneri *Lobrede auf Haller*. Bern. 1778. 8.

it. cl. Baldingeri or. in laudem meritorum Halleri. Goett. 1778. 4.

Ex innumeris aliis Halleri elogiis modo quaedam eorum citabimus quæ actis academicis et scriptis periodicis inserta leguntur: v. c.

cl. Heyne in *nov. commentar. Goettingens.* Vol. VIII.

cl. M. de Condorcet in *Hist. de l'ac. des sciences de Paris* a. 1777.

cl. Vicq d'Azyr in *Hist. de la soc. de Medecine* Vol. I.

cl. Targioni in *Raccolta d'opuscoli* Vol. XXII. Flor. 1782.

cl. Linguet *annales* Vol. III. n. 20.

S. 469.

Jo. GUIL. ALBRECHT Erfurtensis .†. 1736.
aet. 33.

Prof. Goettingensis, antecessor Halleri, et
qui primus anatonem in ea schola aperuit.

Ej. *tract. de tempestate* (c. obseruat. anato-
micis) Erf. 1731. 8.

Id. *de effectibus musces in corpus animatum*
ib. 1734. 8.

Ej. *de vitandis erroribus in doctrina medica*
progr. Goett. 1734. 4.

Id. *de vitandis erroribus in medicina mecha-*
nica ib. 1725. 4.

Ej. *paracnesis cum primam anatonem in noua*
acad. obiret (obseruat. continens anatomicas)
ib. eod. 4.

Cf. Jo. Matth. Gesneri *biograph. ac.*
Goetting. Vol. I.

S. 470.

Jo. GOTHOF. ZINN Swabacensis .†. 1759.
aet. 33.

Prof. Goettingensis.

Ej. *descriptio anatomica oculi humani* Goett.
1755. 4. recus. ib. 1780. 4.

Ej.

Ej. *experimenta circa corpus callosum, cere-*
bellum et duram meningem ib. 1749. 4.

Ej. *observationes de vasis subtilioribus oculi*
et cochlea auris internae ib. 1753. 4.

tum et dissertationes commentariis et com-
mentationibus societ. Goettingensis insertae.

Ej. *catalogus plantarum horti et agri Goet-*
tingensis Goett. 1757. 8.

Cf. Jo. Matth. Gesneri *biograph.*
acad. Goetting. Vol. I.

S. 471.

Jo. JAC. HURER Basileensis .†. 1778. aet. 71.
Prof. Goettingensis, post archiater Cassell.

Ej. *progr. de medulla spinali* Goett. 1739. 4.

Ej. *de medulla spinali, speciatim de nervis*
ab ea prouenientibus commentatio ib. 1741. 4.

Id. *de vaginae uteri structura rugosa nec*
non de hymene ib. 1742. 4.

Id. *de nervo intercostali etc.* Cassell. 1744. 4.

Id. *de foramine ouali* ib. 1745. 4.

Ej. *observationes anatomicae* ib. 1760. 4.

Ej. *animaduersiones anatomicae* ib. 1763. 4.

Id. *de monstris* ib. 1746. 4.

B b 4

Id.

id. *de ortu hominis* ib. 1777. 4.

Ej. tabulae aliquot extant inter icones anatomicas Halleri,

§. 472.

ARR. VATER, Christ. fil. Vittebergensis
†. 1751. aet. 69.

Prof. Vittebergensis,

Numerosa edidit minora scripta academica: quorum praestantissima intrarunt

Ej. *Museum anatomicum proprium* c. praef. Heisteri. Helmst. 1750. 4.

Vitam viri v. in *Nov. A. N. C.*

§. 473.

JO. NATHAN, LIERERKÜHN Berolinensis
†. 1756. aet. 47.

Medicus in vrbe patria,

Mechanicis maxime artificiis inclaruit, praeparatis imprimis anatomicis subtilioribus, aequaleo vtilissimo, quem machinam pro ranis vocant, microscopii solaris inuento etc.

Ej. *de valvula coli et usu processus vermicularis* diss. LB. 1739. 4.

recus. in Halleri collect. anat.

Ej.

Ej. *de fabrica et actione villorum intestinalium tenuium* LB. 1745. 4. (c. tabulis III a summo artifice cl. Lyonnet aeri incis.)

Iunctim c. aliquot ej. dissertationibus actis Berolinensibus insertis, recudi fecit cl. Sheldon Lond. 1782. 4.

Vitam v. in Act. Berolinensibus.

§. 474.

JO. FRID. MECKEL Wetzlarensis †. 1774.
aet. 61.

Prof. Berolinensis,

Ej. diss. *de quinto pare nervorum cerebri* Goett. 1748. 4.

id. *von einer ungewöhnlichen Erweiterung des Herzens u. von den Spann- adern des Auges* Berol. 1755. 4. (ex actis Berolinensibus male translata).

Ej. *epist. ad Hallerum de vasis lymphaticis glandisque conglobatis* ib. 1757. 4. et al.

Ej. *nova experimenta de finibus vasorum lymphaticorum* ib. 1772. 8.

Ej. Tract. *de morbo hernioso congenito singulari* ib. eod. 8.

Bb 5

vt

vt alias summi viri dissertationes taceam
actis academiae Berolinensis insertas.

Elogium eius ibidem extat.

§. 475.

Jo. FRID. LOBSTEIN Lampertshemio - Ar-
gentoratenfis .†. 1784. aet. 48.

Prof. Argentinenfis.

Ej. diff. de neruo spinali ad par vagum ac-
cessorio Argent. 1760. 4.

Ej. diff. de valvula Eustachii ib. 1771. 4.

ID. de hernia congenita ib. eod. 4.

ID. de nervis durae matris ib. 1772. 4.

ID. de liene ib. 1774. 4.

Vitam v. in cl. Baldingeri biographiis
P. III.

§. 476.

Jo. ERN. NEUBAVER Giessensis .†. 1777.
aet. 35.

Prof. Jenensis: praeceptor meus pientissi-
mus desideratissimus.

Ej. dissert. de tunicis vaginalibus testis etc.
Giess. 1767. 4.

ID. de epiploo-osciteocele Jen. 1770. 4.

ID.

ID. de nervis cardiacis Frf. 1772. 4.

Ej. peritonaei conceptaculum tenuia intestina
seclusa continens Jen. 1775.

Vitam tanti viri v. in cl. Baldingeri
neuen Magazin für Aerzte Vol. I. P. 8.

§. 477.

PHIL. AMBROS. MARHERR .†. 1771.

Prof. Pragensis.

Ej. de affinitate corporum diff. Vindobon.
1762. 8.

Ej. de electricitatis aëreae in corpus huma-
num actione Prag. 1766. 8.

Ej. praelectiones in Boerhaavii institutiones
(posthumas edidit cl. Cranz) Vindob. 1772.
III Vol. 8.

it. addito Boerhaavii textu, et indice ib.
1785. III Vol. 8.

§. 478.

ROB. WHYTT .†. 1766.

Prof. Edinburgensis

vel Elixirio stomachico sui nominis vulgo
notus.

Ej.

EJ. *Essay on the vital and other involuntary motions of animals* Edinb. 1751. 8.

EJ. *physiological Essays etc. with observations on the irritability and sensibility* ed. 2. ibid. 1761. 12.

EJ. *observations on the nervous, hypochondriac or hysteric disorders* ib. 1765. 8.

Opera, angl. ex ed. filii ib. 1768. 4.

quae practici sunt argumenti, germ. Lips. 1771. 8.

§. 479.

ALEX. MONRO sen. Londinensis .†. 1767. aet. 70.

Prof. Edinburgensis.

EJ. *anatomy of the bones and nerves* etc. Edinb. 1726. 8. et al.

Osteologia sola gall. ex ed. cl. Sue c. tabulis aeneis XXXI. Par. 1759. II Vol. fol.

Neurologia sola lat. c. comm. G. Coopersmans ed. 2. Harling. 1763. 8.

vtraque germ. vertente cl. Krause Lips. 1761. 8.

EJ. *Essay on comparative anatomy* ed. 2. Lond. 1775. 8. (in scio auctore editum).

Numero-

Numerosae eius observationes insertae leguntur actis Edinburgensibus quae diximus.

Opera, angl. ex ed. cl. Alex. Monro fil. Edinb. 1781. 4.

germ. sed mutilata Lips. 1782. 8.

Vitam operibus praemisit filius.

cf. cl. Duncan *account of the Life of Al. Monro sen.* Edinb. 1780. 8.

§. 480.

GUIL. HUNTER ex Kilbride ditionis Scotiae Clydesdale .†. 1783. aet. 67.

Serenissimae Reginae Charlottae medicus extraord.

Vel vniuerso absorptionis negotio vnico lymphatico systemati cum lacteis vasis vindicato, tum membrana caduca oui humani, et aneurysmate varicoso, ac retrouersione vteri ceber.

Magnus thesaurorum naturalium et veterum numismatum collector *).

EJ.

*) *Numorum veterum populorum et urbium qui in museo Gul. Hunter afferuantur descriptio*

Ej. *medical commentaries* Lond. 1762. 4.

it. ad eosdem supplementum ib. 1764. 4.

Ej. *anatomy of the human gravid uterus*
Lond. 1775. fol. max.

Ej. *numerofae differtationes insertae cum
philosophicis transactionibus, tum medicis ob-
servatis et disquisitionibus, quae supra citavi-
mus (p. 377.)*

germ. Ej. *medizinisch - u. chirurgische Beob-
achtungen u. Heil-methoden* ex ed. cl. Kühn
Lips. inde ab a. 1784. 8.

Ej. *two introductory Lectures to his last
course of anatomical Lectures* etc. Lond. 1784. 4.

Cf. G. Arnaud *Memoires de chirurgie* P. I.
it. cl. Simmon's *Account of the Life
of the late W. Hunter.*

et *Hist. de la Société de Médecine* a. 1780.

§. 481.

GUIL. HEWSON ex oppido Northumbriae
Hexham, .†. 1774. aet. 31.

Chirurgus Londinensis.

Ej.

*scriptio figuris illustrata. Opera et studio
Car. Combe S. R. et S. A. Lond. Soc.
— Lond. 1782. 4to max.*

Ej. *Experimental Inquiries into the proper-
ties of the blood* Lond. 1771. 8.

germ. Norimb. 1780. 8.

Ej. P. II. *containing a description of the lym-
phatic System.* Lond. 1774. 8.

lat. vertente cl. v. d. Wynaerffe c. praef.

Jo. Dav. Hahn Ultraj. 1783. 8.

Ej. Hewsonis P. III. (posthumam edidit cl.
Falconar) Lond. 1777. 8.

Vita viri praemissa latinae versioni *de-
scriptionis systematis lymphatici* modo dictae.

§. 482.

ANT. FERREIN Agenotanus Guyennensis
†. 1769. aet. 76.

Prof. Parisinus.

Viscerum textura ex tubulis albis (vasculis
neuro-lymphaticis Vieuss.) asserta, et vocis
formatione per tensionem ligamentorum in-
feriorum glottidis explicata, clarus.

Ej. *quaestiones medicae* XII. Monspel. 1732. 4.

Ej. *numerofae et memorabiles differtationes
actis acad. Parisinae insertae.*

Ej.

EJ. *Cours de médecine pratique* (posthumus)
Par. 1769. III Vol. 12.

EJ. *Elémens de chirurgie pratique* (post-
huma) ib. 1771. 8.

Elogium viri v. in hist. acad. Parisinae.

§. 483.

JOSEPH. LIEVTAUD Aquis - sextiensis .†.
1780. aet. 77.

Archiater regius.

EJ. *Essays anatomiques* ed. 2. Par. 1766. 8.
it. c. n. cl. Portal ib. 1776. II Vol. 8.
germ. Lips. 1782. II Vol. 8.

EJ. *historia anatomica sistens numerosissima*
extispicia Par. 1767. II Vol. 4.

EJ. *Précis de la médecine pratique* ed. plen.
ib. 1770. II Vol. 4.

germ. Lips. 1776-79. III Vol. 8.

EJ. *Précis de la matière médicale* Par. 1770. 4.

Elog. eius extat in Hist. acad. Paris.

tum et in Hist. societatis medicae Par. T. III.

§. 484.

§. 484.

TOUSS. BORDENAVE Parisinus .†. 1782.
aet. 84.

EJ. *Remarques sur l'insensibilité de quelques*
parties Par. 1757. 12.

EJ. *Diff. sur les antiseptiques* Divion. 1769. 8.

EJ. *Memoires sur le danger des caustiques*
pour la cure radicale des hernies 1774. 12.

tum plures EJ. diff. tam in actis acad.
scientiar. Paris. quam inter ista acad. chirurg.

Cf. *Journal de Paris* 1784. No. 106.

Cc

BOTANICI.

BOTANICI.

S. 485.

CAR. V. LINNÉ ex pago Râshult Smålandiae .†. 1778. aet. 71.

Prof. Upsaliensis.

Vir ingenio plane singulari et quo vix fui parem habuit, ad characteres rerum distinctiuos primo intuitu agnoscendos, eosque felicissime ordinandos, et pauculis verbis summa cum perspicuitate consignandos, natus. Et qui praeclaras eas naturae dotes indefesso ardore et rapido successu ad instaurandam methodum historiae naturalis, stabiliendam nouam sed aptissimam technicam linguam, condendum systema naturae et in vegetabili regno systema sexuale, adhibuit.

Ex scriptis summi viri maxime memorabilia sunt

a) botanica

Ej. *philosophia botanica* Holm. 1751. 8. et al. it. ex edit. cl. Gleditsch Berol. 1780. 8.

Ej. *Linnaei Classer plantarum* LB. 1738. 8.

Ej. *methodus sexualis plantarum* ib. 1737. 8.

Ej.

Ej. *genera plantarum* ib. eod. 8. et al.

ed. 6. Holm. 1764. 8.

Ej. *Species plantarum* Holm. 1753. II Vol.

8. ed. 2. ib. 1763. II Vol. 8.

Ej. *Systema vegetabilium* (est P. 2da systematicis naturae de quo mox).

ed. XIII. curante cl. Murray Goetting. 1774. 8.

ed. XIV. eodem cl. editore impense auctior ib. 1784. 8.

Ej. *Linnaei Supplementum plantarum systematicis vegetabilium* (posthumum edente filio) Brunsv. 1781. 8.

Ej. *Flora Suecica* LB. 1745. 8. ed. 2. Holm. 1755. 8.

Ej. *Flora Lapponica* LB. 1737. 8.

Ej. *Hortus Cliffortianus* Amst. 1737. fol.

b) ad reliquam historiam naturalem

Ej. *Systema naturae* LB. 1735. fol. max. (ed. princeps)

ed. 2. Holm. 1740. 8.

ed. 12. ib. 1766. IV vol. 8.

acc. ad idem *mantissae* I. II. ib. 1767 sq. 8.

Cc 2

Ej.

Ej. *Fauna Suecica* ed. 2. Holm. 1761. 8.

Ej. *Museum regis* Adolph. Frid. ib. 1754. fol.

— — *reginae* Louif. Ulricae ib. 1764. 8.

— — *Tessinianum* ib. 1750. fol.

Ej. *Oelänska och Gothlänska Resa* Holm.
1745. 8.

germ. Hal. 1764. 8.

Ej. *Wästgötha Resa* Holm. 1747. 8.

germ. Hal. 1765. 8.

Ej. *Skonska Resa* Holm. 1751. 8.

germ. ib. 1756. 8.

c) medica

Ej. *materia medica regni vegetabilis* Holm.
1749. 8.

— — — *ex regno animali* Upsal.
1750. 4.

— — — *in regno lapideo* ib. 1752.
iunctim longe auctior ex ed. cl. Schre-
ber ed. 4. Erlang. 1782. 8.

Numerosissimae denique Ej. dissertationes
etc. collectae f. t. *Amoenitatum academicarum*
inde ab a. 1749. VIII Vol. 8.

Aliae insertae actis Upsaliensibus et Hol-
miansibus etc.

Abt.

cl. Abr. Bäck *Aminnelse-Tal öfver C.*
v. Linné Holm. 1779. 8.

cl. M. de Condorcet in Hist. academ.
scient. Paris.

cl. Vicq d'Azyr in Hist. Societ. medicae
Paris. Vol. II.

cl. Fabricius in *Deutschen Museum* a.
1780.

CAR. V. LINNÉ iun., Caroli fil. Falunensis
†. 1783. aet. 42.

Prof. Upsaliensis.

Ej. *Decades plantarum rariorum horti Upsa-
liensis* Fasc. I. Holm. 1762. II. ib. 1763. III.
Lips. 1767. fol.

Ej. *noua graminum genera* Ups. 1779. 4.

Ej. *methodus muscorum* ib. 1781. 4.

In obitum eius or. cl. Schulz v. Schul-
zenheim. Suec. Holm. 1784. 8.

S. 486.

DAV. SIGISM. AVG. BÜTTNER Chemni-
zensis .†. 1769. aet. 46.

Prof. Goettingensis.

Cc 3

Ej.

EJ. *Enumeratio plantarum horti Cunoniani* Amst. 1750. 8.

Praeterea maximam quoque partem *historiae corallinarum*, quae Ellisi nomen praefert, ad Büttnerum nostrum pertinere, pluribus assertum legitur in cl. Pütter *Verfuch einer gelehrten Geschichte der Universität zu Göttingen* p. 162.

§. 487.

HENR. LUD. DUHAMEL (du Monceau) Parisinus .†. 1782. aet. 82.

Inspector rei marinae.

Indefessus et felicissimus naturae observator; cuius pauca saltem e plurimis iisque egregiis operibus recensere licet:

EJ. *Physique des arbres, de l'anatomie des plantes et de l'oeconomie végétale* Parif. 1758. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1764. II Vol. 4.

EJ. *Traité des arbres et arbrustes qui se cultivent en France en pleine terre* Par. 1755. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1762-66. IV vol. 4.

EJ.

EJ. *Traité des arbres fruitiers* Parif. 1768. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1771-83. IV vol. 4.

Numerosae eius et maxime memorabiles dissertationes actis academiae Parisinae insertae leguntur, ut de ossibus animalium rubia tinctorum passis, de osteogenia, de insitione calcaris galli gallinacei in caput eiusdem, de summo in quo hominibus vivere licet aëstus gradu.

Multae quoque eius partes sunt in magna ista artium et opificiorum historia concinnanda

Elog. v. in *Hist. de la Soc. de Médec.*

Cc 4

SCRR.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 488.

JAC. THEOB. KLEIN Regiomontanus .†. 1760. aet. 74.

Senatui Dantiscano a secretis.

EJ. *Dispositio quadrupedum* Lubec. 1751. 4. germ. ib. 1760. 8.

EJ. *historiae avium prodromus* ib. 1750. 4. germ. ib. 1760. 4.

EJ. *stemmata avium* Lips. 1759. 4.

EJ. *ova avium plurimarum* — genuinis coloribus picta Regiom. 1765. 4.

EJ. *tentamen herpetologiae* LB. 1755. 4.

EJ. *historia piscium naturalis* Missi I-V. Gedan. 1740-49. 4.

EJ. *Mantissa ichthyologica de sono et auditu piscium* Lips. 1746. 4.

EJ. *Tentamen methodi ostracologicae* LB. 1753. 4.

EJ. *Descriptiones tubulorum marinorum* Gedan. 1773. 4.

EJ. *naturalis dispositio echinodermatum* ex ed. cl. Lefke Lips. 1778. 4.

Elogium viri v. in nouis act. Societ. Dantisc. T. I.

§. 489.

§. 489.

AUG. JO. RÖSEL (von Rosenhof) Norimbergensis .†. 1759. aet. 54.

Pictor miniati quod vocant operis, curatissimus naturae observator.

EJ. *monatliche Insekten-Belustigungen* Norimb. inde ab a. 1746. IV vol. 4.

Quibus praeter alia quoque continetur Vol. IIIo praestantissima historia hydrarum f. polyporum aquarum dulcium.

EJ. *natürliche Historie der Frösche hiesigen Landes* Norimb. 1758. fol. (opus ditissimum, pulcherrimum)

§. 490.

ABRAH. TREMBLEY Geneuensis .†. 1784. aet. 74.

Vir cui liber proxime citandus aeternum documentum summi ingenii acuminis, et aliis naturae studiosis aequae aeternum exemplar in arte observandi manebit.

EJ. *Mémoires sur les polypes d'eau douce à bras en forme des cornes* LB. 1744. 4.

germ. vertente cl. Göze Quedlinb. 1775. 8.

Cc 5

EJ.

EJ. *instruction d'un pere à ses enfans sur la nature et sur la religion* Genev. 1775. II Vol. 8. germ. Lips. 1776. 8.

EJ. quoque memorabiles sunt observationes philosophicis Transactionibus insertae.

§. 491.

OTH. FRID. MÜLLER .†. 1784.

Vermium praesertim indagator felicissimus

EJ. *historia vermium terrestrium et fluviatilium* Hafn. 1773 sq. II Vol. 4.

id. *von Würmern des süßen u. salzigen Wafsers* ib. 1771. 4.

EJ. *Zoologiae Danicae prodromus* ibid. 1776. 8.

EJ. *Zoologia Danica* Lips. 1779-84. II Vol. 8.

EJ. *Zoologiae Danicae icones*, Hafniae, 1777. fol.

EJ. *Hydrachnae in aquis Daniae palustribus* Lips. 1781. 4.

EJ. *Entomostraca s. insecta testacea* (monoculi L.) *in aquis Daniae et Norwegiae* ibid. 1785. 4.

EJ.

EJ. *Fauna Fridrichdalina s. descriptio insectorum agri Fridrichda'* Hafn. 1764. 8.

EJ. *Flora Fridrichdalina* Argent. 1767. 8.

Idem quoque cl. Oederi floram Danicam inde a Fasc. XI continuavit.

EJ. *kleine Schriften aus der Natur-historie* Dessav. 1782. 8.

§. 492.

JO. GOTTSCHALK WALLERIVS Nerkenfis .†. 1785. aet. 76.

Prof. Upfalienfis.

EJ. *Systema mineralogicum* Holm. 1772-75 II Vol. 8.

germ. Berol. 1781 sqq. II Vol. 8.

EJ. *lucubrationes de systematibus mineralogicis* Holm. 1768. 8.

EJ. *introductio in historiam litterariam mineralogicam* ib. 1769. 8.

EJ. *Chemia physica (suecice)* Holm. 1759-68. II Vol. 8.

Vol. I. lat. auctius ib. 1760. 8.

utrumque

utrumque *germ.* vertente cl. Weigel
Lips. 1775. II Vol. 8.

EJ. *Elementa metallurgiae, speciatim chemi-*
cae Holm. 1768. 8.

germ. Lips. 1769. 8.

Auctor praeterea numerosarum dissertatio-
num academicarum, ut et observationum,
quae actis acad. Holmienfis insertae leguntur.

SCRR.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

S. 493.

JAC. REINBOLD SPIELMANN Argentinenfis
†. 1783. aet. 61.

Prof. in academia patria.

EJ. *institutiones materiae medicae* Argent.
1774. 8.

germ. ib. 1775. 8.

EJ. *Syllabus medicamentorum* ib. 1777. 8.

EJ. *pharmacopoea generalis* ib. 1783. 4.

EJ. *institutiones chemiae* ib. 1763. 8.

ed. 2. auctior ib. 1766. 8.

germ. Dresd. 1783. 8.

Numerosae eiusdem dissertationes acade-
micae magnam partem materiem alimentarem,
medicam, et chemiam spectant.

CHEMICI

CHEMICI et PHARMACEVTAE

§. 494.

Vix aliud scientiarum genus ea quam agimus periodo tot tantisque nouis inuentis et sanioris maxime physices applicatione auctum et reformatum est, ac chemia, ita ut eandem non obstantibus Boyleorum, Boerhaaviorum, Stahlianorum aliorumque, quos citauimus, praestantium virorum meritis, quasi renatam dicere liceat.

§. 495.

ANDR. SIGM. MARGGRAF Berolinensis .†. 1783. aet. 73.

Numerosas dissertationes, chemici maxime argumenti, actis acad. scient. Berolinensis inseruit, quarum magna pars germanice versa sequentem ingressa est collectionem:

EJ. *chymische Schriften* Berol. 1762-68. II Vol. 8.

De vita viri cf. cl. Baldingeri biographias medicor.

it. noua acta acad. Berolinens.

§. 496.

§. 496.

JO. GEORG. MODEL ex Neostadio ad Aischam .†. 1774. aet. 64.

Proto-pharmacopaeus imperialis Petropoli.

EJ. *chymische Nebenstunden* Petrop. 1760-69. II Vol. 8.

gall. c. auctariis cl. Parmentier Parif. 1774. II Vol. 8.

EJ. *kleine Schriften* Petrop. 1773. 8.

EJ. *Entdeckung des Selenits in der Rhabarber* ib. 1774. 8.

Cfr. Rozier *Journal de Physique* 1775.

§. 497.

JO. DAV. HAHN Heidelbergensis .†. 1784. Prof. Ultraieclinus, tum Leydenfis.

EJ. *diff. de efficacia mixtionis in mutandis corporum voluminibus* LB. 1751. 4.

EJ. *or. de scientia naturali ab obseruationum et experimentorum sordibus repurganda* Ultraj. 1753. 4.

EJ. *or. de chemiae cum botanica coniunctione* ib. 1759. 4.

EJ. *or. de mathefi et chemia earumque mutuo auxilio* ib. 1770. 4.

EJ.

EJ. or. *de usu venenorum in medicina* ibid.
1773. 4.

EJ. or. *de medico speculatore* LB. 1775. 4.
id. ad latinam editionem systematis lymphatici Hewsoniani doctissime est praefatus.

§. 498.

TORBERN BERGMANN .†. 1785.

Prof. Upsaliensis.

EJ. *physisk Beskrifning öfver Iordklottet*.
Upsal. 1766. 8.

ed. 2. auctior ib. 1773. 8.

germ. curante cl. Röhl Gryphisw. 1769. 8.
et longe auctius ib. 1781. II Vol. 4.

EJ. *Opuscula physica et chemica* Holm. 1779
sq. III Vol. 8.

germ. Frf. 1781 sq. II Vol. 8.

EJ. *Sciagraphia regni mineralis secundum
principia proxima digesta* Lips. 1782. 8.

Praeter numerosissimas et praestantissimas
symbolas tam actis Holmieniis quam novis
Upsaliensibus contentas, ad universam histo-
riam naturalem, maxime quoque ad insecta
et mineralia pertinentes.

§. 499.

§. 499.

PETR. JOSEPH. MACQUER Parisinus .†.
1784.

Prof. Parisinus.

EJ. *Elémens de chymie théorique* ed. 2. Par.
1756. 12.

EJ. *Elémens de chymie pratique* ed. 2. ibid.
eod. 12.

iunctim germ. Lips. 1768. 8.

EJ. *Dictionnaire de chymie* Paris. 1766. II
Vol. 12. et al.

ad manus est ed. Paris. 1778. II Vol. 4.

germ. ex ed. cl. Pörner P. I. Lips. 1768. 8.

it. longe auctius ex ed. cl. Leonhardi
Lips. 1781 sqq. VI Vol. 8.

Dd¹ PATHOLOGI

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 500.

GEORG. GOTTLOB RICHTER Schneebergensis .†. 1773. aet. 80.

Prof. Goettingensis.

Auctor numerosarum et elegantissimarum dissertationum aliorumque scriptorum academicorum.

iunctim edita s. t. *Opusculorum medicorum* curante cl. Ackermann, praefante Triller Frf. 1779. III Vol. 4.

Ej. *praecepta diaetetica in usum praelectionum* Heidelberg. 1780. 8. (posthuma)

Elogium viri auctore cl. Heyne opusculis praefixum legitur.

cfr. quoque Bruckeri *pinacotheca* Dec. X.

§. 501.

JO. GOTHFR. BRENDL, Adami fil. Vitebergensis .†. 1758. aet. 47.

Prof. Goettingensis.

Idem non nisi dissertationes et programmata edidit.

Iunctim receptum fecit haec opuscula cl. Wrisberg Goett. 1779. III Vol. 4.

§. 502.

§. 502.

PHIL. GEORG. SCHRÖDER Marpurgenensis .†. 1772. aet. 44.

Prof. Goettingensis; antea Rinteliensis et Marpurgenensis.

Numerosas eius dissertationes academicas collegit et edidit cl. Ackermann Norimb. 1772. II Vol. 8.

§. 503.

RVD. AVGVSTIN. VOGEL Erfurtenensis .†. 1774. aet. 50.

Prof. Goettingensis.

Ej. *praelectiones de cognoscendis et curandis corporis humani affectibus* Goett. 1772. 8.

it. c. praef. cl. Tissot ib. 1784. 8.

germ. vertente cl. Pohl Lips. 1780. 8.

Ej. *historia materiae medicae* LB. 1758. 8.

Ej. *institutiones chemiae* ed. 2. LB. 1757. 8.

germ. cura cl. Wiegand Vinar. 1775. 8.

Ej. *practisches Mineral-system* Lips. 1762. 8.

auctius, curante filio cl. Sam. Gottl. Vogel ib. 1776. 8.

Ej. *de incrustato agri Goettingensis* Goett. 1756. 8.

Dd 2

Ej.

Ej. *medicinische Bibliothek* Erf. 1752 sq. II Vol. 8.

Ej. *neue medic. Bibl.* Goett. 1754-73. VIII Vol. 8.

Ej. *Opuscula medica selecta* Goett. 1768. 4. germ. vertente filio cl. quem modo citavimus Lemgov. 1778. II P. 8.

Elogium viri v. in *Nov. Commentar. Soc. Gotting.*

§. 504.

PAUL. GOTTLIEB WERLHOF Helmstädtiensis .†. 1767. aet. 69.

Archiatro Hannoveranus.

Vir acutissimi ingenii, strenuus corticis peruiani vindex, cuius nomen mansit vinguento ad scabiem.

Ej. *observationes de febribus praecipue intermittentibus et ex earum genere continuis* ed. 2. Hannov. 1745. 4.

Id. *de variolis et anthracibus* ib. 1735. 4.

Ej. *cautiones medicae de limitandis laudibus et vituperiis morborum et remedium Tract.* I. II. ib. 1734. 4.

Plurimae

Plurimae eiusdem observationes *Commercio litterario Norico* insertae leguntur.

Opera ex ed. cl. Wichmann Hannov. 1775. II Vol. 4.

Ej. *epistolae* anecdotae posthumae ap. cl. Engel *Specimin. medic.* Berol. 1781. 8.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. VII.

Nov. A. N. C. Vol. IV.

Commentar. Lipsiens. Vol. XV.

it. memoriam praefixam operum editioni, quam modo diximus.

§. 505.

JO. THEOD. ELLER .†. 1760. aet. 71. Archiater Borussiae.

Ej. *observationes de cognoscendis et curandis morbis, praesertim acutis* Regiom. 1762. 8.

gall. vertente cl. le Roy Par. 1774. 12.

Ej. *ausübende Arzneywissenschaft* Berolin. 1767. 8.

Ej. *vollständige Chirurgie* ib. 1763. 8.

Ej. *medicinische u. chirurgische Anmerkungen u. Operationen* ib. 1740. 8.

Ej. *physikalisch-chemisch-medicinische Abhandlungen* ib. 1764. II Vol. 8.

Elogium viri v. in actis acad. Berolinens.

cf. *Journal encyclopéd.* m. Febr. 1761.

D d 3

§. 506.

§. 506.

JO. ERN. HEBENSTREIT ex Neostadio ad
Orlam .†. 1757. aet. 56.

Prof. Lipsiensis.

EJ. *Exegesis nominum graecorum quae mor-
bos definiunt* Lipf. 1751. 4.

EJ. *de homine sano et aegroto carmen* ibid.
1753. 8.

EJ. *anthropologia forensis* ed. 2. Lipf. 1753. 8.

Suecice, vertente Rol. Martin v. cl.
Holm. 1783. 8.

EJ. numerosae dissertationes et programmata
v. c. XXX *Specimina palaeologiae therapiae*
Lipf. 1748 - 5.

VII *Specimina ord. morborum causalis*;
quae iunctim cum prioribus edidit cl. Gru-
ner Hal. 1779. 8.

it. VII *Specimina Aetiologiae chemicae*
Lipf. 1757. 4.

Idem quoque praecipuam curam gessit
edendi *Musei Richteriani* Lipf. 1743. fol.

EJ. dissectio anatomica muli et mulae ex-
tat in Schreberi *neuen Cameral-Schriften*
Vol. VI. et al.

Inter

Inter dissertationes eius plures historiam
quoque naturalem spectant v. c.

de ordinibus conchyliorum instituendis 1728.

de organis piscium externis 1743.

de insectorum natalibus 1733.

institutiones historiae naturalis insectorum
1745.

de vermibus anatomicorum administris 1741.

de terris eod.

de ordinibus gemmarum 1747.

EJ. de anecdotis Aëtii scripta supra cita-
vimus p. 80.

Elogium viri v. in Commentar. Lipsiensib.

Iunctim cum alio, quod J. Aug. Ernesti
auctorem habuit, recusum est in fronte edi-
tionis *palaeologiae therap.* quam citauimus.

§. 507.

CHRIST. GOTTLIEB LUDWIG Briegenfis
Silesiacus .†. 1773. aet. 64.

Prof. Lipsiensis.

Nullam non medicinae partem egregie
auxit et illustravit.

EJ. *methodus doctrinae medicae universae*
Lipf. 1766. 8.

Dd 4

EJ.

EJ. *institutiones physiologiae* ib. 1752. 8.

— *pathologiae* ib. 1754. 8.

— *therapiae generalis* ib. eod. 8.

— *medicinae clinicae* ib. 1769. 8.

— *chirurgiae* ib. 1765. 8.

— *medicinae forensis* ib. 1765. 8.

— *historiae physicae regni vegetabilis* ib. 1757. 8.

EJ. *definitiones generum plantarum* (auctas a cl. G. Rud. Boehmer) ib. 1760. 8.

EJ. *Ecloga vegetabilium vsibus medicis praecipue destinatarum* Hal 1760–64. VIII Fasc. fol.

EJ. *terrae musei Dresdensis* Lips. 1749. fol.

Idem quoque edidit: *Aduersaria medico-practica* Lips. 1769–73. III Vol. 8.

Denique et auctor extitit *Commentariorum de rebus in scientia naturali et medicina gestis* ib. inde ab a. 1752. 8.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. IX.

§. 508.

GERARD. L. B. VAN SWIETEN Leydenfis
†. 1772. aet. 73.

Archiater Caesareus.

Diutinus

Diutinus et intimus Boerhaavii discipulus, cuius nomen mansit potioni spirituosae mercuriali.

EJ. *diff. de arteriae fabrica et efficacia in corpore humano* LB. 1725. 4.

EJ. *Commentarii in Boerhaavii aphorismos* LB. 1743–72. V vol. 4. et al.

Index in eadem Gladbachii Hildburgh. 1775. 4.

EJ. (anon.) *kurze Beschreibung u. Heilungsart der Krankheiten, welche am öftersten im Feldlager beobachtet werden* Vindob. 1758. 8.

gall. Paris. 1760. 12. et al.

EJ. *constitutiones epidemicae et morbi, potissimum L. B. observati* Vindob. 1782. 8. (posthumum opus edidit cl. Stoll)

v. Bruckeri *pinacotheca* Dec. X.

it. cl. Baldingeri *biograph. medicorum*.

§. 509.

ANT. DE HAEN ... Batavus .†. 1776.
aet. 65.

Prof. Vindobonensis.

EJ. *historia morbi incurabilis medicos passim fallentis* Hagae 1744. 8.

Dd 5

EJ.

Ej. *de colica pictonum diff.* ib. 1745. 8.

Id. *de deglutitione impedita* ib. 1750.

Ej. *ratio medendi in nosocomio practico* Vin.
dob. 1757-73. XVP. 8.

— *continuata* ib. 1772-79. III
Vol. 8.

germ. c. auctariis cl. Platneri Lips. 1779-
84. VIII Vol. 8.

Ej. *magiae examen* ib. 1774. 8.

Ej. *de miraculis* L. Frf. 1776. 8.

Ej. *praelectiones in Boerhaavii institutiones
pathologicae* ex ed. cl. de Wasserberg Vin.
dob. 1780 sqq. V vol. 8.

Vitam viri v. in Giornale di medicina T.
XIII della continuazione.

§. 510.

GUALT. VAN DOEVEREN .†. 1783.

Prof. Groeningensis, post Leydensis.

Ej. *diff. de vermibus intestinalibus hominum*
LB. 1753. 4.

germ. Lips. 1776. 8.

Ej. *or. de erroribus medicorum sua utilitate
non carentibus* Groening. 1762. 4.

Ej.

Ej. *Specimen observationum academicarum*
ib. 1765. 5.

Ej. *primae lineae de cognoscendis mulierum
morbis* ib. 1775. 8.

it. ex ed. cl. Schlegel Lips. 1785. 8.

§. 511.

JO. HVXHAM .†. 1768.

Medicus Plymouthenfis, cuius nomine vulgo
venit vinum antimoniatum.

Ej. *observationes de aëre et morbis epidemi-
cis* Lond. 1752. II Vol. 8.

Ej. *observationes* ab a. 1749-52. ib. 1770.
8. (posthumae ex edit. filii).

Ej. *medical and chymical observations upon
Antimony* ib. 1756. 8.

Ej. *Dissertation on the malignant ulcerous
Sore-throat* ib. 1757. 8.

. *Opera, lat.* ex ed. G. Christ. Reichel
Vindob. 1773. III Vol. 8.

§. 512.

JO. GREGORY .†. 1773.

Prof. Edinburgensis.

Ej.

EJ. *Lectures on the duties and qualifications of a physician* Edinb. 1772. 8.

germ. Lips. 1778. 8.

EJ. *Elements of the practice of Physick* ed. 2. Lond. 1774. 8.

§. 513.

JO. PRINGLE Baronetus, ex pago Stichel-houfe, comitatus Roxburgh Britanniae borealis .†. 1782. aet. 75.

Serenissimae Reginae Charlottae medicus.

EJ. *observations on the diseases of the army* ed. 5. Lond. 1765. 4.

acced. EJ. *observations on the Hospital-and Goal-Fevers.*

nec non EJ. *Experiments upon septic and antiseptic substances.*

germ. Altenb. 1772. 8.

EJ. *Discourse upon some late Improvements of the means of preserving the Health of mariners* Lond. 1776. 4.

germ. vertente cl. Wichmann Goett. 1777. 8.

Extat

Extat quoque inter EJ. *Six Discourses delivered when President of the royal Society etc.* Lond. 1783. 8.

Vitam praemisit hisce VI sermonibus editor cl. Kippis.

cf. it. *Hist. de la Soc. de Médecine* a. 1780.

§. 514.

JO. FOTHERGILL ex Carred prope Richmond .†. 1780. aet. 68.

Medicus Londinensis.

Observationes inseruit transactionibus philosophicis, tum vero maxime praestantissimae collectioni quam citauimus cui tit. *Medical Obs. and Inquiries.*

Iunctim editae s. t. a complete collection of D. Fothergill's medical and philosophical Works Lond. 1781. 8.

Vitam viri praefixit editor cl. J. Elliot.

alias eius memorias ediderunt viri cl.

Hird, Thompson et Lettsom.

aliud elogium v. in *Hist. de la Soc. de Medec.*

§. 515.

FRANC. BOISSIER DE SAUVAGES Alefio. Languedoccensis .†. 1767. aet. 61.

Prof.

Prof. Monspeliensis.

EJ. *Pathologia methodica s. de dignoscendis morbis*. Monspel. 1739. 4.

ed. 2. Amst. 1752. 12.

longe auctius s. t. *Nosologiae methodicae*. Amst. 1763. V vol. 8.

iterum auctius ib. 1768. II vol. 4.

EJ. opera minora edidit cl. Gilibert s. t. *Chefs d'oeuvres de Sauvages*. Lugd. 1771. II vol. 12.

Eloge de M. de Sauvages. Lugd. 1768. 4. it. in fronte opusculor.

§. 516.

Iunctim huc referre liceat nouorum pulsum criticorum auctores, inter quos princeps eminet

FRANC. SOLANO DE LUQUE Montilla-Cordubensis .†. 1738. aet. 53.

Artem primo Illorae, tum Antequerae exercuit.

EJ. *Lapis tydos Apollinis. (hispanice)* Madr. 1737. fol.

Fusissimum

Fusissimum opus in compendium rededit Jac. Nihell Lond. 1745. 8.

PETR. SOLANO DE LUQUE, Francisci fil. itidem celeber clinicus et subtilissimus sphygmicus paternam doctrinam vltro excoluit, etsi, quantum ego quidem noui, nihil super ea memoriae prodiderit.

Cfr. H. Fouquet *Essai sur le pouls*. Monspel. 1767. 8.

§. 517.

THEOPH. DE BORDEU Isestio-Bearnensis .†. 1776. aet. 55.

Medicus Parisinus.

EJ. *Récherches sur le pouls par rapport aux Crises*. ed. 2. Par. 1768. II vol. 12.

EJ. *Récherches anatomiques sur la position des glandes et sur leur action* Par. 1751. 8.

EJ. *Récherches sur le tissu muqueux et l'organe cellulaire* ib. 1766. 12.

germ. Vindob. 1772. 8.

EJ. *Récherches sur quelques points d'histoire de la médecine*. Leod. 1764. II vol. 12.

Eloge historique de M. de Bordeu, par J. J. Gandan Par. 1777. 8.

§. 518.

§. 518.

ANNA-CAR. LORRY .†. 1783.

Medicus Parisinus.

EJ. (anon.) *Essay sur l'usage des Alimens pour servir de Commentaire aux livres dietetiques* d'Hippocrate. Par. 1757. II vol. 12.

ed. 2. ib. 1781.

germ. vertente cl. Ackermann Lips. 1785. 8.

1D. *de melancholia* Paris. 1765. II vol. 8.

germ. Lips. 1769. II vol. 8.

1D. *de morbis cutaneis* Par. 1777. 4.

germ. Lips. 1779. II vol. 8.

EJ. *de praecipuis morborum mutationibus et conuersionibus tentamen* (posthumum) Paris. 1784. 12. ex ed. cl. Hallé.

EJ. *de motu cerebri* memorabilia experimenta, extant in *Mémoires présentés* vt vulgo audiunt Vol. III.

Supra quoque pluries eius meminimus: ad Hippocratem pag. 27; Sanctorium pag. 196; et Astrucium pag. 354.

§. 519.

§. 519.

NICOL. ROSÉN V. ROSENSTEIN nat. prope Gothenburgum .†. 1773. aet. 67.

Archiatr Suecicus.

EJ. *Underrättelse om Barns Sjukdomar* Holm. 1764. 8. et al.

germ. c. auctariis Jo. Andr. Murray v. cl. ed. 5. Goetting. 1785. 8.

EJ. *Rosensteinii Hus- och Råse- Apotek* Holm. 1765. 8. et al.

germ. itidem vertente cl. Murray Lips. 1781. 8.

EJ. *compendium anatomicum (suecice)* Holm. 1738. 8.

Numerosissimae praeterea extant eiusdem viri praestantissimi dissertationes academicae, et symbolae quas actis Holmieniis contulit.

Vitam praemisit cl. editor versioni vernaculae.

Ee CHIRVIRGI

CHIRVIRGI.

§. 520.

CLAUD. NIC. LE CAT ex Blérancourt
Picardiae .†. 1768. aet. 69.

Prof. Rothomagensis. celebr lithotomus.

EJ. *Recueil des pieces sur l'operation de la
taille.* Rothom. 1749-53. III vol. 8.

tum numerosa scripta eristica lithotomiam
spectantia, in Fr. J. de S. Cosma etc.

EJ. *Traité des Sens* ib. 1740. 8.

longe auctius Par. 1767. III vol. 8.

EJ. *Diff. sur le fluide des nerfs et son action
pour le mouvement musculaire* Berol. 1765. 8.

EJ. *Traité de la couleur de la peau humaine
en général et de celle des Nègres en particulier
etc.* Amst. 1765. 8.

Plurimae quoque eius dissertationes agoni-
ficae, praemio ornatae et editae ab acad.
chirurgor. Parif.

Eloge de M. le Cat, par Valentin
Par. 1769. 8.

§. 521.

JO. PETR. DAVID ex Gex Burgundiae .†.
1784. aet. 47.

le

le Cati gener et dignus Successor.

EJ. *Recherches sur la maniere d'agir de la
saignée etc.* Par. 1762. 12.

EJ. *Diff. sur ce qu'il convient de faire pour
diminuer ou supprimer le lait des femmes.* ib.
1763. 12.

EJ. *Diff. sur les effets du mouvement et du
repos dans les maladies chirurgicales.* ib. 1779. 12.

EJ. *observations sur la Necrose.* Par. 1782. 8.

Taceo longe minoris momenti eius scri-
ptiunculas, vt de mechanismo respirationis, de
nutritione et incremento, de vsu liquoris
amni etc.

§. 522.

GEORG. ARNAUD (de Ronfil) Rolandi
Pauli fil. .†. 1774.

Chirurgus gallus, sed exul vt Londini ma-
xime artem exerceret, felix praesertim her-
niotomus.

EJ. *Traite des hernies* Par. 1749. II vol. 12.

EJ. *Observations on anevrysms* Lond. 1750. 8.

EJ. *Instructions on the diseases of the bladder
and urethra.* Lond. 1763. 12.

Ee 2

Ej.

EJ. *Dissertation on hermaphrodites* Lond. 1750. 8.

germ. Argent. 1777. 4.

Haec pleraque redeunt auctiora in EJ. *Mémoires de Chirurgie avec quelques Remarques historiques sur l'Etat de la Médecine et de la Chirurgie en France et en Angleterre*. Lond. 1768. II vol. 4.

EJ. *Remarks on the use of the Extract of lead of Goulard*. Lond. 1770. 12.

§. 523.

JAC. DAVIEL Barrea-Normanus .†. 1762. aet. 66.

Maxime *extractione* cataractae ab ipso inflaurata et perfecta, inclauit.

EJ. *Lettre sur les maladies des yeux* Paris. 1748. 12.

tum variae eius extant epistolae in *Journal de Médecine, Journal des Savans, et Mercure de France*.

§. 524.

GEORG. DE LA FAYE Parisinus .†. 1781. Chirurgus Parisinus.

EJ.

EJ. *Principes de Chirurgie* Par. 1739. 12. et al. ibid. 1773. 12.

germ. Argent. 1751. 8.

EJ. auctaria ad *Cours d'Operations de chirurgie* par Dionis Par. 1739. 12. et al. ibid. 1765. II vol. 8.

tum et nonnulla eius inserta actis acad. Chirurgorum.

§. 525.

SAM. SHARP .†. 1758.

Chirurgus Londinensis. Chefeldenii discipulus.

EJ. *Treatise on the operations of surgery* ed. 3. Lond. 1740. 8.

EJ. *Critical Inquiry into the present State of Surgery*. Lond. 1750. 8.

germ. Berol. 1756. 8.

§. 526.

JUST. GOTHOF. GÜNZ Königsteinensis Saxo. .†. 1754. aet. 41.

Prof. Lipsiensis.

EJ. *de calculum curandi viis quas chirurgi Galli reppererunt* Lips. 40. 8.

E e 3

EJ.

Ej. de variis lithotomiae methodis dissertatio inserta est *institutionibus chirurgiae* Jo. Zach. Platneri.

Ej. *observationum anatomico-chirurgicarum de herniis libellus* ib. 1744. 4.

Ej. numerosae sunt diss. et programmata anatomici argumenti.

Aliorum eius nonnullorum scriptorum supra iam meminimus pag. 19. 26. 28. 77.

§. 527.

GEORG. HEUERMANN .†. 1768.

Prof. Hafnienfis.

Ej. *Abhandlungen der vornehmsten chirurgischen Operationen*. Hafn. 1754-57. III vol. 8.

Ej. *vermischte Bemerkungen der ausübenden Arzneywissenschaft*. ib. 1765-67. II vol. 8.

Ej. *Physiologie* ib. 1751-55. IV vol. 8.

OBSTETRICII.

OBSTETRICII.

§. 528.

JO. GEORG. RÖDERER Argentoratensis .†. 1763. aet. 38.

Prof. Goettingensis.

Ej. *icones uteri humani observationibus illustratae* Goetting. 1759. fol.

Ej. *elementa artis obstetriciae* ib. 1752. 8.

it. c. not. cl. Wrisberg ib. 1766. 8.

Ej. Rödereri *observationum de partu laborioso* Decad. II. ib. 1756. 8.

Id. *de vi imaginationis in foetum negata* Peetrop. 1756. 4.

Numerosae eius dissertationes et programmata collecta a cl. Wrisberg prodierunt Goett. 1763. 8.

Alia eiusdem quaedam extant in *Comment. societ. Goetting.* nonnulla vero eius posthuma deperdita sunt, ut *de trichuridibus* comm.

Elogium viri scripsit cl. Kaestner.

§. 529.

GUIL. SMELLIE .†. 1763.

Obstetricius Londinensis.

Ee 4

vel

vel forcipe sui nominis notissimus.

Ej. *Treatise on the theory and practice of Midwifery* Lond. 1752. 8. et al.

germ. Altenb. 1755. 8.

Ej. *Collection of cases and observations on Midwifery* Lond. 1754. 8.

germ. Altenb. 1763-70. II Vol. 8.

Iunctim cum priore Lond. 1766. III Vol. 8.

Ej. *Collection of praeternatural cases and observations in Surgery* Lond. 1768. 8.

Ej. *Set of anatomical Tables* Lond. 1754. fol. max. ed. 2. ib. 1761.

germ. Norimb. 1758. fol. maj.

§. 530.

NICOL. PUZOS Parisinus .†. 1753. aet. 67.

Chirurgus Parisinus.

Ej. *Traité des accouchemens* Par. 1759. 4.

Posthumum edidit el. Morisot Deslandes.

§. 531.

ANDR. LEVRET Parisinus .†. 1780. aet. 78.

Obstetricius Parisinus.

Itidem forcipe sui nominis vulgo notus.

Ej.

Ej. *Observations sur les accouchemens laborieux* Par. 1747. 8. et al.

Ej. *Suite des observations etc.* Par. 1751. 8.

Iunctim ib. 1770. 8.

germ. Alton. 1758-61. II Vol. 8.

Ej. *Art des accouchemens démontrée par des principes de physique* Par. 1761. 8.

germ. Gerae 1772-74. II Vol. 8. it. Lips. 1778. II Vol. 8.

Ej. *Essai sur l'abus des regles générales, et contre les préjugés qui s'opposent au progrès de l'art des accouchemens* Par. 1766. 8.

germ. Lips. 1776. 8.

Ej. *Observations sur la cure radicale des polytypes* Par. 1749. 8.

ed. 3. c. Supplem. ib. 1772. 8.

Plura praeterea eius extant in *Journal de Médecine*.

AD MEDICINAM FORENSEM,
et POLITIAM MEDICAM.

§. 532.

CRISTOPH. GOTTLIEB BÜTTNER Branden-
burgensis .†. 1776. aet. 69.

Prof. Regiomontanus.

EJ. *Anweisung zu Ausstellung der Obdu-
ctions-attestate über tödliche Verletzungen* Re-
giom. 1768. 4.EJ. *Unterricht zur legalen Besichtigung
toder Körper* ed. 2. ib. 1776. 4.EJ. *Anweisung durch Besichtigung einen
Kindermord auszumitteln* ib. 1771. 4.EJ. *Erörterung die Lungenprobe betreffender
Fragen* ib. 1765. 4.EJ. *anatomische Wahrnehmungen* ib. 1769. 4.EJ. *anatomische Anmerkungen bey einem mit
heraushängendem Herzen lebendig gebornen
Kinde* c. al. ib. 1752. 4.

§. 533.

Ad summa autem procul dubio rei me-
dicæ augmenta, quibus aetas nostra de genere
humano egregie meruit, maxime pertinent
inli-

instituta, quibus curæ sanitatis publicæ s.
positivæ medicæ magis magisque prospectum
est; quo præsertim, ut bina tantum eius
momenta tangamus, de exercenda medicina
publicæ leges, quas *medicinales ordinationes*
vocant, tum vero etiam societates ad submer-
forum restitutionem conditæ, spectant.

§. 534.

Quod istam rei medicæ reformationem
per leges publica auctoritate sancitas attinet,
maxime in iis ferendis eminuit *Suecia*, cuius
sapientissima super ea re edicta et instituta,
(quæ ni fallor maxime inde ab a. 1756 refor-
mari et augeri ceperunt) sanitati publicæ con-
servandæ et mortalitati minuendæ insigniter
profuerunt.

Conferatur de his; *Samling af Kongl. För-
ordningar rörande nya Medicinal-Staten* Holm.
1774. 4.

Pluribus v. cl. Kölpin in cl. Pyl *Maga-
zin für die gerichtliche Arzneykunde* Vol. II.
P. IV.

§. 535.

§. 535.

Inter Societates de submersis restituendis occupatas, eminent Londinensis, Parisina et Amstelodamensis.

Haec ni fallor omnium prima coaluit a. 1767

Historie en Gedenkschriften van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen opgericht binnen Amsterdam Amst. inde ab a. 1767. 8.

Illa condita a. 1772.

Collectionem scriptorum ad eandem facientium edidit cl. Pia (pharmacopaeus Parisinus) f. r.

Détail des Succès de l'Etablissement que la ville de Paris a fait en faveur des noyés Par. inde ab a. 1774. 12.

Londinensis fundata a. 1774 nomine the human Society.

Plan and Reports of the Society at London for the recovery of persons apparently drowned. Lond. 1775. 8.

SCRR.

SCRR. MEDICINAE VETERINARIAE.

§. 536.

JO. CHRISTOPH. POLYC. ERXLEBEN Quedlinburgensis .†. 1777. aet. 33.

Prof. Goettingensis.

EJ. *Einleitung in die Vieharzneykunst* Goett. 1769. 8.

EJ. *practischer Unterricht in der Vieharzneykunst* ib. 1771. 8.

EJ. *Anfangsgründe der Naturgesch.* ib. 1768. 8. it. ex ed. cl. Gmelin ib. 1782.

EJ. *Systema regni animalis* P. I. Mammalia: Lips. 1777. 8.

EJ. *Anfangsgründe der Naturlehre* Goett. 1772. 8.

it. ex ed. cl. Lichtenberg ib. 1785. 8.

EJ. *Anfangsgründe der Chemie* ib. 1775. 8.

it. ex ed. cl. Wiegleb ib. 1784. 8.

EJ. *physicalisch-chemische Abhandlungen* P. I. Lips. 1776. 8.

EJ. *physicalische Bibliothek* Goett. 1774-76. III Vol. 8.

Elogium viri meritissimi auctore cl. Kaestner extat in Nov. Commentar. societ. scient.

§. 537.

S. 537.

GEOG. STUBBS, pater.

Piclor Londinensis.

Classico et splendidissimo opere anatomen
comparatam ditavit, cui tit.

*the anatomy of the Horse, including a par-
ticular description of the Bones, Cartilages,
Muscles, Fascias, Ligaments, Nerves, Arte-
ries, Veins and Glands in XVIII Tables, all
done from Nature* Lond. 1766. fol. max.
transv.

S. 538.

STEPH. GUIL. DE LA FOSSE .†. 1765

Veterinarius Parisinus.

Ej. *Traité sur le véritable Siège de la
morve des chevaux* Par. 1749. 8.

germ. Hall. 1752. 8.

Ej. *observations et découvertes faites sur les
chevaux* Par. 1754. 8.

S. 539.

. . . BOURGELAT .†. 1779.

Director scholae veterinariae Lugdunensis.

Ej. *Elémens d'hippiatrique* Lugd. 1750 sq.

III Vol. 12.

Ej.

Ej. *Elémens de l'art vétérinaire, précis ana-
tomique du corps du cheval etc.* Par. 1769. 8.

Ej. *Supplement zu dem kurzen Begriff von
der Zerghliederung des Pferdes; aus dessen fran-
zösischer Handschrift übersetzt* Servest. 1773. 8.

Ej. *Materie médicale à l'usage de l'Ecole vé-
térinaire* Lugd. 1765. 8.

germ. Lips. 1766. 8.

PHILO.

PHILOSOPHI, LITTERATORES etc.

§. 540.

JO. ANDR. SEGNER Presburgensis .†. 1777.
aet. 74.

Prof. Goettingensis, tum Hallensis.

Ej. *Einleitung in die Naturlehre* Goetting.
1746. 8. et al. ed. 3. 1770. 8.

Ej. *Astronomische Vorlesungen* Hal. 1775.
II Vol. 4.

ex numerosis eius minoribus scriptis academicis memorasse sufficiat:

Ej. *progr. de libra qua sui quisque corporis pondus explorare possit.* Goett. 1740. 4.

Ej. *Beschreibung einer bequemen Lampe für Studirende* ib. 1744. 4.

Id. quoque Nieuwentydii opus physicotheologicum germanice vertit et auxit.
Jen. 1746. 4.

§. 541.

GEORG. MATTHIAE Swefinga Sleswicensis.
.†. 1773. aet. 65.

Prof. Goettingensis.

Ej. *conspectus historiae medicorum.* Goett. 1761. 8.
alia eius edita passim citauimus pag. 29. 53.

§. 542.

§. 542.

Vltimum denique excitare liceat venerandum virum de primo medicinae parente et vniuersa elegantiore medicina multis modis meritissimum.

Est is

DAN. GUIL. TRILLER Erfurtensis .†.
1781. aet. 87.

Prof. Wittebergenfis.

Ej. *Commentatio de pleuritide* Frf. 1740. 8.

Ej. *observationes criticae in auctores veteres*
ib. 1742. 8.

Ej. *clinotechnia medico - antiquaria* ibid.
1774. 4.

Ej. *Dispensatorium pharmaceuticum vniuersale* ib. 1764. II vol. 4.

Ej. *opuscula medica* Frf. 1766-72. III vol. 4.
aliorum eius scriptorum alias iam mentionem iniicimus. v. c. pag. 3. 29. 59. 74.

Cfr. Bruckeri *pinacotheca* Dec. VI.

Ff

INDEX.

I N D E X.

A			
de Abano	104	Alderottus	97
Abimeron	93	Aldrovandus	171
Absyrtus	37. 78	Alemona	17
<i>Academiae scientiarum</i>		Alexander Aphrodi-	
<i>v. Societates</i>		saeus	74
Acofta	137	— Trallianus	80
Acron	22	<i>Alexandrina schola</i>	60
<i>Afta litteraria v. Dia-</i>		Alpinus	173
<i>ria</i>		Alzaharavi	93
Aëtarius	85	Amatus Lusitanus	148
<i>Acunflura</i>	14	Ammann, Jo. Conr.	220
Aegineta	82	— Paul.	306
<i>Aegyptiorum medi-</i>		<i>Amftelodamense colle-</i>	
<i>cina</i>	7	<i>gium anatomicum</i>	252
Aelianus	74	Andromachus	56
Aemilius Macer	51	Andry	352
Aesculapius	18	Antonius Musa	50
Aëtius	79	Apollo	8. 16
Agricola	131	de Apono	104
Agrippa	158	Apuleius	77
Alberti, Mich.	461	ab Aquapendente	192
— Sal.	163	<i>Arabes</i>	86
Albertus M.	101	Arantius	163
Albinus, Bern. Sig-		Arcaeus	185
frid.	319	Archagathus	46
— Christ. Bern.	321	Aretaeus	58
— Fr. Christ.	321	Aretius	128
— Sebaft.	307	Aristoteles	39
Albrecht	390	Arnaud	435
Albucasis	93	Artemidorus	55
Alcmaeon	21	<i>Articella</i>	34
		Asclepiadae	21

Ascle-

Asclepiades	49	Boerhaave	334
Asellius	201	— v Kaau	
Astruc	354	Bohn	263
Avenzoar	93	Bonacciolus	105
Averroës	94	Bonet	298
Avicenna	92	<i>Bononiensis schola</i>	97
Aurelianus	59. 78	Bontekoe	283
		Bontius	214
		Bordenave	401
		Bordeu	431
		Borellus	266
		Borrichius	287
		Botallus	151
		<i>Bonilla lues</i>	368
		Bourgelat	446
		Bourgeois	228
		Boyle	284
		<i>Brachmanorum me-</i>	
		<i>dicina</i>	12
		Brasavolus	136
		Brendel	418
		Briffot	146
		Brunfels	126
		Brunner	226
		Brunschwyg	149
		Büchner	346
		Bucretius	194
		Büttner, Chr. Gottl.	442
		— Dav. Sigm.	
		Aug.	405
		C	
		Caelius Aurelianus	59
			78
		Caesalpinus	170
		Camerarius	168
		Cardanus	159
		Ef 2	Carl

Carl	348	a Costa	137
<i>Carolina constitutio</i>	155	Cowper	265
Carpus	119	de Crescentia	102
Cartesius	232	Cuba	113
Cassebohm	322		
Casseri	193	D	
Cassius Felix	51	Damascenus	88
le Cat	434	David	434
Cato	46	Daviel	436
de Cauliaco	107	Decima	17
Celsus	51	Demetrius Pepago-	
Chabraeus	167	menus	84
Charas	285	Democritus	22
Chefelden	318	Denys	367
Chiron	18	Diana Lucina	17
<i>Chirurgia infusoria</i>	299	<i>Diaria et acta liti-</i>	
<i>Chirurgorum veterum</i>		<i>raria</i>	242. 313. 378
<i>collectiones</i>	36	Diemerbroeck	222
Cicero	39	Dillenius	327
Citefius	223	Diocles Carystius	41
le Clerc	369	Dioscorides	55
Clusius	175	Dippel	331
<i>Coffea</i>	283	<i>Dispensatoria</i>	288
Coiter	162	Dodonaens	166
<i>Collectiones medicorum</i>		van Doeveren	426
<i>veterum</i>	34	<i>Dogmatica secta</i>	44
Colmenero	282	Douglas	318
Columbus	124	Draco	38
Columna	168	le Dran	363
Conring	230	Drelincourt	255
Constantinus Afric.	95	Duhamel	406
Cordus, Euric.	127	Duretus	180
— Valer.	127	Duverney	251
Cornarus	157		
Cornelius Celsus	51	E	
Cortesius	185	Ebn Sina	92
<i>Cortex Peruvianus</i>	282	<i>Ecclesiasticorum secta</i>	58

Eller

Eller	421	G.	
Empedocles	21	Galenus	60
<i>Empirica secta</i>	45	<i>Gandisaporensis schola</i>	
<i>Episynteticorum secta</i>			86
	58	Gassendi	234
Erasistratus	42. 45	Gaubius	343
Erotianus	56	Gaza	110
Erxleben	445	Geoffroy	330
Ettmüller	293	Gesner	132
Eustachius	122	Glauber	214
Eysson	163	Glisson	257
F		Goedart	280
Faber	211	de Gordonio	104
Fabricius ab Aqua-		Gorraeus	180
pendente	192	van Gorter, Dav.	345
— Hildanus	225	—, Jo.	344
de Falconiis	105	<i>Goettingensis schola</i>	373
Fallopianus	121	<i>Graecorum medicina</i>	16
Fantoni	315	de Graef	254
de la Faye	436	Graeffia v. Meriana	
Febris dea	17	Graunt	307
Felix, Cass.	51	Gregory	427
Fernandez	282	Grew	268
Fernelius	145	Guilandinus	169
Ferrein	309	Guillemeau	186
Fidelis	188	Guinterus	143
Fioravanti	184	Günz	437
Fludd	235	<i>Gynaeciorum veterum</i>	
Foësius	180	<i>collectiones</i>	37
Forestus	181		
de la Fosse	446	H.	
Fothergill	429	Hack	114
Fracastrorius	142	de Haën	425
Franco	151	Hahn	415
Freind	349	Hales	323
Fridericus II imp.	98	Haller	383
Fuchs	129	Haly abbas	91
		Ff 3	Harder

Harder	297	v. Horne	248
Hartlieb	112	<i>Horti medici</i>	130
Harvey	198	ab Horto	137
Hebenstreit	422	Horus	8
<i>Hebraeorum medicina</i>		Huarte	190
	11	Huber	391
Hecquet	351	Hundt	114
Heister	365	Hunter	397
van Helmont, Franc.		v. Hutten	147
Mercur.	219	Huxham	427
—, Jo. Bapt.	218	Hygiea	17
Heraclides	45		
Heraclitus	21	I.	
<i>Herbarius</i>	113	Jacobaeus	205
Hercules	18	<i>Icones ligno incisae</i>	112
Hermann	272	<i>Indiae detectae</i>	115
Hermes	8	Ingraffias	124
Hernandez	210	<i>Iniectiones anatomicae</i>	
Heroard	189		247
Herodianus v. Erotianus		Joannes actuarius	85
Herodicus	22	— Damascenus	88
Herophilus	43. 45	— Serapionis	89
Heuermann	438	Joannitius	88
Hewson	398	Jolyffe	202
Hierocles	37. 78	Jonston	211
Hildanus	225	Isis	8
Hippocrates	22	Julianus, Petr.	103
Hispanus, Petr.	103	Jungius	209
Hoang-ti	14	Juncker	347
Hofmann, Casp.	228	Juno Lucina	17
—, Fr.	339	Jussieu, Bern.	326
Hollerius	179	—, Jos.	326
Homburg	286	—, Steph.	327
Honain	88	K.	
Hook	246	Kaau - Boerhaave	338
Horatianus	76	Kaempfer	329
		Keil	

Keil	268	Lufitanus, Amat.	148
Kentmann	132	—, Zacut.	224
Kepler, Jo.	206		
—, Lud.	207	M.	
de Ketham	114	Macer	51
Klein	408	Machaon	20
Koyter	162	Macquer	417
Kunkel	289	Magatus	226
		Magninus	102
L.		Maimonides	94
Lancisius	355	Maitre-jan	363
Lanfrancus	107	<i>Malabaricus hortus</i>	13
Lange	158		274
Largus, Scribon.	53	Malpighi	261
<i>Latinobarbari</i>	95	Manget	298
Leeuwenhoeck	247	Marcellus empiricus	77
Leibnitz	308	Marcgrav	214
Lemery, Lud.	286	Marggraf	414
—, Nic.	285	Marherr	395
Leoniceus	156	Martianus	34
Levret	440	Mafia	143
<i>Lexica medica et encyclopaedica</i>	379	Matthaeus Sylvat.	105
Lieberkühn	392	Matthiae	448
Lieutaud	400	Matthiolus	176
Linné, pat.	402	Mauchart	364
—, fil.	405	Mauriceau	304
Lifter	280	Mayow	258
Lobstein	394	Mead	348
Lommus	146	Meckel	393
Lorry	432	<i>Medicinales ordina-</i>	
Lower	257	<i>tiones</i>	443
Lucretius	38	de Mediolano	96
Ludovici	287	Megenberger	113
Ludwig	423	Meibom, Henr.	293
Lullus	103	—, Jo. Henr.	29
de Luque Franc. Solano	430	Mercurialis	22. 24. 32
— Petr. Solano	431	Meriana	278
		Ff 4	Mefue

Mesue	88	Nonus	83
<i>Methodica secta</i>	49	Nuck	255
Meydenbach	113		
<i>Microscopia</i>	243	O.	
Minerua medica	17	Octavius Horatianus	76
Model	415	Oribasius	74
Monardes	138	Orpheus	18
Monro	396	ab Orta	137
<i>Monspeliensis schola</i>	97	<i>Ortus sanitatis</i>	113
Morand, Jo. F. Clem.	362	Osiris	8
—, Salv.	361		
Moreau	147	P.	
Morgagni	315	Paeon	8
Morison	271	Palaemon	73
Morton	291	Pelissy	176
Moschion	60	Palladius	80
Mose B. Maimon	94	Pallas medica	17
de la Motte	367	Paracelsus	139
Müller	410	Paraeus	184
<i>Mumiarum conditura</i>	9	<i>Parifina schola</i>	97
Mundinus	89. 99	Partula	17
Musa, Ant.	50	<i>Patacina schola</i>	104
Musgrave	350	Paulus Aegineta	82
Myrepsus	84	Pechlin	254
		Pecquet	201
		Perrault	250
		Petit, Franc.	360
N.		—, Jo. Lud.	361
<i>Naturalium rerum</i>		Peyer	297
<i>primi collectores</i>	130	de la Peyronie	360
Nemesius	75	<i>Pharmacorum taxae</i>	
Neubauer	394		139
Neumann	331	Philarethus	81
Newton	369	Philinus	45
Nicander	44	Philothaeus	81
Nicolas	105	Phriefen	114
Niphus	160	Pinaeus	165
Nona	17		

Pinus

Pinus	34	Reaumur	329
Piso, Car.	181	Redi	276
—, Guil.	213	Regius	109
—, Nic.	181	Reinesius	229
Pitardus	106	Reneaulme	223
Pitcairn	267	<i>Restauratio litterarum</i>	
Plater	182		110
Platner	366	v. Reverhorst	256
Plato	39	Rey	214
Plinius	57	de la Reyna	188
— Valerianus	77	Rhazes	90
<i>Pneumaticorum secta</i>	53	Rhemnius Fann. Pal.	
Podalirius	20		73
Polybus	38	Rhodon	152
Porta	189	Richter	418
Posthius	124	Riolanus	197
Pott	332	Riverius, Laz.	216
Praxagoras	42	—, Steph.	124
Pringle	428	Rivinus	271
Priscianus, Theod.	76	Röderer	439
Prodicus	22	Rogerius	107
Psellus	83	Rolfink	208
Purmann	303	<i>Romanorum medicina</i>	
Puzos	440		46
Pythagoras	21	Rondelet	136
		Roonhuysen	305
		Rösel	409
Q.		Rosenstein	433
Quercetanus	179	Röflein	152
Quesnay	353	Rouffet	186
		Rudbeck	202
R.		Rueff, Jac.	153
Rabelais	26	—, Walt. Herm.	153
Raius	269	Rufus	54
Ramazzini	292	Ruini	189
Rambam	94	Rumph	273
Rauwolf	170	Rupp	327
Ray	269		
		Ff 5	Rufius

Rufius	156	Severinus	227
Ruyfeh	262	Sharp	437
		Sibirius	77
S.		Siegmundia	305
Saint-yves	364	Silva	353
Salernitana schola	95	Sinenfum medicina	13
	96	Sloane	328
de Saliceto	106	Smellie	439
Salus dea	17	Smetius	223
Samonicus, Seren.	73	Smyrnaeorum numi	43
Sanctorius	196		
Santorini	314	<i>Societates et Aca-</i>	
Saraceni	87	<i>demiae:</i>	
Sarpi	193		
Sauvages	429	<i>Londinensis</i>	237
de Saxonia	101	<i>Parifina</i>	238
Scaliger	160	<i>Naturae curiosorum</i>	
Schellhammer	295		240
Schneider	207	<i>Berolinensis</i>	311
Schrader, Fr.	246	<i>Petropolitana</i>	312
—, Just.	200	<i>Bononiensis</i>	312
Schröder, Jo.	215	<i>Holmiensis</i>	373
—, Ph. G.	419	<i>Upsaliensis</i>	374
Schulze	345	<i>Goettingensis</i>	374
Schuyf	222	<i>Harlemensis</i>	374
Schwenkfeld	173	<i>Vlissingensis</i>	375
Scotus	101	<i>Rotterdamensis</i>	375
Scribonius Largus	53	<i>chirurgorum Parif.</i>	
Sculretus	226		359
Segner	448	<i>medica Parif.</i>	375
Senac	317	— <i>Havniens.</i>	375
Sennert	217	— <i>Hagana</i>	376
Serapion	89	<i>de submersis refi-</i>	
Serapis	8	<i>tuendis</i>	444
Serenus Samon.	73	Solano de Luque,	
Servetus	125	Franc.	430
Sethus	83	—, Petr.	431
		Solingen	

Solingen	303	de la Torre	117
Soranus	59	Torti	355
Spielmann	413	Tournefort	324
Spigel	195	Tragus	128
Stahl	342	Trallianus	80
Stenonis	253	<i>Transfusio sanguinis</i>	
Stephanus Atheniens.	82		301
—, Car.	124	Trembley	409
—, Henr.	33 35	Trew	322
Strabus	51	Triller	449
Strüppe	187	Tulpus	224
Stubbs	446	<i>Typographicae artis</i>	
Swammerdam	275	<i>inuentio</i>	III
v. Swieten	424		
Sydenham	290	V.	
Sylvaticus	105. 110	Vaillant	325
Sylvius, Franc.	220	Valefcus de Taranta	
—, Jac.	144		106
Symeon Sethus	83	Vallifneri	277
		Valfalva	313
		<i>Variolarum infectio</i>	356
T.		Varolius	164
Tagliacotius	185	Varro	40
de Taranta	106	Vater	392
Telesphorus	19	Vegetius	78
Thalius	168	<i>Venerca lues</i>	115
Thea	283	Verna	356
Themison	49	de Verulamio	231
Theodorus Priscianus	76	Vesalius	120
	76	Vesling	208
Theophilus	81	<i>Veterinarii veteres</i>	37
Theophrastus	40	Vieuflens	259
Thellalus	38	de Vigo	151
—	56	Villanovanus	102
Thoth	7	da Vinci	118
Thucydides	38	Vindicianus	76
Thurneyssen	178	Vogel	419
		W.	

W.		Wirting	205
Walaetus	200	Wolf	310. 370
Walafridus	51	Worm	213
Wallerius	411	Wren	300
Wedel	294	Würz	150
Weitbrecht	323		
Weisch	306	X.	
Wepfer	295	Xenocrates	53
Werlhof	420	Z.	
Wharton	256	Zacchias	228
Whytt	395	Zacutus Lusit.	224
Willis	258	Zinn	390
Winslow	316		

OPERARVM FESTINATIONE OMISSA.

pag. 33. post l. 7. *Opuscula aphoristica* (ex ed. Jo. Rud. Zwingeri) Basil. 1748. 8.

pag. 57. post l. 14. c. n. var. ex ed. cl. Franz. Lipf. inde ab a. 1778. 8.

pag. 74. post l. 16. *gr. lat. c. priorum interpretum et suis animaduersionibus* edidit cl. Schneider Lipf. 1784. 8.

pag. 152. l. 11. post *animaduersionibus* omiffae voces *tum iconibus*.

pag. 295. post l. 17. *Ej. ars medendi uniuersa*. Opus posthumum edidit E. Fr. Burchard. Wisnar. 1747-52. III vol. 4.

pag. 343. post l. 3. *Ej. Silenum Alcibiadis s. ars sanandi cum expectatione* (cum Gid. Harvaei eiusd. argumenti libro) Offenb. 1730. 8.

pag. 344. post l. ult. *Ej. formulae medicinales* Harderov. 1752. 8.

pag. 368. post l. 5. adde

§. 450. *

MICH. ALBERTI Norimbergensis .†. 1757.

aet. 75.

Prof. Halensis.

Ej. *Systema iurisprudentiae medicae* Hal.

1725 - 47. VI vol. 4.

Vid. Bruckeri *pinacotheca* Dec. III.

EMENDANDA.

Pag. 9. lin. 19. lege: 30 dies. p. 25. l. 1. l. principum p. 37. l. 13. l. lfr. p. 42. l. 15. l. *Centum* talentis. p. 47. l. 3. l. acerba. p. 59. l. 1. l. 1723. p. 78. l. 9. l. mulomedicinae. p. 83. l. 9. l. reliquo grege. p. 102. l. 2. l. XXI Vol. p. 123 l. 5. l. meditatus erat. p. 127. l. 20. maximae. p. 144. l. 14. l. Gonthier. p. 158 l. 22. l. IVtus. p. 165. l. 9. l. diuerforum. p. 192. l. 10. l. augmenta lin. 14. l. Chimmeris. p. 200. l. 5. l. 153 fere annorum. p. 205. l. 3. l. 1666. 8 p. 221. l. 13. l. phylologia. p. 255. l. 17. l. *vinorum*. p. 263 l. 13. l. Schreiberi. p. 275. l. 1. l. fuos. p. 298. l. 5. l. BONET. p. 299. l. 17. l. *lapeti* p. 300. l. 3. l. Wren. p. 373. l. 10. l. *auspicari*.

+ K 2620

17

Новая цена

4p

